ו' חשון תש"ם, 31.10.1979 מספר 2200 80 עמודים שנה 44 המחיר: 30.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

אם לא ימהר - לא יהיה לבגין אצל מי להתפטר

נשיא המדינה
יצחק נבון

נבון שוקל פרישה

CITROËN GS

אם נסעת פעם בסיטרואן GS אתה יודע שיש בה הרבה מן המשותף עם מטוס. אם עולות במוחך אסוציאציות של תאוצה ומהירות - המתן רגע מכווניה של ה- GS ידהימו אותך עוד לפני שתסע מטר אחד. אתה מתיישב בכורסא, מתניע את המנוע השקט. חוגר את חגורת הבטיחות... וממריא. כן. המכונית מתעוררת לחיים ומתרוממת לגובה השיוט הרגיל שלה. מיד עם ההתנעה.

סיטרואן GS היא המכונית היחידה בעולם (מלבד אחותה הבכירה - סיטרואן CX) המצויידת במערכת הידרופניאומטית משוכללת המאפשרת לה לא רק "לבלוע" את כל טלטולי הדרך ברכות חרישית אלא גם לשמור על גובה קבוע. ואיזון מוחלט בכל מצב ובכל דרך.

אבל זוהי רק התחלת מסלול המבחן שאנחנו מציעים לך לערוך ל- GS סע איתה בכביש מהיר ולחץ על הדוושה. (רק אל תשכח את חוקי התנועה). הטכנולוגיה המתקדמת של ה-GS מעניקה לך תאוצה עוצרת נשימה. הגוי מדוייק. בלימה בטוחה ויציבות שלא הכרת באף מכונית אחרת. מה עוד יוכיח לך מטוס?

המושבים המהודרים אשר כמו נועדו לטיסה טרנסאטלנטית. שדה ראיה פנורמי. ולוח שעונים ומחוונים אשר מעניק לך. בהינף אצבע. שליטה מוחלטת על אחד מהישגי הטכנולוגיה המתקדמים ביותר.
אין לך רשיון טיס? בוא לנסות כלי טיס על גלגלים. סיטרואן GS החדשה.

המבנה האירודינמי לא יהיה הדבר היחיד שיזכיר לך מטוס.

דוד לובינסקי בע"מ
מפיץ סיטרואן בישראל

דוד לובינסקי בע"מ.
תל-אביב: רח' שונצינו 16, טל. 03-333214.
סוכנויות **תל-אביב:**
ב.ג. מוסכים ומפיצים בע"מ.
רח' חרוז 12, טל. 03-331339.

ירושלים: רח' הס 3, טל. 222666, 228888.
חיפה: רכב הצפון בע"מ, שד' בן גוריון 8 (שד' הכרמל)
טל. 04-538228.
באר-שבע: אשנב הנגב, דרך חברון 3, טל. 057-33210.
נתניה: לוינקופף הרמן, רח' שוהם 4, טל. 053-35081, 37821.

CITROËN GS

י.נ.א.

העולם הזה
בלי משוא פנים.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מכתבים: „עולם־הספרים" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שגיב • עורכת ביתוב: ענת ישראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגיזה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גליונות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

דבר העורך

העיתונות הישראלית דיווחה ברחבה על ועידת־רומא, שנתקיימה ברומא לפני חודש, והכתבות היו סותרות במידה רבה. הדיווח של העולם הזה (2196, 2197) היה השלם והממצה ביותר — פשוט מפני שעורך העולם הזה מילא תפקיד מרכזי בוועידה.

היו שפיקפקו במהימנות הדיווח של אורי אבנרי, וחשדו שמא הוא ראה מ־הירהורי ליבו. הדבר נאמר במיכתבים למערכות העיתונים, וגם להעולם הזה.

משום כך ציפינו בעניין לדיווחים ש־פורסמו בימי הוועידה בעיתוני ביירות. עיתונים אלה, שקיבלו את דיווחיהם מ־שליחי אש"ף, בוודאי לא היה להם עניין בהכנסת דברים לפיהם.

כך, למשל, דיווח אל־ספיר, עיתון ה־מקורב לאש"ף, בגיליונו מיום ה־2 בספ־טמבר 1979, על נאומו של אחמד צדקי אל־דג'אני, חבר הוועד־הפועל של אש"ף וראש מישלחתו בוועידת־רומא:

ואמר (אל־דג'אני) כי אירגון־השיחרור יכול לפתוח בשיחות עם ישראל, אם תו־שג מדינה פלסטינית, והוסיף, כי האירגון מוכן להקים מדינה בחלק מפלסטין.

כשנשאל אם פירוש הדבר הוא הכרה בישראל, אמר: „ברור שהדבר צופן ב־חובו משהו מהסוג הזה."

ואילו החשוב בעיתוני ביירות, אל־נהאר, הכתיר את ידיעתו על הוועידה, ביום ה־25 בספטמבר, בכותרת: בשולי ועידת פלסטין ברומא — פגישת אל־דג'אני ואבנרי.

אחד השערים היפים ביותר של העולם הזה היה שער איש־השנה של שנת תשל"ג, האלוף אריאל („אריק") שרון. היה זה שער מיוחד במינו, נדיר מבחינת סיגנונו בין שערי העולם הזה. הוא היה מלאכת פוטומונטאז' שביצע עו־רך התבנית של העיתון, יוסי שגיב.

השער התפרסם פחות מחודש לפני פרוץ מילחמת יום־הכיפורים. ישראל ניצ־בה אז בפני מערכת בחירות, בה עמד להופיע כוח פוליטי חדש — הליכוד. אריק שרון, שהשתחרר מצה"ל רק חודש שים ספורים קודם לכן, היה הכוח המניע של חיבור כל רסיסי הימין מסביב לגח"ל והקמת הליכוד. התהליך של המהפך ה־ פוליטי ועליית הימין לשילטון נחזה כבר אז בכתבת איש־השנה.

מימוש התהליך אומנם התעכב. מילחמת יום־הכיפורים הישהתה אותו מעט. אבל בסופו של דבר התאמתו כל התחזיות ה־ קודרות שצויירו באותה כתבה. בחודשים האחרונים מתבהר יותר ויותר מיקומו של אריק שרון בתהליך זה. הפוטומונטאז' שהופיע בשער אותו גיליון (העולם הזה 1882), שהציג את אריק כטנק אנושי, השועט קדימה ומאיים לדרוס את כל ה־ עומד בדרכו, מקבל משמעות חדשה נוכח התפקיד המרכזי שממלא אריק כיום ב־ הקצנת עמדות הממשלה ובהכנעתה ל־ סחטנות של הימין הקיצוני וגוש אמונים.

בחותם, המוסף השבועי של על המיש־ מר, מצאנו לאחרונה ציור של צייר ה־ מערכת, ארנון. הוא ניסה להמחיש בציור את אותו רעיון עצמו שהמחשנו אנו ב־ עזרת אותו פוטומונטאז'. הוא הציג את אריק כדחפור אנושי, ששיניו מאיימות לנגוס. שטחים, כמובן.

למראה הציור לא יכולנו שלא להיזכר באותו שער שהתפרסם בחודש ספטמבר 1973. ייתכן שבאופן תת־מודע הושפע גם ארנון מאותו שער ורק נתן לו ביטוי נכון שטענתו של רבין, אילו היתה מת־ פרסמת בשמו, היא מהפכנית. היא מנוג־ דת להיסטוריה הרשמית של מדינת־יש־ ראל, על פיה נמלטו ערביי פלסטין מבתי־ הם במילחמת העצמאות כתוצאה מהסתת מנהיגיהם. בפעם הראשונה נותן כאן אחד המפקדים הבכירים של צה"ל במילחמת־ העצמאות אישור לטענה הערבית שערביי פלסטין, או לפחות תושביהם הערבים של

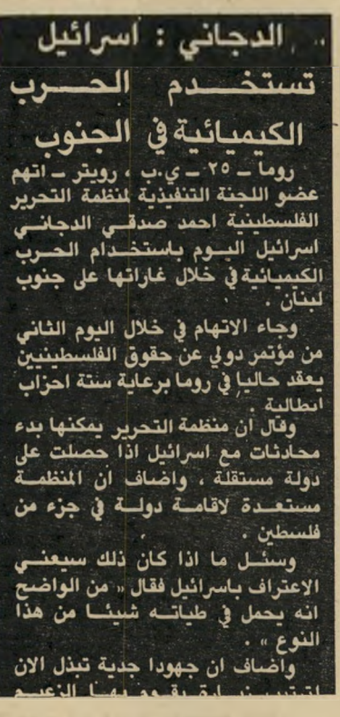
אחר. אבל המהות נותרה אותה מהות, בין שמדובר בטנק ובין שמדובר בדחפור.

אסור לפרסם זוועות

פרק מעיידות מילחמת־העצמאות, שהתחוללה לפני 31 שנה, הצליח להסעיר השבוע את המדינה.

היה זה אחרי שהיומן האמריקאי, הניו־יורק טיימס, פירסם קטע מזכרונותיו של ראש־הממשלה לשעבר, יצחק רבין, שנפסל לפירסום בישראל. באותו פרק, שוועדת־השרים שמתפקידה לאשר פיר־ סום זכרונות של שרים, פסלה לפירסום, מספר רבין על גירוש חמישים אלף ער־ בים, תושבי הערים רמלה ולוד, על פי פקודתו של דויד בן־גוריון.

הפולמוס הציבורי שהתפתח בארץ ב־ עיקבות פירסום זה, ובמיוחד הכחשתו ה־ טוטאלית של מפקד הפלמ"ח לשעבר, יג־ אל אלון, את מה שטען מי שהיה פיקודו, מצביע על הרגישות המיוחדת שהתפתחה לאחרונה בציבור הישראלי לגבי כל מה שקשור לפישעי־מילחמה.

الידיעה ב„אל־ספיר" **הידיעה ב„אל־נאהר"**
„משהו מהסוג של הכרה בישראל..."

אריק בקאריקטורה של „חותם" אריק בשער „העולם הזה" (1973)
הטנק שהפך לדחפור

תיקוני צנזורה חדשים לספר ישן
רצח ספרותי מותר

רמלה ולוד, גורשו מבתיהם על־ידי צה"ל ולא ברחו מהם ביוזמתם.

בפעם הראשונה מסתבר כי בארץ מופעלת צנזורה לא רק לגבי אירועים ביטחוניים אקטואליים, אלא גם לגבי פרשיות שאירי־ עו לפני שלושים שנה ויותר. אין זה משנה כרגע אם רבין צדק או טעה בפרשת גירוש ערביי רמלה ולוד. מזעזע יותר לחשוב שנאסר עליו לפרסם את גירסתו, אפילו היתה זו גירסה מוטעית. שכן, אין מדובר כאן בחומר שהגיע לידיעתו ב־ תוקף תפקידו כשר או כראש־ממשלה.

מה שנאסר על רבין, הוא לפרסם את זכרונותיו על מה שאירע לפני יותר מ־ שלושים שנה.

העולם הזה עצמו ניצב בשבוע שעבר בפני אותה תופעה. כנספח למאמרו הודעה אישית (העולם הזה 2199), ביקש אורי אורי אבנרי לפרסם בעיתון פרק מתוך סיפרו הצד השני של המטבע, שיצא לאור בשנת 1950. הספר, שהופיע בעקבות ספר זיכרונות המילחמה של אבנרי בשדות פלשת 1948, גולל בעיקר את זוועות ה־ מילחמה כפי שהתגלו לחייל שלחם במיל־ חמת־העצמאות. הוא היה כתוב במעטה ספרותי, אבל בסיגנון של דיווח יבש, כש־ זהות הדמויות בספר טושטשה.

ככל חומר אחר המיועד לפירסום ב־ העולם הזה נשלח גם הקטע מתוך הצד השני של המטבע לביקורת הצנזורה תחת הכותרת „דמותו של פושע מילחמה". לא שונתה בפרק אף מילה אחת. והנה, כש־ קיבלנו את החומר חזרה מהצנזורה הס־ תבר לנו לתדהמתנו שהצנזור עשה בו שפטים.

מובן שאחרי שהוסבר לצנזור הצבאי כי מדובר בפרק מתוך ספר שראה אור לפני 29 שנה, הוא חזר בו מהפסילות והמחיקות, התיר אותו לפירסום. אולם מתקרית קטנה זו יכולנו ללמוד דבר אחד: אותו חומר על זוועות מילחמות ישראל, שראה אור אחרי מילחמת־העצמאות, לא יכול היה להתפרסם כיום, אילולא פורסם כבר אז.

אלי תבור

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 889
תאריך: 27.10.54

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־תחקיר מיוחדת — „שערים: הלקה" — לרצח הנער רמי ויזנברג, בידי בריונים. כתבת־השער ציירה את דיוקנו של הספר היהודי שלום אש, שהואשם בהטפה לנצרות. כתבי־המשוטט של השבועון באירופה, עמוס קינן, פירסם שתי כתבות. האחת: ראיון עם שימעון וייזנטל, מי שנודע מאוחר יותר כצייד־הנאצים, שתיאר את הדוקטור ישראל רודולף קסטנר כ„סוכנו של אייכמן בישראל"; השניה: „ההולכים על החבל" כה תיאר עדכני של יוגוסלביה הקומוניסטית.

המדור „במרחב" תיאר ניסיון מרידה כלוב, נגד המלך איד־ריס הראשון. המדור „מדע" סיקר את התפתחות המחקר המדעי במכון ויצמן.

בשער הגיליון: הסיפור שלום אש — מה מותר ליהודי לכתוב?

הצלחות המעופפות מגיעות לישראל ✶ „המיפעל הציוני" של „אחדות העבודה" ✶ „המרד על הקיין" ✶

ספר ביכורים של דויד אבידן ✶ סוס בדואי לנשיא האמריקאי

העם

מבט אל השמים

„בתקופה של אי־ביטחון... כשהמצב הפוליטי נראה כחסר מוצא... פונות העיניים אל השמיים ותופעות מופלאות, המבשרות נחמה, או סכנה, מופיעות מגבוה..." כך הסביר השבוע הפסיכולוג השווייצי בעל השם העולמי ק.ג. יונג, את מגיפת הצלחות המעופפות, המסעירות זה שבועות את כל צרפת ושווייץ. הן נראו בכל רחבי צרפת, פעם בצורת סיגארים ופעם בצורת עיגולים. אנשים מן המאדים שוחחו עם הצרפתים, והסתובבו בחוצות צרפת.

עד השבוע היתה ישראל מקופחת. היה נראה כאילו בני ישראל מחוסנים מן ההפרעות הפסיכולוגיות, ואינם חוששים מפני ההרס הימיני של העתיד. אפשר היה אפילו להכריז, כי הישראלים כה רגילים לסכנות, כה בטוחים כי ברגע המכריע יבוא הנס המציל, עד ששוב אינם זקוקים לנחמות מופלאות מן השמיים.

השבוע נתברר שהיתה זאת טעות. מגיפת הצלחות המעופפות הגיעה לישראל. גם מבחינה פסיכולוגית אין ישראל אי בודד, אלא חלק מעולם אחד, ההולך וקטן מיום ליום; כדור בודד ביקום, מול מיליארדים של שמשות ועולמות. היה זה קצת מגוחך, כי בשעה זו עוד היו העיתונים מלאים בידיעות על ויכוחים קטנים, קטטות עלובות, תקריות על הגבול, התנצחות המיפלגות — בעוד שמות האדם כבר הגיע אל המאדים, נשאר ליבו מוגבל במבט עיניו.

עיתונות

שיחרור ציוני

קוראי למרחב, השבועון הצנוע המשמש לפי שעה ביטאון רשמי יחיד של התנועה לאחדות־העבודה, עילעלו בו השבוע ללא התרגשות, כשנתקל מבטם לפתע במילה מחוקה בדיו. יד חרוצה עברה על כל גיליון וגיליון, מחקה מילה ללא הכר. המוחקים לא לקחו בחשבון את הסבע האנושי. אם נמחק, משמע שהחי מעניין. הקוראים הרימו את הגליון מול האור, מחקו את המחיקה, ורובם גילו את המילה האסורה. המילה היתה: „ציוני".

למרחב לא הפך פתאום לאנטי־ציוני. המישפט כולו, שהכיל את המילה האסורה, היה בהדפסה המקורית: „(סירוב מתן אשרות־הכניסה למישלחת הסובייטית היה בה כדי לצער את) ידידיה הנאמנים של ברית־המועצות ומיפעלה הציוני הסוציאליסטי המשחרר".

חיאטרון

הטייפון בבית־המישפט

המרד על הקיין הוא ניצחון השחקן על הצופה.

המחזה כולו הוא ישיבה של בית־מישפט צבאי, שבא לחרוץ את דינו של קצין־אוניה, שהדיח את מפקדו מתוך טענה שזה יצא מדעתו, וסיכן את האוניה. בזו אחר זו מתגלות לצופה עלילותיו הנוראות של רב־החובל: הוא השבית את האוניה בשעת מילחמה, כדי לחפש את האיש שגנב תותי־שדה, הוא הכריח את אחד הקצינים לשלם בעד ויסקי מוברח שנפל לים, והוא ברח ממקום הקרב והפקיר את חיילי חיל־הנחתים לבדם מול אש האויב. ולבסוף, בלב טייפון נוראי, הוא סירב לתת את הפקודה היחידה שיכלה להציל את אוניית־ואת חיי מלחיה.

בנקודה זו רוצה הצופה לקרוע את רב־החובל לגזרים. קורא הספר (בו תופס המישפט רק חלק קטן, לעומת תיאור המאורעות עצמם) פורץ בתרועת־שימחה, כשנשבר הקברניט הרשע בשעת חקירתו של הסניגור היהודי המפולפל. אולם אהרון מסקין, המתגלה שוב בגדולתו, מנצח את צופיו. בגופו הופך רב־החובל קוויג לדמות טראגית מזעזעת, מעוררת רחמים. כשמסקין יורד מעל לדוכן־העדים, שבור, מוכן הצופה לנטוש את כיסאו, לרוץ אחריו ולנחמו.

קומאנדר מסקין. מישה אשרוב ושרגא פרידמן, כסניגור וקטיגור, מהווים יחד עם מסקין את השלישיה ההופכת את המרד על הקיין לחוויה עמוקה. כימעט כל שאר השחקנים משחקים את תפקידם מבלי לבלוט. שלמה ברי־שביט הוא הרבה יותר מדי חביב מכדי שיוכל לשחק בהצלחה את תומס קיפר, הסופר הפחדני, חיוור בהשוואה לשמואל סגל ואברהם אבירם, המבריקים בתפקידי־אופי קטנים.

המרד על הקיין יכול היה להיות כישלון מחפיר או הצלחה מזהירה. קומאנדר קוייג של הבימה מכניס את אוניית הדרמאטית ביד אמונה לנמל בהצלחה, ואינו נתקל בדרך בשום טייפון.

ספרים

פרה על כיסא חשמלי

הסופר הבריטי ג'והן פ. פרסטליי הסביר באחד ממאמריו האחרונים כי הספרות החדשה מיצתה כבר, פחות או יותר, את האפשרויות של גירוי הקורא באמצעות תיאורי מיניות, מנסה עכשיו למשוך את תשומת ליבו המחודשת על־ידי תיאורי סאדיזם קיצוניים, המתחרים בהצלחה רבה בטירוף הדעת.

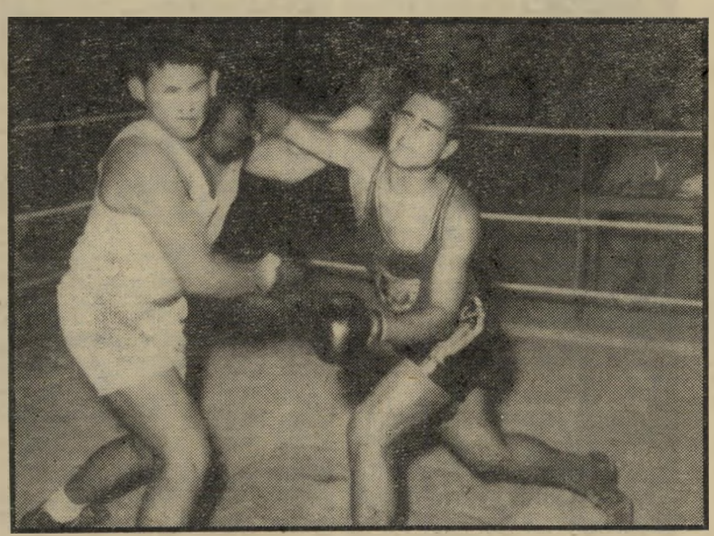
הקורא הישראלי לא היה צריך לחכות זמן רב כדי לקבל דוגמה ישראלית מקורית בולטת לשימוש באמצעי החדש. די לו לפתוח את ספר־שיריו הראשון של דויד אבידן, ברזים ערופי שפתיים.*

שני פקידים מתו במישרד. בתוך 21 השירים בקובץ, המפוזרים בדלילות על 68 עמודים, אפשר למצוא את המושג „מוות" סתם, ללא צורה מיוחדת, 12 פעם. אולם לא פחות מזה חוזרות קטילות בעלות אופי מוגדר יותר: דם ניגר מופיע 6 פעמים, הוצאה להורג ברובים — 5 פעמים, גסיסה — 5 פעמים, חנק ותלייה — 4 פעמים, סכין — 3 פעמים, התאבדות, טביעה, מגלב — פעם אחת כל אחד.

לא פחות אופייני הוא אוצר הדימויים. אם יש בין חוקרי השירה כאלה הטוענים שאופיו של משורר מתגלה קודם כל בדימויים שהוא בוחר, תהיה תמונה שתתקבל מחקר דימוייו של דויד אבידן ברורה ביותר. עצמים ועניינים פשוטים כמו עץ, אדם, עיר או אהבה הושוו בשירתו ל„סכין" או „כמו צוואר אל סכין", „כמו פרה אל כיסא החשמל" או „כמו חבל מתורבת על צווארנו", „כמו זונה" או „כמו שני פקידים שמתו במישרד".

על חשבון הגיל. את הניתוח הטוב ביותר של השירים אפשר במקרה הנדון למצוא בשירים עצמם. אם לקשור יחד כמה שורות משירים שונים בקובץ, תתקבל ביקורת מעין זאת: וניסינו אפילו / השקפות הגונות פה ושם לחוות / וחווינו כאילו. / בדרך זאת נוצרה תרבות אנוש, הלוזמים / בין כך וכך יוצרים תרבות אחרת. / המשמשות / הן השיאים של שירתך. / (הניפוח נזקף על חשבון הגיל).

חצי־נחמה: באחד השירים הבטיח דויד אבידן, למרות הכל, כי יום אחד תבואנה התבונות המפוקחות להעירנו...

מתאגרפים אבו־חצירה ורוטשטיין, בקרב על גביע „העולם הזה"
היד החזקה

הווי

הוא והיא

בכביש תל־אביב־חיפה, עצרה חיילת מכונית, ביקשה טרמפ, סירבה לרדת, לאחר שנתגלה כי היא חייל בחופשה, שהתחפש לאשה כדי למשוך עיני נהגים, גרם לתיגרה גדולה.

מעוף־הדמיון

בתל־אביב שמע מלצר של אחד מבתי־הקפה צעקה: „צלחת מעופפת!" פרץ הוחוצה להתבונן בצלחת, הפיל מגש עם שש צלחות, שבר את כולן, עף מעבודתו.

הבריאות מעל לכל

בחיפה, הפסיק משה ווינגרטן את מנוי־הטלפון שלו, לאחר שהוטרד במשך שמונה לילות רצופים על ידי אלמוני, שטילפן אליו, הזהיר אותו שאם לא יתכסה בשתי שמיכות, יצטנן ויחלה בשפעת.

עזר כנגדו

במעברה־רמלה בעת טכס נישואין, פרצה תיגרה כללית, לאחר שהחתן לא הצליח לשבור את הכוס, ואחד ממחזריה הקודמים של הכלה בא לעזרתו, שבר את הכוס ב־מהלומה אחת.

אנשים

● אחרי שנכנס לגור ברמת־גן, בשכנות עם המלחין **מנחם אבידום**, התפלא חבר־הכנסת **יוחנן בדר** על ששכנו אינו מנגן בפסנתר. כששאל לבסוף את אבידום, הסביר הלה: „הקומפוזיטור דומה לסופר. הוא כותב יצירות, ולא מבצע אותן, ממש כשם שאתה כותב מאמרים ואינך נואם אותם!"

● שר־הביטחון, **פינחס לבון**, הוזמן לברך את עיתונאי ישראל בשעת מסיבתם השנתית, ושכח כי למקום הוזמנו גם חברי הסגל הדיפלומטי. הוא נאם במשך 45 דקות בעברית. התוצאה: כמה דיפלומטים התרגזו, ועזבו את המקום באורח הפגנתי.

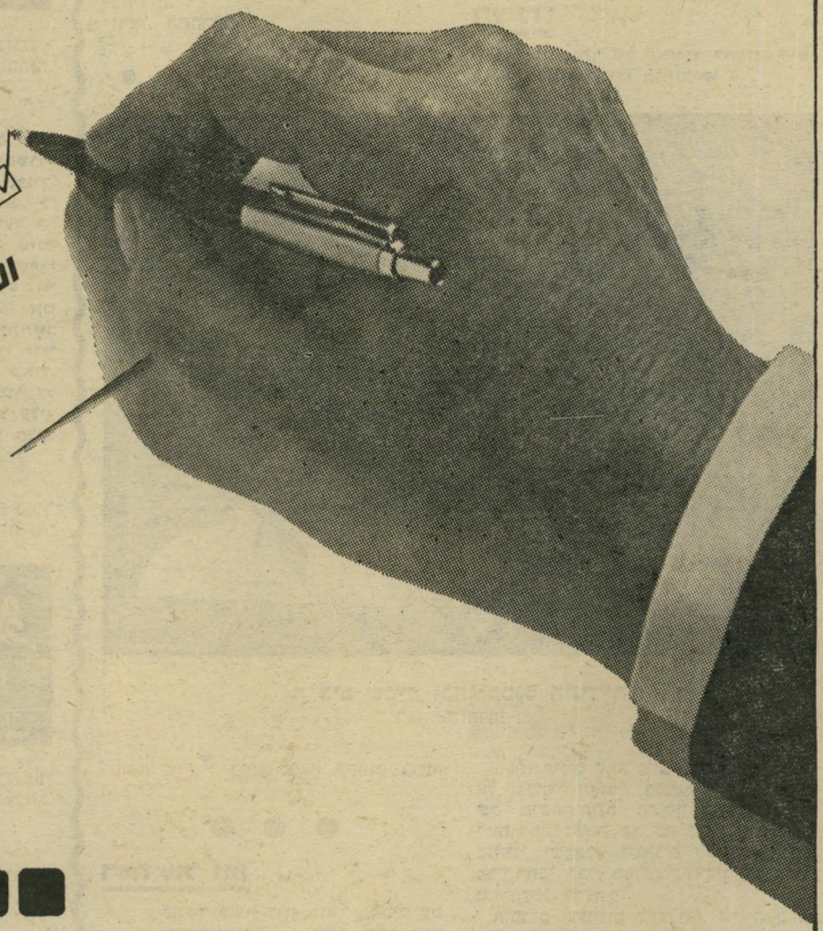
● את הוקרתו לארצות־הברית הביע השבוע **סוויימאן אל־חוזיין**, שייך בדואי בנגב, ששלח מיכתב אל הנשיא **דיוויוס אייזנהאור**, והציע לו סוס ו־סוסה ערביים, טהורי־גזע.

---

* ברזים ערופי שפתיים — שירים, דויד אבידן, הוצאת ארד, 68 עמודים — 1.500 ל"י.

- צבעים טיבעיים TRINITRON
- שיטת ECONOQUICK - תמונה מיידית וחסכון בצריכת חשמל
- מסך גלילי - מונע השתקפות
- דגם 3 system: SECAM/PAL/NTSC
- שרות ! - מעבדה מקצועית ומלאי חלקים מובטח

...בדוק והשווה !

SONY
למבקשים את הטוב ביותר

כרטום מוניק | רכאל טיירן

אתה מתייחס לדברים בקלות ראש, ו־מחמיץ הזדמנויות ש־לא תחזורנה יותר. במקום לחשוב על הנ־אה של רגע, התרכז בדברים החשובים לך באמת. יחס הזלזול שלך לאדם האוהב אותך מרחיק אותו ממך, ומקרב אותו ל־מישהו אחר. אל תד־חה למחר מה שאתה יכול לעשות היום, ואל תרבה להסס.

* * *

שבוע שיגרתי למדי. עבודה רבה כרגיל. חיי אהבה. די פושרים. יחסי־אנוש, שטח בו אתה מצטיין, ישאו תו־צאות מרחיקות־לכת. אבל לא השבוע. ידי־דות פושרת תהפוך ל־אהבה לוהטת. לך, בת־שור, מנבאים הכוכבים שבוע של אהדה מצד הסובבים אותך. הש־תדלי לנצל אהדה זו לטובתך, והעיקר עשי זאת בטעם ובשקט.

* * *

בקרוב יחול בך, בת־תאומים, שינוי לטובה. זה יעזור לך בעתיד. כמו בשבועות האחרונים, הבעייה ה־מרכזית שלך היא מח־סור בכסף. עתה הוא הזמן שתתחיל לחשוב על העתיד. עשה מא־מץ יתר וגמור את ה־עבודה שהוטלה עליך. זה ללא ספק יעשה רו־שם טוב על הבוסים שלך — ויש סיכוי שהם יתחשבו במצבך.

לא שבוע אידיאלי. סכנה גדולה אורבת לנוסעים למרחקים קצ־רים או ארוכים. עייפות גדולה תגרום לך לומר דברים שלא התכוונת להגיד. את תתחרטי על דברים אלה. חיפזון ב־תחום העיסקי יגרום ל־סיבוך רציני ביותר. השתדל לתקן את ה־טעות. מריבה עם בן־הזוג תביא להסתבכות. כל שעליך לעשות הוא להישאר קר־רוח.

* * *

להיות אדם הגון אין פירושו לומר כל מה שעולה על דע־תך, במיוחד אם אינך רוצה שחבריך לעבודה יתחילו לשים לך רג־ליים. הגיע הזמן ש־תפסיק לעלות על אנ־שים, ושתתייחס אלי־הם באהדה ובהבנה. לביאה: תפסיקי לש־בת בבית. גם אם הוא איננו הנסיך לו חי־כית — נסי מעתה להכירו מקרוב יותר.

* * *

אי־הבנה חמורה מאיימת על ההצלחה ש־זכית בה לאחרונה. ה־דרך לפתרון היא גילוי לב מוחלט והרבה רצון טוב. בתולה — אל תי־תלי על־צווארו אם את רוצה שימשיך לאהוב אותך. גלי עצמאות, התעניני גם בנושאים אחרים, אשר אינם קשר־רים דווקא בו ישירות. היי מיסתורית ומענ־יינת. תני לו לפעמים לקנא לך קצת.

העבודה זה לא הכל בחיים. הגיע הזמן ש־תתחיל לחשוב יותר על בני משפחתך ול־הקדיש להם יותר תשו־מת־לב, כי בעתיד ה־קרוב תזדקק למלוא אהדתם והבנתם. אל תהסס לשמוע לעצות של אנשים מבוגרים ממך ובעלי נסיון רב משלך, אפילו אם עצו־תיהם נשמעות מיושׁ־נות. לא תמיד האינ־טואיציה, ככל שתהיה מוצלחת, עונה על מצבים מסובכים. בת מאזניים — היזהרי — אחרת תסתבכי.

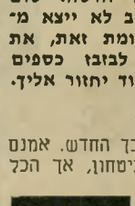
* * *

הגיע הזמן שתגיד לבוס מה אתה חושב עליו. ובכלל, תפסיק לפחד. פעל!!! עשה את המעשה ה־חשוב שאתה דוחה כל הזמן, כל השהייה נו־ספת תהיה בעוכריך. למרות שאינך מאמין ביכולתך — תצליח. בת־עקרב! אל תבגדי בבן־זוגך, לפחות עד להודעה חדשה. שום דבר טוב לא ייצא מ־זה. לעומת זאת, את יכולה להרשות לעצמך לבזבז כספים קטנים השבוע — כסף אבוד יחזור אליך.

* * *

את מתחילה להתרגל למצבך החדש. אמנם את חשה בדידות וחוסר־ביטחון, אך הכל זה ענין של זמן. הת־אזרי בסבלנות ותראי שכל הבעיות ימצאו את פתרונן. התרכזי בבעיות החשובות ואל תתעסקי בקטנות. פגישה בלתי־צפויה תביא עימה נסי־עה קצרה ונעימה, ש־תוצאותיה תהיינה פחות נעימות. אל תהססי ל־קבל הצעה נועזת אשר תוצע לך אולם הימנעי בכל מחיר להפקיר את כבודך תמורת נדיב עדשים קוסם ומהנה.

* * *

מכתב לו אתה מחכה כבר זמן רב יביא הפתעה נעימה. למד לנצל את האפשרו־יות הפתוחות לפניך. ומה שיותר חשוב, ל־הבחין בהן במועד ה־נכון. בת־גדי — שימי לב למשפחתך, ושפרי את היחסים עם ה־קרובים אליך. אם תמשיכי לא להתחשב באחרים, תפסידי ידי־דות היקרה לך מאוד. במקום לבזבז כסף על זוטות — קני לך את הדבר הגדול עליו את חולמת. במישור הרומנטי אין חדש.

* * *

לכל הדברים הטובים מגיע סוף, וזה כולל את מצב רוחך הנפלא. ההצלחה ממנה נה־נית לאחרונה תידעך ב־מיקצת, אך אל יאוש, השפל לא יימשך זמן רב. סוף השבוע מתאים במיוחד לפעילות רומנ־טית. בת־דלי — הזהרי מבני מזל מאזניים ממין זכר, אך רשאית את ל־הקדיש תשומת לב רבה יותר לאריות — יש ביניהם כאלה שמשמ־נוצרו בשבילך ועבורך. תתפלא — אבל צע־דים טפשיים שתנקוט השבוע, יביאו הצלחה.

* * *

הידידות החדשה שגילית תלך ותפרח ל־משהו נפלא. אף אם תרצי, לא תוכלי לקל־קל אותה. אתה, בן־דגים, התכונן לנסיעה ארוכה. היא תוסיף לאישיותך. ואם תרצה, גם לכיסך. קינאה של חבר לעבודה לא תצ־ליח לשבש את דרכך. סיכסוכיו ייכשלו וה־בוסים שלך יתנו דווקא לך את חג'וב עליו חלמת. כתוצאה מכך היחסים ביניכם התקלקלו. שניכם מצט־ערים על כך. היה גבר ותודה באשמתך.

מכתבים

ששעזעון על חשבון

הממשלה

פטור ממסים, היטלים ואגרות — חינם־אין־כסף.

אם מתגברים על הקושי לזהות ולזכור את שמותיהם של שרי ממשלת־ישראל, אפשר להשתעשע, באמצעות חיבור ראשי־התיבות של שמות המישפחה שלהם. ל־דוגמה:

- **שוא"ה** — שרון, וייצמן, ארליך, המר.
- **מפל"ה** — מודעי, פת, לוי, המר.
- **בוב"ה** — בגין, וייצמן, בורג, המר.
- **בדו"פ** — בגין, לוי, וייצמן, פת.
- **כ"ץ וז"א** — כץ, ניסים, וייצמן, לוי, ארליך.
- **כלימ"ה** — כץ, לוי, ידין, מודעי, המר.
- **כית"ה אל"ף** — כץ, ידין, תמיר, המר, ארליך, לוי, פת.

אילו דיין היה נשאר בממשלה, אפשר היה להשתמש גם בשמו ולומר: ד"י לנ"ץ! אך גם בילעדיו אפשר וצריך לומר: פו"י! הבית"ה!

חווה ניידר, רחובות

- חן חן לקוראה ח"נ.

● ● ●

אזהרה

על „תחיית המתים" — בעיקבות כינונה של תנועת התחייה („העו־לם הזה" 2197).

משום מה אינכם מייחסים חשיבות ל־הקמתה של התנועה החדשה, ועוד תצטערו על שתיקתכם. התנועה הזו פורטת על נימים מסויימים והיא עלולה, לדעתי, למ־שוך קולות רבים ביום הדין, הוא יום הבחירות.

ראו, הוזהרתם!

ש.ג., ירושלים

- הקורא ש.ג., המגדיר את עצמו כ־„בשלים" ו„מבוגרים" דיים, כדי להיכנס למו"מ רציני עם ישראל, או שמא התכוון דיין להרוויח זמן, כדי לקבוע עובדות ב־שטח, כדוגמת ההתנחלויות הישראליות על אדמות ערביות.

יצחק סובול, תל־אביב

● ● ●

מאיגרא רמא

על הידיעה במדור „תשקיף" בדבר פרישתו הצפויה של ניצב חיים אבינועם („העולם הזה" 2196).

קראתי כי נפל. מזמן תהיתי, כיצד הגיע למעלה ומה עשה שם?

סמי נחמיאס
שיחלים!

שיחלים, ואולי פרישתו תהיה תרומה להבראתה של המישטרה.

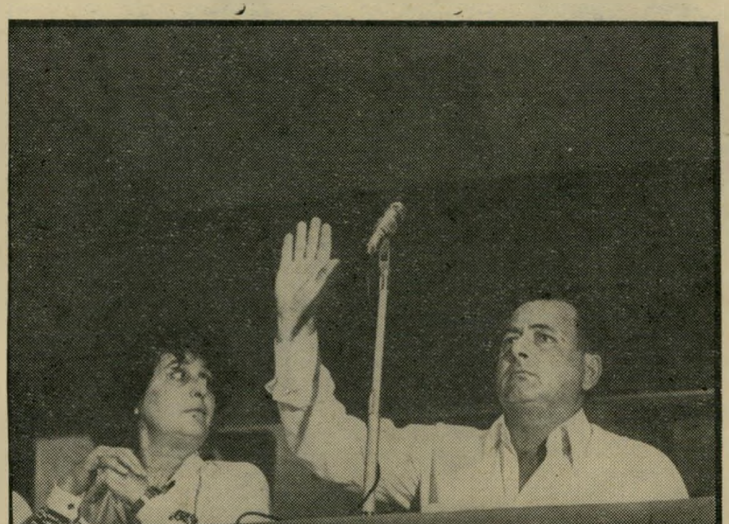
סמי נחמיאס, בגולת צירך, שווייץ

- הקורא נחמיאס היה קצין מודיעין של המטה הארצי של המישטרה.

● ● ●

הצילו!

קריאתה של האגודה להצלת מיש־פחות יהודי אתיופיה.

ח"כים שמיר וכהן בכנס התחייה
ראו, הזדהרתם!

„קורא ותיק", ביקש שלא לחתום בשמו המלא.

● ● ●

רווח של זמן

כאשר משה דיין אומר „מו"מ עם הפלסטינים" — למה הוא מת־כוון?

מדוע תהליך ההידברות עם הפלסטינים צריך להמתין כמה שנים, כפי שהשתמע מדברי שר־החוץ (מיל.) משה דיין באוזני שליחי המגבית היהודית המאוחדת?

לרגע מתעורר בך החשד, שמא סבור דיין כי על הפלסטינים ללמוד תחילה את האל"ף־בי"ת של הפוליטיקה — ושל ה־פוליטיקה הישראלית בפרט — כדי שיהיו

...אנו פונים עתה שוב לכל מנהיגי ישר־אל ונבחרי האומה בכנסת: לאור מצבן של מישפחותינו, ההולך ומחמיר מיום ליום, מה נעשה עד כה להצלתם? האם מנהיגי ישראל, הדואגים לעליית יהודים מכל רחבי תבל, מפלים ביודעין את אחינו ואחיותינו לרעה?

אומרים שעושים להצלתם, אך האם ה־מעשים שמסופר עליהם נעשים באוויר? הרי ללא פעולה נמרצת, כפי שנעשה ב־מקומות אחרים, לא יהיה פרי למאמצים אלה. או שמא מחכים עד שיתחסלו כל אותם יהודים ששמרו על יהדותם מזה יותר מ־2,500 שנה? האם כל הציפיות שלנו ממנהיגי מדינת־ישראל היו רק חלום־שווא?

כאבנו הולך וגדל, ואין מרפא למכאו־

(המשך בעמוד 8)

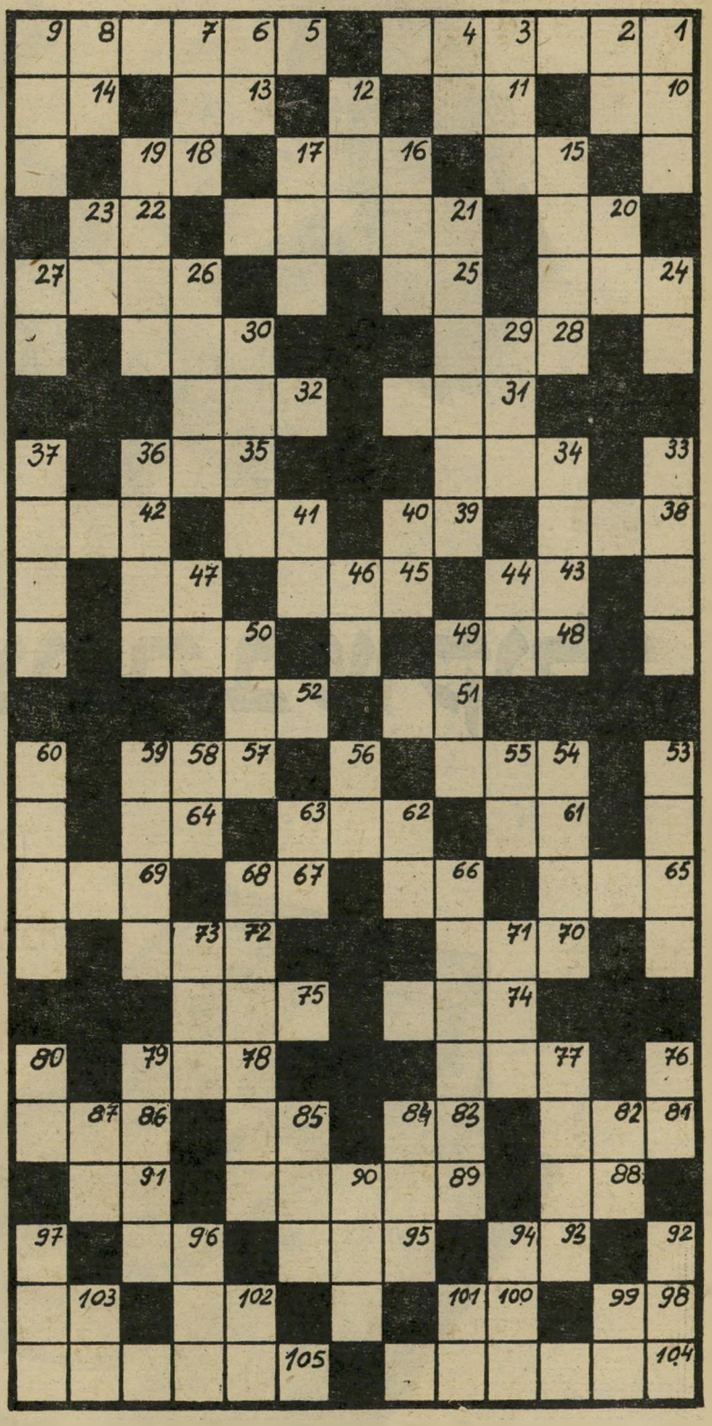
דְרְבִּי- תענוג מצופה בשוקולד.

איזה תענוג מצפה לך
כשאתה קונה דרבי?
-תענוג מצופה בשוקולד תענוג נוגט וקרמל
תענוג הנימוח בפה...
והצימוק של הענין
- הצימוקים שבתוך דרבי!
עד שמתחשק לך עוד דרבי
''תענוג מצופה בשוקולד''

טוב לי עם דְרְבִּי של שלמה

תשבץ העולם הזה 2200

מאוזן:

1) אציל סיני; 5) רוזנת; 10) נצח; 11) רצועה; 13) עולז; 14) מחייתו־יער; 15) פרוסה; 1) תמר; 18) בירה אירופית; 20) מידת־שטח; 21) פרח־בר נאה; 22) קידומת הולנדית; 24) פעלו; 25) מצבת־זיכרון; 26) גנב; 28) נחיב; 30) תו־דואר; 31) מקום מיסחר; 32) נבער; 39) דגל; 41) בשבילך; 42) מדינה באפריקה; 43) מיקווה־מים ענקי; 45) צדע; 47) פקודה מפורשת; 48) המזון החביב על פופאי; 50) נש; 51) משאבת הגוף; 52) נוול ה־חיים; 54) קול הגלים; 57) אליל־בית; 61) ראש, בערבית; 62) רפואה; 64) אולם; 65) מלרוין צרפתי; 66) אכזרי; 67) מ־סולם הצלילים; 69) מידת יבש; 70) שחקן־קולנוע אנגלי (ש"מ); 72) תמימות; 74) אדמה; 75) מכלי המיטבח; 77) היד שלו; 78) נקב חור; 81) צעד; 83) ביליבד; 85) חיל־אוויר (ר"ת); 86) מיכסה הפתח; 88) מספיק! 89) צורה הנדסית; 91) מוגה בתורת החשמל; 93) מן השוואים; 95) נבון; 96) מילת־שאלה; 98) מספיק; 100) משורר; 102) תבואה; 103) ענף; 104) קוסמות; 105) צמח־גני ביתי.

מאונך:

1) כשל; 2) חומת־מים; 3) מעון הבקר; 4) כן, באנגלית; 6) בוא מלמעלה למטה! 7) צד; 8) רשע; 9) אד; 12) הצוללת שנעלמה; 15) קיבוץ בגליל; 61) מיכל לנוזלים; 17) אריה; 19) צאצא הציפור; 20) נור; 21) היה נשיא ארה"ב (ש"מ); 23) נזכר־לעיל (ר"ת); 24) פרפר־לילה; 26) היה כזה בפראג; 27) ישן; 29) עוקב אחר הברק; 30) קובעת; 33) איסוף כס־פים; 34) ממצע־המיטה; 36) לכאן; 37) מעיין; 40) תואר־כבוד אנגלי; 41) מסולם הצלילים; 44) אדון; 46) גבבה; 47) עבר; 49) מן המזלות; 50) אמיתה; 53) כלי־נשק קדום; 54) חירות; 55) כיסא־כבוד; 56) בתוכה; 58) ראש־אגף (ר"ת); 59) רקיק יבש; 60) אבן יקרה; 62) עליך לגעת! 63) בת־קול; 66) כוכב־קול־נוע אמריקאי (ש"מ); 68) מקום מושבו של האפיפיור; 71) מטרה; 73) פרח־גני קוצ־ני; 76) אבר־תנועה; 77) מן הצדדים; 79) עליצות; 80) כיתה דתית; 82) חיוני למישפט; 84) גיבעול מעובה; 85) להט; 87) מכשף; 90) לאלתר; 92) עצם; 94) למרות; 96) גדול בתורה; 97) מיזרח; 99) מלחין גרמני (ש"מ); 101) מילת זרוז; 102) פרי בטן; 103) בתוכו.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

ביגו. לכן אנו פונים שוב ושוב בקריאה: אנא, אל תפקירו לרעה את מישפחותינו האומללות, המחכות בזרועות פתוחות ו־בלב חם לעלות לישראל.

ישעיהו בן־ברוך, יו"ר,
ואברהם ישעיהו, מזכיר, אשדוד

● כתובת האגודה: ת.ד. 5039, אשדוד.

● ● ●

פנינים אדומות

על כתבתו של חיים ברעם „קמ־בודיה — דינה מוות", במדור „עולם קטן" („העולם הזה" 2197).

תיאור הדברים בכתבה חופף את החד־שות המגיעות מקמבודיה באמצעות כלי־התיקשורת. אולם הכתבה מעוטרת בפנינים ממיבחר הריטוריקה של התעמולה הקומו־

חיים ברעם
„לעשות חושבים"

ניסטית. למשל: „אפשר לעצור את תה־ליך הגוויעה של העם השקט והסובלני הזה, ששוסע לגזרים על־ידי מפציציו של הנרי קיסינג'ר ועל־ידי שילטון הדמים של החמר רוז'."

ברעם קובע, כי על ארצות־הברית „האח־ריות המוסרית הישירה להכחדת התרבות הקמבודית העתיקה". והוא מוסיף, כבראה על סמך ידיעות השמורות עימו בארוח בילעדי, כי „ביניהם מתחלקת ויאט־נאם העניה והסובלת אף היא מרעב ומבצורת במזונה הדל עם קמבודיה".

האם הדברים נכונים, למה קמבודיה דינה מוות? והיכן עזרת האח־הגדול, ברית־המועצות?

הניסיון להטיל על ארצות־הברית אשמה מוסרית, ולו גם חלקית, למעשי הקומוניס־טים הקמבודיים — שנגדם ונגד בני־בריתם מהוויאט־קונג לחמה ארצות־הברית — להסיח את דעתם של בעלי הרצון הטוב הוא תכסיס תעמולתי מביש ומעוות, שבא מן האמת העירומה: הקומוניסטים הקמבו־דיים הם שהשמידו כמחצית מן העם ה־קמבודי. המחצית השניה נמקה ברעב תחת שילטון הקומוניסטים הפרו־ויאט־נאמים.

אם מחפשים שותפים מוסריים לאסון, הרי אלה הם הסאלון־מארכסיסטים שבמערב וחסידיהם השוטים, המוכנים לטהר כל שרץ במידה הדבר נוגע בברית־המועצות.

חיים ברעם הוא אדם צעיר ובעל מצפון. אני מציע לו בעניין זה, כבמאמריו האח־רים, שהם בעלי מגמה תעמולתית שקופה, „לעשות חושבים".

אריה ביליצר, רמת־גן

● **תשובתו של ברעם:** מי שקורא בקביעות את המדור עולם קטן לא יכול להאשים אותי בדעה־קדומה פרו־סובייטית דווקא. ספרו של דייוויד שאוקרוס, אירוע צדדי, מוכיח בוודאות, שהנרי קיסינג'ר בפרט וארצות־הברית בכלל אחראים ל־שואת קמבודיה לא פחות מהחמר רוז'. תוך עקיפת הקונגרס וכל דרגי הפיקוד בצבא, הצליחו ריצ'רד ניכסון והנרי קי־סינג'ר להטיל 529 אלף טון חומר־נפץ על קמבודיה. לשם השוואה: בכל מילחמת־העולם השניה הוטלו על יפאן 160 אלף טון חומרי־נפץ. אין ספק שוויאט־נאם מס־לאת תפקיד הירואי בהצלת קמבודיה, נוכח הקנוניה האמריקאית־סינית לתמוך בפול פוט, הפיהרר של החמר רוז'.

● ● ●

לאן נעלמו הרווחים?

על הפסדים של מיליונים באירגון „קניות הגליל", כפי שהתפרסם במדור „אתה והלירה" („העולם הזה" 2173).

אנו פנסיונרים של האירגון הזה, עבד־נו מטעמו בצרכניות המושבים. עדמה לנו שאין אתם יודעים הכל, וברצון אנו מוכ־נים לעדכן אותכם.

אני עבדתי כמנהל צרכניה כ־17 שנים, ואחר עבד כמנהל חשבונות במשך 12 שנה. אחרי פרישתנו לגמלאות לא קי־בלנו פיצויים, דבר הנהוג בכל המיפעלים במדינתנו.

אנחנו עבדנו במסירות רבה מאד, נתנו את בריאותנו, נסענו למרחקים לעבוד ב־כל אותם המושבים. וכתודה על כך לא קיבלנו פיצויים בעת הפרישה.

לאן נעלמו כל הרווחים של האירגון, ומי הם האחראים לכך?

הם השקיעו כספים אלה בבתי־חרושת למיניהם, על מנת ליצור תפקידים עבור אנשי שלומם, תפקידי מנהלים במשכו־רות גדולות.

לא ידענו על הסכמי־עבודה, ולא כללו אותנו בהסכמי־עבודה של העובדים בהס־תדרות, אשר מקבלים משכורות והטבות שכר. כאשר קיבלו אותנו לעבודה היו צריכים להודיע לנו שלא נקבל פיצויי פרישה.

ברצוני לדעת מה תוצאות הביקורת ש־נערכה מטעם הסוכנות היהודית בתנועת המושבים — בכמה כסף מסתכמים ההפ־סדים של האירגון ומדוע לא הוקמו באיר־גון קרנות, כדי לשלם לעובדים פיצויים?

ברצוני להביא לידיעתכם, שבשנת 1978 קנה אירגון קניות הגליל בית־מלון בן שתי קומות בצפת, עבור פגישות עם חברי המושבים בגליל. מאיזה כסף נקנה המלון הזה? מכספנו?

אנו עומדים על זכותנו לקבל פיצויי־פרישה, כמו כל אחד אחר במדינת־ישר־אל. אי־מתן פיצויים לאנשים זקנים, גובל בשערוריה ציבורית.

אברהם פלטיציאנו, נהריה

● ● ●

השיאים העולמיים של בגין

בכלכלה, בחקלאות ובכל השאר...

קשה להבין, למה אנשים מסויימים עומ־דים על כך שמנחם בגין צריך להתפטר. לגבי אדם חולה, השבוי בידי אגודת־יש־ראל ומתנחלי גוש אמונים, שמבין בכל־כלה כמו כלבת־הבוקסר שלי, קליאו, וב־מדיניות־חוץ עוד פחות — מנחם בגין

האהוב שלנו הצליח באופן יוצא־מן־הכלל.

האם לא הצליח — בסיועו הפעיל של שר־האוצר הנאמן שלו — לשבור את ה־שיא העולמי באינפלציה?

האם לא הצליח — בסיועו הפעיל של הגנרל שר־החקלאות שלו — לרכוש לנו יותר אויבים, ובזמן קצר יותר, מאשר כל גזען דרום־אפריקאי או רודן דרום־אמריקאי?

כל הכבוד, בגין! נוסף על פרס־נובל לשלום, ראוי הוא גם לפרס מייוחד מטעם

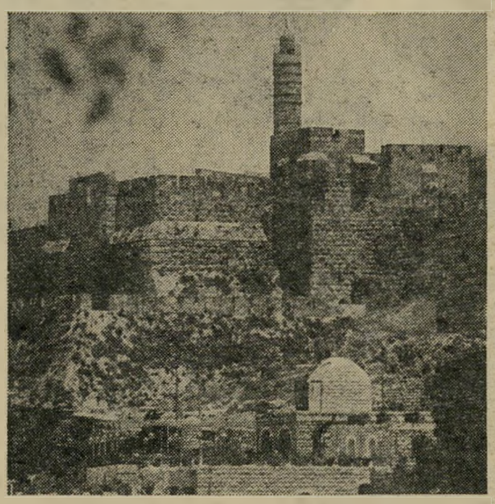
(המשך בעמוד 13)

International Quality
ברדווי-שווה באיכותה
לסיגריות
המפורסמות ביותר בעולם
סופר קינג סייז
תערובת אמריקאית
BROADWAY
100
American
Blend
SUPER KING SIZE FILTER
BROADWAY
CIGARETTES BROADWAY 100
ROLLS
ROYCE

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי.

ירושלים. בתי אבן. טליתות לבנות. קולות השוק ואויר שכולו אוירה. יריים מגישות שוב ושוב כוסות שהקצף עולה בהן על גדותיו.

את בירה מכבי ואת ירושלים אוהבים כאן בשבע שפות. כי לטעם של בירה טובה וקרה אין לאום ואין גבולות.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי. ויש ישראלים המכירים דרכה את העולם.

maccabee
בירה בינלאומית

על קלף החסינות של ח"כ משה שמיר

„יום יום מדברים על מזג־האוויר, אבל עדיין לא פעל איש בנדון" — ליגלג בדחן ליצר־דחף אנגלי לפתוח כל שיחה ב„בעיית" מזג־האוויר. מותרת גזירה שווה ישראלית לבדיחה זו: „מי אינו מדבר על המוכשלה ושמה דיני החסינות הפרלמנטרית, החרותים על לוח חוקינו (חוק החסינות, ושיא הגיחוך: סעיף 88 לחוק הבחירות), וחוזר ודבר, ולשם הרדמת מרי־רות ציבורית הבטיחו בכירי נבחרי־עם להקים ועדה מקיר־אל־קיר לשם הכנת שינויים, אבל איש לא נקף אצבע, ומה שהיה יהיה". ושמא די בזיון וקצף?

ביום „מיבצע מאחזים" לימדנו ח"כ, ודווקא איש־רוח וסופר נודע, כי יתכנו שיאים חדשים, ואף יש המוחאים כפיים. ח"כ משה שמיר חש צורך לפאר מעשה בנוכחותו, ובמכונית שכנו — קצין (מיל.) גבוה, כפי שגילה שמיר, בקורת רוח — נסע לעבר מחוז חפצו, כאשר נתקלו במחסום צבאי, וחייל שומר ה־מחסום הודיעם והסביר להם כי על־פי הוראת המפקד המוסמך אסור להמשיך בנסיעה. והדבר אירע בשומ־רון, בשטח המוחזק בידי צה"ל.

■ ■ ■

מר שמיר הזדהה כחבר־כנסת, ועמד על זכותו־לדעתו לסור לכל מקום שירצה. המישמר הצבאי לא קיבל טיעונו, והזהיר אותו מפני הפרת האיסור. „הורה" ח"כ לבעל המכונית (וכל זה לפי הצגת הדברים מפי מר שמיר!): „סע!"

ויסעו בני ישראל אלה, וחייל שלא היה עד שמיעה לדין־ודברים, ירה ופגע בגלגל אחורי של המכונית.

השטח שבו הוקם המחסום, „מוחזק בידי צה"ל" הוא, ואליבא דכלי עלמא, לרבות ישראל, אין הוא חלק של מדינתנו. ועצם חקיקת יוצא־מן־הכלל — חוקי ההסמכה, מסוף יוני 1967, והתקנות לביצועם, בדבר החלת מישפט המדינה והמינהל והשיפוט שלה על ירושלים המזרחית, ועליה בילבד, ומיזוגם המוניציפאלי של שני חלקי העיר ירושלים — מעידה על חכלל, והינו כי כל שטח שלגביו לא נוצלו ההסמכות דאז, מעבר לקו חירוק, אינו חבל של ישראל. אי לכך אינה תקפה שם זכות התנועה החופשית המוחלטת של הח"כ, כי אם דינו כדין כל אדם אחר.

ועל הכל — איש אינו מפקפק בהקמת המחסום מטעם המימשל הצבאי השולט באותו שטח, ולא להנאתו, כי אם מתוך שיקולי ביטחון המדינה. אם שיקולים אלה לא היו מבוססים עד תום, לא צריך לעניין; והמשיג עליהם, ודאי ראשי לעירעור לפני המושל או הרמטכ"ל, ובמיקרה קיצוני אולי אף לעתור לבג"ץ. ברם לעת עתה שריירה ההוראה, וגם סמכות חיילי המישמר, ויתרה מזו: חובתם המוחלטת, להב־טיח כיבודה המוחלט, אינה עומדת ולא הועמדה לוויכוח.

זאת ועוד: שכל דיני זכויות בכורה של ח"כ חלים בתוך המדינה בילבד, מתברר גם מתוך החלק השני של אותו סעיף 9, המעניק לח"כ נסיעה־חינם „בתחומי המדינה" (בילבד).

כל הטיעון של מר שמיר הינו, איפוא, נטול יסוד, ומפאת כבוד הכנסת וכל חבריה מוטב להסתפק ב־הגדרה זו. אבל, לדאבון לב, בזה לא מיצינו את הארת הבעיות: לכאורה נעשו מספר עבירות, בקריאת „סע" מכאן, ובהיענות בעל המכונית להמרצה מכאן.

אבל „חבר־הכנסת לא ישא באחריות פלילית או אזרחית, ויהיה חסין בפני כל פעולה מישפטית, בשל... מעשה, בכנסת או מחוצה לה, אם היה... המעשה במילוי תפקידו, או למען מילוי תפקידו כחבר־הכנסת", מורה סעיף 1 לחוק החסינות. וכאן אין שמץ של הגבלה למקום, אלא תוקף ההוראה אוניברסלי הוא; כלומר, אף נעשה בחו"ל, מעבר לים הגדול, ואף במיקרה שאדם אחר עשה כזה בחו"ל, היה צריך, בשובו ארצה, לתת בישראל את הדין עליה — חבר־כנסת רשאי להתברך: „ברוך שפטרני מעונשו של זה", קרי „שלי".

ויקשה תמים וישר: כלום אשר עשה כאן ח"כ שמיר, ב„צפצפו" על הוראה־כדין של מפקד־צבאנו־צבאו מוסמך כדין, ועל אתראת חייל מוסמך וגם חייב־משמעת כדין — „למען תפקידו כח"כ" נעשה?

ובמרירות אבל למען האמת, המרה והמרגיזה, ייענה המקשה: אמנם כן! כי בדרך כלל היאה לח"כ, בנדון, נקבע לפי אמות מידה של תפיסתו ותפיסת סיעתו, את תפקידם בגדר כהונתם הציבורית, ולפי טבע הדבר לא תיתכן קביעת אמת־מידה כללית וכוללת, כל זמן שלא התנסה בכך המחוקק עצמו. ואכן קובע חוק החסינות מפורשות, כי בגדר תחולת הסעיף הראשון הזה של החוק אסור בתכלית אף להעסיק את הכנסת בהגשת בקשה לנטילת החסינות.

■ ■ ■

עד כאן דינו — או, אולי, ליתדינו, של בעל „מלך בשר ודם", במישרין. ברם בכך לא מיצינו את מצוות שפיכת אור על מיכלול הפרשה העגומה:

(1) הח"כ האמיץ לא הסתפק בהתנהגות „מסויי־מת" ישירה, אלא הפליג עשות, בתתו, הוא האזרח, לבעל המכונית, ונהגה, שאת דרגתו במילואים הוא

על דינו – או, אולי, ליתדינו – של בעל „מלך בשר ודם", מראשי תנועת החחיה

הדגיש יפה בפומבי: „סע!" על קצין (מיל.) זה ודאי אינה חלה חסינות כלשהי, תקפה או מדומה, כפי שח"כ, נותן „פקודה", תבע לעצמו. ובכך התחייב, אי־פוא, לפחות לכאורה, בעבירת הדחת אדם לעבירה. ועל הדחה כזאת לא יחיל אף פרשן רחב־לב את דין פטור־מאחריות מוחלט, בגדר סעיף 1 לחוק החסינות.

(2) אבל יהא דינו של קורא „סע!" אשר יהיה — נעשה נא אגודה אחת, של מחכים להכרעת מיישמי דין ומישפט בשטחים המוחזקים בידי צה"ל, בדבר תביעת מתן הדין, מאת הנהג של הח"כ, בשל היענותו לקריאת הח"כ, פן תתפנה כליל הדרך ללית־דין מוח־לט!

יעקב ג'מס רוזנטל, ירושלים

הציונות שלי

חורי נולדו ברוסיה וגם אנו, הילדים. מיום שאני זוכרת את עצמי, חייתי כל יום עם האפופיה של התנועה הציונית ברוסיה.

כניסת חורי לתנועה הציונית, בשנות ה־20', והם בני 18; עזיבת אמי ואחותה את ביתן החב"די, שהיתה כרוכה בכאב של משבר־דעות וקדע עם המישפחה; הפעילות המחתרתית הציונית בתוך רוסיה הסובייטית, המאסרים של כל החברים והחברות; המישלוחים מבית־סוהר לבית־סוהר; שביתות הרעב למען הפרדה בין האסירים הפוליטיים והפליליים (בשנות ה־20, וה־30' זה עדיין השפיע, לפעמים); החקירות של אנשי שירותי־הביטחון; הפרדת הורים מילדיהם ואובדן משפחות; הגירושים למקומות שונים בסיביר, והפרי־דות של חברים שהועברו מגירוש לגירוש; הטיהורים הנוראים של שנות ה־30'; השמדתה הפיסית של כימעט כל התנועה הציונית ברוסיה — מאות ואלפים של צעירים וצעירות נפלאים, חולמים, אידיאליסטים, פאר הנוער היהודי ברוסיה; החלום היום־יומי על עליה לארץ־ישראל; ההסתתרות התמידית בתוך רוסיה, ב־פחד תמידי פן יוודע למישהו על עברנו; לידתנו, אנו הילדים, בגירוש, כשההורים נמנעים מלדבר אידיש ומזחירים אותנו מלומר דבר מיותר ומסוכן, ואחר כך

על חחרנים, בוגדים ומסוכנים – בברית־המועצות ובישראל

נמלטים מן הגירוש בנסיון להינצל מן ההשמדה הגדו־לה; עשרות צילומי החברים והחברות מן הגירושים השונים, שהיו ידועים לנו בעל־פה, כשכל אחד מוכר לנו בשמו ובתולדות חייו ומותו, ופניהם הם האידיאל של חיינו; הכרת כל התנועות הציוניות שהיו קיימות אז ברוסיה, על התפלגויותיהן לשמאל, מרכז וימין; ולבסוף, כגולת־הכותרת לכל אלה — ההרפתקה ה־מטורפת של יציאתנו מרוסיה ועלייתנו ארצה.

נולדתי עם הציונות וגדלתי עם הציונות. היא היתה חלק בלתי נפרד מחיי. מה היתה הציונות בעיני?

■ ■ ■

הרוסים אמרו לנו: אתם, היהודים, אינכם עם. על כך עינינו: רק אנו נחליט אם אנחנו עם או לא, ואנו מחליטים: אנו עם! הרוסים אמרו: בעיותיכם נפתרו בברית־המועצות. על כך עינינו: רק אנו נקבע אם בעיותינו נפתרו או לא, ואנו קובעים: הן לא נפתרו.

הרוסים אמרו לנו: קחו לכם אוטונומיה יהודית בבירוביג'אן, זהו הפיתרון המתאים וההוגן ליהודים ברוסיה. על כך עינינו: רק אנו נחליט אם זהו פיתרון או לא, ואנו מחליטים שזה אינו פיתרון, הוא לא מתאים ולא הוגן. הרוסים אמרו לנו: התנועה הציו־נית היא תנועה ריאקציונית, חתרנית ומהווה סכנה לברית־המועצות ולעולם כולו. על כך עינינו: התנועה הציונית היא התנועה הלאומית שלנו, ויש לנו זכות להשתייך אליה.

הרוסים אמרו לנו: מכיוון שאינכם עם, ומכיוון שבעיותיכם נפתרו אצלנו, במיוחד עם קום האוטונו־מיה, ומכיוון שאתם חברים בתנועה בוגדנית, חתרנית ומסוכנת — כל מי שימשיך להיות ציוני ולדבר על מדינה יהודית הוא בוגד בברית־המועצות, חותר תחת ביטחונה ויישפט כזכוה. על כך עינינו: מכיוון שאנו עם, ומכיוון שבעיותינו לא נפתרו, ומכיוון שיש לנו זכות להשתייך לתנועה הלאומית שלנו, ומכיוון שלא נסכים לעולם שמישהו מילבדנו יחליט עבורנו על פיתרון בעיותינו ועל עתידנו, הרי שתוכלו אמנם לדדוף אותנו, לשפוט אותנו ולהשמיד אותנו, אבל לא תוכלו לשנות את המשך תביעתנו, לפיתרון הבעיות של עמנו, כפי שהדבר מתבטא ברעיונות התנועה הלאומית שלנו, הציונות.

על כל אלה הושמדו כל אותם אלפים נפלאים, פאר הנוער היהודי, שהיו בעיני כל ימי חציים בשר ודם וחציים אגדת־פלאים. כל חיי האמנתי, וגם כיום אין לי צל של ספק, ביחס לצידקת טענותיהם, עמדותיהם וזכותם של אותם הגיבורים והיוצרים המופלאים של מלכתיות העם היהודי.

■ ■ ■

האם עלי לחזור היום, במו פי, על כל מה שנאמר פעם באוזנינו: אינכם עם, פתרנו את בעיותיכם, קבלו האוטונומיה, אנו נחליט על ייצוגכם, ומי שימשיך להת־נגד לכך — הוא חתרן ובוגד, הראוי לבית־סוהר ולגירוש?

בעיני זאת בגידה בציונות שעימה נולדתי וחייתי, ואותה הערכתי — בגידה בכל מה שהאמנתי בו. אם זה נכון היום ביחס למישהו בעולם — זה היה נכון גם אז, בילדותי, ביחס לחורי ולכל חבריהם, שעונו ונרצחו בשם טענות אלה עצמן.

איך אוכל להודות בכך, שהעם היהודי אינו עם, ושאחרים רשאים להחליט עבורו מיהו, מה יהיה עתי־דו, ומי הם המייצגים שלו? ואם אינני יכולה להודות בכל אלה — איך אוכל להודות שאותן טענות עצמן תופסות לגבי עם אחר?

אני ציונית. וכציונית אני סבורה, שרק העם הפלס־טיני רשאי להחליט אם הוא עם או לא; רק הוא מוסמך להחליט אם בעיותיו נפתרו; רק הוא יכול להחליט מי ייצג אותו והאם הוא רוצה במדינה משלו. שאם לא כן, נשמט הבסיס מתחת לציונות.

אבל — עונים לי — עמדה זו, ביחס לפלסטינים, היא מסוכנת בשבילנו. אולי כן ואולי לא — על כך יש ויכוח במדינה. אולם גם אם כך הוא הדבר, אינני מכירה שום ציונות אחרת אלא זו של סכנה — של מאסרים וגירושים והשמדה ורדיפות ועינויים ופחד תמידי והסתתרות והימלטות, ויציאה בלתי־ליגלית מרוסיה ועליה בלתי־ליגלית לארץ־ישראל.

נולדתי עם הציונות הזאת וחייתי עימה ומעולם היא לא עוררה בליבי את השאלה, האם כדאי לוותר עליה בגין הסכנות הטמונות בה. להיפך: השאלה היחידה היתה איך להמשיך ולחיות עימה למרות היותה כל כך מסוכנת. האם עכשיו, במדינת ישראל שקמה בעיקבות הציונות הזאת, אסכן את הציונות עצמה על־ידי השמטת הבסיס מתחת לרגליה, באמצעות שימוש בנימוקים ובכלים שבהם נלחמו בה האחרים?!

אני ציונית, וככזאת אתנגד ככל יכולתי למותו של האידיאל שעימו נולדתי, גדלתי וחייתי.

אסתר רטנר, תל־אביב

חודש יקים בנבד

הצהרו מחיקוים!

דגמים: TITCHA, PYROLE FUJI, SAKE
(פרח)

~~470~~ ל"ל

295.- ל"ל

(כולל מע"מ)

דגם ASTI YOGA

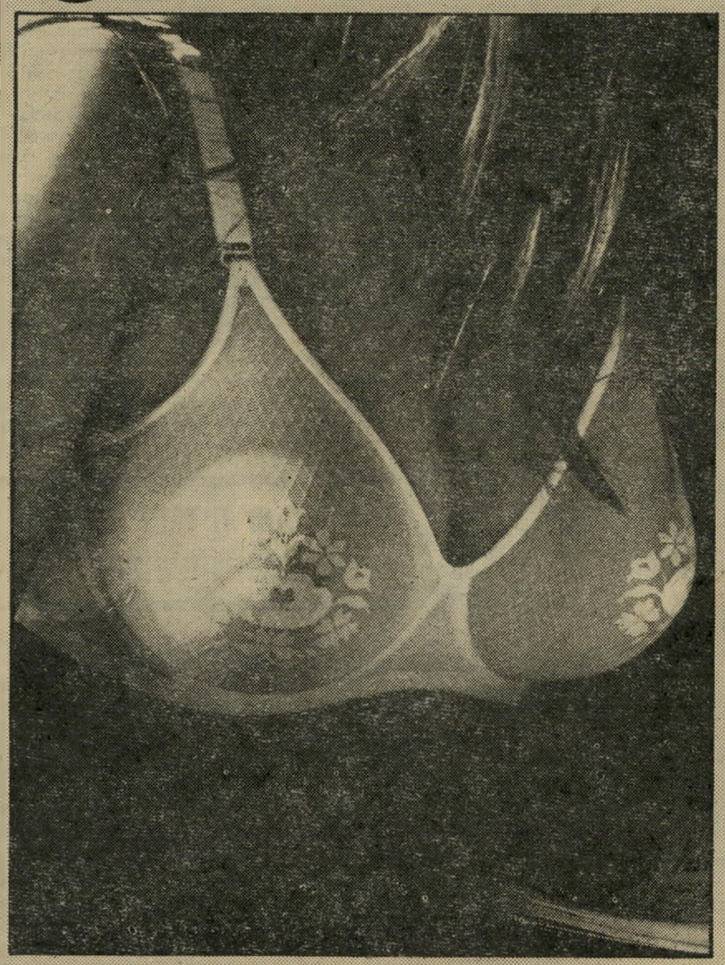
~~352~~ ל"ל

195.- ל"ל

(כולל מע"מ)

8 HUIT

תוצרת צרפת

עם חזיות "8 HUIT" את מרגישה "בלי"

דגמים חדשים
בשלל צבעים מרהיבים
דגמי 1980

להשיג בחנויות
ובסלונים המובחרים

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

יאסר עראפאת ואש"ף, על השירותים ש־העניק להם, חינם־אין־כסף. אין ספק: מג־חם בגין הוא הטוב מכולם!

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

אנטי־סיבי

על התרגילים למניעת הריון („העולם הזה" 2194).

ברכותי על כי ראיתם לנכון להביא ל־ידיעת הציבור קיומה של שיטת תרגילים פשוטה, שפותחה על־ידי אביבה שטיינר, המסייעת לוויסות המחזור ולתיכנון ה־משפחה. כמתרגלת קבועה, מזה שלוש שנים, אני יכולה להעיד כי השיטה פועלת. ברצוני להפנות תשומת־ליבכם לטעות

תרגיל למניעת הריון
לא קדימה, אלא פנימה

דפוס, שנפלה בדברי ההסבר לתרגיל הל־חיצות. הודפס: „לוחצים את הבטן התח־תונה קדימה" וצריך להיות „לוחצים את הבטן התחתונה פנימה". הטעות עלולה לגרום תוצאות הפוכות לאלה ה־רצויות.

ע. י., בת־ים

● תרגיל הלחיצות — ראה תמונה.

● ● ●

סתם אבו־עלי!

תלונתה של אשת עבריין־לשעבר, בעיקבות הכתבה „אשתו של עד המדינה" („העולם הזה" 2198).

על עד־המדינה סמי שיפרטו אפשר לו־מר: היה מי שסיפר אותו, עד שנעשה קרח מכאן ומכאן (המישטרה והמישפחה), והיה מי ששיפר אותו (הפסיכולוג של המישטרה, צבי ידין). חשוב שהקוראים ידעו, כי זהו מיקרה קיצוני, אך ישנם מיקרים רבים אחרים, פחות קיצוניים אך לא פחות מכאיבים.

אני נשואה לעבריין־לשעבר, והריני מעידה כי המדור ושוטריו לא מפסיקים לטפס עליו, בלי כל סיבה. לאחרונה אף העמידו אותו עם ידיים פשוטות לצדדים, על חלון ראווה, באמצע רחוב דיזנגוף בתל־אביב, כדי לחפש על גופו. זה סתם אבו־עלי! הבושה והפחד שהם מחדירים בנו הם חסרי הצדקה.

אולי הם ילמדו מהמיקרה הזה, ויזהרו משימוש מיותר בסמכותם, העלול להכביד מאד על חייו של אדם גם אם אין זה גלוי לעין כבהיסטריה. סמי שיפרטו הוא אות אזעקה. אינני חותמת בשמי המלא מפחד התנהגותם.

קוראה, רמת־גן

תודעה על הכתבה האהודה, שהקיפה את העניין בצורה נכונה וממצה. בלי מורא, בלי משוא פנים.

צבי ידין, פסיכולוג מישטרת מחוז תל־אביב

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20 בשבוע שבין ה־31 באוקטובר עד ה־6 בנובמבר? במדור זה סוקר „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־78 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגליון.

1900

3.11 — תערוכה ראשונה של מכונית בניו־יורק, בהשתתפות 31 מיפעלים ל־ייצור מכוניות. למרות זאת אין הנהגים רשאים לנסוע בבוסטון בין 10 בבוקר ל־9 בערב, מפני שהמכוניות מהוות „סכנה לנשים ולילדים."

1903

31.10 — שחקן חדש עורך את הופ־עת הבכורה שלו על הבמה בקליוולנד — ג'ון ברימור.

1917

31.10 — הצבא הבריטי כובש את באר־שבע.

1918

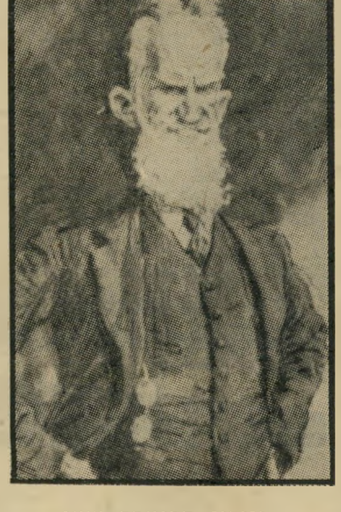
2.11 — ישראל גילעדי, ממייסדי ה־שומר ומראשי השומרים בגליל ובשומרון, נפטר בגיל 32.

1922

4.11 — נוסד הקיבוץ הראשון של ה־שומר הצעיר, בית־אלפא.

1924

6.11 — הוקמה ממשלה שמרנית ב־בריטניה. אוסטן צ'מברלין שר־החוץ וויסטון צ'רצ'יל שר־האוצר.

ג'ורג' ברנארד שאו
2.11.1950

1930

2.11 — היילה סלאסי הוכרז קיסר חבש.

1932

6.11 — בבחירות הכלליות בגרמניה קיבלו הנאצים 11.7 מיליון קולות, שהם 196 מושבים בפרלמנט המונה 584.

1936

2.11 — שידור טלוויזיה ראשון של הבי־בי־סי באנגליה.

1942

2.11 — החל הקרב המכריע באל־עלמיין.

4.11 — המחנה השמיני מנצח באל־עלמיין וצבא רומל נסוג.

1943

31.10 — הבמאי היהודי־גרמני מקס ריינהרדט, מי שניהל את תיאטרון ברי־לין, נפטר בגיל 70.

1.11 — עשרה חברי לח"י, בראשות נתן ילין־מור, נמלטו דרך מינהרה שחפ־רו ממחנה המעצר בלטרון.

1944

6.11 — הלורד מוין נרצח בקאהיר על־ידי אנשי לח"י, אליהו בית־צורי ו־אליהו חכים.

1945

31.10 — דויד בן־גוריון נתקבל על־ידי אייזנהאור ודן איתו בעניין היהודים באיזור הכיבוש האמריקאי בגרמניה. אחר כך ביקר בן־גוריון במחנות ההשמדה דכאו וברגן־בלזן.

1946

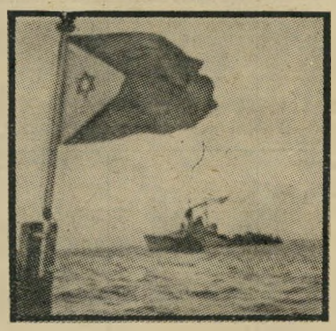
1.11 — מעפילי לטרון גורשו לקפרי־סין. הישוב הכריז על יום שבתון.

5.11 — בן־גוריון ומשה סנה הורשו לחזור לארץ.

1947

5.11 — ביבר הזכוכית לטנסי ויליאמס הוצג לראשונה בניו־יורק.

6.11 — אנה פאוקר, בת רב יהודי, מונתה כשרת־חוץ של רומניה.

איברהים אל־אווז
31.10.1956

1948

1.11 — סיקרי דעת־הקהל מראים ב־בירור, כי תומס דיואי יביס את הארי טרומן בבחירות לנשיאות בארצות־הברית.

2.11 — הארי טרומן ניבחר כנשיא ארצות־הברית ברוב גדול.

5.11 — מועצת המדינה קובעת את מספר חברי־הכנסת: 120, כמיספר חברי הסנהדרין.

6.11 — בן־גוריון שולח מיברק ברכה לסטאלין, לרגל יום השנה למהפכת אוק־טובר.

1950

2.11 — הסופר והמחזאי האירי ג'ורג' ברנארד שאו נפטר בגיל 94.

1951

31.10 — אושר הסיוע הכלכלי האמ־ריקאי הראשון לישראל.

1952

4.11 — דוויט אייזנהאור ניבחר כנשיא ארצות־הברית ברוב הגדול ביותר שידעה אמריקה מעודה. 442 קולות, לעומת 89 קולות למתחרהו עדלי סטיבנסון.

1953

2.11 — שימעון אורנשטיין ומרדכי אורן נידונו על־ידי בית־משפט בפראג למאסר עולם ול־15 שנות מאסר.

1955

1.11 — שרים חדשים בממשלת בן־גוריון: פינחס ספיר, קדיש לוז, משה כרמל, ישראל בן־יהודה, ישראל ברזילי ומרדכי בנטוב.

1956

31.10 — קרב קשה במיצרי המיתלה, 38 הרוגים.

המשחתת המצרית איברהים אל־אוול נלכדה על־ידי חיל היו וגגרה לנמל חיפה.

1.11 — רפיח נכבשה. החזית המצרית התמוטטה, החלה מנוסת החיילים המצ־ריים מסיני.

צבא סובייטי עולה על בודפשט.

2.11 — אל־עריש ועזה נכבשו.

4.11 — בודפשט נכבשה על־ידי ה־רוסים. אימרה נאג' נאסר. יאנוש קאדאר ראש הממשלה.

6.11 — דגל ישראל מונף בשארם אל־שייח'.

1957

3.11 — היצור החי הראשון שוגר ל־חלל. הכלבה לייקה בספוטניק הרוסי. שבוע אחר־כך נפטרה לייקה.

1961

4.11 — אר־תאנט ניבחר כמזכיר ה־או"ם.

1962

1.11 — פורק בסיס טילים בקובה.

1967

31.10 — הוקמה התנועה למען ארץ־ישראל השלמה.

2.11 — קבר אבשלום פיינברג נתגלה ליד רפיח.

5.11 — הלימודים באוניברסיטה ה־עברית על הר־הצופים חודשו, אחרי הפס־קה של 20 שנה.

1968

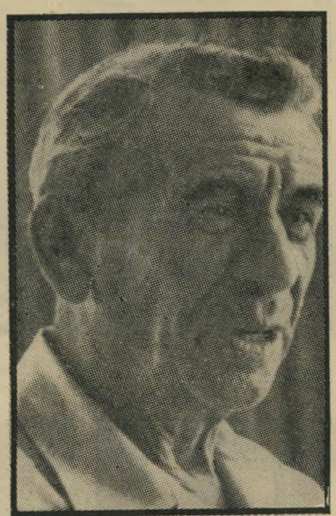
31.10 — הנשיא לינדון ג'ונסון מורה על הפסקת ההפצצות בווייאט־נאם.

1972

1.11 — עזרא פאונד, משורר אמריקאי אוהד הפאשיזם, נפטר בגיל 87.

4.11 — סגן־אלוף מרסל טוביאס, מ־ראשוני הצנחנים, נהרג בתאונת צניחה בזאיר, בגיל 58.

6.11 — מאיר לנסקי גורש מישראל.

מאיר לנסקי
6.11.1972

1973

3.11 — נכשל נסיון הארמיה השלישי המצרית למרוץ את ההסגר של צה"ל.

1975

2.11 — האניה אוליימפוס, הראשונה הנושאת מיטען ישראלי, עברה בתעלת סוויס.

4.11 — זבולון המר הצטרף לממשלה כשר־הסעד.

1976

3.11 — ג'מי קארטר ניבחר כנשיא ארצות־הברית.

1977

6.11 — בעיקבות בקשתו של האפיפ־יור, שוחרר ממאסרו הארכיהגמון הילריון קאפוצ'י, שהתחייב לא לחזור למיזרח ה־תיכון.

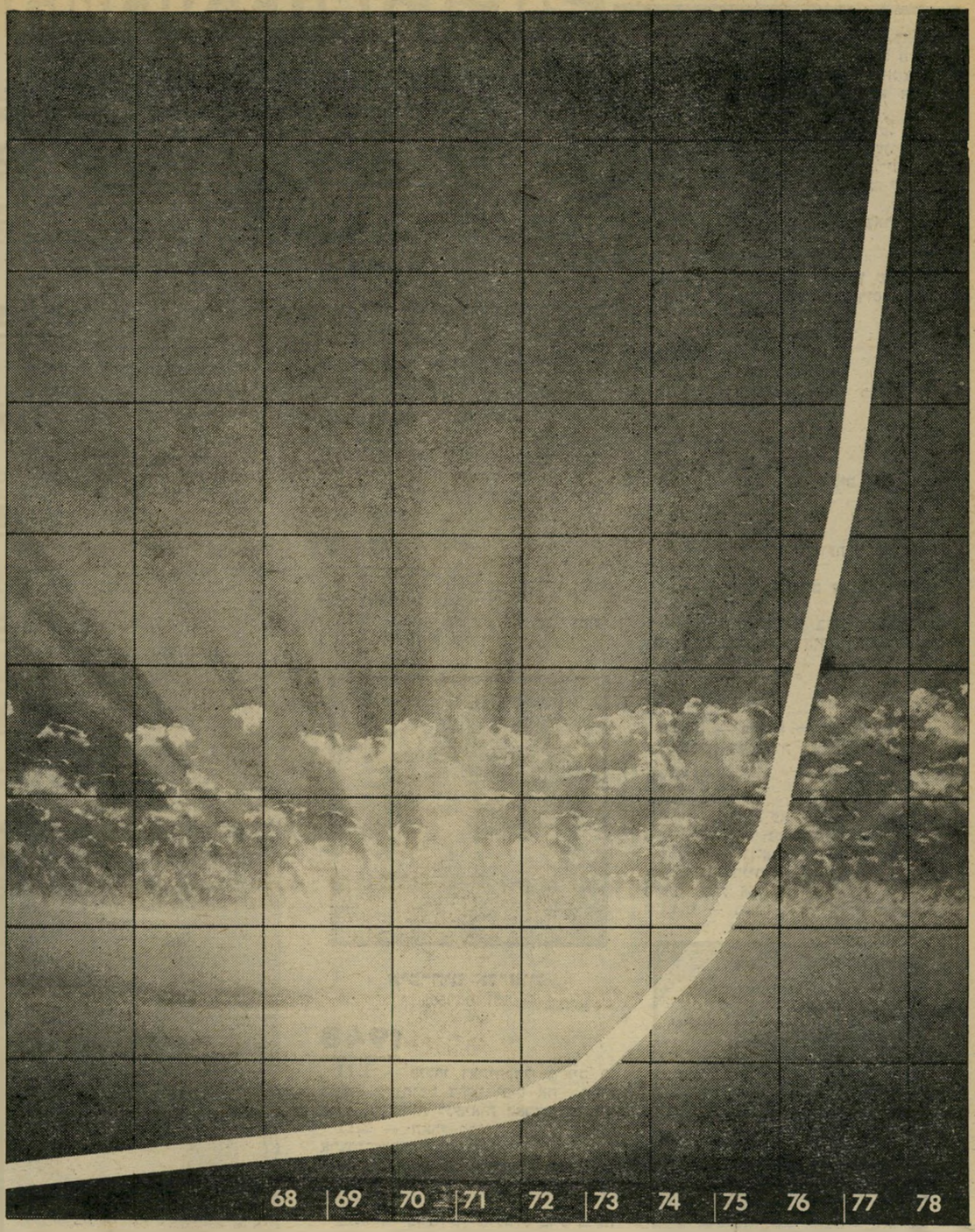
תמונה זו אינה זקוקה לכותרת.
זוהי תמונת המאזן שלנו.
המאזן שגדל בעשור האחרון פי 114!!! המאזן שהציב את בנק הפועלים בין הבנקים הגדולים בעולם.

בשנים האחרונות הרחבנו באופן משמעותי את הפעילות הפיננסית של הבנק בכל התחומים, שפרנו את שרותי הבנק הקיימים והוספנו שרותים חדשים:
כרטיסי אשראי, בנק-קט 2000, מערכת שרותי מחשב ומסופים ליעול השרות ללקוחות. הקמנו סניפים חדשים לנוחיות לקוחות הבנק בארץ ובעולם.

ובמישור הבינלאומי הגדלנו והעמקנו את היקף מעורבות בנק הפועלים באופן משמעותי.

תמונת המאזן שלנו איננה זקוקה לכותרת.
היא מבטאת באופן ברור את גדולנו.

בנק הפועלים מע"מ

בוא לגדול אתנו.

אריאלי

לי זה לא יקרה

ה רופאים ממיציים באוזני לקוחותיהם לעבור ל־עיתים קצובות צ'ק־אפ כללי, בדיקה כוללת של כל חלקי הגוף. שמא התנוון אחד האברים, שמא התגבה לגוף מחלה שטרם נתגלתה, שמא פושט בה הסרטן.

הגוף הלאומי דומה לגוף האנושי. יש לערוך בו צ'ק־אפ תקופתי, כדי לבדוק אם לא אחזה בו מחלה.

ובראש וראשונה המחלה הנוראה מכל — הסרטן ששמו פאשיזם.

אני נמנה עם הסבורים כי יש להיזהר מאד בשימוש במילה זו, ולא רק מפני שהיא מעוררת זיכרונות כה נוראים בלבנו, היהודים.

אפור לנו להימצא במצבו של נער־הרועים החומד־ציון, שקרא מדי פעם „זאב! זאב!" — וכאשר בא הזאב, איש לא שעה עוד לצעקותיו.

לא פעם האשימו אצלנו, בלהט הוויכוח, את פלוני ואת אלמוני בפאשיזם. דויד בן־גוריון אמר על מנחם בגין שהוא „תלמידו של היטלר". לפני כן הוטחה האשמה זו בפניו של זאב ז'בוטינסקי.

כל אלה היו האשמות כוזבות. ז'בוטינסקי היה לאומן קיצוני בנוסח המאה ה־19, ותורתו ינקה מן הליברליזם של ז'וזפה מאציני והרפובליקאיות של ז'וזפה גאריבלדי. גם אצל בגין, שקיבל את תורת ז'בוטינסקי, משולבת הקנאות הלאומנית עם ליברליזם דמוקרטי, יכול אדם לקבל או לדחות מזיגה זו, אך היא רחוקה מפאשיזם.

כיום נשמעים בארץ צלילים חדשים, צורמים יותר.

האם קולטת אוזנינו את קול פעמי הפאשיזם?

■ ■ ■

ק שה להגיע לידי הגדרה אובייקטיבית מוסכמת וקבועה של התופעה, ששמה פאשיזם. מיספר ההגדרות כמיספר הפרשנים ובעלי־הספרים על נושא זה, המגיע לאלפים (ואף אני תרמתי את תרומתי הקטנה לכך *).

באופן אמפירי, הייתי אומר שדרושות כל התכונות הבאות, כדי שניתן יהיה להגדיר תנועה כפאשיסטית:

● **הסגידה ליישות מיסטית, בעלת ציווי מוחלט, אשר האדם חייב לשרת אותה** — „הלאום", „הגזע", „המדינה", „המעמד" האליל המתחזה כ„אלוהים". אין המדינה קיימת למען האדם, אלא האדם קיים למען המדינה. אין האדם ערך עליון, אלא רק מכשיר בידי היישות העליונה.

● **המענה כי היישות העזיונה מעניקה לי־נאמניה מעמד עליון, המרשה לה — ואף מצווה עליה — לבטל את זכויות הזולת.** הלאומן ה־פאשיסטי שולל את זכויות כל הלאומים האחרים, שבניהם אינם אלא „תת־אדם" הגיזען הפאשיסטי שולל את זכויות כל הגזעים האחרים, ה„נחותים". המדינה הפאשיסטית דורסת את כל שאר המדינות. האליל הפאשיסטי קורא לרצח־עמים, ולפחות לנישול, לגירוש ולשיעבוד הזולת.

● **רדיפת המיעוט, העומד מחוץ למעגל ה־הקדוש של היישות המיסטית** — יהודים, צוענים, קולאקים, כופרים. את אלה יש לא רק לנדות, אלא גם לקפח, לנשל, לגרש, לרצוח.

● **השינאה לדמוקרטיה,** השילטון של נבחרי־הציבור, והאמונה בזכותם העליונה של בחירי היישות המיסטית לכפות את רצונם על הכלל. חוקי הלאום, הגזע, המעמד, האליל, עומדים מעל לחוקיו של הפרלמנט הבזוי, ורק לקומץ הנבחר של המאמינים מותר לפרש את הצו העליון.

● **ויכוי המתנגדים הפוליטיים.** לפאשיסטים אין „יריבים", שצריכים להתווכח עימם, אלא רק „אויבים", „בוגדים", אנשי הגייס החמישי, שמקומם במחנה־הריכוז.

● **העראת הכוח, האילמות, לרוב כדמותו של הצבא.** הצבא חדל מלהיות מכשיר רציונלי להגנה על החברה. הוא הופך כלי־קיבול מקודש של היישות ה־מיסטית. כל המותח עליו ביקורת הריהו „נועץ סכין בגבו".

■ ■ ■

ה אם יש אצלנו גופים שכל התכונות האלה כלולות בהם ובתורתם?

נושי־אמונים מתאים כדיוק להגדרות אלה.

הוא סוגד ליישות מיסטית כפולה — אלוהים והאומה, שהם אחד. אין זה אלוהים דתי, אוניברסלי, כתורת ה־יהדות ההומאנית. זהו אליל לאומי, פגני, ההולך לפני צבאו, המצווה על אנשיו לדכא ולנשל ו„לרשת". זהו המולך הקדמון, בתחפושת יהודית.

הגוש מפר כל חוק שאינו נראה לו, ומאמין כי החוקיות האמיתית טמונה בו. הוא בז לדמוקרטיה, לכנסת, לממשלה ולביתי־המישפט. בעיניו אין הבדל בין האוייב (בשכם) ובין המיעוט הפנימי (בגליל). כל ישראלי המתנגד לדרכו הוא עוכר־ישראל, גייס חמישי, סוכן אש"ף. הוא מגן על פושעי־המילחמה, ומי שמוקיע אותם הוא בוגד — מפני שהוא פוגע בכבודו של צה"ל.

* צלב הקרס, מאת אורי אבנרי, 1961.

אז הגוש הצטרפה, לאחרונה, מיפלגה ריש־מית חדשה, תנועת־התחייה.

בניגוד לתנועת־החרות, שהיא לאומנית קיצונית אך דמוקרטית בעיקרה, תנועת־התחייה היא תנועה פאשיסטית.

לגופים אלה יש פריפריה גדולה. אנשים בעלי דיעות מסוג זה קיימים ברוב המיפלגות, ובכללן מיפלגת־העבודה, ובכל אמצעי־התיקשורת.

האם הם יכולים להדביק את הגוף כולו?

■ ■ ■

כ? אדם נושא בגופו חיידקים לרוב, נושאי מחלות שונות. בימים כתיקונם, כל עוד הגוף מתפקד כראוי, אין בהם סכנה. אך בעיתות משבר, כאשר הנוגדנים בגוף נחלשים, כאשר הוא לוקה במשבר נפשי או גופני, עלולים חיידקים אלה להשתלט לפתע על הגוף, לפשוט באבריו, האיש חולה, ועלול למות.

כך גוף לאומי נושא בקירבו, בכך עת, את חיידקי הפאשיזם.

הדוצ'ה הישראלי?

בכל עם יש אנשים ממורמרים, אכולי נחיתות, המוצאים גאולה למכאוביהם הנפשיים במיסטיקה פאשיסטית כלשהי. גם בקרב עמנו היו תמיד כמה מטיפים ל„מלכות ישראל השלישית", ל„שילטון של בחירי העם", לדיקטטורה כל־שהי, לכיבוש ולנישול. אך הין אלה דמויות קומיות, בשולי החברה והתרבות, והם עוררו גיחוך.

השינוי בא במילחמת ששת־הימים. ההשתלטות על שטחים נרחבים, השליטה על עם אחר, המציאות המכוערת של שילטון־הכיבוש, יצרו מציאות נפשית חדשה. הדמויות הקומיות של אתמול הפכו בן־לילה אנשים מכובדים. אך עדיין היה זה גידול קטן בגוף הלאומי.

בחודשים האחרונים חל שינוי. גם עכשיו הגידול הוא עדיין קטן. אך הוא גדול מכפי שהיה.

ועתה ברור כי הוא ממאיר.

■ ■ ■

מ ה גרם לכך?

המציאות החדשה בעיקבות הסכמי קמפ־דייוויד. המצב הבינלאומי, המבשר את קץ החלום של האימפריה הישר־אלית. ההתמוטטות של שילטון הליכוד.

ובעיקר: ההתפרקות של תנועת־החרות.

תנועת־החרות היתה תמיד חלק מן המישטר הקיים. מבחינה היסטורית, היא היתה מעין שסתום־ביטחון של המימסד, כדי לתת פורקן לרגשות של התיסכול והקיפוח בשכבות־המצוקה. ההמונים שצעקו „בגין לשילטון!" לא חיפשו כתובת קיצונית יותר, מחוץ למישטר.

עתה מתפרקת תנועת־החרות. חמיתום של מנחם בגין נשבר.

שילטון הליכוד הולך מדחי לדחי, חסר מנהיגות, זקיפות־קומה מוסרית ופיתרונות — כל אותם הדברים שבהם הוא דווקא התפאר.

מחד גיסא, זה טוב. המוני אזרחים, שחיפשו את הישועה בימין, חוזרים אל המרכז. יתכן שגושים שלמים מתוך הליכוד יחזרו אל אמצע הבמה, כשותפים למערך.

מאידך, יש בתהליך זה סכנה נוראה.

כוחות חברתיים גדולים משתחררים משילטונה של קבוצת הרוויזיוניסטים יוצאי־פולין, והם עלולים לספק את כוח־הדחף לפאשיזם ישראלי מסוג חדש.

מה דרוש כדי שכל הכוחות האלה יתלכדו בתנועה פאשיסטית גדולה ומסוכנת, העלולה להרוס את ישראל השפוייה, הדמוקרטית, ואולי את ישראל ביכלל?

לי נדמה, כי דרושים לתהליך זה שלושה: בסיס דמוגרפי, משבר לאומי ומנהיג.

מבחינה דמוגרפית, כל תנועה פאשיסטית מורכבת מצמרת של אינטלקטואלים אלימים, הבוגדים באינטלקט, וממחנה גדול של בני שכבות־מצוקה. אנשי־השורה ה־פאשיסטיים הם תמיד, ברובם הגדול, המונים אשר ירדו מנכסיהם החומריים והרוחניים, אנשים מקופחים ומתוסכ־לים, שבליבם הצטבר זעם אדיר נגד המצב הקיים.

הגיזענות של בני־המצוקה אינה תופעה ישראלית דווקא. היא קיימת בארצות רבות, מאלאבאמה ועד הודו. אנשי־המצוקה המקופחים מתחילים לבוז לעצמם, כשם ששליטיהם בזים להם. כדי לשמור על כבודם העצמי הם זקוקים למישהו שיהיה נחות יותר, שאפשר לבוז לו, תוך שהם עצמם מזדהים עם ישות עליונה. המיעוט ה־לאומי, הגזע הנחות, העם השני הבזוי הם יעדים טיבעיים לשינאה. לולא היו קיימים, היו צריכים להמציא אותם.

חומר־נפץ זה קיים בישראל כשפע, והוא מהווה פצצת־זמן אדירה.

שילטון־המערך, ועוד יותר שילטון־הליכוד, הגדילו את הפער החברתי, המצוקה והזעם. עד כה רוסנו כל אלה על־ידי תנועת־בגין. שום אלטרנטיבה סוציאלית, שוחרת קידמה ושלום, לא הצליחה לארגן שכבות אלה.

אם אי־פעם תתחבר מאסה זו עם תנועה פאשיסטית אמיתית — אלוהים ירחם על המדינה.

■ ■ ■

ה מחלה הפאשיסטית תוקפת את הגוף הלאומי בעיתות משבר מעשי ורוחני.

ב־1922 שיתקו המהומות החברתיות את איטליה. היטלר עלה לשילטון על גבם של מיליוני מחוסרי־עבודה מיו־אשים ורעבים. כדי להצליח, זקוק הפאשיזם להרגשה כללית של חורבן, של אי־תיפקוד השילטון והחברה, של פשיטת־רגל של הסדר הדמוקרטי, של השפלת הכבוד הלאומי, של כניעה כלפי חוץ והתמוטטות מבפנים.

הרגשה זו מתחילה להתפשט אצלנו.

לפני שישה שבועות כתב עורך ידיעות אחרונות, ד"ר הרצל רוזנבלום, המקורב לתנועת־התחייה: „עלינו להת־כונן, איפוא, לקראת הלילה היורד עלינו... אם אי־אפשר להטיל מישמעת חמורה עלינו תחת שילטון דמוקרטי — אזי יהיה עלינו לבחור בצורת־מימשל פחות־דמוקרטי, ובילבד שיהיה חזק ותקיף במידה שיאפשר לנו להחזיק מעמד עד הנץ הבוקר. כי הכל טוב מהתמוטטות הבית השלישי שלנו, והוא יתמוטט בנסיבות שנוצרו... קיומנו צריך להיות חשוב לנו אפילו מחרותו הפרטית של כל אחד מאיתנו..." השבוע חזר על דיעה זאת, בראיון טל־וויזיה, איש התנחלות אלון מורה.

אלה הן זמירות ידועות. רבים מידידי, החוזרים משרות ביח"דות־מילואים, מספרים כי דיעות כאלה נשמעות שם בפה מלא. אפילו עיתונה של מפ"ם פירסם מיכתב־למערכת של חבר קיבוץ השומר־הצעיר, המעלה את הרעיון של דיקטטורה נשיאותית לזמן מסויים — הנשיא יפנה ממשלה של מומחים, וזו תשלוט מבלי להזדקק לכנסת.

שילטון כזה ברוך קם בגרמניה, בשיא ה־משבר הכלכלי, ערב עלותו של היטלר לשילטון.

הרגשת־המשבר קיימת, הולכת ומתפשטת, והיא נושאת בחובה את הקריאה לאיש החזק, לדיקטטור הנערץ שיש־ליט סוף־סוף סדר, שיהלום ביד ברזל באוייב הפנימי, שיחזיר לאומה את כבודה, שימלא את צו האלוהים.

האם יש איש כזה? האם יש מועמד לתפקיד הדוצ'ה הישראלי?

■ ■ ■

ה יא ישנו, והוא מתכונן בגלוי לתפקיד זה. שמו אריק שרון.

בשנים האחרונות התנודד שרון בין המחנות, פלירטט עם הימין והשמאל להשמיע דבר והיפוכו. אך לאחרונה התייצב. הוא החליט לאן פניו מועדות.

קולו נושא את הבשורה המוכרת: בוגדים, גייס חמישי, מתגמדים, הצלת המדינה, שואה מתקרבת, חלוצים אמי־תיים. עוד מעט ידבר על חוק וסדר, מישמעת, צו אלוהי.

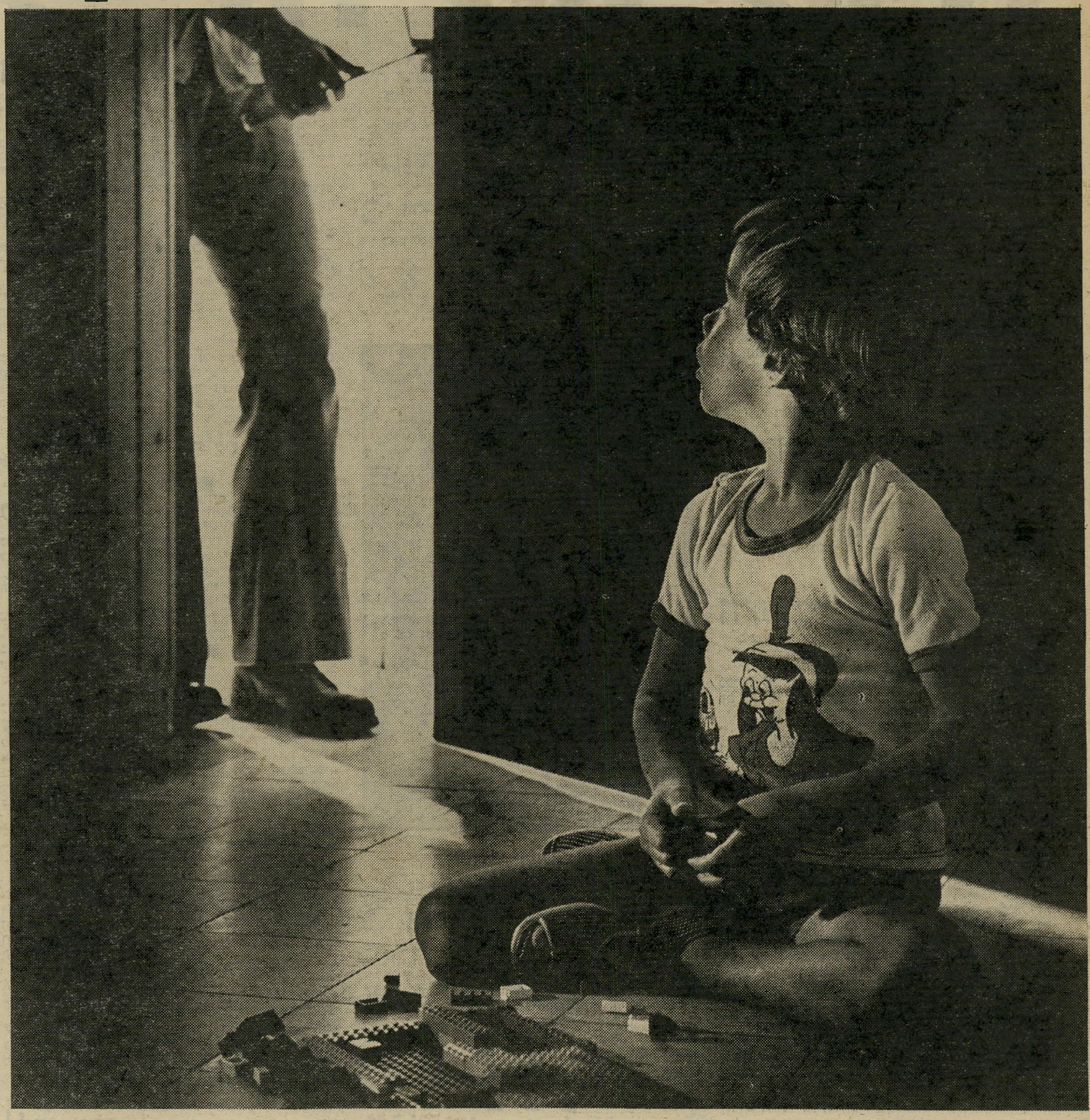
אריק מיך ישראל. הבודדוזר האנושי. הפופר־מן הדורס המתפרץ. האיש על הסוס הלבן.

האם זה יכול לקרות? כן, זה יכול לקרות.

האם זה מוכרח לקרות? לא, אין זה מוכרח לקרות.

זה תלוי בך ובי.

היית משאירה אותו בבית לא מוגן?

ובשאת חושבת על כך — האם את עצמך היית רוצה להשאר, לבדך, בבית לא מוגן? בית לא מוגן — הוא בית לא מוגן. אין פשרות בענין הזה. בית לא מוגן הוא כל בית שפורץ יכול להכנס אליו בקלות. בית מוגן הוא בית עם רב-בריח.
רב-בריח במרכז הדלת, בצידה או במקום המנעול הרגיל, ננעל במוטות פלדה ל־4 צידי הדלת. עם רב-בריח האמיתי משפחתך מוגנת יותר.

עם רב-בריח האמיתי אתה מוגן יותר.

רב-בריח האמיתי — היחיד בהשגחת מכון התקנים
רב-בריח האמיתי — עם סמל רב-בריח
רב-בריח האמיתי — היחיד שזכה בתואר "המוצר הנבחר" ובתואר "הקניה הטובה ביותר" 4 שנים ברציפות
רב-בריח האמיתי — עם 100 אנשי שירות בכל הארץ
רב-בריח האמיתי — מותקן בארצות רבות ברחבי העולם
רב-בריח האמיתי — להגנת ביתך, רכושך ומשפחתך

לפרטים והזמנות נא להתקשר למפיצים הראשיים:

תל־אביב	- רח' סוקולוב 45, חולון, טל: 854458, 853791, 855250, 03-844145-6
חיפה	- רח' האיצטדיון 40, ק. חיים, טל: 04-725111-3
טבריה	- השוק העירוני החדש, טל: 067-92969, 20024
השרון	- רח' החלוצים 8, נתניה, טל: 053-37766
פתח־תקוה	- רח' ההגנה 17, טל: 03-919383
ירושלים	- רח' עוזיאל 28, בית וגן, טל: 02-422767,423769
אשקלון	- רח' צה"ל 5, [בנין סולל בונה], טל: 051-24515
באר־שבע	- רח' הפלמ"ח 22, טל: 057-76840
אילת	- רח' צופית 4, טל: 059-2750

או למפיץ המורשה הקרוב לביתך.

נאומו של אורי אבנרי על הצעת אי־האמון בממשלה

אורי אבנרי: דרך ארוכה עבר הנואם הקודם (משה שמיר) ממיצוות יוסף דז'וגאשווילי סטאלין עד מיצוות הקדוש־ברוך־הוא, ועוד הרגל נטויה.

17 הבנים של ההגדה

אדוני היושב־ראש, העסק מתפרק לנגד עינינו.

השאלה היא: מדוע? מהי הסיבה האמיתית?

אומרים: הממשלה אינה מתפקדת. היא מורכבת משלומיאלים, חבריה אינם מתאימים. יש בזה, כמובן, מידה רבה של אמת.

בהגדה נאמר: כנגד ארבעה בנים דיברה תורה: אחד חכם, אחד תם, אחד רשע, ואחד שאינו־יודע־לשאול. אבל בהגדה של הממשלה הזאת יש 17 חברים. ניסיתי לשבץ אותם לפי ההגדה והייתי נאלץ להרחיב את היריעה.

יש אמנם בממשלה זו אחד חכם,
אחד תם,
אחד רשע,
ואחד שאינו־יודע־לשאול,
אבל יש גם אחד שוטה,
אחד שחצן,
אחד ראיוצקה,
אחד ליצן,
אחד מתחסד,
אחד בור,
אחד אינטריגנט,
אחד כזבן,
אחד צבוע,
אחד עובר־בטל,
אחד פישטרגז,
אחד מוקיון,
ואחד פורע־חוק.

יש מי שחושב שאפשר לתקן מצב זה על־ידי „רה־שאפל", „רה־ארגון", ועוד מלים עבריות חדשות. השוטה יבוא במקום הליצן; הבור במקום הכזבן, ולהיפך.

רק פורע־החוק יישאר במקומו.

אבל, אדוני היושב־ראש, לא זהו העיקר. גם הממשלה הקודמת לא היתה מורכבת מגאונים. לא ההרכב האישי הוא שהביא את הממשלה לאן שהגיע.

מה שקרה לממשלה נובע מן הפער הטראגי בין החזון לבין המציאות, פער שהפך התהום, תהום שאין עליה גשר.

הממשלה דומה לעשרת הכושים הקטנים שבסיפור: אחד הולך, שני הולך, שלישי הולך וכן הלאה.

הלך השר מאיר עמית, הלך השר יגאל הורביץ, הלך השר משה דיין, ועכשיו מאיים השר אריאל שרון — והלוואי שיקיים את איומיו.

גם בזה אין אני מאמין לו. למה פיתאום, פעם אחת בחייו, הוא ידבר דווקא אמת?

דב שילנסקי: הוא הודיע שזו לא אמת.

אורי אבנרי: וגם זאת אני לא מאמין לו. וגם אתה לא. אין הרבה אנשים בבית הזה — אם יש בכלל אדם אחד בבית הזה — המאמין לשר שרון, ולוא למילה אחת שלו.

10 כושים קטנים

בש. אסור להתנחל, לתפוס קרקע, לעשות כל פעולה שהיא בשטחים אלה אלא למען הצרכים הצבאיים של צבא־הכיבוש.

מה פירוש הדבר? המימשל הצבאי הוא בעצם טיבעו ישות זמנית. הוא קיים כך עוד קיימת המילחמה. ברגע שמסתיימת המילחמה, אין כיבוש צבאי, אין מימשל צבאי, וממילא גם אין התנחלות צבאית.

וכל ההתנחלויות שאתם, וקודמיכם, הקמתם, הם גו־פים ארעיים על־פי החוק, החוק הבינלאומי, וממילא גם החוק הלאומי. הם גופים ארעיים הקיימים רק כל עוד קיים המימשל הצבאי.

מדוע לנבור בספרי־חוקים, כפי שעשה בית־המיש־פט, כאשר המציאות עצמה הוכיחה זאת? א ת ם הוכח־תם את זה. מה עשיתם כאשר רציתם לכרות חוזה־שלום עם מצריים, עם מדינה ערבית אחת? המעשה הראשון, המובן מאליו, עוד לפני שהתחיל משא־ומתן — היה שאתם הודעתם למצריים שאתם מוכנים לפרק את כל ההת־נחלויות, עד האחרונה שבהן, בשטח המצרי.

דיין הולך

מדוע? מפני שזה היה מובן מאליו, שהתנחלות, המו־קמת על־פי החוק הבינלאומי בשטחים המוחזקים, היא גוף ארעי, הקיימת עד לשלום. היא נובעת אך ורק מהצורך הביטחוני של המעצמה הכובשת, אפילו לפי הטיעון שלכם.

וכאשר מצב הכיבוש מסתיים ושיטתון־הכי־בוש מסתיים, ההתנחלות של הכיבוש מסתיי־מת. זה טבוע בעצם מהותה של ההתנחלות כי־שטחים מוחזקים, של החוק שאתם מסתמכים עליו.

וזה מה שאומר בית־המישפט על גבי 40 עמודים. אפשר להגיד זאת בשלושה מישפטים: יש סמכות אחת בשטחים — הוא המושל הצבאי. הוא קיים אך ורק בתוקף אמנת־האג. אין לו מקור־סמכות אחר.

הקרקעות שתפסתם — תפסתם לפי אמנת האג, על סמך הטענה של צורך ביטחוני. (אגב, מדובר על הצורך „הצבאי", ולא „הביטחוני", של הכובש, לצורך המשך ניהול המילחמה שבמהלכה נכבשו השטחים.) וברגע ש־המילחמה נגמרת — המימשל הצבאי נגמר, הצרכים הצבאיים נגמרים, ההתנחלות נגמרת, תפיסת־הקרקעות נג־מרת — הכל נגמר והכל הולך הביתה, המושל, המימ־של וההתנחלות, לפי החוק שאתם מסתמכים עליו.

הברירה האכזרית

בית־המישפט עשה דבר חשוב. הוא העמיד אתכם לפני ברירה פשוטה לחלוטין: או סיפוח גלוי, רשמי, חוקי — או הפסקת ההתנחלויות כימעט לגמרי וסי־לוקן, גם הקיימות, כאשר יסתיים הכיבוש.

והנה אתם עומדים מול הסתירה הטראגית של שיטונכם.

אם אתם מספחים — אתם במו ידיכם שמים קץ, לא רק לתיקוות השלום לדורות, אבל גם למעשה האחד שעשיתם, שלא היה כולו חורבן — חוזה־השלום עם מצריים. שהרי סיפוח הוא הפרה פשוטה וגלויה של הס־כמי קמפ־דייוויד. שום שר־תעמולה לא יעזור כאן. זהי המציאות. אתם יכולים לבעוט בהסכם־השלום ולחדש את המילחמה — או לשים קץ למדיניות־ההתנחלות שלכם.

ואל תחשבו שיש פה הבדל בין קרקע פרטית ו„קרקע של המדינה". מי שקורא את פסק־הדין ואינו מבין אותו נכונה, סבור שנקבע כאן הבדל בין קרקע ציבורית וקרקע פרטית.

לא דובים ולא יער. ההבדל היחידי הוא שלגבי קרקע פרטית יש עותר. לגבי „קרקע המדינה", ששייכת לכתר הירדני, אין מי שילך לבית־המישפט. המלך חו־סיין לא ילך לבית־המישפט לתבוע את קרקעותיו.

יגאל הורביץ: אתה תגיש עתירה בשמו.

אורי אבנרי: לפי פסק־הדין, הקמת התנחלות על „קרקע המדינה" היא בלתי־חוקית כמו התנחלות על קרקע פרטית, אם אינה נובעת מן הצרכים הצבאיים של צבא־הכיבוש.

לעזאזל המציאות, יחי החזון

אדוני היושב־ראש, הייתי יכול להמשיך שעות בניתוח פסק־הדין. הייתי מנתח את מעשי ומחדלי הממשלה הזאת.

קריאות־ביניים מספסלי הליכוד.

אורי אבנרי: אינני מוכן לענות לשום קריאת־בי־ניים מהספסלים ההם. זו חוצפה שאין כדוגמתה שאתם קוראים קריאות־ביניים, אחרי שהחלטתם לשתק את המיקרופונים של חברי־הכנסת. כל זמן שהפוטש של יושב־ראש הכנסת נגד הכנסת לא יחוסל, והמצב הפרלמנטרי לא יחזור אל קדמותו, לקריאות מהספסלים האלה לא אענה. איני חייב לשמוע קריאות ביניים, כאשר אני צריך לאמץ את אוזני כדי להבינן.

בכל השטחים — מדיניות־התנחלות, ארץ־ישראל השלמה, מילטון פרידמן, כלכלה, חברה — התהום שבין חזון הליכוד ובין המציאות היא כל־כך עצומה, עד שאין עליה גשר.

במצב זה יש שלוש אפשרויות.

האפשרות הראשונה: פשוט לא להתמודד עם הסתירה בין המציאות ובין החזון.

זוהי סכיזופרניה, ושמה ממשלת־ישראל. או ממשלת־ישראל, ושמה סכיזופרניה.

האפשרות השנייה היא דרך תנועת־התחיה.

יש סתירה בין המציאות לבין החזון? לעזאזל המציאות, יחי החזון. „עיצרו את העולם, אני רוצה לרדת."

גאולה כהן: לעלות.

אורי אבנרי: לעלות. לעלות לכוכב אחר. לעלות לוונוס, ליופיטר, לסאטורן. לרדת מן העולם הזה.

ויש אפשרות שלישית: אם יש סתירה בין החזון לבין המציאות — להסיק את המסקנה שמשהו בחזון אינו בסדר, שיש לבחון מחדש על החזון, שיש לגבש חזון אחר, טוב יותר, מציאותי יותר, יפה יותר.

לשם כך, אדוני היושב ראש, צריך לבקש את הממשלה הזאת, על־ידי הצבעת אי־אמון, שתואיל בטובה „להיטיב עם העם", כהכט־חתה, להתפטר, להכריז על בחירות חדשות, ולהניח לעם להביע את אמונו למיפלגות ול־אישים שיש להם פיתרונות מציאותיים לבעיות מדינתנו.

ההתנחלות היא זמנית

חזון ההתנחלות הגיע לבית־המישפט. אני מחזיק בידי את פסק־הדין. מסופקני אם חברי־כנסת רבים הבינו אותו, או אף קראו אותו.

מה אומר פסק הדין?

דבר פשוט: יש מקור אחד לסמכות בשטחים המוח־זקים, על־פי אמנת האג — המימשל הצבאי, הצבא הכו־

..."איחרתם במאה שנה"

אבל למה לנו לעסוק באנשים? הבה נעסוק במציאות האיומה, שלפניה עומדת הממשלה הזאת.

רבי עליה, רבי על הממשלה ורבי על ראש־הממשלה, הנתפסים בסתירה הטראגית הזאת בין חזונם, שהיה חזון־אמת בעיניהם, ובין המציאות שאותה הם מצאו, כאשר הם הגיעו לשילטון.

אלה הם שני עולמות, שתי פלנטות, כימעט שני יקו־מים שונים.

החזון של ארץ־ישראל השלמה הוא בוודאי חזון יפה בעיני המאמינים בו. לא נתווכח כאן על אמונות. אי־אפשר להתווכח על אמונות.

אך אין לחזון זה שום קשר עם המציאות של 1979, של הרבע האחרון של המאה העשרים. הוא לקוח כל כולו מן המאה התשע־עשרה, שממנה ינק זאב ז'בוטינסקי המנוח את השקפת־עולמו.

אולי זה היה אפשרי לפני מאה שנה. אולי. איחרתם במאה שנה. בעולמנו שלנו חזון זה סותר את המצי־אות, ושום כוח בעולם לא יתגבר על סתירה זו.

אין אפשרות לכונן את ארץ־ישראל השלמה כממשת מדינית בעולמנו. אין אדם אחד בעולם, כוח אחד בעו־לם, גורם אחר בעולם, — אולי מילבד דרום־אפריקה ורודזיה, לפני שהפכה לזימבבווה — המוכנים לתמוך בהגשמת החזון הזה. אין הוא מתאים למערכת־הכוחות העולמית, למציאות העולמית, לעולם שבו אנחנו חיים.

כפית מזון מלכות לכל אחד מבני המשפחה להרגשה מצוינת, הרגשה של בריאות ומרץ לצעיר, למבוגר ולקשיש.

מזון מלכות מכיל כמויות גדולות של חומצה זרחנית, קלציום, אשלגן וברזל המהווים יסודות בבנין גוף האדם.

פרופסור גליארדי ליזי אבחן הטבה, גופנית ונפשית ניכרת באנשים שתפריטם כלל מזון מלכות.

למסקנה מקבילה הגיע גם חוקר אחר, גרדנר, הגורס כי מזון מלכות מהווה השלמה חיונית לתפריט המזון היומי.

הציוד המתוחכם וצמחיית הגליל הברוכה זיכו את "גליל" במדליה ובתואר: מזון המלכות הטוב בעולם בועידה שהתכנסה בבוקרשט.

מכתבי תודה רבים המגיעים למכוורת שמיר מעידים יותר מכל על חיוניותו של מוצר זה.

פרטים נוספים אפשר לקבל ממחלקת ההסברה של מעבדת "גליל".

להשיג בשקם, בשופרסל, בסופרמרקטים, בצימחוניות ובחנויות מובחרות.

מזון מלכות - להרגשה מצוינת

ממוצרי מכוורת קיבוץ שמיר טל. 067-41826

גליל מזון מלכות

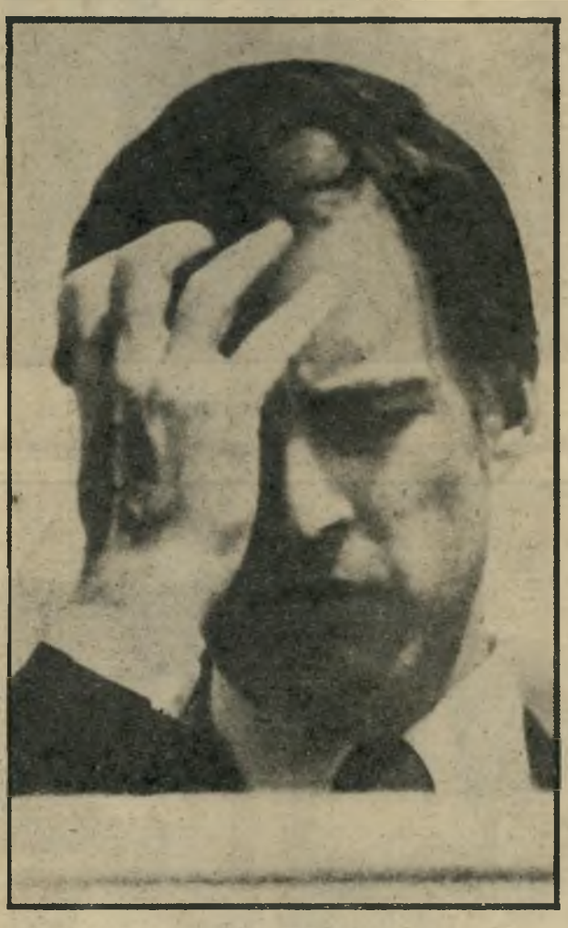
אנשים בעולם

הנסיכה סיסי חהיה הקיסרית פארה

זכרונותיו של השאה המודח, שבכתיבתם עסק במחבואיו (בתמונה הימנית, עם אשתו ובנו, כשהם עוברים על כתבי־יד), יהפכו לסרט. השחקן טרם ניבחר, אך כל מה שידוע בינתיים הוא שרומי שניידר, מי שהתחילה את הקאריירה כנסיכה סיסי, תגלם את פארה דיבה.

ג'ד' בראון: כאב הראש הגדול

מושל קליפורניה, ג'רי בראון, רוצה להיות מס' 1 של הדמוקרטים, לנשיאות ארצות־הברית. כבר שלוש שנים שהוא מאמץ את ראשו, נעזר בג'יין פונדה ובבעלה טום היידן, כדי לרכוש את אהדת הקהל. אך האם כל זה יספיק נגד קנדי, באם הוא יציג את מועמדותו?

אלמנת אגא חאן:

לחיי הזוהר

הזמנים משתנים: פעם מיל־אה גברת זו (בתמונה למטה, בחגיגות ה־50 לפאלם ביץ, ב־קאן) את כותרות עיתוני ה־רכילות. היא היתה דוגמנית יפהפיה, אשתו של הנסיך ה־מוזהב אגא חאן. גם היום היא עשירה, ועדיין נאה מאד. וכמו גיבורי עבר אחרים שייכת ל־היסטוריה המפוארת של הגי־בורים, שביזבזו הונם בקאזינו המפואר של הריביירה הצרפ־תית.

את מי מסתיד סרג' קוחב?

את אשתו — כריסטינה אונסיס. היה זה כשהזוג יצא נירגז מביקור אצל דודתה של כריסטינה, בלונדון. סרגיי נידהם לגלות המוני צלמים אורבים בגמל־התעופה, וכיסה את פניה של רעייתו בשקית פלסטיק.

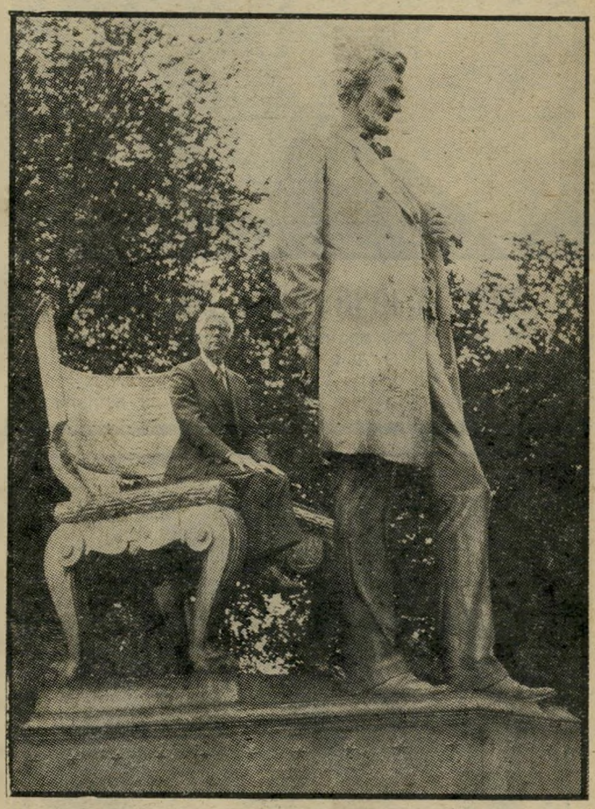
אנשים בעולם

מועמד פיליפ קריין: האוטובוס המישפחתי

מועמד ג'ון קונלי: לא רוצה לחץ ישראלי

מועמד ג'ון אנדרסון: הכסא גדול עליו

המירוץ הגדול של המועמדים המצחיקים

ארבעה מן המועמדים הרפובליקאים לנשיאות ארצות־הברית בולטים בציוריותם: פיליפ קריין, פרופסור להיסטוריה בן 49, "אינו צעיר די הצורך" כדי להתאים לתדמית שהוא מבקש ליצור.

לג'ון קונלי חסר רק הכובע כדי להיות שריף מושלם. ג'ון אנדרסון, עורך־דין בן 57, הוא אב ל־5 ילדים, יושב בשקט בסנט 18 שנים אך ניראה קטן מדי כדי למלא את הכיסא הגדול. בעל־ממון וקסם לטיני הוא בן פרנאנדז, בן 54, המתגנדר באשה, דוגמנית לשעבר.

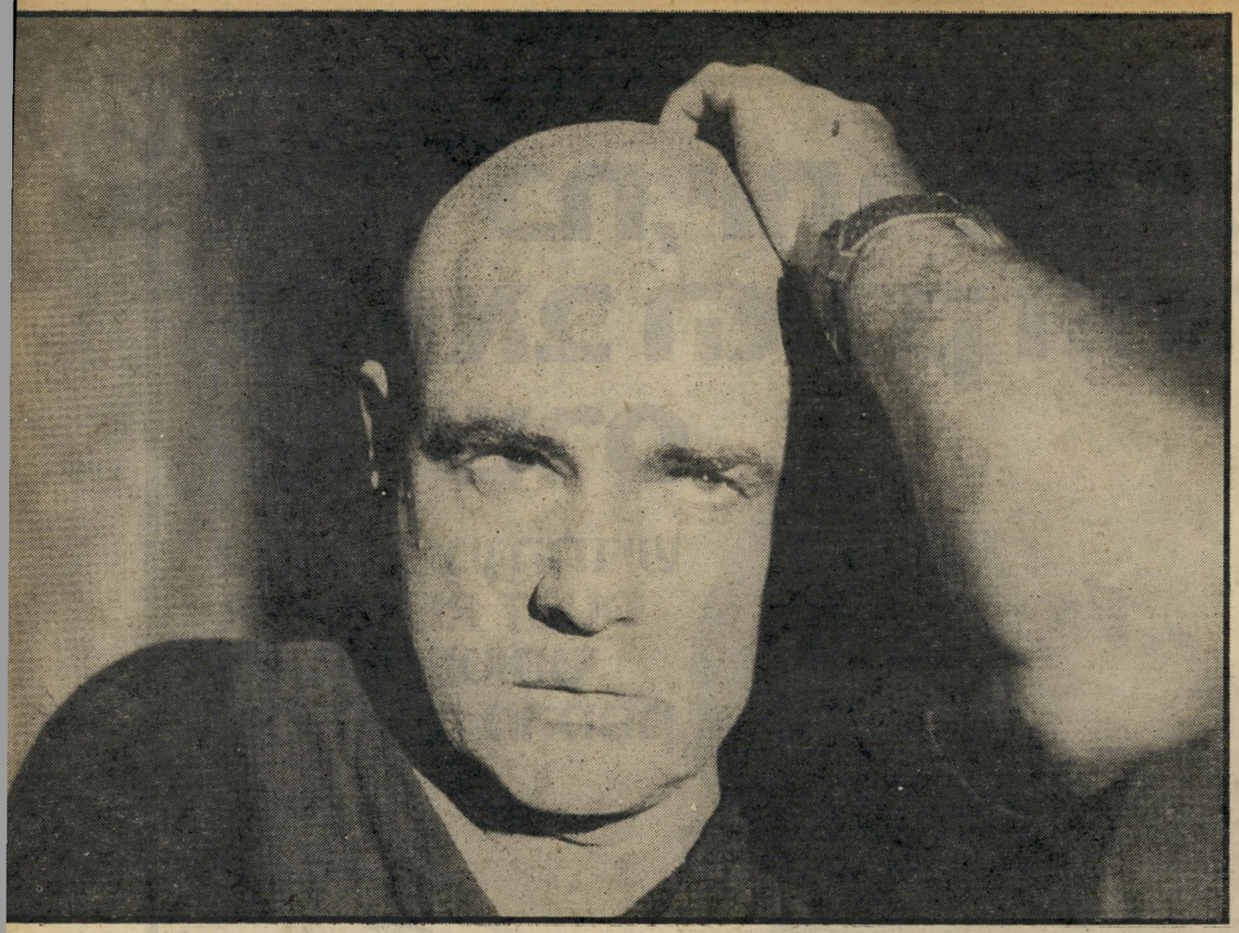

מועמד בן פרנאנדז — לא צריך תרומות

ויליאם סטיירון: זיכרונות מאושוויץ

הסופר האופנתי בארצות־הברית נולד בווירג'יניה, 1925, גדל בדרום, אך בילה את רוב חייו בצפון. ספרו, וידוייו של נד טרנר, על מגיפת עבדים שחור ונקמתו המזוויעה באדונים, זיכה אותו בפרס פוליצר (1967). ספרו החדש, בחירתה של סופי, היה לרב־מכר שנמכר ב־500 אלף דולר לבמאי אלן ג'יי פאקולה, שיסריט אותו באביב. סופי היא ניצולת־שואה, שכבשה את דימיונו של סטיירון, כשהתגורר בברוקלין. השאלה כיצד הובלו היהודים לטבח הציקה לו עד כדי כך, שהוא עצמו סייר באושוויץ לפני שכתב את הספר. מזה 25 שנה הוא גר בקונטיקט עם ארבעה ילדיו ואשתו, המשוררת רוז (מבשלים במיטבחם, עם שניים מילדיהם), ונחשב לטיפוס סוער ובעייתי גם למישפחתו וגם לידידיו.

מארלון בראנדו

לארוחת בוקר

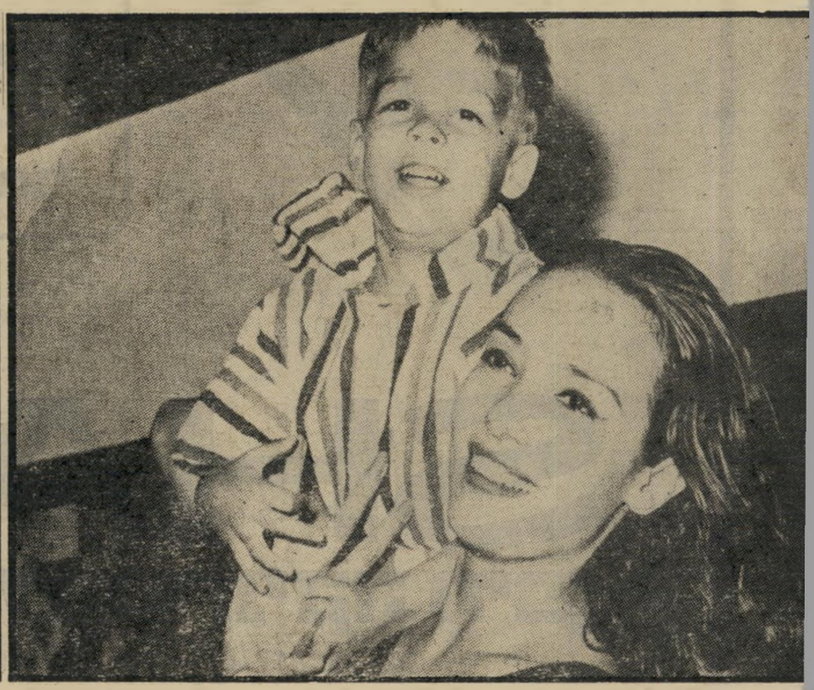
הוא נחשב היום לכוכב היקר ביותר בעולם, וטוען כי הוא שווה כל פרוטה שמשלמים לו. מראהו האחרון, הגנרל המטורף (בתמונה משמאל), בסרטו של פרנסיס פורד קופולה אפוקליפסה עכשיו. כל מה שנאמר עד היום, אודות חייו ה־פרטיים המשונים, הוא כאין וכאפס לעומת הדברים שפירסמה אשתו לשעבר, אנה קאשפי, בספרה החדש בראנדו לארוחת בוקר, המביא סו־דות אינטימיים ומביכים למדי על התנהגותו התימהונית של בראנדו, כבעל וכאב. „הצעת הנישואין שלו היתה מגוחכת כהצגת תיאטרון". „לפני לכתו לישון הוא יושב ערום על המיטה, מדמה עצמו לעץ אגסים ומכנס את רגליו כאילו היה בייג־לע". „הלוחם האמיץ נגד גזענות פחד פחד מוות שבנו יוולד שחום עור — כמוני". „את אביו הרחיק, כדי שלא יפריע לקאריירה שלו". „הוא לקח אותי למיסעדה במכונית פולקסוואגן מרופטת, עמוסה פחיות בירה." מה אומר בראנדו? „איני מסוגל לאהוב איש, כי איני בוטח באיש." עצוב.

בראנדו וטאריטה — הפגישה ב"מרד על הבאונטי"

בראנדו ואביו — יחסיהם נפלו קרבן לקאריירה

האשה הראשונה אנה קאשפי עם הבן כריסטיאן — דאלי

האשה השנייה טאריטה מסרקת את הבת הקטנה

יותר כח, יותר חידושים בשואב האבק החדש של שרפ

עם המנגנון החדיש DUST REMOVER לסילוק אוטומטי של האבק מהמסנן.

MADE IN JAPAN

* **מנוע רב עוצמה-** 800W-לפעולה מושלמת
* **מיכל אבק משוכלל-** ללא שקית
* **מד אבק-** לסימון כמות האבק במיכל
* **כבל חשמל מתארך-** לפעולה נוחה בטווח רחב

את מוצרי האיכות של שרפ תמצא בשקם, במשביר המרכזי, בשא"ל, ברשתות השיווק הגדולות ובחנויות המובחרות למוצרי חשמל.

SHARP

שרפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

היבואן: פרוסמן בע"מ ירושלים. טל. 02-533817/8/9

שר־הביטחון שאל: „אסור לנשק בחורה?"

וחיבק את כתבת „על המישמר"

■ שר־הביטחון **עזר וייצמן** היה במצב־רוח טוב ביום שבו גסל חופש מן הדיונים בקאהיר ו„קפץ" לארץ, להשתתף בישיבת הכנסת על סדר־היום עמדו חמש הצבעות אי־אמון בממשלה כאשר הבחין וייצמן בחברי־כנסת ועיתונאים המתבוננים בו במיזנון הכנסת, כשהוא מחבק בחיבה את כתבת על המישמר **דליה שחורי**, הוא קרא לעברם: „מה אתם מסתכלים? כבר אסור לחבק בחורה?"

■ עניין זה הזכיר לווייצמן את הסיפור הבא: כאשר מונה **לוי אשכול** המגוח כשר־הביטחון, הלבישו עליו שומרי־ראש. האחראי על שומרי־ראש תידרך את אשכול, ובין היתר אמר לו: „במה שנוגע לסודיות, אל תדאג אם אתה הולך לבחורה, החברה האלה לא יספרו ולא ידברו על זה מילה." אשכול התבונן בו ואמר: „להיפך, שידברו על זה כמה שיותר."

■ בשעת הערב של יום ההצבעות על אי־אמון, התרכזו חברי־כנסת רבים עם עוזרי־הם בחדר הטלוויזיה, הסמוך למיזנון הכנסת, כדי לצפות בסיקור על הישיבה. יושב־ראש מיפלגת העבודה, **שימעון פרס**, שמע וראה את עצמו תוקף בחריפות רבה את הממשלה. באותו רגע ניכנס לאולם שר־הפנים, הד"ר **יוסף בורג**, והוא רק שמע את הנאום אבל לא ראה דבר, בגלל הדוחק. לכן שאל את אחד העיתונאים שעמדו בסביבה: „מי אומר את הדברים הנכונים האלה?"

■ כאשר נודע כי שר־החקלאות **אריאל** („אריק") **שרון** איים להתפטר מהממשלה אם זו תקיים את צו ביתהמישפט העליון, ותוריד את אלון מורה, אמר שר־הדתות **אהרון אבו־חצירא**: „עד עכשיו הייתי נגד הורדת אלון מורה, עכשיו יש לי סיבה טובה להיות בעד הורדתו."

■ ח"כ **אסף יגורי**, שהוא אלוף־מישנה במילואים, טוען כי האלוף **הרצל שפיר** חייב לו את מינויו כמפקד המישטרה. יגורי מספר, כי כבר לפני חודשים רבים פנה אליו שר־הפנים ושאל אם הוא מכיר אלוף בצה"ל המתאים להיות מפקד המישטרה. יגורי העלה אז את שמו של שפיר. כאשר סיפר זאת יגורי לאחד מחברי־הכנסת יעץ לו זה: „יותר טוב שלא תספר זאת. יש אפשרות סבירה שבעוד כמה חודשים שפיר יקלל אותך בגלל שהמלצת עליו."

■ לח"כ **רוני מילוא**, שהוא קרוב מישפחתו של ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, היו טענות נגד יושב־ראש הכנסת **יצחק שמיר**. על פי הנוהג פותח היו"ר את המישיב הרביעי של הכנסת בציינו כי זהו המושב האחרון. השבוע נפתח המושב השלישי של הכנסת, אולם מילוא טען כי על שמיר היה לציין כי זהו המושב האחרון, משום שהממשלה לא תחזיק מעמד עד למושב הרביעי.

■ ח"כ המערך הרב **מנחם הכהן** טוען, כי המדינה אף פעם לא היתה במצב יותר טוב. „יותר רע כבר לא יכול להיות," מסביר הכהן.

■ מישהו כינה בשבוע שעבר את ממשלתו של מנחם בגין „ממשלת גמדים". הגיב על כך ח"כ ש"י **אמנון רובינשטיין**: „זו אולי ממשלת גמדים, אבל שיליה אין בה."

■ בירושלים נוהגים לעיתים נהגי האוטובוס להכריז בקול על שם התחנה. נהגי קו 9, המגיע לקריית־הממשלה, החליטו להכריז ליד מישרד־האוצר: „ארליך — כולם לרדת!"

■ לפני 20 שנה, כשהיה ראש־עיריית ירושלים, **טדי קולק**, מנכ"ל מישרד־ראש־הממשלה, הוא ערור סערה, כשהורה להסיר מתערוכת הצילום שנערכה בבניני האומה בירושלים, תמונה של הצייר **יוסף זריצקי**, משום שלא מצאה חן בעיניו. קולק הואשם אז כמי שמינה עצמו כקומיסר לענייני אמנות, מבלי שיבין דבר באמנות. השבוע כימעט שפרצה סערה דומה. קולק סייר בתיאטרון ירושלים, ערב פתיחת תערוכתו של הצייר המכסיקאי **אמריגה קריאס**, שהוא קרוב מישפחה של נשיא מכסיקו. קולק הבחין בשני פורטרטים, של נשיא המדינה **יצחק נבון**. ושל ראש הממשלה מנחם בגין, וטען כי יש להסירם, משום שהם מעוותים את הדמויות האמיתיות של שני ראשי המדינה. רק אחר כך הסביר הצייר, כי לא התכוון לתלות פורטרטים אלה בתערוכה, אלא רק להגישם לשני האישים כשי, והסערה שככה.

■ צעירי המפד"ל וביניהם שר־החינוך **זבולון המר** וידידו ח"כ **יהודה בן־מאיר**, מעוניינים כי שר־הפנים, יוסף בורג, יקבל על עצמו את תיק החוץ, בעיקר כדי לסלקו מהמישרד הפנים. לכן לא היסס כלל בן־מאיר לשבח ולהלל את בורג בישיבת סיעת המפד"ל, שנערכה בכנסת בשבוע שעבר. בורג האזין עד תום ואז פלט: „אתם רוצים שאני אהיה שר־החוץ או שר החוצה?"

■ מה ההבדל בין פרישתו של **דויד בן־גוריון** מהממשלה בשעתו, לפרישת תלמידו, **משה דיין**, מהממשלה בשבוע שעבר? לדעת **רענן בן־יהודה**, עוזרו של ראש עיריית תל־אביב, ההבדל הוא במקום אליו פרשו השניים: „ביג'י פרש לוויליג' (כפר) ודיין פרש לווילה!"

■ במשך שנים טוענים פרנסי העיר תל־אביב כי הממשלה חייבת לפצות את העיר בשל היותה מטרופולין — עיר הקולטת מאות אלפי תושבים של ערים אחרות מדי יום ומספקת להם שירותים. חיזוק לטענה זו נתן ראש עיריית באר־שבע, **אליהו נאווי**. הוא סיפר כיצד פנה יום אחד לראש עיריית חולון, **פנחס איילון** בשאלה, מה ההכנות שהוא עושה בעירו לקראת יום העצמאות. נאווי קיווה ללמוד מאיילון ולאמץ ממנו רעיונות. הוא הופתע כאשר איילון סיכם באוזניו את ההכנות לחגיגות: „סיכמתי עם חברת האוטובוסים דן שתפעיל את שיירותיה עד שלוש בבוקר, כדי להוביל תושבים בין חולון לתל־אביב."

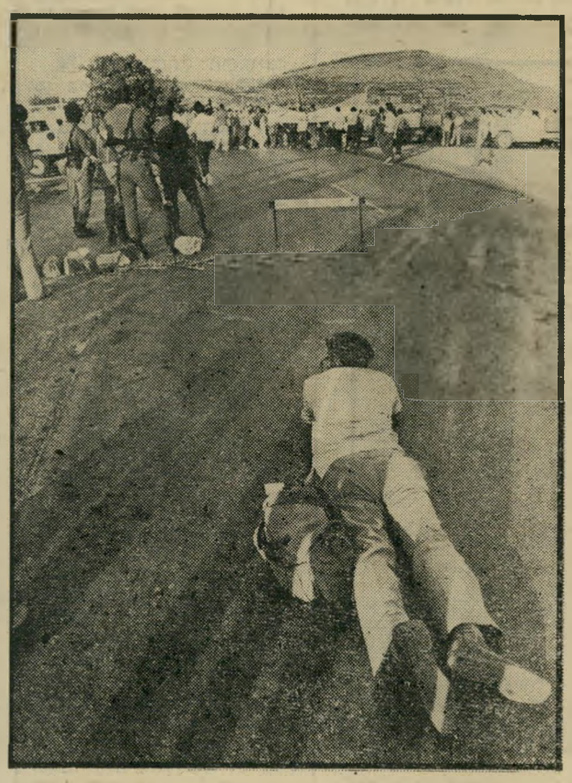
מנחם פרוש

ח"כ אגודת־ישראל ואיש העסקים הירושלמי הגיע לשדה־התעופה שדה־דוב בתל־אביב כדי לטוס לדרום הארץ. כיוון שהיתה זו שעת בוקר, החליט פרוש להתפלל עד שהמטוס ימריא, והוא עשה זאת באמצע מסלול ההמראה, כשברקע מזדקרת האנטנה של רידינג.

ספנסר קמבל

נשיא כנסיית המורמונים העולמית, הנושא גם בתואר של נביא, היה אורח הכבוד בטכס דג רושם שנערך מול חומות העיר העתיקה, לציון חנוכת גן־המורמונים המשתרע על שטח של 20 דונם. אולם בעוד שהנשיא היה נלהב לקריאת הגן על שם עדתו, וגרר עימו לישראל 2000 ממאמיניו, נראה כי רעייתו, הנביאה, היתה שוות נפש. היא נרדמה במהלך הטכס. אחד ממאמיניה מיהר לפרוש מעל לראשה שימשיה, כדי להגן עליה מפני קרני השמש הלוהטות.

דויד רובינגר

צלם העיתונות הוותיק, מי שהיה צלם „העולם הזה" והיום הוא צלם „טיים" בישראל, אינו נרתע מכל מעשה כדי שהתמונה שאותה הוא מצלם תצא טוב. כאשר צילם את ההפגנה מול אלון מורה, שנערכה בשבוע שעבר, לא היסס רובינגר להשתטח על הכביש.

ניהול מחלבות בקריטוריון לבחירת שר־אוצר.

ומתיחה ישראלית שגרמה כוננות בצבא המצרי

■ יו"ר מיפלגת העבודה, **שמעון פרס**, ניגש במיזנון הכנסת לשולחן לידו ישב **יהודה אבנר**, יועצו של ראש־הממשלה ופגש שם גם את **דב גוידשטיין**, כתבו הבכיר של מעריב ומי שכתב יחד עם ראש־הממשלה לשעבר, **יצחק רבין**, את ספר זכרונותיו פנקס שירות, בו תקף קשות את פרס.

צעה לכהן כסגן שר־האוצר והצהיר כי לא ימלא שום תפקיד בממשלת הליכוד. מאז אין פוסקים לגשת אליו בכל מקום שבו הוא נמצא, ללחוץ את ידו ולטפוח על גבו בברכת „יישר כוח". אמר מלמד: „מי עולם לא זכיתי בכל־כך הרבה ברכות על מה שעשיתי כמו **על הדבר הזה שלא עשיתי.**"

דן קידר הצייר פגש בשחקן ניסים עזיקרי בעת פתיחת תערוכת הציורים שלו, באכסדרת בית „הבימה". ניסים זוכר את דן עוד משנות החמישים, כשהיה דן שחקן בתיאטרון „הקאמרי" והוביל את הנער ניסים בפעם הראשונה בחייו אל מאחרי הקלעים של הצגת „הנפש הטובה מסצ'ואן". „מאז נדבקתי בחיידק התיאטרון," הסביר השחקן ניסים עזיקרי.

■ שר־החוץ המצרי בפועל, **בוטרוס ראלי**, גילה כי טבוע בו גם כישרון מישחק, באחת ממסיבות קבלת־הפנים שנערכו לעזר וייצמן בעת ביקורו במצריים. הופתעה ממלייתו של עזר כאשר בוטרוס ראלי התחיל לספר בדיחות על ביקורו של שר־החקלאות **אריאל שרון** במצריים, שבוע קודם לכן. בוטרוס לא הסתפק בכך, אלא הדגים בפני הממלייה המשועשעת איך חיבק אותו אריק ונשק לו, כש־הוא צועד צעדי דוב כבדים.

■ שר־הביטחון עזר וייצמן חזר ממצריים במצב־רוח מצויין. כשניכנס למישכן הכנסת פגש את היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור **יצחק זמיר**, „שלום בג"צ". זמיר חייך ווייצמן המשיך בדרכו. ליד הכניסה למליאה פגש וייצמן בשר־המישפטים, **שמואל תמיר**. „שלום שמואל, ככה מפסידים בג"צים?" שאל וייצמן.

■ מתיחה שערכו כמה מהעיתונאים הישראליים שנלוו אל עזר וייצמן במסעו האחרון במצריים, כמעט גרמה הכרזת מצב כוננות בצבא המצרי. בעת שהמטוס סיירה בלוקסור שבמצריים עלית, מתח הכתב הצבאי של מעריב, **יעקב ארז**, את הכתב הצבאי של קול ישראל, **רוני דניאל**. הוא הדליק לאוזנו, בסוד, ידיעה שהגיעה אליו, כביכול, זה עתה: הצבא הלובי פלש במידבר המערבי לתחום מצריים, וכבש את עיר המידבר המצרי: מרס־א־מטרוך. רוני ביקש לשדר את הידיעה לארץ, אבל קודם לכן רצה לאמתה עם אנשי הצבא המצרי. הוא ניגש אל הגנרלים המצריים שליוו את וייצמן וביקש מהם אישור לידיעה. לגנרלים המצרית מרס־א־טרוך. רוני על מה הוא מדבר, אבל הם חשבו שר־החוקם מרחק מאות קילומטרים מקהיר הוא שגרם לכך. הם התחילו מיד לברר ברשתות הקשר של הצבא המצרי את דבר הפלישה הלוך־בית. עד שהסתבר להם כי אין שחר לידיעה היו מודאגים מאד. כשנודע לרוני כי ארז מתח אותו, הוא גמל לו בקרב היאבקות על הדשא בו השכיב את ארז על הקרקע.

■ המשורר **יונה** („יבי") **בן־יחודה**, ידוע כמשורר הי־יחידי בישראל המתפרנס מ־סיפרי שירתו, וגם מוכר אותם במו ידיו. יבי כבר הצליח לפתח לעצמו מערכת שלמה של הפצה עצמית ושיטות מכירה, עד שהוא יכול להציע אותה גם לידידיו. כך, למשל, כאשר הוציא הסטיריקאי **עמוס קינן** את ספר סיפוריו הקצרים האחרון, מתחת לפרחים, נטל יבי על עצמו חלק מההפצה. תוך שבוע אחד הציליח יבי למכור יותר מ־250 ספרים. הוא דחה את כל הצעות קינן לתשלום, וסרב גם לקבל ממנו את הוצאות ההדפלה.

■ ספן השלום **איבי נתן** פגש במישכן־הכנסת את ח"כ התחיה **משה שמיר**, בעת הדיון על פליטי קמבודיה. שמיר גילה התעניינות בספינת השלום של אייבי ובתהנת השידור שלו. „גם אנחנו רוצים לקנות ספינה כזאת," אמר שמיר לאייבי, „נקים עליה תחנת־שידור שתשדר את דבר התחיה." השיב לו אייבי: „למה אתם צריכים לקנות עוד ספינת שידור. בבקשה, תקנו את שלי. הייא עומדת למכירה." כששמע שמיר את ההצעה הוא היפנה את גבו והסתלק.

■ יורד שחזר לישראל הוא הזמר־חקיין **צרוק סביר**. לפני שנים אחדות, אחרי שטען כי הוא מוחרם בתחנות השידור הישראליות, ירדו סביר ואשתו, **רייזונד** לארצות־הברית. שם הקימה האשה מיספרה במאיימי שבפלורידה. לפני שבועות אחדים הם חיזלו את כל עסקיהם בארצות־הברית ושבו לארץ.

■ השופט **דייד בר־אור־פיר** נזכר כי לפני כעשרים שנה, כשהבחין פרס בגולדשטיין, הוא שאל אותו בנימה צינית: „איך אתה נהנה מילקוט הכובים שכתבת?" גולדשטיין השיב לו: „אענה לך בהזדמנות." ההזדמנות נקרתה לו כעבור כמה דקות, בעת שפרס שוחח עם עזר וייצמן. גולדשטיין ניגש אל פרס ואמר לו: „חשבתי שאתה יודע להעמיד פנים שלא איכפת לך!"

■ שר־הביטחון עזר וייצמן הפסיק בשבוע שעבר את מסעו במצריים כדי להשתתף בהצבעה בכנסת על הצעת אי־האמון בממשלה. פגש עזר בכנסת את ח"כ **יגאל הורביץ**, המיועד לתפקיד שר־האוצר, והצהיר באוזניו: „אם הקריטריון היחידי לקבל את תיק־האוצר הוא ניהול טוב של מחלבות, אני מעדיף את **מיקי שטראוס**!" מיכאל („מיקי") שטראוס, הוא מנכ"ל מחלבות שטראוס המתחרות במחלבות טנא־נוגה שבבעלות הורביץ.

■ הורביץ עצמו ניסה להרגיע את המתנגדים למינויו כשר־אוצר: „אתם בוכים שמשה דיין עזב את הממשלה. אז תתמכו בבחירתי לשר־האוצר. לפחות שמישהו מהמישפחה יישאר בממשלה." (הורביץ הוא דודנו של דיין).

■ ביום פסיקת בית־המישפט העליון בפרשת אלון־מורה, פשג הורביץ בכנסת את עורך־הדין **אמנון זיכרוני**, שרבים זקפו לזכות טיעוניו המישפטיים בפרשה זו את ההחלטה ההיסטורית של בית־המישפט. הורביץ, שהוא מאנשי ארץ־ישראל השלמה ותומך מובהק בהתנחלויות לחץ את ידו של זכרוני ואמר לו: „למרות שאתה אוייב שלי, אני חייב לברכך על הניצחון המזהיר."

■ בשפע של ברכות זכה השבוע גם ח"כ המפד"ל **אברהם מלמד**, שדחה את התקפות ראש־הממשלה בגוש־עציון, ומיקם את עצמו בעמדת־מפתח בקואליציה. ח"כ מיפלגת העבודה, **יוסי שריד**, שלח אליו מברק ובו נאמר: „ברכות חמות לך ולמשפחתך לרגל הצלחתך לעמוד בלחצים ולהישאר נאמן לעקרונותיך. אנו מקווים שתמשיך לעמוד בקשרי־ידידות עם חברי סיעת העבודה."

איבי נתן ספן השלום, שיצא לשליחות הצלה בקרב פליטי קמבודיה על גבול תאילנד, זכה לפירסום רב גם בעיתונות התאילנדית. העיתון התאי בשפה האנגלית, „בנגקוק פוסט", פירסם את תמונתו בראש עמודו הראשון, יחד עם ידיעה על ביקור ראש ממשלת תאילנד אצל פליטי קמבודיה. בכתבה בעמוד הראשון צויינה יהדותו של אייבי יותר מישראליותו. המראיין תמה אם אייבי לא הגיע בשליחות מיסיונרית יהודית. תשובת אייבי: „לא איכפת לי מה חושבים על שליחותי, כל עוד נותנים לי לעזור לאנשים אומללים." הכותרת בעיתון: „נתן כאן בשליחות של חסד".

אנשים

שנה, עת היה מתמחה, הובא לדין מוכר פלאפל שהשתמט מתשלום מס־הכנסה על סכום של חצי מיליון לירות. כבר אז ידעו במישרד עורכי־הדין איזה מיקצוע משתלם יותר. בימים אלה עומד בר־אופיר לגזור את דינו של מוכר פלאפל שהעלים הכנסות בסך 14 מיליון לירות ממס־ערך־מוסף. יש לשער שגם עתה מהרהר השופט על פער ההכנסות שבין מכירת פלאפל ועשיית צדק.

■ התובע הוותיק מפרקליטות תל־אביב, **סברין** („עוזי") **שראטר**, הופיע השבוע בבית־המישפט כשהוא נושא את זרועו בתחבושת גדולה. כאשר נישאל על־ידי השופט **דויד וויך** מה קרה, ענה: „אני מספר לכולם שזה קרה כאשר ספרתי את דמי ההכרשים שקיבלתי." האמת היא ששראטר מעד ונפל, אך הוא ממשיך להופיע במישפט שוד אל גודוביץ. כאשר הסביר להם הישראלי כי הפרוייקט בוטל בינתיים, הופתעו השניים אך החליטו בכל זאת לצלם ולכתוב, כמתוכנן. הפרוייקט המבוטל עתיד אף להופיע בשער הירחון האמריקאי.

■ בזמן השטפונות העזים באופירה שידר קול ישראל מהמקום שהגיעו הישר מ„סופרנו המיוחד בשטח". האמת היא שהסופר המיוחד היה השחקן יוסי גרבר, שהגיע לגמרי במיקרה לחופשה באופירה, נקלע לתוך הסערה העזה והחליט לדווח על כך לקול ישראל. בזכותו של יוסי היתה תחנה זו הראשונה ששידר מהמקום. יוסי נחלץ גם לעזרת אנשי בית־המלון ועזר לפנות את האורחים משם. כאשר תמה הסערה, לקח יוסי את בגדיהם שלו, עלה על גג מיסעדת־הדגים שם והשתזף.

■ ראש־עיריית תל־אביב, **שרמה** („צ'יצ'") **להט**, היה במשך יום שלם אורח מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, **דב בן־מאיר**, והמועצה. תוכנית האירוח כללה בין השאר גם ארוחת־צהריים עם חברי מזכירות המועצה, ישיבת מליאה חגיגית של המועצה במלאת 70 שנה לעיר יחד עם חברי מועצת העיריה ולבסוף תוכנית ראיונות בצוותא עם **ירון לונדון**. מי שאירגנה את היום היתה **עדה הון**, המכהנת כיום כדוברת המועצה ובתקופת הבחירות לראשות העיר היתה יריבה קשה למערכת הבחירות של להט. צ'יצ' הודה שהתפעל מן האירוח ומן הדברים שראה במשך היום. הוא הודה אישית לעדה, ואמר בחיוך כי לאור הצלחתה הוא עוד יציע לה להיות דוברת העיריה. העיר אחד העיתונאים במקום: „אם היא תהיה הדוברת שלך אני מבטיח לך בכל יום עמוד בעיתון שלי."

■ כשביקר במרכז הספורט בנק לאומי ברמת־אביב למרות הכאבים והסבל.

■ הבלשן **אבשלום קור** הסביר בפיגתו אמרוטב בגרצה"ל, כי הכוכב השחור החדש של כדורסלני מכבי תל־אביב, **ארי ויליאמס**, נושא בכל זאת שם עברי. פשוט מאד: ארל זה קיצור של ארליך.

■ המוסיקאי האורחים הנימצאים בארץ, מלווים של הזמר־נגן **אריק קלפטון**, היו ניגרשים מאד בחוף ימה של תל־אביב. הסיבה: המציל התורן הציל מטביעה את נגן הבאס של קלפטון. הבאסיסט ניסה לשחות וניסתח בין גלי הים. המציל קיבל פרטיסים למופע של קלפטון, וכן הרבה שבחים ותודות.

■ כתב וצלם מטעם ירחון הארכיטקטים היוצא בארצות־הברית הגיעו ארצה, על מנת לצלם ולכתוב על פרוייקט שיקום שכונת־התיקווה, כפי שתוכנן בידי הארכיטקט **ישר־אל גודוביץ**. הידוע כטבח מעולה, הכין כאלף חביתות בעזרת הצייר משה ינוקא. את החביתות הכינו השניים בעת פתיחת תערוכתו של הצייר משה גת, שנערכה בלול תרנגולות במושב צופית. דן שם בחביתות תבלין מייוחד, שאותו הביא לאחרונה מחוץ־לארץ.

דן בן־אמוץ

אלפונסו דה־גארייו

שגריר מכסיקו בישראל, חגיע עם רעייתו, גארסייה, למלון „שרתון", שבו נערך ערב מכסיקאי לעידוד התיירות הישראלית למכסיקו. כטוב ליבם של האורחים במזון המכסיקאי, הסכים השגריר להצטלם עם הכובע המכסיקאי המסורתי. הוא הסביר, באותה הזדמנות, כי היה רוצה לראות יותר ישראלים מטיילים בארצו.

את בן־מאיר שאלה, וכשהלה הושיט ידו לקחת את המיקרופון לתשובה, משך ירון את המיקרופון והמשיך להחזיק בו ואמר: „אני מכיר את החברה האלה, נותנים להם מיקרופון ביד והם לא מחזירים לך אותו."

■ באותה תוכנית ישבה גם אמו של ירון, **מתיה**, המלווה אותה בדבקות בכל מופיע. ירון תיקן את עצמו בקשר למילה שאמר קודם, וציין כי היתה לו מורה קפדנית לדקדוק בהתכוונו לאימו, שהיתה פעם מורה. ענתה אימו ממקום מושבה: „בזה יש לי ממך נחת." השיב ירון לקול צחוקו של הקהל: „כל מה שאני עושה לא נחשב בעיניה. רק בדקדוק יש לה ממני נחת."

■ בן־מאיר נזכר בסיפור דומה שסיפר לו אחד מחניכיו בתנועה המאוחדת, **רמי עז**.

ראז („טליק") **טז** בתעשיה האווירית והתפעל מעבודתו של עזרוני, שאל אותו היכן שירת כחייל. כאשר השיב רמי כי היה בנח"ל, היקשה טליק: „ובצבא לא היית?"

■ בהזדמנות אחרת סיפר לונדון שהתלונן בבית כי התנייר מעבודתו. הגיבה אשתו **נירה**: „איזו עבודה? הרי בעד מה שאני וחברותי עושות בכיף על כוס־קפה אתה עושה כעבודה ועוד משלמים לך כסף."

■ מכונית הסובארו של המאי **יואל זיבדי** ניגנבה כאשר חנתה ליד ביתו. למחרת נימצאה המכונית בכפר טירה, כאשר כל תוכנה חסר. מה שהגנבים בכל זאת השאירו למאי היה צרור מיכתבים שכתב לו המלחין היווני, שחיבר את המוסיקה לסירטו האהרון.

זיוה להט

(שנייה משמאל) רעיית ראש עיריית תל־אביב, שלמה („צ'יצ'") להט, הגיעה לתצוגת־אופנה של ויצ"ו, שנערכה בבית־דני שבשכונת־התיקווה. עם תחילת התצוגה החל לרדת גשם, שאף חדר לאולם. הדוגמנית קארין דונסקי כיסתה את ראשה בידית, אך זיווה שלפה מטריה ופתחה אותה, להנאת נשיאת ויצ"ו העולמית, רעיה יגלום, שישבה לידה.

רוני, שהוא כיום מנהל המבצעים של התעשיה האווירית. סיפר רמי כי ביום המישפחות הביא את אימו, מורה בפנסיה, לבקר בתעשיה האווירית. היא ניגשה למטוס הכפיר, הסתכלה בו סביב סביב ואמרה: „אין בו שגיאות," בהתכוונה, כמובן, למה שכתוב על גביו. לערמת זאת, כשביקר אלוף **יש־**

החדש של הפועל ברחוב אורסישקין ודיבר על שיתוף הפעולה בין המועצה לעיריה, קרא צ'יצ' לעדה ואמר לה: „עכשיו לא תקופת בחירות אז את לא מוכרחה לומר עלי את האמת". אמרה לו עדה: „אני יודעת מה להגיד עליך, קיבלתי הנחיות מזיוה." השיב לה להט: „אל תסמכי עליה. גם היא נגדי."

■ כאשר צילצלה עדה לשר אשר את בואה של זיוה להט לארוחת־הצהריים התנצלה לפתע זיוה כי איננה יכולה לבוא מפני שעליה לארח את בתו של **צ'רלס קלור**, המיליונר האנגלי, שאירחה אותה בלונדון. כששאלה עדה מדוע אישה קודם את השתתפותה בארוחה השיבה זיוה: „מה, את לא יודעת שאני אשה איומה וחסרת אחריות?"

■ בתוכנית הראיונות שתתמה את הסיור ראייך ירון לונדון את מזכיר המועצה דב בן־מאיר ואת להט. ירון שאל

איך נגנבו המצלמות של ג'ורדאש ומדוע

עזב גד יעקובי את הכנס לזכר בן־גוריון?

■ השחקן ההוליוודי **פיטר** („ג'ורדאש") **שטראוס**, המשתתף בהסרטת סידרת ה־טלוויזיה מצדה, מתגורר בבית שנשכר למענו ברחוב מיבצע־לוד בערד. באחד הימים, כש־חזר מההסרטה, הסתבר לו כי אלמונים ערכו בביתו מיבצע ערד. הם גנבו לו כמה מצל־מות יקרות במיבצע מתוכחם, מבלי לפרוץ לבית. הגנבים משכו, בעזרת מוט שההדירו לבית דרך סורגי־החלון, את המיוודות שבה היו המצלמות. פתחו את המיוודה בתוך הדי־רה בעזרת הכלים שבידיהם, ושלפו את המצלמות אחת אחת החוצה. שטראוס אינו מצטער כל־כך על אובדן המצלמות כמו על אובדן סירטי הצילום שהיו בהן, שעליהן נמצאות התמונות שצילם במהלך ההס־רטה. הוא פונה לפורצים המ־תוחכמים בבקשה: החזירו לי לפחות את הפילמים.

■ שותפו של שטראוס ל־כוכבות בסידרת מצדה הוא ה־שחקן **פיטר או'טול**. או'טול נאלץ אחרונה להפסיק למשך שבוע את הצילומים. בשעת סופת חול שהתחוללה באתר הצילומים בראש הר סמוך ל־מצדה, חדרו גרגרי חול לעי־ניו. הסתבר כי כתוצאה מכך הוא נזקק לניתוח קל בעינו, ולמנוחה של שבוע.

■ בעת הסרטת אחת ה־הסצנות של מצדה כמעט נפגע גם פיטר שטראוס בשבירת רגליים. היה זה כאשר צולמה סצנה של מסיבה שעורכים ה־נצורים במצדה לעיני הרומ־אים הצרים עליהם, כדי להו־כיח להם שרוחם איתנה. ב־מהלך המסיבה חייבים הנצו־רים גם לרקוד. הכוריאוגרף של הסרט החליט כי בתקופת מצדה רקדו בארץ ריקודים תימניים. הוא הביא להקה של רקדנים תימניים שאליהם היו צריכים להצטרף השחקן הישׂ־ראלי **ראובן בר־יותם**, ה־מגלם בסרט את תפקיד השוחט של נצורי מצדה, ושטראוס. לפני תחילת הצילומים הודרכו השניים כיצד יש לרקוד ריקו־דים תימניים. בר־יותם גילה מיד שהריקודים דומים לרי־קוד היווני סירטאקי והשתלב בריקוד. פיטר שטראוס לעו־מתו, כמעט שבר את רגליו עד שעלה בידו לרקוד ריקוד תימני.

■ רבים ממשתתפי הערב לזיכרו של **דוד בן־גוריון**, שנערך בחסות יד בן־גוריון בהיכל־התרבות, חשו כי החי־מין את מטרתו. היה בו קטעי שמאלץ ורכילות, וניכר שה־משימה היתה גדולה מכפי מי־דותיהן של המפיקה **בקי פריישמט** והבמאי **מירי מגנוס**. מי שביטאה את כעסה על הרמה, בדברי ביקורת חרי־פים, היתה חברת־הכנסת **אי־רה נמיר**.

■ היה גם חבר־הכנסת **גד יעקבי** שנפגע מרמתו של ה־ערב ולא חיכה לסיומו. הוא ואשתו **נירה** קמו ועזבו בהפג־נתיות את האולם באמצע ה־מופע.

■ העוזרת של בן־גוריון גרמה לרבים להרכין את רא־שם במבוכה, כאשר ריכלה איך **פולה** קראה לבעלה קוצ'י מו־צ'י ומה אכל הזקן בבוקר, ב־צהריים ובערב. היא גם סיפרה כי כאשר היו באות לבקר ב־ביתם נשים נאות מן המגבית, היתה מארחת אותן במיטבה ולא נותנת לזקן לראותן. רק **מגודדה מאיר** לא חששה מפולה, ואמרה שבן־גוריון יכול בשקט להיות לידה כי יש לה רגליים שמנות.

■ מי שנראה מתוסכל מכל הערב והרגיש שלא בנוח היה נכדו של הזקן **יריב בן־אליעזר**, שהגיע למופע עם אמו **נאולה**, רעייתו **דליה** ובנו הבכור **אהוד**. הילד לא נראה משועשע מן המופע, ורק כאשר **דוד הכהן** הקשיש כמ־עט נפל מן הכסא כאשר ישב על הבמה, היית.

■ לסיום התוכנית, כש־עלה חבר־הכנסת **שמעון פרס**, שעבד שנים רבות עם בן־גוריון והיה תלמידו, והת־חיל לנאום מן הכתב, לא יכול היה יריב להסתיר את זעמו.

■ במישפחתו של הזקן עדיין זוכרים כי כאשר פילה היתה בהריון בפעם הראשונה, רצה בן־גוריון שלבן הילוד יקראו אהוד. אך פולה ילדה בת והיא ניקראה גאולה. כאשר גאולה היתה בהריון, שוב רצה הזקן בשם אהוד, אך בעלה העדיף את השב יריב. רק כא־שר דליה, אשתו של יריב בן־אליעזר ילדה בן בכור קראו לו סוף סוף אהוד.

■ הארכיבישוף **דאמיא־נוס** מסנטה־קתרינה הזמין לפ־ני חודשים אחדים אצל האד־ריכל **ישראל גודוביץ** תוכ־נית לכנסיה חדשה במקום. ה־שניים סיירו במקום, כאשר ה־ארכיבישוף נוהג בג'יפ שלו, ומסביר לארכיטקט מה בדיוק הוא רוצה. בימים אלה, לקראת החזרת סנטה־קתרינה למצריים, שלח נשיא מצריים **אנוור אל־סאדאת** שלושה ארכי־טקטים אחרים כדי לתכנן ב־מקום מיסגד חדש. הארכיבי־שוף דאמיאנוס התנגד לכך, טען שתושבי המקום אינם מו־כנים להפוך את סנטה־קתרינה למוקד תיירות. „אילו אלוהים היה רוצה אחרות דתות בסנ־טה־קתרינה הוא לא היה צריך את סאדאת בשביל זה, אלא היה עושה זאת לבדו," טען הארכיבישוף המעוניין בבידוד מוחלט של מקום זה.

■ פעלתנות רבה מגלה **רפי שאוני**, המנהל מועדוו־חברים, מיסעדות סיניות ועט־קים אחרים. רפי, שהיה בין הראשונים שפתחו בארץ מיס־עדה סינית, גילה שכיום נפת־חות מיסעדות סיניות רבות מדי, החליט לשנות את צוות הטבחים של המיסעדה שלו ושוב הוא הראשון במאכלים סינים אותנטיים. אך בכל זה לא די. בימים אלה החליט לג־סות כוחו בהפקת סרטים. הוא גילה עניין בתסריט שכתב עולה־חדש מרוסיה, על אסי־רי ציון ויצא השבוע ל־לונדון, כדי להיפגש עם ה־במאי האנגלי **ג'ון שלזינגר**. רפי מנסה לעניין את הבמאי בתסריט שבידו ואם יצליח הוא יהיה למפיק קולנוע.

אברהם נינו (מימין) עלה על הבמה בפעם הראשונה מאז השתחרר מהכלא, בהצגה החדשה בשם „של מי החיים האלה לעזאזל ז'" בהצגת הבכורה, שבה נכח גם שפוש. השופט משה עציוני הסביר לשחקן, כי את תפקיד השופט גילם במלאכותיות רבה מדי.

עזריאל אשרוב השחקן לא בא במבוכה כאשר בדקה השחקנית אירית המאירי מה נעשה בתוך מכנסיו. הקטע חזה פשוט שייך להצגה החדשה, שבה משתתפים השניים — „זוגות לבילוי משותף". תמונה זו, שהתנוססה בחלון־הראווה של התיאטרון, עוררה את זעמם של עוברים ושבים. הללו תבעו מהמפיק שיסיר אותה מן החלון.

יוסף ג'קסון העורך הגראפי של השבועון „לאשה", צות־הברית, כאשר הועמדה לרשותו לימוזינה עם נהג צמוד. בכל פעם שהנהג יצא לפתוח לג'קסי את הדלת, הוא גילה כי האורח הישׂראלי כבר עשה זאת לפניו. הלימוזינה הועמדה לרשות ג'קסון על־ידי המיליונר היהודי ממיאמי, מייק טאיינן, הנשוי לישׂראלית ליה פרי. טאיינן אף שיכנע את ג'קסי להמר במירוץ על אחד מטוסיו. אורחו הפסיד 150 דולר. טאיינן הבטיח לפצות אותו.

POLAROID SONAR
POLAROID LAND CAMERA
'POLAROID' is a registered trademark of polaroid corporation,cambridge mass.u.s.a 1979 Polaroid Corporation
מצלמה על־קולית - לפיתוח בין־רגע.
פולארויד צועדת עוד צעד אחד קדימה
ומציגה את פולארויד סונאר - המצלמה עם
כיוון מרחק אוטומטי.
כל שעליך לעשות הוא ללחוץ על הדק־
המצלמה. תוך אלפית שניה נשלח גל על־קולי
מהמצלמה אל נושא הצילום וחוזר ממנו, אל
המצלמה. בדרך זאת, העדשה מתמקדת
אוטומטית למרחק המדויק.
התמונה תתפתח לנגד עיניך בתוך דקות אחדות:
נקיה, חדה, עם מיקוד מושלם.
שיטת המיקוד פועלת גם באפלה גמורה.
סוכנים בלעדיים:
ז'. אקון בע"מ, נחמני 39 תל־אביב
טלפונים: 625632; 611368.
פולארויד סונאר -
הגל העל־קולי בצילום.
Polaroid
SonarAutoFocus
Instant Cameras
אנים בלעדיים לישראל:
ליאון דגון
צרכי צילום בע"מ
אדי מור

אל תחנו

להם לעבור!

שלום ושוויון לישראל

● אם מה שקורה בימים האחרונים מזכיר לכם דברים שהיו כבר פעם במדינות אחרות במאה הזאת, עליכם לדעת שצריך להיות כוח תקיף וחזק שלא יתן להם לעבור

הצטרפו לשל"י!

ועידת האיחוד של של"י
תערך בתל־אביב, ב־23/4.11.79
מושב הפתיחה: ב„בית ארלוזורוב", רח' בילינסון 6 בת"א,
בשעה 8.00 בערב

התפקדו לשל"י!

הנני מבקש/ת להצטרף לתנועת של"י, על בסיס מצע מחנה של"י לבחירות לכנסת התשיעית ולהסתדרות משנת 1977 ועל בסיס התקנון שהתקבל על דעת כל המרכיבים.

הנני מצרף בזה דמי התפקדות בסך —.50 ל"י ומתחייב לתשלום

מס חודשי בסך ..... ל"י

החל מ ..... חודש ..... שנה

• מזומנים, שיק, העברה חודשית

שם ..... כתובת .....

מספר ת.ז. ..... מס' חבר ההסתדרות .....

טלפון ..... מקצוע ..... מקום עבודה .....

תאריך ..... חתימה .....

של"י, המרכז: ת.ד. 46109 ת"א

מה?

פינה קולדה

עוד לא טעמת

נסו את החוויה
שתו פינה קולדה!

מבחר
משקאות
קוקטייל:

פינה קולדה
בלדי מרי
סומברו
בננה קולדה
מאי טאי

מפיצים בלעדיים בישראל
י.ד. עסקים
ת"א, הקווגרס 44, טל. 832236

להשיג במעדניות ובחנויות למשקאות:
ת"א — מפגש מגדל שלום — אלי קטן;
ת"א — יהודה טבוך, לוינסקי 38; מעדני מזרע — ככר המדינה; ת"א — יריד המשקאות ברח' הירקון; כפר שמריהו —חלפון, במרכז המסחרי; חולון — לז'ה, שנקר 31; ראשל"צ — סוקולויק; חיפה — מ. אקרמן, הגמל 47; רמת־גן משקאות נפתלי, שדרות ירושלים; מזנון הבורסה, בנין בורסת היהלומים; נתניה — „מרכז קניות חוף הים"; הרצליה פיתוח — מעדניה מקסים; ירושלים — ליפשיץ, רח' אלישע 3.

תן טרמפ לחייל

בואו אל האוכל הטוב
בואו אל הטעם הטוב
ג'חנון • חילבה • מלוואח
דגים • ומאכלי גריל
בית רצון רח.בן יהודה 73, ת'א. טל:235607

בית רצון BEIT RATSON

להשכרה
דירת פאר

3 וחצי חדרים מרוהטים

חימום מרכזי, קירור, מעלית, קומה 9, טלפון
בצפון ת"א
500 דולר לחודש
טל. בערב 03-227738

במשרד פרסום
אתגר לצעיר/ה

בעל/ת כושר מכירה/שכנוע
מעולה + יכולת כתיבה
(מתאים גם לסטודנט/ית)
לפרוייקטים פרסומיים דינמיים
בסגנון עיתונאי
הדרכה + רווחים גבוהים
תל־אביב, טל. 613528

המחליטנים (4)

פרק רביע' בסידרה המנתחת את הרכב השיכבה

השלטת בכל תחומי החיים ואת מקורות־הכוח שלה

מדוע פורק הפלמ"ח?

מרבית המחליטנים בישראל נמצאו כאן לפני קום המדינה. הם, ואבותיהם לפניהם, התגבשו ככוח מלוכד כבר בשנות השלושים של המאה. המחליטנים הגיעו משיכבה בת כ־100 אלף איש (מתוך כ־400 מאות אלף היהודים שנמצאו כאן באמצע שנות השלושים). האנשים שקבעו את גורל האומה — מנהיגי „תנועת העבודה", נכבדי האיכרים, בעלי־המטעים ומייצגי הבורגנות העירונית — גיבשו כבר אז את דפוסי שיתוף־הפעולה, שבעיקרון הם שריר וקיימים עד עצם היום הזה. אותם שהצטרפו מאז אל השיכבה השלטת קיבלו על עצמם את הכללים הללו, והמחליטנים ממשיכים לאחוז בעוצמה, ברסן השילטון הפוליטי, הכלכלי, הצבאי והתרבותי.

מאת **שלמה פרונקל**

בניגוד **לאגדות הרווחות**, היה היישוב היהודי לפני קום המדינה עירוני, ברובו הגדול. מישקלם של האיכרים ובעלי המטעים, הסוחרים ובעלי הקרקעות, הבנקאים והתעשיינים, היה גדול בהרבה ממה שמקובל לחשוב. רוב התשתית הכלכלית של „המדינה בדרך" נבנתה על־ידי ההון הפרטי, ולא על־ידי ההון הלאומי. לא הסוציאליסטים היו בשילטון הפוליטי, אלא קואליציה שכללה את „הימין" של תנועת־העבודה ואת מייצגי הבורגנות העירונית.

סילוק השילטון העותמני וכינון המנדט הבריטי העניקו את הדחיפה הגדולה לגיבוש המוסדות השונים, הכלכליים והפוליטיים, כמו גם החינוכיים, בענפים השונים שמהם הגיעו המחליטנים. באמצעות מוסדות אלו הגיעו להסכמה על העיקרים, והתקוטטו על ניתחי־שלל שוליים למדי. **הגורם המתווך היה התנועה הציונית.**

כסף תמורת כוח־אדם

בעשור **הראשון** של המאה ייסד הד"ר ארתור רופין • את „המישרד הארץ־ישראלי של ההסתדרות הציונית". תפקידו היה לכוון את סכומי־הכסף, שגייסו הציונים באירופה ובאמריקה, להשקעות בארץ. כינון המנדט הבריטי פתח אפיקים חדשים לפני הד"ר רופין. הבריטים לא היו מוכנים להטיל מיכסי־מגן גבוהים לטובת תוצרת תעשייתית מקומית, וכך לא אישרו פיתוח תעשייה רחבה בארץ. אך הם התירו קניית אדמות ופיתוח חקלאות. זה היה האפיק הטבעי לכספי ההסתדרות הציונית, אך עד 1920 חסר היה המכשיר המתאים.

„ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ ישראל" נוסדה ב־1920 בטכניון בחיפה. שתי המיפלגות הגדולות (והימניות) של תנועת־העבודה — „הפועל הצעיר" ו„אחדות העבודה" — שלטו בה שילטון מוחלט.

מלכתחילה לא היתה ההסתדרות איגוד מיקצועי (או ברית של איגודים מיקצועיים) במובן המקובל. מטרתה העיקרית לא היתה הגנה על האינטרסים של העובדים, או חתירה למישטר סוציאליסטי.

חיים ארלוזורוב, ברל כצנלסון ודויד בן־גוריון, שהנהיגו את המיפלגות הגדולות של ההסתדרות, ולימים את מפא"י, השתמשו לעתים בז'רגון סוציאליסטי או אף מארכסיסטי — אך לא הסתירו את השקפתם האמיתית. ארלוזורוב קרא לכך „אי־הרלוונטיות של מילחמת־המעמדות". ברל כצנלסון כינה זאת „סוציאליזם קונסטרוקטיבי" ובן־גוריון אמר: „ממעמד לעם". שלושתם גם יחד ראו בהסתדרות, על מיפלגותיה ואירגוניה הכלכליים, החינוכיים והצבאיים, מכשיר העומד לרשות התנועה הציונית, לרשות האינטרסים של „העם כולו".

הרטוריקה הוורודה־קצת של מנהיגי־הפועלים הללו הפחידו אנשים כברנדייס וסאקר, שייצגו את התורמים הגדולים ששלטו בתנועה הציונית בחו"ל, אז כמו היום. אך אנשים כד"ר רופין, ואחר־כך חיים וייצמן, הכירו מקרוב את מנהיגי תנועת־העבודה. הם ידעו לבור את המוץ מתוך התבן, והבינו שניתן למצוא עימם שפה משותפת.

החזיקין היו פשוטים: התנועה הציונית נתנה למנהיגי תנועת־העבודה כסף, ומנהיגי תנועת־העבודה סיפקו לתנועה הציונית כוח־אדם מאורגן היטב.

באמצעות כספי התנועה הציונית בנו מנהיגי תנועת־העבודה את התשתית, המשמשת אותם עד עצם היום הזה: רשת ענפה וחזקה של קיבוצים ומושבים, חברת העובדים שראשוני מיפעליה היו סולל־בונה, חברת מקורות, קואופרטיב אגד, חברת צים, קופת־החולים ואירגוני צרכנות ושיווק. אנשי ההתיישבות העובדת שמרו על הרוב שלהם בין חברי המיפלגות המובילות בהסתדרות — וגם חברי־המיפלגה העירוניים (שרבים מהם עברו „מסלול תנועתי" בהתיישבות העובדת) הבינו כי הם נמנים על „האליטה" של המחליטנים. הללו שולבו במישרות ניהול ופקידות ברשת המוסדית הענפה, והיוו את העתודה שממנה יגיעו — ביום מן הימים — מחליפיהם של המחליטנים המזדקנים. במפא"י, שהיתה המיפלגה „הרוינית" ביותר בין מיפלגות־הפועלים הגדולות, היו ב־1934 כ־10 אלף חברים רשומים, ו־57% מתוכם היו קשורים לתנועות־ההתיישבות. ב„אחדות העבודה" היו העירוניים מועטים הרבה יותר, וב„השומר הצעיר" של אותם ימים היוו מיעוט מבוטל כימעט.

אירגון ה„ימין"

הקמת **ההסתדרות** לא נותרה ללא תגובה באגפים האחרים של היישוב. האיכרים, הבנקאים והתעשיינים לא חזו בשיווין־נפש בענק הקם לנגד עיניהם. הציבור „האזרחי" או האיכרים בעלי־המטעים. גם באגף השמאלי היו כמה מיפלגות קטנות, שגם כאשר היו שותפות להסתדרות, לא נמנו מנהיגיהן על המחליטנים. דויד בן־גוריון ורעיו בצמרת מפא"י המשל המלל הסוציאליסטי הפחיד אותם, והם ביקשו להשתתף בחלוקת השלל — ההון הלאומי המגיע לכאן באמצעות מישרדו של הד"ר ארתור רופין.

„התאחדות בעלי־התעשייה ונותני־העבודה בתל־אביב־יפו" נוסדה ב־1921, שנה אחרי ההסתדרות (ב־1925 אורגנה מחדש, ושמה הוסב ל„התאחדות־בעלי־התעשייה"). ב־1922 נוסדה „התאחדות האיכרים" שמוצאה ב„אגודה חקלאית למושבות יהודה". נוסדו גם התאחדויות הסוחרים ובעלי־הבתים, ואירגונים עדתיים קטנים. כל אלה היו אמורים להוות מישקל־נגד להסתדרות, על מיפעליה הכלכליים.

לא חלף זמן רב עד שגילו — כמו ד"ר רופין וחיים וייצמן — שרי בכביסה קלה כדי לחזבן את נציגותיו האדומות של השד „חמוצי־יאליסטי".

„הציונים הכלליים" היוו את הביטוי הפוליטי העיקרי לאגף „האזרחי" של היישוב („התאחדות האיכרים", בצד פעילותה הכלכלית, היוותה גם גוף פוליטי, שרץ לבחירות). „הציונים הכלליים" היו מפולגים: „ברית הציונים הכלליים", שבראשה עמדו פרץ ברנשטיין וראשי־ערים כיוסף ספיר וישראל רוקח התנגדו לשיתוף־פעולה עם „השמאל". עמדתה של „התאחדות הציונים הכלליים", שמנהיגה היה חיים וייצמן, היתה שונה, והיא אף נכנסה למיסגרת ההסתדרות הכללית במיסגרת שיתוף־הפעולה עם מנהיגי תנועת העבודה. •

המיפלגה הרוויזיוניסטית, „המיזרחי", „הפועל המיזרחי" והאירגונים העדתיים והדתיים לא ייצגו את השכבות שמהן באו המחליטנים, לרשותם לא עמדו האירגון הפוליטי והכלכלי האדיר של „תנועת־העבודה", ואף לא בעלי־ההון הגדולים של

מזכיר־ההסתדרות דויד בן־גוריון נואם
תשלום תמורת שרות

מנהיגי הציבור האזרחי והפועלי בשותפות**
שבת אחים גם יחד

• באותה הזדמנות ייסד ד"ר רופין גם שושלת מישפחתית רחבת־היקף של מחליטנים, הכוללת, בין השאר, את חברי הכנסת לשעבר דוד הכהן, סגן ראש־הממשלה ייגאל ידין ואת אשר ידלין.

•• בשביתת־שבת של „ראשי היישוב המאורגן" נגד חוקי השילטון הבריטי.

(המשך בעמוד 60)

ארצות־הברית: קונולי נגד שימשון המסכן

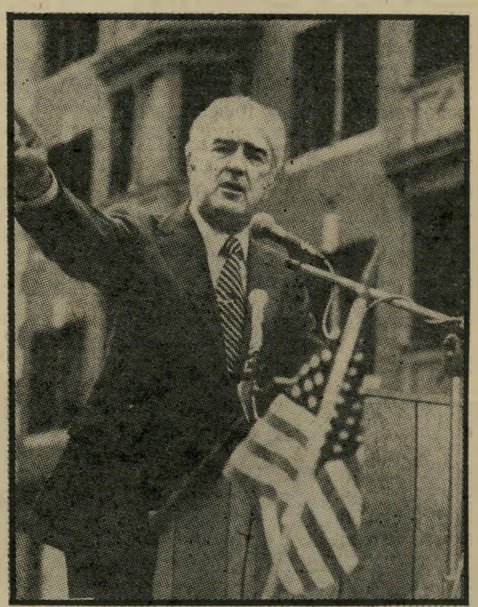
„אנחנו יודעים שסומוסה הוא בן־כלבה, אבל הוא בן־הכלבה שלנו," נהגו לומר בחברות הבינלאומיות הגדולות עד לפני חודשים אחדים.

גם ג'ון באודן קונולי (62) נוהג לנסח את רעיונותיו בצורה בוטה וברורה כזו. הוא איש טכסאס גאה וישורשי, שכיהן בשנות השישים כמושלה של המדינה הענקית. משקיפים רבים סבורים, שסיכוייו לזכות במועמדות הרפובליקאית לנשיאות הם מצויינים.

בשלב זה קשה לדעת בבירור אם אמנם יזכה קולוני במועמדות. בינתיים הוכיח מיומנות עצומה באיסוף כספים למערכת הבחירות שלו. קשריו הענפים עם החברות הגדולות, שהפכו אותו למייצג המובהק של ה־BIG BUSINESS בפוליטיקה האמריקאית, העלו אותו לראש טבלת המתרימים. מאז ינואר אסף קונולי 4.3 מיליון דולר. בקרן המשותפת של הנשיא ג'ימי קארטר וסנגנו, ולטר מונדייל, נצטברו רק כמיליון דולר. יריבו הגדול של קונולי במיפלגה הרפובליקאית, רונאלד ריגאן, אסף רק כ־900 אלף דולר.

השריף הטוב. בספר היוקרתי מי ומי באמריקה מוצג קונולי כעורך־דין הקשור בחברות־הנפט הגדולות של טכסאס. האיש, שניצל בנס בעת ההתנקשות בנשיא ג'ון קנדי בדאלס, בנובמבר 1963, מייצג את הימין החדש בכישרון רב. הוא חניך המיפלגה הדמוקרטית, והיה בעבר הרחוק עוזרו של לינדון ג'ונסון. כשפרש מכהונתו כמושל טכסאס עבר למיפלגה הרפובליקאית ושירת את ריצ'רד ניכסון כשר־האוצר וכיועץ מייוחד. הוא ביצר לעצמו מעמד מייוחד בתחום יחסי־החוץ. בניגוד לריגאן, שהוא נץ גלובאלי, הרואה בעולם כולו זירת מאבק בברית־המועצות, שואף קונולי לאמץ מדיניות איזורית. בכל איזור, טוען קונולי, יש לאמץ מדיניות ההולמת את התנאים המייוחדים. קידום האינטרס האמריקאי חייב להיעשות באורח מתוחכם. שיטות השריף־הטוב של שחקן הקולנוע לשעבר, רונאלד ריגאן, הן מגוחכות.

אשר למיזרח התיכון מציע קונולי הסדר כולל, שיר־

מועמד קונוני
הלם העתיד

תום את כל מדינות האיזור למדיניות האמריקאית ויב־טיח אספקת נפט סדירה למערב. תוכנית קונולי מתייחסת נסיגת ישראל לקווי ה־4 ביוני 1967, כולל מיזרח ירושלים. הוא תומך בהקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה ובברית צבאית בין כל מדינות האיזור. ברית כזו תהיה, לדעתו, קטע מן המערך הכלל־עולמי, שיקיף גם את יפאן, מערב־אירופה וארצות־הברית.

האינטרס והנפט. קונולי ביקורתי כלפי הסכם קמפ־דייוויד, שאין בו משום הסדר כולל. לדעתו, גם אחרי קמפ־דייוויד לא הובטחו היחסים הלבביים עם סעודיה ועם שאר מדינות־הנפט הערביות; ובכך נפגע ישירות האינטרס האמריקאי, בשל כניעה ללובי היהודי.

כדרכו הציג קונולי את דיעותיו ללא כחל ושרק. הוא גורס שהגיע הזמן שמועמד לנשיאות ידבר בבירור על האינטרס האמריקאי האמיתי לפני הבחירות. הוא הדהים בכך את המימסד היהודי הרישמי, שלא רגיל להתקפות מצד מועמדים לנשיאות. בפעם הראשונה מצא עצמו הלובי הציוני מאוגף משני הצדדים. הליברלים מבקרים את ישראל כמדינה כובשת. לדעתם אי אפשר להצדיק היום את ישראל בטיעונים ההומאניסטים הישנים. אשראי השואה נגמר. עתה תוקף קונולי את ישראל מן האגף הימני של המפה הפוליטית.

תגובת העיתונות האמריקאית העידה על מבוכה, ואפילו על תדהמה. כל העיתונים שיבחו את אומץ־ליבו של קונולי. אבל רבים ביקרו את גישתו הפשטנית לבעיית האנרגיה ולזיקתה לעניין ישראל. בוסטון גלוב, כריסטיאן סיאנס מוניטור, וושינגטון פוסט, וושינגטון סטאר, ניו־יורק טיימס ושיקאגו־סאן טיימס יצאו במאמרים ראשיים

מחזאי האבל
זוכרים את דובצ'ק

תוני וג'וד בן, פרנק אלווין ואלכס קיטסון. הם נהנים מתמיכת המיפלגה הקומוניסטית הבריטית.

סנונית ראשונה. משקיפים רבים תוהים, מדוע החליטו הצ'כים לפתוח עתה במסע רדיפות פוליטי חדש.

כימעט זהים.

כולם הודו, שגישתו הגלויה של קונולי מבשרת מיפנה אפשרי בדעת־הקהל האמריקאית, לרעת המדיניות של ממשלת ישראל. לעומת זאת גינו פה אחד את התעלמותו של קונולי מהמחוייבות המוסרית לישראל. כשתת־ערער מחוייבות זאת, העיר פרשן וושינגטון סטאר, ית־מוסק בסיס התמיכה במדינה היהודית.

מעגל קסמים. לג'ון קונולי יש סיכויים לכבוש את המועמדות הריפובליקאית לנשיאות, אבל ייתכן שהתבטאויותיו בעניין המיזרח התיכון הקדימו במקצת את הנטייה בדעת־הקהל. אם לא יושג שלום במרחב, אין כימעט ספק שבעוד ארבע שנים תהיה דעה זו נחלת הכלל בארצות־הברית.

עם אריק שרון ומנחם בגין קשה לישראל לשחק את שימשון המיסכן. הליברלים לא רוצים לתמוך בשימשון. עתה בא קונולי וטוען, שהמיכה במיסכן פוגעת באינטרס

האמריקאי. מעגל־קסמים שאין ממנו מוצא, אלא באמצעות מדיניות ישראלית אחרת.

צ'כוסלובקיה: חתרני כל העולם - התאחדו!

השמאל האירופי כולו מתקומם נגד המישפט הפוליטי שנסתיים בשבוע שעבר בצ'כוסלובקיה. המחזאי הצ'כי המפורסם, ואצלאב האבל, וחמישה אינטלקטואלים אחרים נדונו בעוון חתרנות. לפי סעיף 98 בחוקת העונשין הצ'כוסלובקית אפשר להטיל עונש מירבי של 10 שנות מאסר. האבל נשפט ל־6 שנות מאסר. חבריו נדונו לתקופות מאסר שבין 3 ל־5 שנים. עונשים דראקוניים מעוררי חלחלה.

רוב הנאשמים הם אנשי־שמאל מובהקים. אחד מהם הוא טרוצקיסט מובהק. כולם נמנים על חותמי אמנת 77. ההתנגדות להפרת זכויות־האדם מאחדת סוציאליסטים־הומניים, אירו־קומוניסטיים, טרוצקיסטים וליברלים. כל המיפלגות הסוציאליסטיות והקומוניסטיות במערב־אירופה מגנות את המישפט. בראש מסע המחאה באנגליה עומדים ראשי האגף השמאלי במיפלגת הלייבור — אנטוני וג'וד בן, פרנק אלווין ואלכס קיטסון. הם נהנים מתמיכת המיפלגה הקומוניסטית הבריטית.

סנונית ראשונה. משקיפים רבים תוהים, מדוע החליטו הצ'כים לפתוח עתה במסע רדיפות פוליטי חדש.

וזאת בשעה שברית־המועצות חותרת לפיתוח יחסיה עם המערב, וכאשר תדמיתה הבינלאומית משתפרת עקב התפקיד החשוב שהיא ממלאה במשבר קמבודיה. רק מהישראלים שטופי־המוח נמנע המידע, בדבר העזרה שמושיטה ברית־המועצות לקמבודיה, העולה על הסיוע המערבי.

גם ארצות מיזרח־אירופיות אחרות, בעיקר הונגריה ופולין, שיפרו מאד את תדמיתן במערב. ואמנם, כתב אובזרוור, מארק פרנקלאנד, מדווח שהחלטת ממשלת גוסטב הוסאק לשפוט את האינטלקטואלים מעוררת התנגדות רבה במיזרח־אירופה. ביקורת על הצ'כים נשמעת לא רק בחוגי המשכילים אלא גם מפי דיפלומטים קומוניסטים. רמזים על כך נשמעו גם בהתבטאויות רשמיות, בעיקר ברדיו בודפשט. פרנקלאנד מסביר, שממשלת הוסאק מוצפת עדיין באידיאולוגים שמרניים, מהם שהזו מינו את הסובייטים לפלוש לצ'כוסלובקיה ב־1968.

בפראג משתמשים עדיין בז'רגון המיושן, שכימעט נשכח בארצות מיזרח־אירופיות אחרות. אין ספק שהדיכוי בצ'כוסלובקיה הוא חלק מתגובת־הנגד לתיקווה שהציתה בלבבות אלכסנדר דובצ'ק ב־1968. ההתנגדות הכללית שמעורר הדיכוי בשמאל העולמי, ועתה גם במיזרח־אירופה, מעידה שצפויות עוד התפתחויות רבות ומעניינות בנושא זה.

עונשי המאסר החמורים שהוטלו על האבל וחבריו מטילים כתם בל־ימחה על המישטר בפראג. הפגנת ההמונים ששרכו אנשי השמאל באתונה, בסוף השבוע שעבר, אינה אלא סנונית ראשונה במסע מחאות והפגנות שיקיף את כל אירופה.

טרוצקיסטים, הומוסקסואלים וכל השאר

מארי וייטהאוס

„ככל שיורד הכושר הגופני, כך עולה הרמה המוסרית." שוב אוסקר ווילד? לא! ההברקה שייכת לבריאן קלאף, מנהלה התימהוני והמבריק של נוטינגהאם פורסט, אלופת אירופה בכדורגל.

קלאף, שהוא אחד מראשי הליגה האנטי־נאצית בבריטניה, הגיב בב־בי־סי על מסע־הצלב החדש של מארי וייט־האוס* למען טוהר המידות ושלימות המישפחה.

מוסר וביולוגיה. וייט־האוס (69) עומדת מזה עשרים שנה בראש אגודת המאזינים והצופים בבריטניה. וייט־האוס היא מעין מזיגה דוחה במיוחד בין אהרון פאפו וגולדה מאיר. האירגון שלה לוחם בכל כוחו נגד „המאפיה השמאלנית" והליברלים באמצעי־התיקשורת. מטרתו: לטהר, בעיקר את הטלוויזיה מהטרוצקיסטים, ההומוסכסואלים ושאר המתירנים. המאיימים על שלימות המישפחה. היא הצליחה לארגן חבורה די־גדולה של בישופים מזדקנים, אינטלקטואלים ימניים ואפילו שמאלנים־לשעבר, שבגיל 80 הפכו מוסרניים בעל כורחם.

בשיא הפריחה התרבותית באנגליה, בסוף שנות השישים, מיסדה מארי וייט־האוס „פסטיבל אורות", שבו צעדו ישישים מתוסכלים וצעירים מסופרים־הי־טב וחמורי־סבר בהפגנת לפידים נגד הפורנוגרפיה. עתה היא יוצאת למסע ההרצאות האחרון שלה. הרופאים הזהירו אותה, שהיא עלולה לאבד סופית את קולה אם תמשיך להופיע ברציפות.

וייט־האוס הכריזה על מסע־צלב אידיאולוגי נגד „ההפכנות העולמית", למען שמירת המישפחה והערכים הנוצריים. היא תוקפת את הגישה המודרנית להומוסכסואלים ודורשת לראות בהם חולים וסוטים הזקוקים לרחמים ולטיפול רפואי ופסיכיאטרי. את עיקר זעמה מפנה וייט־האוס נגד החינוך המיני בבתי־הספר. הרופאים והעובדים הסוציאליים מספקים גלולות נגד הריון לנערות בתיכון, שוצפת הלחמת הזקנה ומתווה סיסמה חדשה: יותר מוסר, פחות ביולוגיה.

בריאן קלאף והשמאל הבריטי נוהגים ללעוג לוייט־האוס. אבל ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, רוחשת לה אהדה רבה. בחג המולד הקרוב תזכה, כנראה, וייט־האוס בתואר אבירות.

* בעברית: בית לבן.

דבר

וייצמן מחפש
הזדמנות לפרוש

בקרב מקורביו של שר־החיטחון, עזר וייצמן, פשטה בשבוע האחרון התחושה כי עזר עייף מן המאבקים הפנימיים בתוך הממשלה וכי הוא מבקש הזדמנות נאותה כדי לפרוש מהממשלה לפני שזו תיאלץ להתפטר.

לדעת מקורביו של וייצמן, אין כל ספק, שאם תקבל הממשלה, השבוע או בשבועות הבאים, החלטה בפרשת ההתנחלויות, שניתן יהיה לראות בה, באופן ישיר או עקיף, פגיעה בהחלטת בית־המישפט העליון, הוא לא יהסס להתפטר. אבל גם אם לא תיכנע הממשלה בשלב זה לגוש אמונים, יבקש וייצמן הזדמנות מתאימה אחרת כדי להתפטר. נראה כי וייצמן הגיע למסקנה, כי אין לו מיסגרת פוליטית שתעניק לו גיבוי וכי הוא תרם עד כה את כל שיכול היה לתרום לתהליך השלום עם מצריים. ייתכן כי לפרישתו של משה דיין יש השפעה עקיפה על מצב־רוחו של וייצמן.

מקורביו של וייצמן סבורים כי פרישתו, אם יחליט עליה סופית, תהיה על רקע של מאבק בעניין ציבורי.

פרס מזהיר את
יגאל אלון

מקורביו של יו"ר מיפלגת־העבודה, שימעון פרס, העבירו שדר בלתי־ישיר ליגאל אלון, שבו הוא מוזהר כי אם ייצא להתמודדות עם פרס על תפקיד מועמד מיפלגת־העבודה לראשות־הממשלה, הוא עלול לאבד את הסיכוי להיכלל בממשלה שירכיב פרס אחרי הבחירות.

אלון הבהיר בעבר כי בממשלה הבאה, שתורכב על־ידי המערך, הוא נושא עיניו לתפקיד שר־הביטחון.

מקורבי פרס הזהירו, כי אם לא יוותר על ההתמודדות, לא רק שיא יוכה כתיק הביטחון, אלא שספק אם יקבל תיק כלשהו בממשלה.

הם הבהירו, כי פרס סבור שניתן יהיה לקנות את תמיכת התנועה הקיבוצית במישרות ובמינויים לאנשי השורה השנייה.

צפוי קרע
פרס - ברי־לב

תמיכתו של מזכ"ל מיפלגת־העבודה, חיים ברי־לב, בשימעון פרס, עלולה להישמט בעיקבות הפירסום על קביעת הצללים שמרכיב פרס לקראת שובה של מיפלגת־העבודה לשילטון.

בעוד שחיים ברי־לב רואה עצמו מועמד לתפקיד שר־הביטחון, מועיד זו פרס תפקיד של שר כלכלי. לא מן הנמנע שעל רקע זה ווצר קרע בין השניים.

מי אשם בפרשת
אלון מורה?

האשמות הדדיות נכדות ביותר הוחלפו בתוך הממשלה בעיקבות פסק־הדין של בית־המישפט העליון, שהורה להוריד את התנחלות אלון־מורה. לדעת כמה מהשרים

חשש לחיי רוצחי
כביש החוף

נציבות שירות בתי־הסוהר תעשה סידורים מיוחדים, יוצאים מגדר הרגיל, כדי לשמור על ביטחונם של שני הפידאיון הפלסטינים, חאלד חרסיין וחוסיין פיאד, שנידונו בשבוע שעבר, בבית־דין צבאי, למאסר עולם על חלקם בטבח נוסעי אוטובוס־חדמים בכביש החוף.

ידיעות שהגיעו לגורמי־ביטחון מעוררות את החשד, כי כמה מבני מישפחותיהם של חלקי האוטובוס אינם מסתפקים בעונש המאסר שהוטל על רוצחי יקיריהם, וכי הם עלוזים לחפש דרך כדי לחסל את השניים בין כותלי הכלא. כדי למנוע אפשרות כזו, ייעשו סידורים מיוחדים שיכודדו את שני הרוצחים מאסירים אחרים.

ניתן פסק־דין זה אחרי שכמה גורמים, במישרד ראש־הממשלה ובמישרד־המישפטים, התרשזו בהכאת מיסמכים בפני בית־המישפט. כתוצאה מכך לא היה מנוס מפסיקת השופטים העליונים, כי ההתנחלות נעשתה אומנם בעיקבות החלטה מדינית ולא החלטה ביטחונית.

בין המואשמים גם מזכיר הממשלה, אריה נאור. הוא הואשם בכך שאינו מתמצא בחומר וכי הגיש לפרקליט המדינה נתונים בלתי מדוייקים בפרשה זו שהכשילו את המדינה.

בורג יוזמן
למישפט חלפון

סירובו של הד"ר יוסף בורג להחליף את מישרד־הפנים במישרד־החוץ עלול להביאו אל דוכן העדים במישפטו של יעקוב חלפון, הנאשם יחד עם ח"כ פלאטו־שרון בשיחוד בוחרים.

הפרשנויות שנלוו לסירובו של בורג, כאילו אין ברצונו להשמיט מידיו את השליטה על מוקדי הכוח שמקנה מישרד־הפנים למפד"ל, מצביעות לדעת פרקליטיו של חלפון על הנורמה המקובלת בישראל. לפיכך יוזמן השר בורג כעד־הגנה במישפטו של חלפון.

החיסכול של מודעי

התפטרותו הבלתי צפויה של משה דיין מתפקיד שר־החוץ, שוכשה את תוכניותיו של שר־האנרגיה יצחק מודעי.

כמה ימים לפני התפטרות דיין טען מודעי, בחוג מקורביו, כי מילחמתו בשימחה ארליך אינה נובעת מן הרצון לכהן כשר־האוצר. הוא הסביר כי הדחת ארליך תסלול בפניו את הדרך למהניגות בחטיבה הליברלית בליכוד, ובתוקף מנהיגות זו יוכל לתבוע לעצמו את תיק החוץ, שאותו הוא רואה כמתאים לכישוריו.

ההתפטרות של דיין, שנעשתה בטרם עת, לפי חישוביו של מודעי, בטרם כבש את מנהיגות המיפלגה הליברלית, סיכלה בינתיים את תוכניתו, להציג עצמו כמועמד לתפקיד שר־החוץ.

חובעים בירור על
יחסי פרס-שטראוס

לישכת מיפלגת־העבודה נדרשת לקיים דיון על התמיכה הפוליטית שמעניק ח"כ מיפלגת העבודה, ח"כ שמעון פרס, לפראנץ יוסף שטראוס, מנהיג האיחוד הנוצרי־סוציאלי הגרמני, ח"כ מתחרה בהזמנת שמירדט, מנהיג המיפלגה הסוציאל־דמוקרטית, על מישרת הקאנצלר המערב־גרמני.

**מזכירות חג'אודים במיפלגת־העבודה זקבוצת חברים, תבעו במיכתב ששיגרו למזכ"ל מיפלגת־העבודה, ח"כ חיים ברי־לב, שלישכת המיפלגה תדון מחשובות התמיכה הזו על יחסי מיפלגת־העבודה הישראלית עם המיפלגה הסוציאל־דמוקרטית הגרמנית. הפנייה לברי־לב נעשתה בעיקבות הפירסום ב"העולם הזה" (2195), על ראיון שהעניק שימעון פרס לשבועון גרמני, בו הרעיף שבחים על ראש־ממשלת גרמניה, כי הרעיף שבחים על ראש־ממשלת גרמניה, כי הרעיף שבחים על ראש־ממשלת גרמניה, כי

משקיף

פסילת רבין בהכרעת בגין

רק אחרי שהסיפור יצא לעיתונות־חוץ, התגלה כי היה זה ראש־הממשלה, מנחם בגין, שהכריע בעד פסילת הקטע בסיפרו של ח"כ יצחק רבין, המדבר על גירוש ערביי רמלה ולוד.

בוועדת־השרים שדנה בעניין נתגלעו חילוקי־דעות, כאשר השר משה ניסים תמך בפירסום הקטע ואילו השר שמואל תמיר התנגד לו. הדבר הובא להכרעתו של בגין שהחליט אישית על הפסילה.

המפד"ל תידרוש סגן

בניגוד לידועות הרישמיות שמפד"ל, החליטו ראשי מיפלגה זו לעמוד בכל תוקף על כך שח"כ יהודה בן־מאיר יהיה סגן־שר־החוץ. למפד"ל לא משנה, לעניין זה, מי יהיה שר־החוץ הבא, והם יעמדו על דרישה זו גם בתקופה שבה בגין ימלא את תפקיד שר־החוץ־בפועל.

המפד"ל תטען שבהזדמנות של הרה־אירגון של הממשלה, יש לתקן את העיוות שנוצר, שבו למפד"ל ולדמוקרטים יש אותו מיספר שרים, למרות הבדלי הכוח שביניהם בכנסת.

עזר יתנגד לשמיר

שר־הביטחון עזר וייצמן עומד לפתוח במיתקפה פנים־תנועתית, בתנועת החרות, נגד האפשרות שבגין יציע את תיק־החוץ ליושב־ראש הכנסת יצחק שמיר.

וייצמן נמצא עתה בעמדת המתנה לראות אם הרעיון של מינוי שמיר „הוא רציני". **התנגדות זו של וייצמן לשמיר היא במיסגרת מיזחמת הירושה בתוך תנועת החרות, מאחר ששמיר נחשב המתחרה הגדול ביותר של וייצמן עם פרישת בגין.**

ארליך רוצה בונפילת הממשלה

עתה ברור יגמרי כי שר־האוצר שימחה ארליך רוצה בנפילת ממשלת בגין, אם כי לא בבחירות.

על פי התסריט שפרש ארליך בפני מקורביו, יוטל על עזר וייצמן להרכיב את הממשלה הבאה אם יתפטר בגין. ארליך מקווה כי בהנהגת וייצמן יצליח הליכוד לשקם את עצמו, כאשר יגאל הורביץ הוא שר־האוצר ועליית המערך תיבלם.

מקורביו של ארליך טוענים כי האפשרות שיעקוב לוינסון יהיה שר־אוצר מחווה לגבי ארליך סיוט של ממש.

לא ימונה יורש לנקדימון

נראה כי ראש־הממשלה מנחם בגין החליט שלא למנות עוזר לענייני תיקשורת במקומו של שלמה („נקדי") נקדימון, העומד לפרוש מתפקידו בשבועות הקרובים ולחזור למקום עבודתו הקבוע, מערכת ידיעות אחרונות.

תפקידיו של נקדימון יחולקו בין דן פתיר מבין הארי הורביץ.

פרס חוקר מבקרי אלון

חברו של ח"כ יגאל אלון בבית מיפלגת־העבודה ברחוב הירקון 110 בתל־אביב נתון למעקב מתמיד של ח"כ שימעון פרס ואנשיו. אורחים חברי מיפלגה היוצאים מפגישות עם אלון נקראים לחדרו של פרס, שם הם נשאלים לפשר פגישותיהם עם אלון.

גביש בראש מטה אלון

האלוף (מיל') ישעיהו („שייקה") גביש, מנכ"ל כור, יעמוד בראש מטה של חברי מיפלגת העבודה ואוחדיה, שיפעל למען יגאל אלון כמועמד המיפלגה לראשות־הממשלה.

גביש יעמוד בראש המטה־הארצי, ויבחרו גם ראשי מטות מקומיים. כבר עתה ידוע, כי בראש מטה־תיפה של התנועה למען יגאל אלון יעמוד השר־לשעבר יוסף אלמוגי.

לין חפס את לוינסון

הממונה על הכנסות המדינה, אוריאל לין, נדהם באשר נכנס לפני כשבועיים למשרד „מורים" ביהושלים, ופגש שם רבים מבכירי הפקידים של משרד־האוצר. בבירור קצר שאותו ערך לין, הוא גילה כי פקידים אלה באו לפגישה עם יעקוב לוינסון, מי ששמש הוזמן כמועמד מיפלגת־העבודה לכהונת שר־האוצר.

לין דיווח על כך לשר־האוצר, שימחה ארליך, והעביר לו את שמות הפקידים שאותם זיהה במשרד.

מעילה במיליון לירות בירושלים

אישיות ידועה בירושלים נתפסה על־ידי ועדת־הביקורת של המוסד שבו היא עובדת, במעילה של יותר ממיליון לירות.

ועדת־הביקורת של אותו מוסד התכנסה לישיבה סודית, כדי להחליט אם להעביר את חומרי הראיה לידיעת המישטרה או לטשטשו. ההחלטה היתה להמתין לשובו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק מחוץ־לארץ, כדי שהוא יחליט מה לעשות.

חמיר קיבל אזהרה

ראשי התנועה הדמוקרטית ועסקניה ערכו ביום השני שעבר שיחה עם שר־המישפטים שמואל תמיר. **בשיחה הוזהר תמיר לבל יעלה את מועמדותו לתפקיד שר־החוץ, אחרי שהפרופסור יגאל רזין יודיע לראש־הממשלה שאינו חפץ בתיק זה.**

תמיר הבטיח לעסקני התנועה כי אין הוא רוצה בתפקיד שר־החוץ, אולם מעטים בלבד קיבלו את דבריו.

נקבע מוכ"ל הפנים

עורך־הדין יעקוב ויינרט מתל־אביב, נקבע כבר על־ידי שר־הפנים הד"ר יוסף בורג כמנכ"ל מישרדו הבא. **ויינרט, אשר הגן על ראש סיעתו של בורג במפד"ל, סיעת למיפנה, משה כן־נתן, כמישפט פרקי, ימונה בימים הקרובים כסמנכ"ל המישרד, כדי שעם פרישתו של המנכ"ל חיים קובדסקי, יקבל את מקומו.**

קובדסקי עומד להתמנות מבקר־המדינה.

כנס יונים חדש

ראשי היונים במיפלגת העבודה, שבראשם חברי הכנסת יוסי שריד, עומדים לערוך כנס נוסף של היונים, באולם יחדיו בתל־אביב, ביום הראשון ה־11 בחודש.

כנס זה ייערך בחסכמתו של יושב־ראש המיפלגה שימעון פרס, למרות שפרס ביקש לפני כמה שבועות להימנע מכנסים ומחוגים.

המנהיגים היהודים הזדעזעו

מנהיגי יהדות ארצות־הברית, אשר הגיעו לארץ לקראת אירועי יום־הסוכנות, יצאו מזועזעים מפגישתם עם ראש־הממשלה מנחם בגין.

אחד מהם סיפר כי ראש־הממשלה לא השתתף כלל בשיחה, נראה מנומנם, ולעיתים אמר דברים ללא כל הקשר ביניהם.

מליוכת ראש־הממשלה נמסר כי מר בגין מרגיש עצמו טוב מהבחינה הבריאותית.

אורי זוהר יצטרף למפד"ל

אורי זוהר, שחזר בתשובה, עומד להיכנס לחיים הפוליטיים ולהצטרף למפד"ל. זוהר ככר ערך בנושא זה שיחות עם אישים במפד"ל המזוהים עם הקו היוני במיפלגה זו.

מאיר כהן נגד וועדים

ח"כ הליכוד מאיר כהן, שהוא גם חבר הוועד־הפועל של ההסתדרות מטעם סיעת תכלת־לבן, מתנגד להופעת ועדי־עובדים בפני ועדות־הכנסת. השבוע הגיעו ועדי־עובדים למישכן הכנסת, על פי הזמנת ועדת־העבודה של הבית. מאיר כהן עורר שערוריה והודיע כי יפנה ליושב־ראש הכנסת, כדי שימנע את כניסת ועדי־העובדים לבניין.

מכינים חוקים למישרד ההסברה

נוכח ההחלטה לכונן מישרד־הסברה, במיסגרת האירגון המחודש של הממשלה, החליטו סיעות הקואליציה להעביר במהירות כמה חוקים בכנסת, „כדי שיהיה לשר ההסברה מה להסביר."

בשלב הראשון מתכוונת הקואליציה להעביר במהירות את חוק חפנסיה הממלכתית, „כדי שההסברה תתחיל ברגל ימין."

„ידיעות" נכנס למאבק המקומי

אחרי שהיומון הארץ מוציא לאור בירושלים את העיתון המקומי כל העיר, ומעריב רכש את העיתון המקומי ירושלמון, החליטה **הנהלת** ידיעות אחרונות להצטרף למילחמת העיתונים המקומיים בבירה.

„ידיעות אחרונות" החליט להכפיל את גודלו של המוסף המקומי שלו, להעביר את מערכת המוסף המקומי מתל־אביב לירושלים, ולחלקו בחינם, לא רק לרוכשי „ידיעות אחרונות".

חדד יהיה קולונל

מפקד הפאלנגות הנוצריות בלבנון, המייג'ור (ר'כ־סרן) סעד חדד, עומד להעלות את עצמו לדרגת סגן־אלוף. לאמיתו של דבר תהיה ההעלאה בדרגה מבחינת דעת הקהל, גדולה יותר בשלב אחד, מפני שסגן־אלוף הוא לויטננט־קולונל, וכדרך כלל נוהגים להשמיט את הלויטננט, כך שבשפת יום־יום יכונה חדד קולונל.

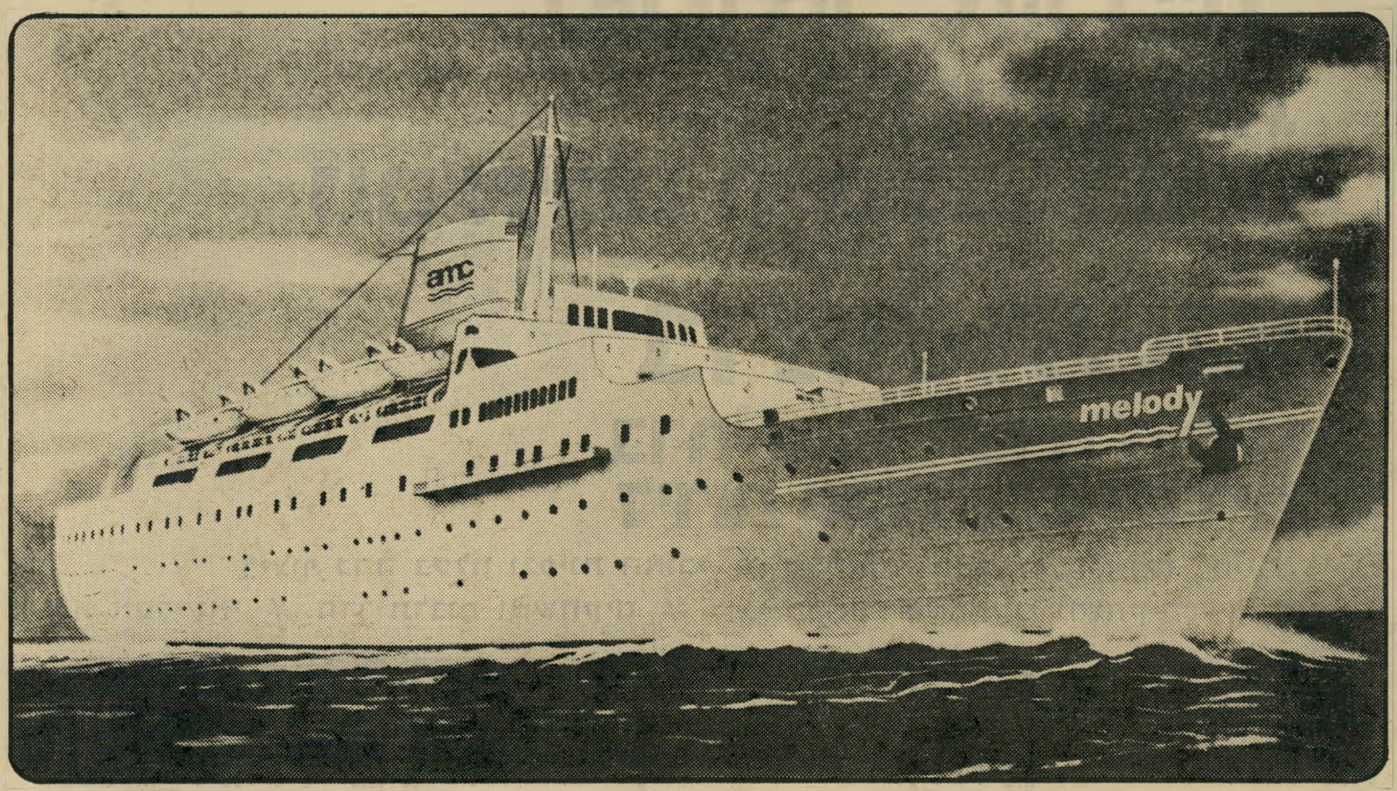
חדד יעשה זאת בשבועות הקרובים, במיסדר גדול וחגיגי.

יוסי ינאי

חברת הנסיעות קופל גאה להודיע על

שיט חנוכה למצרים

14.12.79–19.12.79

הפלגת השלום הראשונה למצרים באניית הפאר "מלודי"

באניה קזינו הכולל משחקי רולטה, "21" ומכונות מזל
בריכת שחיה, חנות ללא-מכס, מספרה, בנק ומועדוני לילה.

● 4 ארוחות ליום ● מזוג-אויר מלא ● תאים ממוזגי-אויר עם שרותים צמודים

המחיר החל מ: $345 לאדם בתא-זוגי

1980 הקניה הטובה ביותר 1980 1980

אפשרויות לסיורי-חוף מאורגנים לאלכסנדריה, קהיר ואל-אלמיין,

בשל הצורך באשרת כניסה למצרים, נבטפול "קופל"), ההרשמה תסגר ב-15.11.79 !!

קופל נסיעות

פרטים והרשמה: בכל משרדי "קופל" בארץ,
משרד ראשי: פרישמן 14 תל-אביב טלפון: 03-246121.

אמת בפרסום

פבס

שמואל אולפינר

בונה דירות

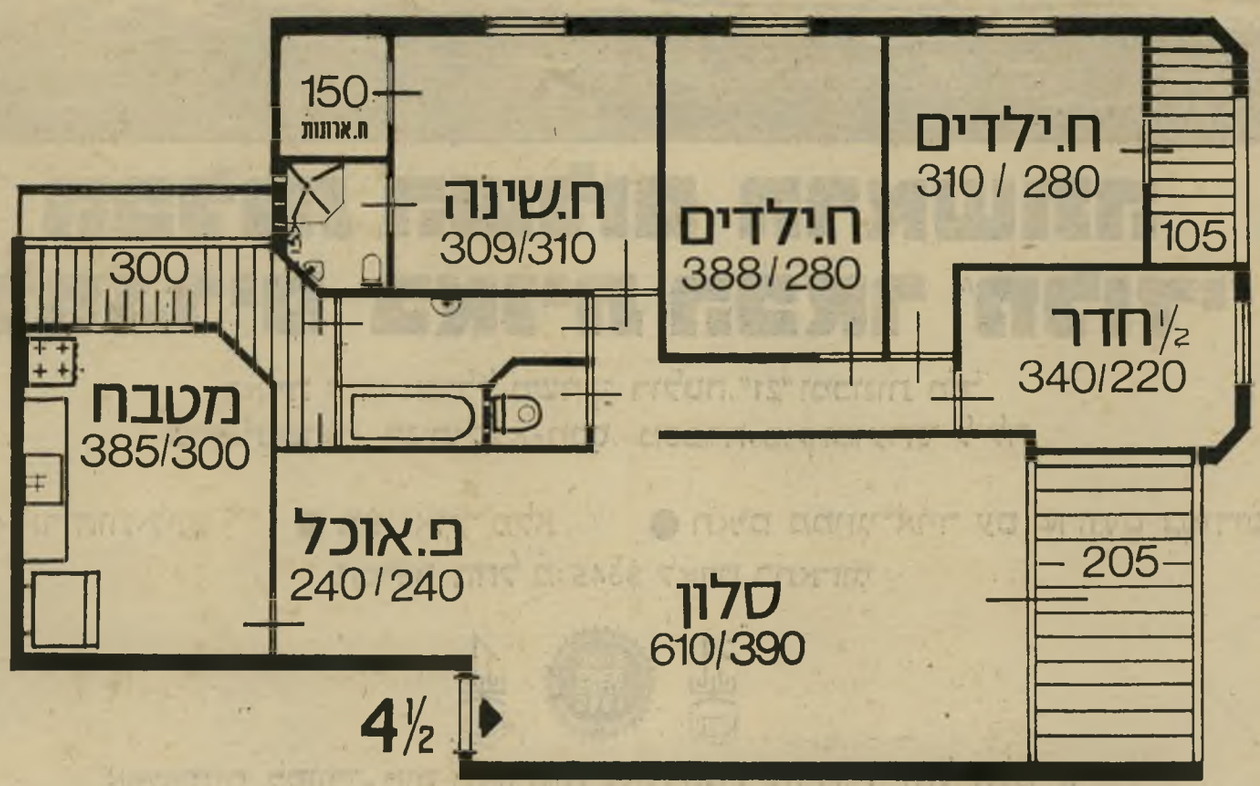
עם איכות חיים לכל החיים

ברמת-השרון

ברח' סולד וברח' מרדכי

דירות יוקרה 4½ חדרים

ריצוף כהה בסלון ובפינת האוכל * קרמיקה וחרסינה פרחונית במטבח
מטבח אמריקאי * חדר תרבות ומשחקים * לובי מפואר * מתקני משחקים לילדים

שרון-שורץ

נאות דבורת בע"מ

משרדי ההנהלה: ראשון-לציון, רח' רוטשילד 43
משרד המכירות: ראשון-לציון, רח' הרצל 59 טל: 947253

נאות דבורת

בכל העולם הוכח כי המיתון אינו ממתן את האינפלציה -

אך נושאי כליו של מילטון פרידמן ממשיכים, להוביל אותנו באף

המיתון של ר' מילטון

ה משק שוב הזיך בעצותיו של מילטון פרידמן. לפני זמן מה העיר חבר את תשומת־לבי לידיעה שנתפרסמה בעמוד הראשון של ידיעות אחרונות, שבה נאמר שבשיחה טלפונית בין כלכלנים למילטון פרידמן — הכלכלן היהודי־האמריקאי הנודע, המובן תמיד להשתדל למען טובתו של העם היושב בציון — הוא הציע לנו שהגיעה העת לעשות מיתון.

חברי אמר: תראי, זה יקרה כאן!

לא השכר, לא הציפיות, לא גודל הממשלה ולא הנפט גורמים לאינפלציה

היתי ספקנית ביותר לגבי האפשרות שאכן זה הדבר שאנו נעשה. הרי זה אותו מילטון פרידמן שהיה ה־אידיאולוג והאדריכל של המהפך שלנו — ובאותה הפעם, בביקור אישי אצלנו, ולא בשיחה טלפונית סתם — שתוך פחות משנתיים הניב אינפלציה של 100%, גרעון של 4 מיליארד לירות במאזן התשלומים (דבר שנאה גם למעצמה אמיתית) וחוב לאומי במטבע־זר העולה על ה־הכנסה הלאומית שלנו — שלא לדבר כבר על המצב בפיתוח, בשיכון ובחברה בכלל. היום מסתמנת נסיגה ממהפך זה.

והנה איזה פלא! תחת שהרבי מילטון יחזור בתשובה ממראה מעשה עצותיו, הוא מרים שפופרת ואומר: נו טוב, עכשיו תעשו מיתון!

ואנחנו, המתנסים יום־יום על עורנו בתוצאת הפרידמניזם, תחת לשלוח אותו להיכן שהוא שייך, אנחנו אומרים: „נשמע ונעשה". רק סדר־מילים זה מבדיל בין הפרופסור־פרידמן לבין הקב"ה לגבי הכלכלנים שלנו.

ימרות כל חוסר־החיגיון שבדבר, חברי צדק. לא עברו כמה שבועות, והאוויר הכיכלי שלנו נתמלא בהצעות־מיתון.

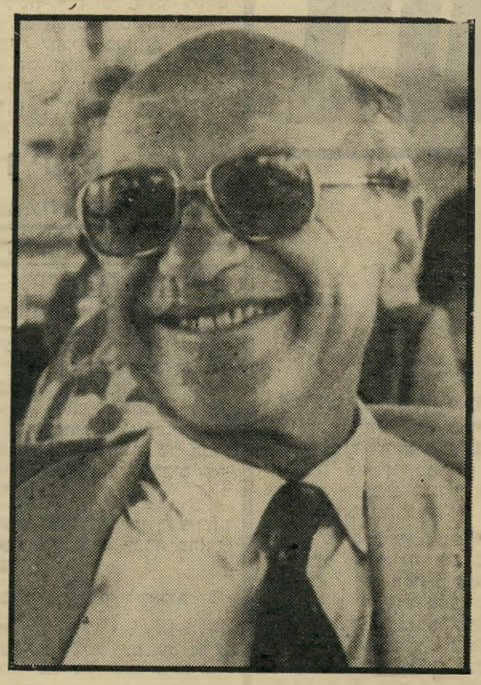
„מיתון עכשיו"

ה יוחם החזיק היה נגיד בנק ישראל. הוא אמר: „מיתון עכשיו", כי „אם לא עכשיו, אימתי?" פירוש הדבר שהמיתון עכשיו — אליבא דנגידנו — הוא מיתון בדפוס כניעה־למעשה לתוכנית־המיתון, אף שאין קוראים לו — לפחות מטעם האוצר — בשמו המפורש. שומעים על קיצוצים בגובה של 10 מיליארד לירות בתקציב ה־פיתוח, על פליטת עובדים בעשרות אלפיהם — כמה עשרות, על זה יש עוד ויכוח — וכל אלה רק כדי להתחיל במשהו. אין לעמוד בפני מילטון פרידמן ונושאי־כליו בכלכלה הישראלית. הוא מוביל אותנו באף.

וכך זאת כאשר, לפי הניסיון של כל העולם בימינו, המיתון אינו ממתן לפחות את האינפלציה. בארצות־הברית יש היום מיתון חמור, אך האינפלציה לא דהרה במהירות הנוכחית מאז 1974, כאשר היתה בשיאה.

במשך השנים מאז, ראה המשק האמריקאי פריחה לא פעם, אבל דווקא האינפלציה היתה אז מתונה. אין שום סיבה לחשוב שאצלנו פועלים חוקי־כלכלה אחרים.

התבשרנו בעליה של 8.4% במדד לחודש אוגוסט 1979. לפי הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, בשום חודש אוגוסט, במשך קיומה של מדינת־ישראל, לא היתה עליה שכזאת. (ובקושי בכל חודש אחר). אם בחודש אוגוסט יש עליה שכזאת, מה קרה בחודשי החגים הנודעים בפורענותם, בגלל ניצולם המחריד של הצרכנים בשווקים? הניצול מתבטא בעליות־מחירים שאין להן כל הצדקה בעליית העלויות. אחוז עצום ממחירים אלה הוא פשוט רווח למוכר. ניצול זה עולה ביחס הפוך עם הכנסת הצרכן, וביחס ישיר עם מיספר הילדים שלו.

אם יהיה מיתון הוא יוסיף למצב הזה גם אבטלה, גם ירידה בהכנסות — אך את ה־מצב הנ"ל הוא לא ישנה.

הכלכלנים שלנו מתחלקים ביניהם במה שנוגע לסיבות

מאת

אסתר אלכסנדר

לאינפלציה הזאת — לפחות כפי שהם מתבטאים באמצעי־התיקשורת — ומטילים את האחריות לסירוגין על השכר, ה„ציבור", הממשלה, ועל הנפט, כמובן.

מין ליברליזציה

פ ריפסור אסף רזין האשים, באחד הלילות, בכינעט חצות את השכר, ובמיוחד את שכרם של עובדי־הציבור, בתוספת התקציב של 80 מיליארד ל"י העומדת לבוא עלינו. אינני יכולה לתפוס איזה מין חשבון הוא עשה. בהנחה שההתייקרות הנוספת השנה — התייקרות שבגללה באה תוספת התקציב — תהיה 25%, ובהנחה שהממשלה מתקציבה משלמת את שכרם של כל העובדים הציבוריים, לא רק של עובדי־המדינה אלא גם של העוב־דים המוניציפליים, עובדי האוניברסיטות, הסוכנות וכו', גם בהנחות מופרזות אלה תוספת השכר לא תעלה על 10.5 מיליארד ל"י.

הנה החשבון: 100 אלף עובדי מדינה מקבלים שכר מן התקציב לשנת 1979 בסכום של 20 מיליארד ל"י. (6.5% מן התקציב). 25% של התייקרות נוספת תגרום תוספת של 70% מתוך ה־25% של 20 מיליארד. תוספת של 70% (לפי תוספת היוקר) מ־5 מיליארד ל"י שווה 3.5 מיליארד ל"י. זו התוספת ל־100 אלף עובדי המדינה. התוספת ל־300 אלף עובדי הציבור לפי זה הוא 3.5×3=10.5 מיהיארד ל"י.

איך אפשר להגיד שתוספת של 80 מיליארד ל"י בתקציב נגרמת על־ידי עליות שכר של 10.5 מיליארד ל"י לעובדים הציבוריים? מה קורה ליתר? לאן הן הולכות?

רוב הכסף הולך לקניית סחורות ושירותים עבור ה־ממשלה, שמחיריהם עולים בכל 100% של ההתייקרות, ולא רק ב־70% כמו שכר־עובדיה. על מחיריהם אין הממשלה מוכנה לעמוד באותו חירוף־נפש, כפי שהיא עומדת על שכר־עובדיה. זאת כנראה בשל ה„ליברליזציה".

איזה מין ליברליזציה היא זאת, שכה אין פיקוח עד המחירים, אך על השכר יש?

חלק לא מבוטל של תוספת־התקציב זו הולך, כמובן, לכיסם של מחזיקי רוב הצמודים בהתייקרות שכזאת.

בראותי אותה מהדורת כימעט חצות, חשבתי שמישהו מן ההסתדרות ירים טלפון וימחה נגד ה„הנמקה" של

ציבור שיש לו ציפיות אך שאין לו כסף אינו גורם לאינפלציה

פרופסור רזין לתוספת־התקציב. אך איש לא מחה. נראה שגם שם מאמינים בה.

למי יש כסף?

א ני מסכימה עם הפרופ' רזין שיש להצמיד את השכר ב־100% למדד. אך אינני מבינה איך הצעה כזאת משתווה להאשמת השכר באינפלציה.

את פרופ' ברונו שמעתי ברדיו. הוא אמר שבאינפלציה אשמה הממשלה. בעצם הוא אמר שה„ציבור" אשם, כי יש ציפיות אינפלציוניות, ולכן הוא מוציא את כל כספו לקניות מעלה את המחירים ודורש עליות־שכר. ובכך הציפיות לאינפלציה גורמות לאינפלציה. אשמת הממשלה היא שאין להאמין בה, ולכן „הציבור" סובל לא רק מציפיות אלא גם ממשבר־אמון. תורה פסיכולוגית שלמה.

אינני מבינה בתורה זו איך אותו ציבור, שאין לו כסף, אפילו אם הוא מצפה לעליות נוספות במחירים, יכול ללכת ולקנות כמות ובמחירים שידרבנו את האינפלציה. אותו ציבור קונה למעשה פחות ופחות בכל חודש, עם או למרות כל הציפיות שלו. אין די בציפיות כדי להעלות את המחירים. דרוש גם כסף.

נראה שיש כסף — אבל לציבור אחר.

אותו ציבור באמת גורם את האינפלציה, אבל לא בגלל הציפיות שלו, אלא בגלל הכסף שברשותו. לציבור זה, שמרוויח את ריווחי־האינפלציה, יש כסף רב וכוח־קניה המסוגל לשלם כל מחיר עבור כל מוצר, ובאמת עושה זאת. ריווחי־אינפלציה אלה נעשים על חשבון אותו ציבור שנשאר עם הציפיות שלו וללא כסף בכיס; והוא לגמרי בלתי־מזיק לכל מה שנוגע לעליות־מחירים. להיפך, עליות־המחירים מזיקות לו, הוא הקורבן שלהן.

איך אפשר במצב כזה לדבר בנשימה אחת על „הציבור" כולו ועל ציפיותיו כגורם לאינפלציה? יש ציבור הגורם לאינפלציה ויש ציבור שיא — עם או בלי ציפיות.

איך אפשר גם להגיד שהשכירים — אותו ציבור שאין לו כסף — דורשים עליות־שכר בשל הציפיות האינ־פלציוניות שלהם? הם — זאת אומרת אנחנו — דורשים עליות־שכר, כי צריכים איכשהו להתקיים באינפלציה המטורפת, שכל חודש נוגסת נגיסות בריאות בכושר־הקניה שלנו.

האם פרופ' ברונו אינו יודע זאת?

לפי הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה דרושות כיום 17 אלף ל"י לחודש לקיום מישפחה ממוצעת. הוא יכול לפרנס בקושי את מישפחתו מן השכר שהוא מקבל מהאוניברסיטה. האם הוא דורש עליית־שכר בגלל הציפיות שלו לעתיד, או כדי לפרנס את מישפחתו בהווה?

הפרופסורים באוניברסיטה דרשו עליות שכר, באחרונה, בשל **ש ח י ק ה** של שכרם. מי מהם חשב בכלל לכסות בזה את ההתייקרויות העתידות? בזה אן הם נבדלים מכל השכירים האחרים במדינה.

בעצם, חבל שהשכירים אינם מצליחים להשיג יותר מזה. אילו היו מצליחים בכך, ושכרם היה עולה באופן ריאלי בצורה משמעותית, היו מקטינים בכך את ריווחי־האינפלציה הנעשים על חשבון שכרם, וכך היו מקטינים גם את האינפלציה עצמה.

(המשך בעמוד 72)

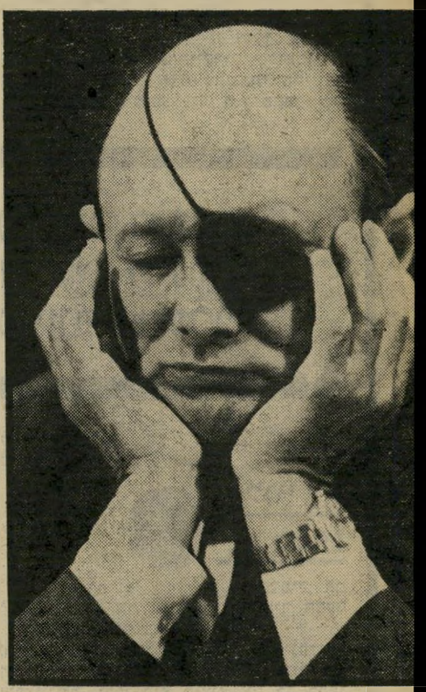
העם

בעל החלומות

יש פשר לחלום שחלם דיין כשנתן, אך לא יאותם שהוא חולם בהקיץ

המדינה כולה עסקה השבוע בניסיון למצוא פתרון לחלום שחלם שר־החוץ לשעבר, משה דיין, לפני חודשים אחדים. היה זה בעת שנודע לו כי הוא חולה במחלת הסרטן. בזכרונות שפירסם אחרי שהתאושש מהניתוח שבוצע בו, סיפר דיין על החלום:

„בחלומי אני צועד במעלה־הר, משתדל להתרחק ולהימלט ממשהו שרודף אחרי, ושואף להגיע אל ראש ההר, שם, אני

מתפטר דיין
משה בעל החלומות

יודע, אמצא את מיבטחי. אני יגע ותשוש. ההליכה קשה עלי, אבל אני ממשיך וצועד, עולה ומטפס על צלע ההר ללא הפוגה. הדרך אשר בה אני הולך ידועה לי, וכן המקום שעלי להגיע אליו: אני עולה לגבעת בית־הקברות של נהלל, המתנשאת צפונית מהכפר, מעבר לכביש חיפה־נצרת...“

במסיבת עיתונאים שערך בשבוע שעבר, אחרי פרישתו מכהונתו, התבקש משה דיין על־ידי העיתונאי עמוס אילון להסביר את פשר החלום. אמר משה דיין: „החלום בא לתת ביטוי לעייפות הפיסית ובעיקבותיה המתח, שהנה אני בא לאותה מערה, לרגיעה, שהיתה השאיפה העליונה התת־הכרתית שעה שבמציאות עבדתי 16 שעות עד קוצר הנשימה... רציתי לתת דימוי ספרותי למצבי הפיסי ערב הניתוח. הדבר בא לידי ביטוי בחלום, שבו השאיפה העליונה היתה להגיע למנוחה.“

פסיכולוגים ופותרי חלומות יכלו בוודאי למצוא פירושים ופתרונות אחרים לחלום שחלם דיין, על פי התיאוריות שהם מחזיקים בהן. אולם היה זה ששעות אינטלקטואלי בלבד. הרבה יותר משמעותי היה חלום אחר שחלם משה דיין, החלום שהוא חלם בהקיץ מבלי לדעת כי הוא חולם אותו.

תוכניות כמו חלומות. למרות הסברי החוזרים ונשנים, לא הצליח דיין להבהיר לאמצעי־התיקשורת ולא לציבור, את הסיבות שהביאו לפרישתו מתפקידו. הרמזים הסתומים שלו וההסברים המעורפלים שעליהם חזר במאמרים תמורת תשלום וראיונות שמכר לחשובים שבעיתוני העולם, הסתכמו בטענה שהוא הגיע לידי מסקנה שהיעד הסופי של מנחם בגין ושרי המפד“ל בממשלה הוא סיפוח השטחים המוחזקים בגדה־המערבית לישראל. כיוון שמשה דיין, לדבריו, אינו מוכן לקבל חזון זה כפתרון, הוא העדיף לפרוש מהממשלה.

במקביל לכך ניסה דיין להסביר את השקפת־העולם שלו, שלדעתו עשויה להוביל לשלום עם תושבי השטחים. „לא צריכה לקום מדינה פלסטינית,“ הוא הסביר, אך מצד שני טען כי „לא צריך לכפות את הריבונות הישראלית על תושבי השטחים“. הוא דוגל בהמשך ההתנחלות בשטחים, אבל מבלי להפקיע קרקעות פרטיים. הוא בעד הסגת המימשל הצבאי והחלפתו במימשל אזרחי ועוד כהנה וכהנה רעיונות מבולבלים, חסרי כל אחיזה מישפטית או הגיונית במציאות.

אם מאמין משה דיין כי ניתן לקיים חיים משותפים עם הפלסטינים תוך המשך ההתנחלות ומבלי להכיר בזכותם להקים מדינה משלהם, הרי חלום הגבעה והמערה שלו אינו החלום היחידי שהוא חולם. ההיגיון שבתוכניותיו המדיניות אינו נופל מזה שבחלומות שהוא חולם.

דיעות

מ׳פלצת ושמה א״י השלמה

„הרמטכ״ל מופיע כפטרון של רוצחים!“ טוען הפרופסור ישעיהו לייבוביץ׳

אם יש אדם במדינת ישראל היכול לטעון, כי התריע מראש על כל מה שמתחולל כיום במדינה, הרי זה הפרופסור ישעיהו לייבוביץ׳. מאז מילחמת ששת הימים מזהיר הפרופסור (לביון־כימיה) בן ה־76, מפני ההשלכות החמורות של הכיבוש והשליטה במיליון וחצי ערבים על החברה הישראלית.

בראיון שהעניק לאחרונה לחנוך עירון, מתייחס הפרופסור לייבוביץ׳ לכמה מהאירועים האחרונים.

אמר הפרופסור, בתשובה לשאלות שהציג לו עירון:

„הדיבורים על זכות של עם על ארץ הם שטות. לשום עם אין שום זכות על שום ארץ. מי יודע מה זכותו של העם השוודי על שוודיה? אבל וודאי, יש עמים שמודעים לכך שארץ מסויימת היא ארצם.

„מבחינה כלכלית המצב הקטאסטרופאלי בא בעיקר בשנים האחרונות, כשהביטחון בולע הכל. כפי שהוגד לי, אנחנו השקענו בסיני, באותן 12 השנים, קרוב ל־10 מיליארד דולאר, כדי שנסולק משם בחרפה. תאר לך מה אפשר היה לעשות ב־250 מיליארד לירות?! במקום זה הכנסנו לשם מתיישבים מקצועיים, שיעבידו שם עריבים, והקמנו לאורך החוף מאילת עד שארם־א־שייך יישובים, שישמשו כמרכזי נופש וזימה בינלאומיים. וכמה עלתה קריית־ארבע? מיליארדים! והרי לא תישאר שם אף פרסה יהודית.

„אותה מפלצת שקרוייה ארץ־ישראל השלמה בכלל אינה מדינת העם היהודי, אלא היא מעין רודזיה־זימבבואה תחת שלטון העם היהודי. התוצאה היא הינתקות מהעם היהודי.“

„אני חושב שרוב העם רוצה לשלוט בשטחים ובתושביהם הפלסטינים, מפני שאין להם תוכן יהודי אחר. זוהי נקודה מכרעת מבחינה היסטורית, שלעם היהודי אין תוכן יהודי אחר. המדינה מצטיידת כמובן באביזרים שהשלטון הקים.

„ייתכן שהשינוי יבוא מצד אחר — כשקארטר יגיד שהוא סוגר את הברז. זוהי הרשעות־המטופשת והטפשות המרושעת של הקו שבו אנו נוקטים. אנחנו הבאנו את עצמנו למצב של תלות אבסולוטית בבית־הלבן. אם קארטר יגיד שהוא סוגר את הברז, אפילו גאולה כהן תיחלץ על ארבע. כשלא יהיה כסף, כל העניין הזה יתפורר. כל גוש־אמונים וההתנחלויות קמים רק על־ידי שמזרימים כסף לתוכם. בלי הזרמת כספים הם לא יתקיימו אפילו 24 שעות.“

ממשלה בזויה. בתשובה לשאלה בדבר יחסו למושג „טוהר הנשק“, בעיקבות פרשת הקצין ממיבצע ליטאני, אמר הפרופסור לייבוביץ׳:

„אין דבר כזה. אין בכלל דבר כזה. נשק הוא דבר טמא. במציאות האנושית יש

(המשך בעמוד 44)

שר־החקלאות מפעיל שיטות פרוטקשן על הממשלה כדי „להגן“ על״ה מגוש־אימונים

אירוע בשפיכות דמים

ה אכזחנה המדוייקת ביותר של מה שמתרחש עתה במדינת־ישראל, נעשתה השבוע דווקא בוושינגטון. היה זה הרב יואכים פרינץ, ממנהיגי יהדות ארצות־הברית, שהיטיב להגדיר את המילכוד אליו נקלעה המדינה.

„אומרים שאין ממשלה בישראל,“ אמר פרינץ, „אבל זה לא נכון. יש ממשלה בישראל. גוש אמונים הוא ממשלת־ישראל. אריאל שרון הוא ממשלת־ישראל.“

דרושה היתה כנראה פרספקטיבה מתאימה כדי לגלות ולאבחן את מה שמרבית אזרחי ישראל טרם גילו: בשבועות האחרונים בוצע פוטש שקט בממשלה השסועה והמתפוררת. בתואר ראש־הממשלה מחזיק עדיין מנחם בגין. אבל שליטה האמיתי של הממשלה, לפחות במה שנוגע למדיניות־החוץ וההתנחלות שלה, הוא כיום שר־החקלאות אריאל שרון.

כניציג גוש אמונים בממשלת ישראל נמצא עתה אריק שרון בעמדה שבה, על פי הסלנג הצבאי, „הוא מחזיק את הממשלה בביצים.“

עד כמה שיראה הדבר אבסורדי, דווקא החלטת בית־המישפט העליון בשבוע שעבר, על פיה יש לפנות את התנחלות אלון־מורה, חיזקה את מעמדו של אריק. היא איפשרה לו ליישם את שיטות הפרוטקשן לחיים הפוליטיים בישראל.

מנחם בגין זקוק כיום להגנתו של אריק שרון מפני גוש אמונים.

הדבר הנורא ביותר שיכול לקרות עתה

חיילים מתגוננים ממיתקפת מתנחלים בנאות־סיני
הרמטכ״ל ייאלץ להתפטר

למנחם בגין הוא הצורך למלא אחר פסק־הדין של בית־המישפט העליון תוך עימות גלוי עם גוש אמונים. אימתי אנשי הגוש, כי לא יקבלו על עצמם את פסק־הדין וכי יהיה צורך להוריד אותם בכוח מהתנחלותם, מפחידים את בגין הרבה מעבר ממה שבן־תמותה רגיל יכול לשער.

האזהרות החד־משמעיות של אנשי הגוש, לפיהם לא יהססו להילחם אף בחיילי צה"ל שיבואו לפנותם ולא יירתעו גם משפיכות־דמים — כפי שהם עצמם הגדירו זאת — מעוררות חלחלה בבגין. למרות שלא אמר זאת לאיש, טוענים מקורביו כי אם יצטרך לעמוד במצב כזה, הוא עלול להתפטר.

לא רק בגין עלול להתפטר, במקרה שהמצב יגיע לכך ששר־הביטחון יצטרך להורות לרמטכ"ל להפעיל את צה"ל כדי לפנות את מתנחלי גוש אמונים באלון־מורה, אפילו בכוח הנשק. הרמטכ"ל עצמו יעמוד בפני דילמה דומה. גם לראש־הממשלה וגם לשר־הביטחון הובהר בימים האחרונים, כי אם יתגלגלו הדברים עד לידי כך שהרמטכ"ל ייאלץ לפקוד על צה"ל לפנות יישוב — שהוא עצמו טען בתצהיר לבית־המישפט העליון שהוא חיוני לביטחון ישראל — לא תהיה לו ברירה אלא להתפטר.

ההתפטרות האפשרית של הרמטכ"ל אינה מפחידה את בגין כמו תדמיתו בעיני ההיסטוריה. הוא אינו יכול להרשות לעצמו להירשם בהיסטוריה כמי שהורה לפנות בכוח מתנחלים בשומרון. הסכמתו לפינוי היישובים בפיתחת־רפיח הותירה בו טראומה קשה, שלדעת רבים היא אחת הסיבות לדכאונות ולאפתיה בה הוא שקוע לאחרונה. פינוי יישוב בשומרון — ועוד יישוב

חיילים מסתערים על אנשי „גוש אמונים" בגוש־חירק של נאות־סיני

מי הם „מפירי החוק?"

אריק שרון באלון־מורה
הפינוי כמנוף להתנחלות רחבה

ששמו הפך לסמל ההתנחלות בשומרון גם בפי מנחם בגין עצמו — זה הרבה יותר ממה שהוא יכול לשאת.

מנחם בגין הגיע למסקנה כי רק אריק שרון יכול לחלצו מהמבוך אליו נקלע.

הפטרון תבע דמי חסות

אריק שרון הפך עצמו בשנה האחרונה לנציג גוש אמונים בממשלה.

הוא היחיד משרי הממשלה המגן בלהט אפילו על הפעולות והמיבצעים הבלתי חוקיים של אנשי הגוש. הוא יוצא בראש גלוי להגנתם, מגדיר אותם מעל במת הכנסת כ„חלוצים האמיתיים" של מדינת־ישראל. הוא מזדהה בפומבי עם מתנחלי הגוש. הוא כיום היחיד מאנשי המימסד השילטוני שאנשי הגוש נותנים בו אמון ומוכנים להאמין להבטחותיו. הם יודעים שהוא לא יהסס לנקוט בכל דרך אפשרית, חוקית או בלתי חוקית, כדי לסייע להם.

גם מנחם בגין יודע זאת. זאת הסיבה שעוד בסוף השבוע שעבר הזמין בגין את אריק אליו כדי להתייעץ עמו כיצד ניתן לממש את פסק־הדין של בית־המישפט העליון מבלי להגיע לעימות עם אנשי גוש אמונים. „צריך למנוע שפיכות־דמים," התחנן בגין בפני אריק.

התגובה הראשונית של אריק לא היתה זוהי הסיבה שבגללה פועל אריק כאחוז אמוק כדי ליישב כל מה שאפשר מהר ככל הניתן. הוא מאמין שמה שיצליח להקים, לא תעז ממשלת המערך להוריד.

תמורת הנכונות לשכנע את אנשי גוש אמונים להעתיק את אלון־מורה לאתר אחר, תבע אריק מחיר. מה שסוכם בינו ובין מנחם בגין באותה פגישה הועלה אחר־כך על הכתב במיכתב שהופץ בין כל שרי הממשלה.

במיכתב זה נאמר כי היועץ־המישפטי יבקש מבית־המישפט העליון לדחות את ביצוע פסק־הדין בפרשת אלון־מורה לשישים יום במקום שלושים. כדי לא לתת לערביי הגדה תחושה כי ניצחו, יוקם מחנה צבאי במקום ההתנחלות שתפונה. אלון־מורה תוקם מייד כיישוב קבע במקום אחר בשומרון והממשלה תקציב מייד סכום של שניים וחצי מיליארד ל"י לצרכי הרחבת ההתנחלויות בשומרון.

טריאומווירט חדש בממשלה

אין ספק שנערכה ביום השני השבוע בין אריק שרון ועזר וייצמן, ביוזמתו של אריק, הופעלו על וייצמן לחצים שכנראה יהיה לו קשה לעמוד בהם. הוסבר לו שאם ירכך את עמדותיו בפרשת אלון־מורה הוא יתרום בכך להמשך כהונתה של הממשלה הנוכחית. בממשלה זו, אליה יצטרף יגאל הורוביץ כשר־אוצר, יתגבש טריאומווירט שיהיה מורכב מהציר הורוביץ—שרון—וייצמן, שמוסכם יהיה עליו שעזר וייצמן הוא היורש למנחם בגין.

במילים אחרות: עזר וייצמן נדרש לוותר על עקרונותיו תמורת הבטחה לראות בו מנהיגה של הקבוצה, שתהיה דומיננטית בהרכבה החדש של הממשלה.

בשלב הראשון דחה עזר וייצמן הצעה זו. ניסיונות העבר לימדו אותו כי אין הוא יכול לסמוך על שיתוף־הפעולה מצד אריק שרון. הוא יודע כי גם אם יוצג כמנהיג הציר המשולש, יהיה אריק שרון האיש החזק בציר זה. כשם שהוא מחזיק כיום את מנחם בגין, כך הוא יחזיק גם בו ויהפוך אותו לתלוי בו.

אבל המערכה טרם הסתיימה. על עזר מופעלים בעצם ימים אלה לחצים ופיתויים נוספים, שלא ברור כיצד יעמוד בהם.

איך שלא יהיה, עם עזר או בלעדיו, אין עוד ספק: אחרי הכניעה לגוש אמונים בפרשת אלון־מורה, אריק שרון הוא ראש־הממשלה הזאת בפועל.

גם אם יתמלאו כל תביעותיו ודרישותיו, ימשיך גוש אמונים לערוך הצגה של סירוב לציית לממשלה ושל נכונות למרי. אלא שזאת תהיה הפגנת שרירים כדי להגדיל את דמי הסחיטה. בסופו של דבר יעשו אנשי הגוש את מה שאריק שרון יציע להם.

הם יודעים שבעזרתו הם המנהלים כיום את המדינה.

של התלהבות מפסק־הדין ונכונות לבצעו. להיפך. הוא חיפש מייד טכסיסים ושיטות עורמה, שעל פיהן ניתן יהיה לבצע, כביכול, את החלטת בית־המישפט העליון ועם זאת להתחכם ולהשאיר את אלון־מורה במקומה. הערך הסמלי שבהשארת היישוב על מקומו, אפילו בצורת מאחז צבאי, נראה לו חשוב יותר מכל היבט אחר.

אולם יועציו ומקורביו של אריק הצליחו לרסנו. הם הבהירו לו כי יציאה גלויה נגד פסק־הדין, כמו התחכמות שתשים ללעג את בית־המישפט העליון, עלולים לפגוע בו כמו בומרנג. בעל כורחו נאלץ אריק לשנן ולחזור בכל הצדדה פומבית שלו על הכרתו בשילטון החוק ובעליונות המישפט.

מצד שני ידע אריק כי אם יתפטר הוא יגרום בכך להתמוטטות מיידית של הממשלה. שכן, התפטרות כזאת תביא להקשחת העמדות של אנשי גוש אמונים ולעימות גלוי עם הממשלה לאורך כל הדרך — דבר שיביא מייד להתפטרותו של מנחם בגין.

אריק אינו רוצה בנפילת ממשלת בגין. לא משום שהוא מתלהב כל כך מהישגיה. הוא חי בהרגשה שיש לו זמן קצוב כדי להגשים את חזונו — חזון ההתנחלות ההמונית בשטחים המוחזקים. למרות שלא יודה בכך, ברור לו כי ממשלת הליכוד לא תמשיך לשלוט שנים רבות. במוקדם או במאוחר יחזור המערך לשילטון ואז יקיץ הקץ על ההתנחלות בגדה המערבית.

זאת אפילו אם יגרום הדבר לנפילת הממשלה. הוא זוכה בכך בתמיכת שר־השיכון דוד לוי שהוא היריב הקיצוני ביותר של אריק בממשלה.

תוך ידיעת מצב זה לא הובאה פרשת אלון־מורה לידי הכרעה בישיבת הממשלה בתחילת השבוע. נקבעה ישיבה מיוחדת ליום החמישי השבוע, מתוך תקווה שעד אז ניתן יהיה לרכך את כל המתנגדים להסדר המוצע ולהגיע לישיבה תוך הסכמה מלאה. את שרי הדמוקרטים, הליברלים והמפד"ל, לא קשה היה לשכנע תוך יום אחד. כשהסתבר להם שהם צריכים לבחור בין סיכון כיסאותיהם בממשלה לבין התפרשות על עקרונותיהם, הם העדיפו לקבל את ההסכם של בגין ושרון.

לגבי וייצמן היה צורך להפעיל פעולת ריכוך מסוג אחר. וייצמן נע בין מצבי רוח של יאוש מוחלט ופרישה (ראה מדור תשקיף) לבין תקווה להיות יורשו של בגין. בכל פעם שמתברר לו שהוא נטע זר בתנועת החרות ואין לו סיכוי לגיבוי מפלגתי הוא מבקש לפרוש. הוא מתעודד כשמסתבר לו שהוא עשוי לזכות בתמיכה.

בפגישה שנערכה ביום השני השבוע בין אריק שרון ועזר וייצמן, ביוזמתו של אריק, הופעלו על וייצמן לחצים שכנראה יהיה לו קשה לעמוד בהם. הוסבר לו שאם ירכך את עמדותיו בפרשת אלון־מורה הוא יתרום בכך להמשך כהונתה של הממשלה הנוכחית. בממשלה זו, אליה יצטרף יגאל הורוביץ כשר־אוצר, יתגבש טריאומווירט שיהיה מורכב מהציר הורוביץ—שרון—וייצמן, שמוסכם יהיה עליו שעזר וייצמן הוא היורש למנחם בגין.

במילים אחרות: עזר וייצמן נדרש לוותר על עקרונותיו תמורת הבטחה לראות בו מנהיגה של הקבוצה, שתהיה דומיננטית בהרכבה החדש של הממשלה.

בשלב הראשון דחה עזר וייצמן הצעה זו. ניסיונות העבר לימדו אותו כי אין הוא יכול לסמוך על שיתוף־הפעולה מצד אריק שרון. הוא יודע כי גם אם יוצג כמנהיג הציר המשולש, יהיה אריק שרון האיש החזק בציר זה. כשם שהוא מחזיק כיום את מנחם בגין, כך הוא יחזיק גם בו ויהפוך אותו לתלוי בו.

אבל המערכה טרם הסתיימה. על עזר מופעלים בעצם ימים אלה לחצים ופיתויים נוספים, שלא ברור כיצד יעמוד בהם.

איך שלא יהיה, עם עזר או בלעדיו, אין עוד ספק: אחרי הכניעה לגוש אמונים בפרשת אלון־מורה, אריק שרון הוא ראש־הממשלה הזאת בפועל.

גם אם יתמלאו כל תביעותיו ודרישותיו, ימשיך גוש אמונים לערוך הצגה של סירוב לציית לממשלה ושל נכונות למרי. אלא שזאת תהיה הפגנת שרירים כדי להגדיל את דמי הסחיטה. בסופו של דבר יעשו אנשי הגוש את מה שאריק שרון יציע להם.

הם יודעים שבעזרתו הם המנהלים כיום את המדינה.

על החלבטויותיו של נשיא המדינה יצחק נבון, השוקל פרישה מכהונתו

להציל את התדמית

"ראש־הממשלה, מנחם בגין, עלול ללכת אל נשיא המדינה ולהגיש לו את התפטרותו..." הכריז השבוע הכר־תרות הראשיות בעיתוני ישראל, כאשר נדמה היה שהמשבר הממשלתי בפרשת אלון מורה נכנס למבוי סתום.

המשבר נדהה. בגין דחה בשלב זה את הליכתו אל הנשיא. באותן שעות ממש הס־תבר, כי אם ישהה בגין את ההליכה אל הנשיא, הוא עלול למצוא עצמו במצב שבו לא יהיה לו אל מי ללכת.

כי נשיא המדינה, יצחק נבון, שוקל בימים האחרונים, בכל הרצינות, אם להמ־שיך בכהונתו או להתפטר.

יתכן שבמרוצת ימי כהונתו כנשיא שקל כבר יצחק נבון כמה פעמים את ה־אפשרות להתפטר. העימותים התכופים שלו עם ראש־הממשלה, ההצעות שהוצעו לו לחזור לחיים הפוליטיים. ולאחרונה ניתוח הכרטן שעברה רעייתו אופירה — כל אלה היו אולי, בשעתם, סיבות לפרישה.

אבל בימים האחרונים אין יצחק נבון שומר עוד על מחשבותיו ועל לבטיו ב־נושא זה לעצמו. הוא עורך סידרה של פגישות והתייעצויות, בעיקר עם ידידים קרובים שלא מהתחום הפוליטי, שבהן הוא שוקל עימם את האפשרות להתפטר מייד.

הנימוקים שמעלה יצחק נבון בפגישות אלה, בזכות פרישה מיידית, נובעים בע־קרם מהתמוטטות המימשל בישראל ומאי־ריפקודה של הממשלה. נשיא המדינה מסביר לחבריו, כי אינו יכול להשלים עוד עם מחדלי הממשלה בתחומי הכלכלה והחברה, הפוגעים בעיקר בשכבות המצו־קה, שהוא רואה עצמו כפטרונן.

נבון יודע כי אין הוא אחראי למחדלי הממשלה ולהרעת מצבן של השכבות ה־נהשלות. אין לו סמכויות. אבל, לדעתו, אנשי המצוקה אינם יודעים זאת. אין הם יודעים בדיוק את ההבדלים שבין סמכויות הממשלה וסמכויות הנשיא. לגביהם מייצג הנשיא את השילטון, אולי אפילו יותר מאשר ראש־הממשלה. הם רואים בו, ל־טענתו, את האחראי העליון לקיצוץ הסוב־סידיות, להאמרת יוקר המחיה, להרעת תנא חייהם, ולייאוש המתפשט נגד ה־חידלון בפיתרון מצוקת הדיור.

נבון הוא נשיא היורד אל העם ומקשיב להלכי רוחו של העם. לטענתו, למרות הפיפולאריות שהוא זוכה בה, מצביעים עליו אנשי השכונות ואנשי עיירות־הפיתוח באצבע מאשימה. הם רואים בו שותף לכל תחלואי השילטון. וזאת אין יצחק נבון יכול לשאת. "הגיעו מים עד נפש," התבטא באחת השיחות עם ידיד, "אני מוכרח להציל את התדמית שלי בעיני אלה התו־לים בי את תיקוותיהם."

■ ■ ■

מ בחינה מעשית אין דבר פשוט ל־נשיא, מאשר לפרוש מן הכהונה ה־רמה. עליו פשוט להגיש כתב התפטרות ליושב־ראש הכנסת.

עד לבחירתו של נשיא חדש תחת הנשיא המתפטר, יכהן יו"ר הכנסת כנשיא ה־מדינה. כך יכול להיווצר מצב די משעשע: אם יחליט יצחק נבון להתפטר, ייאלץ בגין, במיקרה שיחליט לפזר את ממשלתו, להגיש את התפטרותו ליצחק שמיר.

כאשר התבקשה לישכת הנשיא השבוע, להגיב על הידיעות בדבר כוונת ההתפט־רות הקרובה של הנשיא, היא שמרה על שתיקה. אולם חוגי בית־הנשיא מסרו את ההודעה הבאה: "הנשיא לא קיים הת־ייעצויות בעניין התפטרות מכהונתו. בזמן האחרון היו ידידים וקרובי בית הנשיא, ששוחחו ביוזמתם עם הנשיא על אפשרות כרישה מתפקידו, כשרובם הגדול מתכוון לכך שיעשה זאת על מנת להיכנס לחיים המפלגתיים. הנשיא אינו מתכוון להתפטר בינתיים, אבל זו נשארה בגדר אפשרות פתוחה, כפי שהודיע כבר לפני מיספר חודשים. גם אם יתפטר לא ייכנס הנשיא לחיים הפוליטיים, אלא אחרי תקופת צינון שהוא יטיל על עצמו."

למרות הודעה זו עומדים ידידיו הקרובים של נבון על דעתם, כי הוא מוסיף להת־לבט אם לפרוש מייד מכהונת הנשיא. יתכן שמשחקים כאן גורמים נוספים, מיבב הסבריו בדבר אי־רצונו להיות מזוהה בקרב ההמונים עם מחדלי הממשלה. אילי מצבה הבריאותי הרופף של אופירה, הנמצאת עתה בטיפול הקרנות בארצות־הברית, תרם לכך. ואולי רצונו להשתלב מחדש בצמרת מיפלגת־העבודה שעומדת לחזור לשילטון.

אחראי למחדל?

נשיא המדינה יצחק נבון החל לדון עם מקורביו על האפשרות להתפטר מתפקידו, אחרי שהתברר לו, כי בקרב שיכבות המצוקה הוא מזוהה עם מחדלי הממשלה בתחומי החברה.

חזרה לפוליטיקה

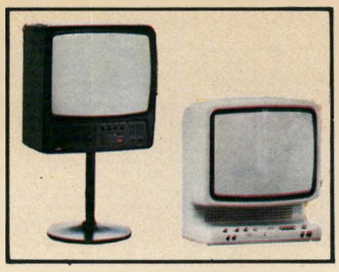
יצחק נבון, בימים שבהם נמנה על צמרת מיפלגת־העבודה, בין יצחק רבין לשימעון פרס. גם עתה יש רבים במיפלגת־העבודה הסבורים, כי נבון יכול לשמש כוח־ביניים במאבק המתחולל בתוך המיפלגה, בין פרס מצד אחד לאלון ורבין מצד שני. לא נפסלה אפילו מועמדותו לראשות־הממשלה.

איכות שעושה לך יופי.

אם נדמה לך שאתה מכיר את כל הטלוויזיות הגרמניות – חשוב לרגע – מה אתה יודע על WEGA?
אם עדיין לא שמעת על WEGA – כדאי לך מאד לשים אליה לב. עכשיו.
קונצרן WEGA הינו ענק־הטלוויזיות ממערב־גרמניה, והצבעוניות שלו מוכיחות את עליונותן, יום־יום, במיליוני בתים באירופה.
הצבעוניות של WEGA מעניקות לך כל מה שאפשר למצוא כיום בטלוויזיות מהרמה הראשונה: קליטה ב־ PAL/SECAM שלט־רחוק מתוכחם, מחשב, סורק תחנות אלקטרוני, איתות־מואר, בקרה עצמית, כיוונון אופטימלי ועוד ועוד ועוד...
אולם, מה שמייחד את WEGA מכל האחרות זו האיכות, איכות מעל לכל, איכות שמדברת אליך בצבעים טהורים, איכות שעושה לך יופי.

יבוא, אחריות ושירות – ג'נרל מהנדסים בע"מ חברת בת של P.E.C. ISRAEL ECON. CORP. מקבוצת חברות בנק דיסקונט.
אולמי תצוגה: תל־אביב, רח' אחד העם 11, טל. 653143, ירושלים, רח' הלל 24, טל. 227381 ואצל הסוחרים המורשים מטעמנו.

ברנשים: "טינו הקטן" במקטורן קורדרוי ומכנסי קורדרוי. "איתן הנגן" באוברול ג'ינס וח
"אילן הלמדן" ב SWEAT SHIRT עם "קפישון". "ניר פני גיר" בחולצת פלנאל משובצת ומ
חתיכות: "אהובה הגדולה" בחולצת קטיפה סרוגה ומלטפת בצבעים מדליקים. "ניבה החו

Lee עושה אנשים יפים

חתיכות

צת פלנאל.
סי ג'ינס צמודים.
לה" בטרנינג ספורט־סקס.

Lee

ארצות

KicKers®

ב־47 מדינות בעולם וב־32 חנויות נבחרות בישראל

תל־אביב, קיקרס — רח' דיזנגוף 89, קיקרס — שק"ם אבן גבירול, נעלי אירין יהודה המכבי, נעלי מיקולנסקי אלנבי 45, **רמת־גן.** קיקרס — רח' ביאליק 64, נעלי במבינו רח' ביאליק 52, **ירושלים,** קיקרס — רח' בן־יהודה 2, ככר ציון, **רמת־אביב,** נעלי אלימלך רח' ברודצקי 15, **רמת־השרון,** נעלי הילה רח' סוקולוב 53, **הרצליה,** נעלי הרצליה רח' סוקולוב 26, **פתח־תקוה,** נעלי מיקי רח' ההגנה 13, **קיראון,** נעלי אבניר מרכז מסחרי, **בת־ים,** נעלי טופז שד' רוטשילד 27, **לוד,** נעלי לילי רח' הרצל 48, **רחובות,** נעלי באום רח' הרצל 166, **נתניה,** נעלי עופר רח' שמואל הנציב 16, **רעננה,** נעלי עופר רח' אחוזה 127, **חדרה,** נעלי וינשטוק רח' פלטרין, **כפר־סבא,** נעלי טיף וטף רח' ויצמן 40, **אשדוד,** נעלי אוניון רח' רוגוזין 9, **באר־שבע,** נעלי שיק רח' קרן קיימת 85, **חיפה,** נעלי דן גבריאלי רח' הרצל 18, נעלי נרדאה מרכז מסחרי, קולנוע עטרת, טירת הכרמל. נעלי הרץ רח' הרצל 43, נעלי הרץ סביניה מרכז רסקו, נעלי הרץ היפר נעל — צ'ק פוסט, **עפולה,** נעלי א. רחום **נהריה,** נעלי געתון **ובחנויות המשביר לצרכן.**

טל־אוויר

מאות שנות הגמוניה של משפחת טריף בקרב העדה הדרוזית, עומדות בסכנה - בגלל תככים פוליטיים

שייך אמין טריף, מנהיגם הרוחני המכובד והכל־יכול של הדרוזים ב־ישראל, קרא את נבחרי העדה לישיבה, אולם הם לא באו. הוא קרא אותם בשנית אך רק אחד הגיע. אחרי קריאות שלישית ורביעית הגיעו שניים.

לראשונה בתולדות הדרוזים קם מישהו שהעז להפר את דברו של המנהיג, על אחת כמה וכמה מישהו שהעז להמרות את מנהיגותו של שייך אמין טריף בן ה־85, אשר נחשב אחד מגדולי המנהיגים, מנהיג המקובל על כולם, בוגרים וצעירים, 40 אלף הדרוזים החיים בישראל.

שושלת בני טריף מנהיגה את העדה, יותר מ־100 שנה. אמין טריף הוא בינתיים האחרון בשושלת. אומנם, אין חוק המחייב העברת המנהיגות מאב לבנו, אך בדרך־כלל, לאורך ההיסטוריה הדרוזית, אם היו־רש הישיר איננו בעל מידות חריגות, הוא יורש את מנהיגותו של אביו.

לשייך אמין טריף, בן הכפר ג'וליס נולדו רק בנות. אין מי שיישא אחריו את נטל העדה. אחיו, סאלמן טריף, היה קאדי בבית־המישפט הדרוזי, ונפטר לפני שנים אחדות.

לסאלמן טריף בנים אחדים, שביניהם התבלט השייך כאמל טריף בן ה־50, המ־הוה בימים אלה את נושא הוויכוח, אם בגלל אישיותו הנתונה לביקורת או בגלל אינטריגות פוליטיות הסוחפות גם את ה־רחוב הדרוזי.

הביטאון הדרוזי 'אל הודא' ציין באחת מכתבותיו האחרונות: „אנו הצעירים, חשבנו וידענו שיש לדרוזים הרבה פילו־גים. אכן, יש כל הסיבות להרבה ויכוחים ועימותים. אך תמיד היה דבר מה אשר איחד את כולנו — מנהיגות דתית מוס־כמת ומכובדת. והנה גם זה נשמט! לאן נגיע?"

המנהיגות הדרוזית מתחלקת למנהיגות פוליטית — חברי־כנסת — ולמנהיגות דתית — הקאדים ושופטי בית־הדין ובית־הדין לעירעורים. גם אם היו התקשרויות פוליטיות בין שני סוגי המנהיגים, הרי מעולם לא הגיעו לכך שהעימות יאיים על שלמות העדה. בימים אלה מאיימים סיכסוכים עזים לפלג את העדה. „עוד יהיה לנו רב אשכנזי ורב ספרדי," אמר בכאב צעיר שבשל שלום מישפחתו ביקש להי־שאר בעילום־שם.

שייך אמין טריף

„אין פורום"

עפ חוק הדרוזי קיימים שני בתי־דין, שניהם עוסקים בדיני אישות. האחד — רגיל, שבו מכהנים שלושה קאדים, והשני — העליון הקרוי בית־הדין לעירעורים, שגם בו שלושה קאדים, שבדרך־כלל נבחרים מקרב שופטי בית־המישפט התחתון. לפני כשנה יצא לגימלאות איש בית־המישפט העליון, אח־מד חיר מאבו־סנאן. כחצי שנה לפני כן פרש שייך סלמאן טריף מבית־המישפט הנמוך יותר. חודשים אחדים אחרי שפרש, נפטר.

מנקודה זו מתחילה מערבולת של תככים פוליטיים ומישפחתיים, שמטרתה להשי־גי שילטון המיפלגות על בתי־הדין. „כמו אצל היהודים," אמר צעיר דרוזי, „גם שם ממנים דיינים לפי המיפלגות, רק קיווינו שאצלינו זה אחרת. בינתיים לא מתפקד כלל בית־הדין לעירעורים כי הוא חייב לשבת בהרכב של שלושה שופטים.

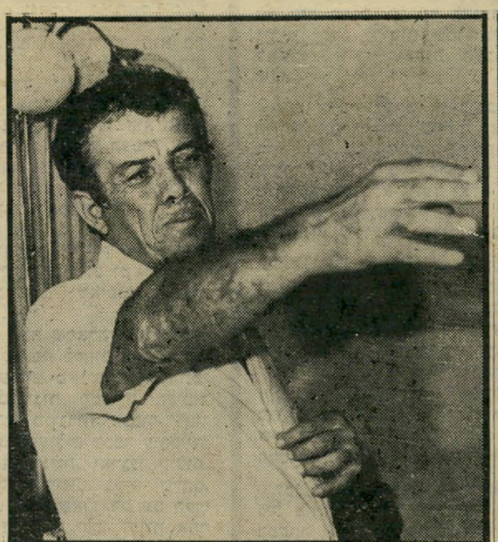
בחוק הדיינים קיים סעיף, שבו מצויינת הדרך לבחירת בתי־הדין הדרוזיים. על פי החוק מתמנת ועדה בהרכב שני שרי־ממשלה, אחד מהם חייב להיות שר־הדתות. בוועדה שני חברי־כנסת. אחד מהם חייב להיות דרוזי, והשני, אם אין ח"כ דרוזי נוסף, יכול להיות בן דת אחרת. אל הוועדה מצטרף נציג לישכת עורכי־הדין. הנציגות הדתית הדרוזית היא ראש העדה, במיקרה זה שייך אמין טריף ושני קאדים נוספים, הנבחרים מבין שופטי בתי־הדין הדרוזיים.

את המינויים הרישמיים לוועדה אירגנו לפני יותר משנה. או נבחרו אהרון אבו־חצירא ושמואל תמיר כנציגי הממשלה. חברי־הכנסת שנבחרו לוועדה הם אמאל נאסר אל־דין מהליכוד, ושפיק אל־אסעד מד"ש, שלא פרש עם שינוי. שניהם הציגו את מועמדותם לוועדה, נוסף לח"כ שינוי זאידן עטשי, אשר ביקש להצטרף לוועדה ונכשל בתחרות עם בן־מיפלגתו שפיק

המהפכה הדרוזית

סגן־שר לשעבר השיך ג'בר מועדי
מצפה ליורש

סגן שר כעתיד אמאל נאסר אל־דין
שותף לוויכוחים

חבר כנסת זאידן עטשי
מתקשר ומתכנן

(המשך מעמוד 43)

אל אסד. שני מקומות נותרו ריקים — נציגי בתי־הדין הדרוזים.

כדי לקבוע את הנציגים היה על שייד אמין טריף לקרוא לארבעת הדיינים לישיבה. אז התברר שאין במנהיגותו הכוח לאחד ארבעה קאדים. הוא נותר כמעט בודד ישיבה אחרי ישיבה. לפני כשבוע חרג שייך אמין טריף מנוהלי העדה, והחליט למנות את הנציגים על דעת שלושה קאדים בלבד. הם בחרו בשייך לביב אבו־רוקן, מי שהיה חבר־כנסת בסיעת המערך, ובכאמל מועדי בן־דודו של שייך ג'בר מועדי, שהיה ח"כ וסגן־שר.

ההחלטה נשלחה למוסדות הממשלתיים. במקביל לכך נשלח גם ערעור. שייך נור אל־דין חלבי, איש בית־המישפט התחתון, טען: „ההחלטה אינה חוקית, מאחר שהיא ניתנה בהרכב של שלושה שופטים, לא ארבעה". כלומר בפורום חסר.

הסיבה לאי התכנסותם של ארבעת השופטים היא פעילות פוליטית. לפני כ־ארבע שנים התפנה מקום בבית־המישפט התחתון. המקום נועד למישהו מבני מישפחת חלבי. אז נבחר שייך נור אל־דין חלבי, אף שאישיותו היתה שנויה במחלוקת גם בקרב בני מישפחתו. בני חלבי היו יחודים באהדתם למיפלגת המערך, ואילו השתייכותו של נור אל־דין חלבי לא היתה ברורה דיה. בכל זאת העדיפה המישפחה למנות אותו. עם עליית הליכוד לשילטון, הפך שייך־חלבי להיות אוהד המיפלגה השלטת. ברבות הימים אף התלוה למגחם בגין לחתימת הסכמי השלום בוושינגטון.

„הוא לא דתי ולא ישר"

שייך חכבי זאמאל נאסר אל־דין החליטו על קואליציה ביניהם, כדי להכות את שילטון המערך בכפרם דליית אל־כרמל. הם נכשלו. עתה הם מנסים שוב להעלות את הליכוד ואת מישפחו־תיהם יחד עימם לראשות העדה. הם גם מהווים את הלובי החזק ביותר נגד מנהיגותו של שייך אמין טריף. „אני מכבד מאד את שייך אמין טריף," אומר ח"כ אמאל נאסר אל־דין. „הוא איש דתי ואיש ישר. אך אני שולל מכל וכל את בן אחיו כאמל טריף. הוויכוח הוא עליו."

נאסר אל־דין טוען כי אישיותו של כאמל טריף איננה מתאימה לתפקיד של מנהיג דתי. „הוא לא דתי ולא ישר," הוא אומר. בימים אלה פנה נאסר אל־דין במיכתב למבקר־המדינה, שבו הוא מבקש לחקור ענייני אי־סדרים בכספים שנועדו לכפרי הדרוזים. הטענות הן ששייך כאמל טריף קיבל סכום של 800 אלף לירות, לבניה ולפיתוח גני־ילדים בארבעה כפרי דרוזים. בתחקירים שונים שערכו מתנגדיו של טריף, הסתבר כי קיבל תרומות משגרירים ומאישים שונים בחו"ל לשם אותה מטרה, וכי אכן השתמש בכספים אלה למטרות פיתוח. אם כן, מה עשה בכספי הממשלה? לדברי נאסר אל־דין הובטחה לו חקירה בעניין.

שייך כאמל טריף ידוע כאיש־עסקים יותר מאשר כאיש־דת. הוא יוצא ובא בחברתם של אנשי־עסקים אמריקאים, שגרירים וקונסולים. כל זה בניגוד למה שמצהיר אישית־דת דרוזי, שבני עדתו טוענים: „מי שרחוק מכל ענייני העולם הוא איש הדת שלנו." מלבד הצווים הרגילים המוטלים על איש־דת: לא לעשן, לא לשתות לגלח את שערות ראשו וללבוש בגדים מסורתיים.

לפי הטענה קיים לובי שכולל את ח"כ אמאל נאסר אל־דין ושייך נור אל־דין חלבי. חלבי מוניין להתמנות כשופט בבית־הדין לעירעורים. ברבות הימים, כאשר שייך אמין טריף יפסיק להיות ראש־העדה, הוא זה שיתמנה במקומו. אמאל נאסר אל־דין שואף למנהיגות העדה, מבחינת הייצוג שלה בעניינים לא דתיים בכנסת. שניהם יחד עשויים להיות כוח של כמה וכמה מנדטים לליכוד בבחירות הבאות. כתמורה לאירגון הדרוזים למען הליכוד מתכוון חלבי לבקש מעמד של סגן־שר עבור אמאל נאסר אל־דין. שניהם מקווים להביא את אבו־חצירא ושמואל תמיר לכך שיצביעו בעדם.

הלובי השני הוא זה הבא להגן על מנהיגות מישפחת טריף על־ידי הצגתו של שייך כאמל טריף לבית־המישפט התחתון, בעוד שנים אחדות יעלה לעליון ויירש את מנהיגותו של דודו. הלובי הזה מכוון את השופט לביב אבו־רוקן אל בית־המישפט. בין הדרוזים יש הטוענים כי אל קואליציה זו הצטרף חבר־הכנסת מתנועת ד"ש, שפיק אל־אסעד, בתנאי שבן מישפחתו יתמנה שופט בבית־הדין התחתון. אם אומנם קיימת קואליציה זו, הרי מובטחת לה תמיכתו של שמואל תמיר, מהימתו בן תנועתו של אל־אסעד.

כולם יחד נגד המנהיג

ב יתניים התברר שישנו קופץ נוסף על העגלה, והפעם הוא השייך ג'בר מועדי, מי שהיה חבר־כנסת וסגן־שר ברשימת המערך. בבחירות האחרונות הצטרף ג'בר מועדי לרשימת המיפלגה הערבית הדרוזית המאוחדת. בהסכמים שנעשו מראש, סוכם כי תהיה רוטציה בין שלושת הראשונים ברשימה. חילוף אחד כבר נעשה, כאשר שייך אדין זועבי מנצרת פינה את מקומו לטובת השייך הבדואי אבו חמיד אבו־רביע מכסייפה. בינתיים, מסתבר שאבו־רביע אינו מתכוון למסור את כסאו. אחריו ברשימה מופיע ג'בר מועדי, וזה חושש שלא יספיק לכהן בכנסת זו.

לג'בר מועדי רעיון שמטרתו המעשית והבלתי־מוצהרת היא להעלות את מישפחת מועדי לראשות העדה. על פי תכנונו הוא עצמו יצטרף לבית־המישפט התחתון, כאשר בן מישפחתו כאמל מועדי כבר נמצא בעליון. כך יתוגברו כוחותיה של המישפחה. ובבוא היום הם יירשו את מישפחת טריף.

גורם נוסף בעניין הוא חבר־הכנסת זאידן עטשי. „אני לא בעניין," טוען עטשי, „אני לא בוועדה. אני לא מתבקש לבחור. לכן, רישמית אני לא בעד אף אחד. אך אני בהחלט נגד הצורה שבה נבחרים שופטי אישות דרוזיים. אין כל סיבה שבוועדה ישבו אנשים שאינם מבני העדה.

ברחוב הדרוזי קיימת דעה אחרת לגבי עטשי. „הוא הפסיד במיפלגה שלו. הוא עמד להיאבק נגד שפיק אל־אסעד. ואסעד נבחר לוועדה. לכן עטשי מפגין חוסר עניין."

למעשה, המאבק הוא על מנהיגות חילונית לעדה הדרוזית בצד המרכזי־שמאלי של המיתרס המדיני. בעוד שמנהיגותו הימנית של אמאל נאסר אל־דין בטוחה, הרי בצד השני, שהולך ומתחזק, לא ברורה עדיין המנהיגות.

בעוד ראשי העדה, הדתיים והחילוניים, עסוקים בוויכוחים פוליטיים ומעמדיים, הולכת ונשמטת מידיהם המנהיגות האמיתית של העדה. צעירי העדה ועימם רבים מבכירי השייכים, מתנגדים לצורת ההתכתשות בין בכירי העדה, וגם לתוכן הדברים. המנהיגות הדתית צפויה להיות נקיה מתככים פוליטיים, ואילו זו של היום רחוקה מאד מהמצופה.

הוויכוחים מגיעים לידי כך שמדי פעם נשלחים נציגי ממשלה, להרגיע את הרוחות פה ושם. לפני כשנה הוזמן הד"ר אליהו בן־אלישר לבתי־הדין הדרוזיים בחיפה. כל זקני העדה יצאו אל מחוץ לבניין והמתינו בשעות שבהן מכה השמש בחוזקה, עד לבואו של מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה. רבים מבני העדה ראו בזה חנופה, וטענו שאין זה מקובל שמארחים יצאו וימתינו לאורח ברחוב. האירוע הזה גרם את תחילתה של שרשרת כתבות בעל הודא, וויכוחים אינסופיים ברחוב הדרוזי. בקרוב צפוי ביקור נוסף של בן־אלישר, שמטרתו להשכין שלום בין חלק מהניצים.

אירוע נוסף שמעיק על העדה הוא ביקורו הצפוי של יצחק נבון. עד עתה היה נהוג שזקני העדה יוזמנו אל הנשיא ביום חג־הקורבן. נבון החליט שראוי לו לנשיא לבוא אל בעלי השימחה. הוא הודיע לשייך אמין טריף על ביקורו הצפוי, שכולל גם ביקור בקבר נבי שועייב. הוא יתרוחוק משם. אחרי שבוע קיבל הנשיא מישלחת, בצירוף מיכתב המוחה על התוכנית לבקר אצל שייך טריף. על החתום: ח"כ נאסר אל־דין, נור אל־דין חלבי, ג'בר מועדי ואחמד חייר. איש איש וטעמו עימו, איש איש ותוכניותיו ושאיפותיו. כולם יחד נגד המנהיג.

הרחוב הדרוזי פונה שמאלה יותר ויותר, בעוד המנהיגות שואפת לסחוב אותו ימינה יותר ויותר. הצעירים משייכים את התכונים בעדתם למנהיגות ממשלת הליכוד ומתבצרים בעמדות מנוגדות. „בסוף," אומר אחד הצעירים הפעילים מכפר עוספיה, „הם ישעו את התוכניות. יארגנו קולות. הם יחשבו שכל הדרוזים בכיס שלהם, ואז תבוא המכה. הם יישארו רק עם הקולות שלהם. כל הדרוזים ילכו לכיוון אחר לגמרי. ככה זה כשעושים תככים ולכלוכים. ככה זה אצל היהודים וככה זה גם אצלנו. בדיוק אותו הדבר."

סטלה קורן

במדינה

(המשך מעמוד 36)

הרבה מאוד זוהמה. מן הלידה ועד המיתה מפרישים. אדם שקוע בזוהמה ביולוגית: גם השילייה, גם הוושט ועד להפיכתו לפגר. זהו חלק מן המציאות הקולקטיבית של האדם. אני משייך זאת לזוהמה הסוציולוגית של האכזיסטנציה האנושיית. הנשל הוא מטבעו דבר מאוס.

„כל הזוועות שקרו שם במבצע ליטאני הן תוצאות הכרחיות מהעובדה שצה"ל פסק להיות צבא־הגנה־לישראל והפך להיות צבא־כיבוש־לישראל. כל התופעות הן הכרחיות וא־אפשר למנוע שחיילי ישראל יהפכו לשודדים ולרוצחים. אי אפשר למנוע שהפיקוד ייהפך לנותני־חסות לרוצחים. הרמטכ"ל הזה, בנוסף על כך שהוא מופיע כפטרון של רוצחים, הוא גם מוגלב מוסרי, משום שהוא שיקר לכנסת.

המציאות הזאת מביאה לידי השחתת ההמונים. אם מספר ניכר של אנשים חשים כך, מדוע שלא יארגנו הפגנה של 10,000 או 20,000 איש בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב ושם יודיעו שהם מסרבים לשרת בשטחים? שום דבר לא יקרה להם. מה אפשר לעשות עם 10,000 שיסרבו? שום דבר!

„כל הממשלה הבזויה הזאת קיימת, משום שהציבור הוא בזוי. כי ברגע שתהיה אופוזיציה של־ממש, לא של מיעוט קטן, הכל יהיה אחרת. אבל אין. אפילו משל"י לא שמעתי אף פעם אחת את המילים הברורות שיש להסתלק מהשטחים, אלא רק את הדיבורים על שלום. אני אינני מעוניין בשלום מסיבה פשוטה — בגין רוצה שלום, ומאחר שאני שולל את בגין, ברור שאני שולל את השלום. אני רוצה שנסתלק מהשטחים שמיושבים על־ידי מיליון וחצי ערבים. החזקת השליטון בשטחים לא נותנת סיכוי לנורמאליזציה של היחסים גם בתוך מדינת ישראל."

מפלגות

פרס כוכב עליון

כמיליון ל"י, חיקם כספי ציבור כוזבו באירוע שנועד לרומם את שימעון פרס

חגיגת יום הולדתו ה־93 של דויד בן־גוריון, ראש־הממשלה הראשון של מדינת־ישראל, היתה היקרה ביותר שנערכה לכבודו מעולם. בחייו לא אהב בן־גוריון סכסים מפוארים וחגיגות ראוותניות. אבל אחרי מותו יכולים אלה הטוענים כי הם תלמידיו לבזבז על ימי־הולדת מבלי שהזקן, כפי שכונה בפיהם, יתרעם ויכעס.

החגיגה נערכה בהיכל התרבות, בהשתתפות אמנים רבים, רובם ככולם הופיעו בהתנדבות. למרות זאת הסתכמו ההוצאות בסכום המתקרב למיליון ל"י. מדוע היה צורך לערוך חגיגה כה יקרה דווקא לכבוד יום־הולדתו ה־93 של ביג'י? הדבר לא היה דרוש כל כך להנצחתו של בן־גוריון, כמו לרימום שמו של נושא־כליו לשעבר, יו"ר מיפלגת העבודה שימעון פרס.

פרס שיחק בערב זה כוכב עליון. הוא היה הנואם היחידי, מילבד האמנים והידידים. כל מה שהתרחש בערב, שאורגן בידי השחקנית בקי פרישטט ובויים בידי מירי מגנוס, לא נועד אלא להוות רקע להופעתו של שימעון פרס, שהציג עצמו כממשיך דרכו של המנהיג הדגול.

תרומות מבנקים. המופע תוכנן כולו במטה מיפלגת העבודה, ברחוב הירקון, במיסגרת מסע טרום־בחירות של פרס. בקי פרישטט, שסמך אם הכירה את בן־גוריון בחייו, אירגנה את החגיגה במיסגרת תפקידה כממונה על חידוש הקשרים שבין מיפלגת העבודה לחוג אנשי־הרוח והאמנות. אבל למיפלגת העבודה לא היה סכום של מיליון לירות למיבצע הרימום של פרס.

לכן אורגנה חגיגת יום־ההולדת כתרגיל מתוחכם. ערב בן־גוריון לא הוצג כהפקתה של מיפלגת העבודה. בהעדר כתובת, ניתן היה לבקש מיד בן־גוריון, מוסד

(המשך בעמוד 48)

כמו באגדה של אנדרסן, רואה כל העם, מילבד השרים עצמם, כי הממשלה היא עירומה

ה הר הוזיר עכבר.

מהומה הגדולה סביב המשבר הממשלתי הסתיימה בקול דממה דקה. הרהארגון של הממשלה, שנועד להפוך את הברי־מינן ליצור פעלתני המתפקד כנדרש ומפגין סמכות והחלטיות, הסתכם בהחלפת שר־האוצר ובהקצאת תיק־הסברה לשרי־ללא־תיק משה ניסים.

החייטים, שתפרו במשך שבוע של פעילות קדחתנית אך נלעגת את בגדי הממשלה החדשים, עמדו נבעמים ומשתאים מול החליפה החדשה שתפרו. אבל הם היחידים שראו אותה.

בניגוד לסיפור של אנדרסן על בגדי המלך החדשים, אין צורך הפעם בזאטוט שיזעק כי המלך הוא עירום. העם כולו רואה את הממשלה במערומיה. רק שרי הממשלה עצמם עדיין סבורים שהם לובשים בגדי ממשלה.

יו"ר שמיר
קרש קפיצה לירושה

כל העסק נראה כפארסה מבדחת. שמחה ארליך, מי שנראה בשעתו כסוס מת, חזר לארץ והפגין שרירים כדי להוכיח לכל שכוחו עדיין במותניו. הוא השתלט כהרף עין על המורדים במיפלגתו, חולל סערה כדי שהרה־אירגון בממשלה לא יראה כהדחתו בילבד. והנה, בסופו של ההליך, הוא היה מוכן להסתפק בתואר המפוקפק של סגן שני לראש־הממשלה, כדי לפנות את מקומו ליגאל הורביץ, האיש האחרון שהוא היה רוצה לראות בתפקיד זה. כל התמרונים והתרגילים שעשה ארליך לא הועילו. רק הוא נאלץ ללכת, ועוד בבושת פנים.

תיק החוץ, שנגנט על ידי משה דיין, נראה לאחדים כמו מחלה ממארת בעיד שלאחרים הוא היווה פיסגת כל שאיפותיהם. דווקא אלה שרצו בו, הורחקו ממנו. שמואל תמיר, שקיווה כי חנפנותו למנחם בגין תשכיח ממנו את כל משקעי העבר, נאלץ לבלוע צפרדע. בגין אפילו לא היה מוכן לשמוע את הרעיון בדבר מינויו של תמיר כשר־חוץ. וכשניסו לכפות עליו את מינויו של יו"ר הכנסת יצחק שמיר לתפקיד זה, נחלץ בגין מההצעה בהערה ש„יצחק שמיר יכול להיות מועמד טוב לתפקיד שר־החוץ." בכך סתם את הגולל על מי שראה בתיק קרש־קפיצה לשורת היורשים הפוטנציאלים לבגין.

רק מי שמכיר את הניואנסים העדינים בדבריו של בגין יודע את המרחק שבין „מי שיכול להיות מועמד טוב לשר־חוץ," לבין „מי שיכול להיות שר־חוץ טוב."

שני האנשים שבגין רצה בהם כשרי־חוץ ידעו להיחלץ מהמלכודת. שר־הפנים יוסף בורג, שבתוקף תפקידו כיו"ר ועדת האוטונומיה ממלא למעשה את תפקיד שר־החוץ בפועל, לא שש לוותר על תיק שר־הפנים. מקורביו במפד"ל טענו כי כל הני־

בגדי הממשלה החדשים

מוקים שהשמיע בפומבי נגד קבלת תיק החוץ לא היו אלא תירוצים בילבד. „בורג פשוט איננו אוהב לעבוד,״ הם טענו, „ושר־חוץ צריך לעבוד, הרבה שעות ביום.״

יגאל ידין, שתיק החוץ הוא אולי היחיד שיכול היה לספק את תאוות הכבוד שלו, נאלץ היה לערוך הצגה כאילו הוא דוחה את התיק מרצונו. למעשה לא היתה לו ברירה. אילו היה מקבל את התיק הוא היה נאלץ להפקיר את ידידו, שר הרווחה והעבודה ישראל כ״ץ, שתיקו היה נלקח ממנו. בכך היה מאבד גם את עמדת הכוח האלקטוראלית היחידה שיש למעשה לתנועה הדמוקרטית — הנשענת על תקציבי ומשאבי משרד הרווחה.

„לא בוגדים בחבר...״ הבטיח ידין לכץ המודאג, שבא לבקרו מתוך ידיעה שהלילברלים לוטשים את עיניהם לתיק הרווחה. ידין הבטיח לו שיסרב לקבל את תיק החוץ, אם לא יובטח מעמדו של כץ.

הסירוב, שעלה לו בוודאי בבריאות, יכול היה לאפשר לו לשחק שוב את התפקיד הגדול, אותו הציג לפני שלוש שנים, כשעלה לראשונה אל הבמה הפוליטית, של איש העקרונות, האתיקה והמוסר.

הטרגדיה של מנחם בגין

א יא שלפארסה המבדחת הזאת, בה השתכשכה חבורה של ליצנים בביצה שהיא יצרה בעצמה, היה גם היבט עגום. זאת לא היתה הצגה שלאחריה ניתן ללכת הביתה. זה היה הבית ואלה היו בעלי הבית.

כיצד קרה שינוי פני הממשלה הפך בסך הכל לשינוי פני משרד־האוצר, מבלי לאייש אפילו את כס שר־החוץ שהתרוקן? התשובה לשאלה זו מצויה בשני גורמים:

● הפחד הנורא של רוב מרכיבי הקואליציה מאפשרות של בחירות מוקדמות.

● מצבו הטראגי של ראש־הממשלה מנחם בגין, שאינו מסוגל לתפקד לא רק כאשר הממשלה פועלת, אלא גם כאשר היא מתפרקת.

בסוף השבוע שעבר נראתה מלאכת ה־אירגון מחדש כמיבצע מורכב ומסובך של שבץ־נא. נדמה היה לרגע כי בגין יעוט על ההזדמנות של התפטרות שר־החוץ כדי להחליף לפחות חמישה שרים בממשלתו, להכניס פנים חדשות לממשלה — מילבד החזרתו של חברה לשעבר, יגאל הורביץ — ולהפיח בה רוח חיים.

במצב זה העלה כל אחד ממרכיבי ה־קואליציה תביעות ודרישות שהצריכו הזזה של שרים מאחוזות מיפלגתיות.

שתי בעיות היו קשות מכל השאר: מציאת פיצוי הולם להדחתו של שמחה ארליך מתפקיד שר־האוצר, ושיכנוע שר־החוץ שיתמנה לקבל לעצמו את איש צעירי המפד״ל, יהודה בן־מאיר כסגן.

ארליך, שרק לפני שבועיים התעקש להמשיך ולהחזיק במישרד־האוצר נוכח כוונת חבריו במיפלגה להדיחו, גילה פתאום רוחב־לב נדיר והיה מוכן להניח את המישרד ליגאל הורביץ. הוא לא עשה זאת מאהבת הורביץ או משום שהניח שזה יצליח במקום שהוא נכשל. להיפך, דווקא בגלל איבתו הגלויה להורביץ היה ארליך מוכן להניח לו להיכשל במקום שהוא ניכשל. הוא כאילו אמר להורביץ: „נו, נראה אותך גיבור... תעשה מה שאני לא הצלחתי!״

אבל תמורת הסכמה כפייתית זו תבע ארליך תיק אחר, של שר־על לענייני כלכלה, או תיק הפנים.

סרבן בורג
„לא רוצה לעבוד...״

אלה היו אבני הנגף שלעיתים נראה היה כי עליהם תיפול הממשלה. במצב זה גילה מנחם בגין התנהגות שניתן לכנותה בלשון המעטה „מוזרה.״ הוא לא היה מודע כלל למצבה החמור של הממשלה. נינוח ושלו, כאילו מדובר בסך הכל בקאפריזות של כמה שרים, הוא המשיך לחייך ולהתבדח.

פרשת אלון מורה (ראה כתבה בנושא זה) הטרידה אותו הרבה יותר מאשר פרשת המשבר הממשלתי, למרות ששתי הפרשיות כרוכות זו בזו.

התנהגותו האפאתית הזו של בגין, שכינה את המשבר בכינוי „מצב מורכב״, היא שגרמה בדיעבד לפתרון המשבר. השרים, ובעיקר שמחה ארליך וזבולון המר, שראו את חוסר־האונים וחידלון האישים של בגין, הבינו כי במצב זה, אם לא יקחו את

סרבן ידין
„לא בוגדים בחבר...״

העניינים לידיהם, לא יסתיים האירגון מחדש של הממשלה לעולם והיא תיאלץ להתפטר.

אילו סברו כי התנהגותו של בגין אינה אלא טכסיס, שנועד לשבור את כל התביעות המנוגדות, ספק אם היו מוותרים. אבל הם ידעו שהם עומדים מול הטרגדיה ששמה בגין — ראש־הממשלה שאי־התפקודו משפיע על הממשלה כולה.

רה־אירגון בשלבים

כ תוצאה מהכרה זו, אליה הגיעו ארליך והמר בעת ובעונה אחת, החלו העניינים להתגלגל בקצב מהיר. היה ברור לשניים כי אם לא יפעלו, הם ימצאו את עצמם, יחד עם חבריהם לממשלה, ללא תיקים, ללא כסאות וללא כל הכיבודים הכרוכים בהיותם שרי־ממשלה.

הפחד של המר מבחירות חדשות היה גדול אולי מפחדם של חבריו במפד״ל. המר יודע כי אם יצטרך ללכת לבחירות בשבועות או בחודשים הקרובים, יתייצב שוב הד״ר יוסף בורג בראש רשימת המפד״ל. אם יצליחו להאריך את חיי הממשלה הנוכחית בהנשמה מלאכותית, ולדחות את הבחירות לפחות בשנה, קיימים סיכויים שהוא יוצב בראש רשימת המפד״ל ויוכל לתבוע לעצמו תפקיד בכיר בממשלה — בין שתהיה זו ממשלת הליכוד ובין ממשלת המערך. הוא נחלץ לכן למוצא מוצא מהסבך.

זבולון המר הגה את הרעיון הגאוני של „רה־אירגון בשלבים״. לפי רעיון זה ינסו להתגבר על כל מיכשול בניפרד, כשבשלב ראשון תסתפק הממשלה במינוי יגאל הורביץ כשר־האוצר במקומו של שמחה ארליך, ובהקצאת תיק ההסברה למשה ניסים.

היה רק צורך לשכנע את ארליך להסכים לקבל את תפקיד סגן ראש־הממשלה השני, שאינו קיים בחוק ואין לו שום תוכן או הגדרה.

אבל ארליך היה כבר כה שבור ומיואש — בעיקר נוכח אי תיפקודו של בגין — שהוא היה מוכן לקנות כל רעיון. הוא קפץ על הצעתו של המר וכך, כביכול, נפתר המשבר. למעשה הוא רק נדחה לימועד מאיחר יותר.

בגין ממשיך להחזיק לעצמו את תיק־החוץ, כשהוא מפגין בגלוי את אי להיטותו למסור אותו ליצחק שמיר. אבל מכיוון שממילא אין כיום תוכן לתפקיד זה, אין הדבר משנה במאומה.

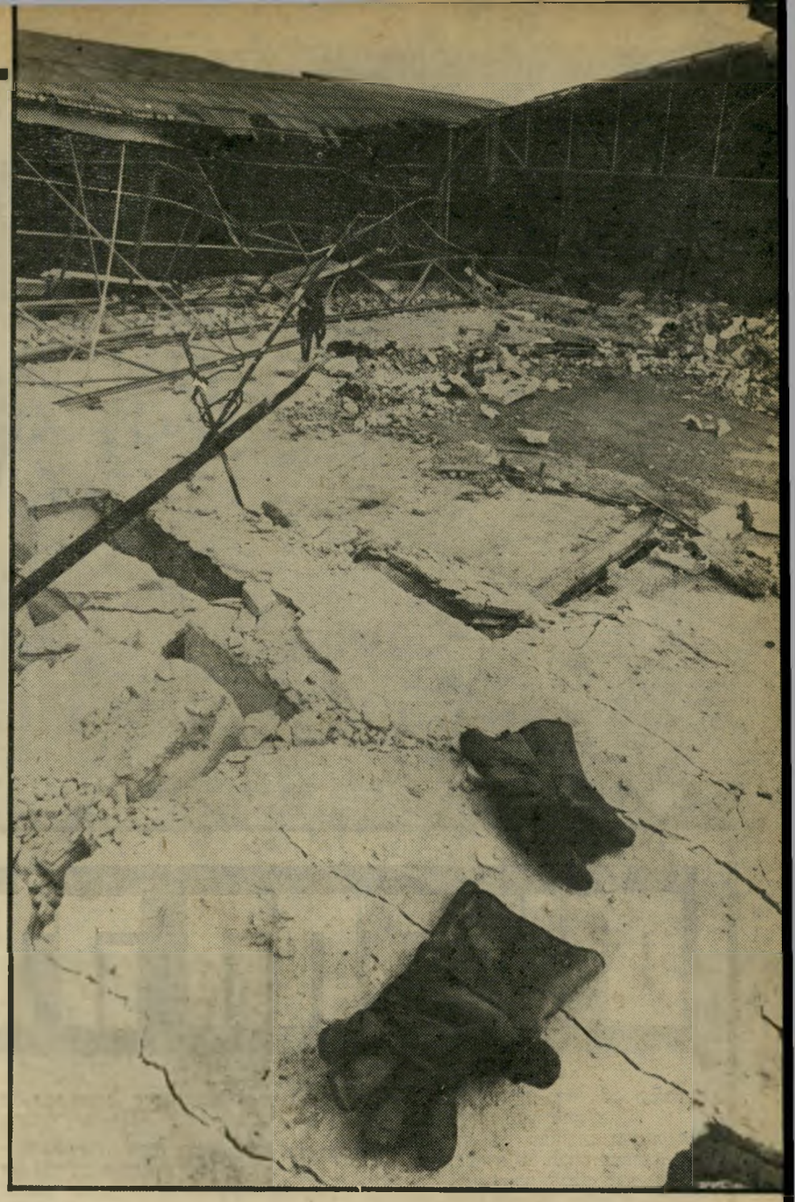
כך תוצג בשבוע הבא בפני העם ממשלה חדשה, כביכול, שהיא אותה הגברת, אבל בלי אדרת.

השינוי היחיד בממשלה, שתמשיך לא לתפקד כמו עד עתה, הוא הפרת האיזון בין הניצים הטורפים, לניצים הפחות טורפים שבה. צירופו של יגאל הורביץ לממשלה מחזק את אגף הניצים הטורפים, יקצין את עמדות הממשלה בכל הנוגע להתנחלויות וסיפוח.

ספק אם הורביץ יצליח לחולל שינויים מפליגים במשק המדינה, אבל שינוי ביחסי הכוחות הפנימיים בממשלה הוא כבר חלל. מה שחסר עוד לכך שהתדמית הקיצונית תושלם, הוא צירופו של יצחק שמיר לממשלה, בשלב הבא של הרה־אירגון.

500 טון בטון קרסו על חמישה פועלים - אבל הגופות ושארי שלמות - מפני שהנוכלים מתו בחנק

מוות בתוך הקל-קר

חיקרת הבטון שאורכה 40 מטר, רוחבה 35 מטר, גובהה 10 מטר ומישקלה כ־500 טון, התמוטטה תוך שניות ונפלה בשלמות מטה. בתמונה נראים חלקים מהחיקרה על הריצפה, אחרי שפוצחו בפטיש־אוויר במיבצע החילוץ.

קן הרעם אדיר בישר את בוא ה־אסון. גג ענקי, שגובהו 10 מטר, אורכו 40 מטר, רוחבו 35 מטר ומישקלו כ־500 טון, התמוטט תוך שניות וקרס תחתיו. ארבעה פועלים ערביים ומנהל־עבודה יהודי מצאו את מותם מתחת ל־הריסות.

מייד עם היוודע דבר האסון הזעיקו חברי קיבוץ גבעת־חיים את המישטרה. הגג שהתמוטט נימצא במיפעל גת שבקי־בוצם. כוח מישטרה יצא למקום ובמקביל הוזעקו גם מכבי־אש ומגן־דויד־אדום. ב־הגיעם למקום גילו מישטח בטון ענקי, שהיה עד לפני דקות אחדות תיקרה, ועתה הפך ריצפה.

תחילה לא היה ברור כמה אנשים נל־כדו תחת הגג שקרס, באיזה איזור הם נימצאים ומה מצבם. הקושי שניצב בפני אנשי המישטרה וצוותי ההצלה היה, כי־צד להרים את מישטח הבטון, שצנח מטה בשלמות, יחד עם מיסגרת הברזל שהיתה מורכבת מעליו, ואיך לחלץ את הלכו־דים תחתיו.

איך נפל הגג

מפקד מרחב השרון, ניצב־מישנה לוי שאול, הבין כי הכוח שנמצא במקום לא יוכל להתמודד עם גודל המשימה. הוז־עקו כוחות חילוץ של צה"ל, מנוף ענק ממכבי־אש תל־אביב, דחפורים ואנשי מיקצוע המתמחים בפירוק וחילוץ. במקום הוקם מטה חירום, שפיקח ותיאם בין הצוותים השונים. אנשי הקיבוץ דאגו לחשמל ולתאורה, והוחל במיבצע החילוץ הגדול, שנמשך אל תוך הלילה.

בו בזמן החלה חקירת האסון. עדי־ראייה שונים נחקרו במקום ונאספו דגי־מות של בטון, ברזל, לבנים ועוד חומרים שהרכיבו את המיבנה. לגבי השוטרים, המנוסים בדרך כלל בחקירות רצח, שוד ואונס, היתה חקירה זו בלתי־שיגרתית לחלוטין. אולם ברור היה לכל, כי אחרי שתסתיים עבודת החילוץ, תתבע התע־לומה את פיתרונה — כיצד נפל הגג הגדול ומי אחראי למותם של חמישה עובדים?

זריקת ארגעה

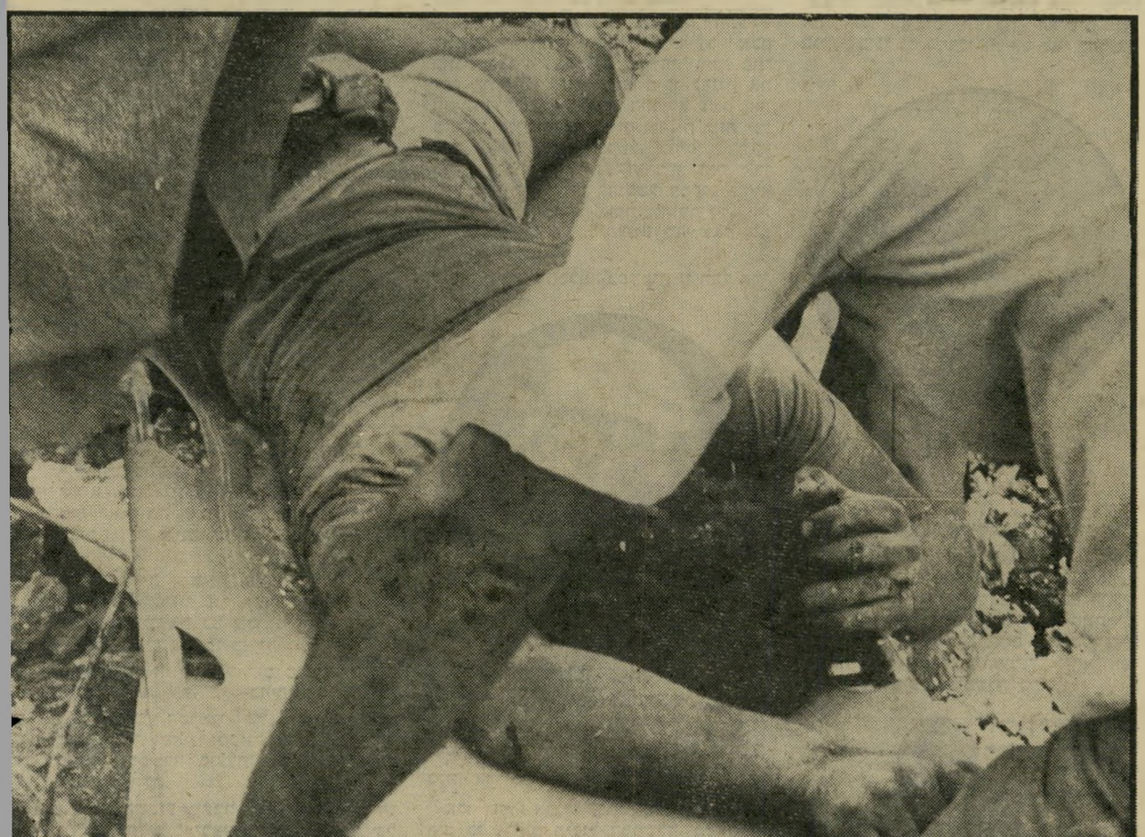
חקירת המישטרה העלתה, כי סמוך לשעה 6 בערב היום השלישי בשבוע שעבר, עסקו תשעה פועלים ו־מנהל־העבודה בהסרת התומכים האחרו־נים של גג בית־הקירור החדש, שיציקתו נסתיימה לפני זמן מה, במיפעל גת בקי־בוץ גיבעת־חיים מאוחד.

לפתע התמוטט הגג. חמישה פועלים, שנמצאו במיקרה ליד פתח היציאה, הצ־ליחו להימלט. הם נפצעו קלות. ארבעה הפועלים הנותרים ומנהל־העבודה נקברו מתחת להריסות ומצאו בדרך זו את מו־תם.

צוותי החילוץ עדיין קיוו, שיצליחו להציל את הלכודים. כלבי גישוש הובאו למקום, כדי לסייע באיתור הלכודים. מש־אבה הזרימה אוויר מבעד לסדקים ב־בטון, כדי להחיות את הלכודים עד ל־חילוצם. אולם מירב המאמץ הושקע כל העת בעבודת החילוץ עצמה.

מיסגרת הברזל הענקית, שצנחה יחד עם מישטח הבטון ונשארה מחוברת מעליו, נחתכה בעזרת מבערים. חלקיה פונו בזה אחר זה. מישטח הבטון עצמו פוצח בעזרת פטיש־אוויר. הדחפורים הרי־מו בזהירות את חלקי הבטון וכוחות ההצלה סרקו מתחתם, תוך סיכון נפשות, במטרה לגלות את הלכודים.

באופן זה נתגלתה בחצות הלילה גופתו של מנהל־העבודה, קלימו מגידיש. הרופ־אים קבעו במקום את מותו. אשתו ושניים מתוך חמשת ילדיו, שהגיעו למקום, פרצו בזעקות. האשה נתקפה בהיסטריה ונזקקה לזריקת ארגעה. עם שחר נתגלו עוד

ללא פגישת

גופות ההרוגים נתגלו ללא נזקים חיצוניים בולטים. תיקרת הבטון של בית־הקירור היתה מצופה מבפנים בשיכבה עבה של קל־קר, המשמש חומר מבודד מחום. הגופות נבלעו בתוך הקל־קר הרך, לכן לא נמחצו. בתמונה רואים את גופתו של אחד ההרוגים, אחרי שחולצה. סיבת המוות: לחץ בין שני גופים וחנק.

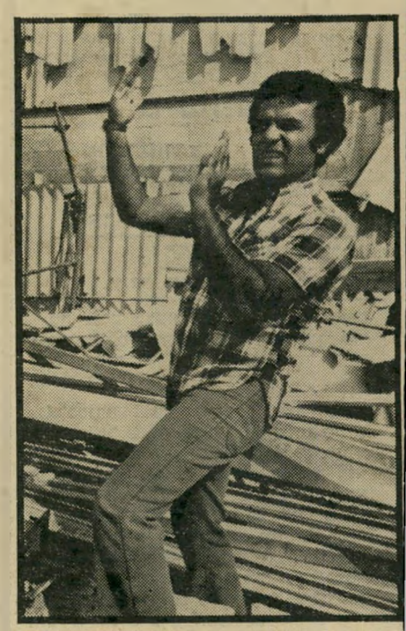
שלוש גופות של פועלים ערבים. הגופה האחרונה נתגלתה בשעות הבוקר.

כל הגופות הועברו למכון הפתולוגי באבו־כביר, לקביעת סיבת המוות. לגופות לא נגרמו נזקים חיצוניים בולטים. תיקרת הבטון של בית־המקירור היתה מצופה מבפנים בשיכבה עבה של קל־קר, חומר לבן וקל המשמש חומר מבדד. הגופות נבלעו בתוך הקל־קר הרך ובאופן זה לא נמחצו.

בני המישפחות התגלדו תחילה לנתיחה שלאחר־המוות. אך הפתולוג הודיע למישטרה, כי מאחר שאין פגיעות חיצוניות לא ניתן לקבוע את סיבת המוות ללא ניתוח. המישטרה הצליחה לבסוף להשיג את אישורם של בני המישפחות. תוצאות הניתוח קבעו, כי סיבת המוות כפולה: לחץ בין שני גופים וחנק.

החקירה נמסרה לידיו האמונות של סגן־מפקח שלמה זר־אביב, ממישטרת נתניה, שעיקשותו בפיצוח תעלומות מיסתוריות זיכתה אותו, בקרב עמיתיו החוקרים, בכינוי „קולומבו". זר־אביב רכז בידיו את תוכניות המיבנה ואת הדגימות שנלקחו מתוך ההריסות, והעבירן לידי מהנדסי מישרד־העבודה והטכניון בחיפה, שפתחו בחקירה מיקצועית של האסון.

החקירה הזו מתנהלת בשני כיוונים עיקריים: בדיקת תוכניות המיבנה ואופן ביצוע העבודה. על האופן שבו נבנה הגג העלו החוקרים את הפרטים הבאים: תחילה נוצקו 24 עמודי בטון — תריסר בכל צד — לאורך המיבנה המתוכנן,

הקבלן עזרא שמש, שהיה אחראי להקמת קסנסטרוקציות הברזל, טען: „אני מכוסה. לא תיכננתי את הפרוייקט הזה. רק ביצעתי."

וגיבנו הקירות. לאחר־מכן הוקם מישטח היציקה, שהוחזק בגובה הגג על־ידי תומכים מיוחדים. על מישטח זה החלו לצקת, ב־3 באוקטובר, את גג הבטון, שישיטחו כדונם וחצי. כשהסתיימה היציקה הועלתה על הגג, בעזרת מנוף ענק, קונסטרוקציה של ברזל (מיסגרת), שתשקידה לשאת את הגג.

המיסגרת מורכבת מ־12 אגנים. כל אגן מתחבר לשני עמודים משני צידי המיבנה. לאורך האגנים מותקנים פלטות חיבור. המוצמדות, בעזרת ברגים, לפלטות זהות, המותקנות בתוך הבטון של הגג היציק. אחרי החיבור מפרקים את התומכים ואת מישטח היציקה, והגג נשאר תלוי באוויר, כשהוא מחובר אל מיסגרת הברזל, המורכבת על עמודי הבטון.

טעות אנושית או רשלנות פושעת

ה גג התדוי הוא פרי תיכנונו של המהנדס עמיר וייץ. שהיה אחראי לתיכנונו של כל המיבנה. הוא נהג לבקר במקום ופיקח על ביצוע הפרוייקט. האחראים האחרים למיבנה הם קבלני היציקה, האחים דויד ויצחק קונספינו, וקבלן מיסגרת הברזל, עזרא שמש.

מטרת החקירה של מומחי מישרד־העבודה והטכניון היא לקבוע מי מהאחראים להקמת המיבנה נושא באחריות לאסון.

הרס מוחלט

נפילת התיקרה בשלמותה יצרה הדף־אוויר חזק, שמוטט את קירות המיבנה ועמודיו. בתמונה נראים הריסות קונסטרוקציות הברזל ולבנים שהונחו על הגג. ההשערה, שמישקל הלבנים גרם להתמוטטות.

ההרוג קלימו מגידיש, מנהל־העבודה במקום, ניצל כבר פעמיים בעבר מאסון דומה. הפעם לא.

בכיוון זה יצטרכו החוקרים לגלות את הטעות בתיכנון ו/או בביצוע, שגרמה לאסון, ולחוות את דעתם אם היתה זו טעות אנושית או רשלנות פושעת.

כל אחד משלושה האחראים למיבנה ניסה, אחרי האסון, לגולל את האשמה מעליו. קבלן היציקה דויד קונספינו טען: „כל מה שהיה קשור אלי היה מאה אחוז. הזמנתי מומחים פרטיים שיחקרו בשבילי, ויוכיחו שלי לא היה כל קשר לגורם האסון. יש לי גם מיסמכים שמעידים כי ביצעתי את כל העבודה כנדרש. בבוא העת אני אוכיח את צידקתי."

קבלן מיסגרת הברזל, עזרא שמש: „אני מכוסה. לא תיכננתי את הפרוייקט. אני רק המבצע. המהנדס בדק את העבודה שלי ואישר שהכל בסדר. כואב לי רק שהיצירה שלי נהרסה ושנהרגו אנשים. יש לי כמה נקודות הסבר לאסון, אבל אני לא רוצה לקבור אנשים עוד לפני סיום החקירה, ולכן אני מעדיף לשתוק."

מהנדס הפרוייקט, שפיקח על ביצוע, עמיר וייץ, הסתגר בביתו שבחדרה וסרב לשוחח עם עיתונאים. „אני מוכן להגיד רק דבר אחד," אמר, „מסרתי את כל התוכניות למישטרה ולמומחים, ואלה בודקים את האסון. אני יודע שאני לא אשם, ואני גם בטוח שזה מה שהחוקרים יגידו. זה רק שאלה של זמן."

לפי אחת ההשערות, היו הבלוקים שהונחו על הגג, בשעה שהיה עדיין בשלבי התחזקות, הסיבה להתמוטטות התיקרה. אולם מישקלם של בלוקים אלה היה כשמונה טון בילבד, וקשה להניח כי למישקל זה יש משמעות כה מכריעה לעומת מישקל התיקרה עצמה, שהוא כ־500 טון.

גם אם מניחים כי סיבת ההתמוטטות היתה קשורה להנחת הבלוקים על הגג, או לפגם כלשהו בהרכב התיקרה, אין הדבר מסביר, לדעת החוקרים, את סיבת נפילתה של מיסגרת הברזל יחד עם התיקרה. המיסגרת היתה מורכבת על גבי 24 עמודי בטון, שהיו צריכים לשאת אותה גם אחרי התמוטטות התיקרה.

סברה אחרת שהועלתה היתה, כי הפגם שגרם לאסון טמון במיסגרת עצמה, שלא הצליחה לשאת את מישקל התיקרה ולכן התמוטטה. אך ייתכן שהפגם היה דווקא בעמודי הבטון, ומהם החלה ההתמוטטות.

אחת השאלות החשובות, שטרם נמצא לה מענה, הינה אם עיתוי המפולת, בזמן פירוק אחרוני התומכים, הוא מיקרי. מה שמקשה על החוקרים הוא ההרס המוחלט של המיבנה. נפילת התיקרה בשלמותה יצרה הדף אוויר כה חזק, שמוטט את קירות המיבנה ואת עמודיו כלפי חוץ. אחד הפועלים שניצלו סיפר כי הועף, כתוצאה מההדף, למרחק רב. המומחים יוכלו, אי־פוא, להצביע על הסיבה המדוייקת רק אחרי שיסיימו את בדיקת הדגימות השונות. ואז — מבטיחים אנשי המישטרה — יבוצעו גם מעצרים.

הם היו כמו אחים

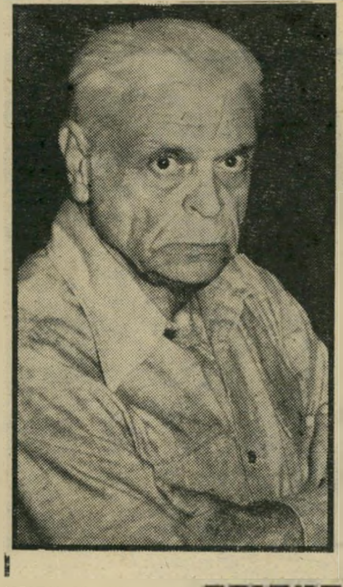
ע ? בית מישפחתו של קלימו מגידיש, מנהל־העבודה שנהרג, ירד אבל כבד. האשה מזל וחמשת ילדיה לא עיכלו עדיין את גודל האסונם. הם סיפרו כי האב, שהיה בן 42 במותו, ניצל כבר פעמיים בעבר מאסון דומה. לראשונה בעיר הולדתו, טריפולי, שבלוב, בעת מילחמת־העולם השנייה, כשבית המישפחה הופצץ ונהרס כליל. כל בני המישפחה ניצלו. הפעם השנייה היתה במילחמת ששת הימים. הבונקר שבו הוצב הופגז ונהרס כליל. קלימו היה אז היחידי שניצל. הפעם לא שיחק לו מזלו. התיקרה שקרסה קברה אותו תחתיה.

קלימו השאיר אחריו חמישה ילדים, שהקטן ביניהם בן 7 והגדולה בת 22. „הוא ידע רק לעבוד, כל החיים שלו רק עבד," סיפר בנו מרדכי. „הפועלים הערבים שלו, שנהרגו יחד איתו, היו כמו האחים שלו. הם באים לבקר אצלנו בבית. עכשיו הם מתו, ומי ידאג למישפחות שלהם? כל אחד טוען שהוא לא אשם. אבל מישהו בכל זאת אשם. בית לא נופל ככה סתם."

יוסי חיימן

החוקר סגן־מפקח שלמה זר־אביב, ממישטרת נתניה, העביר את התוכניות והדגימות לבדיקת מהנדסים במישרד־העבודה ובטכניון בחיפה.

המהנדס עמיר וייץ, מי שתיכנן את הפרוייקט ופיקח על ביצועו, טען: „אני יודע שאני לא אשם."

הפסלת אילנה גור יצרה מחנת־גירושין חדשה - פסלים פאליים זעירים

טבעות האין

אילנה גור ותכשיטיה
פסלים לענוד

ביותר שיש לי." וזה לא פשוט, להצהיר הצהרה כזו אחרי 24 שנים של חיים משותפים.

השבוע פותחת אילנה את תערוכתה השניה בארץ, בגלריה תוראל, שעימה היא עובדת כבר כמה שנים. מילבד 15 פסלים חדשים, תציג אילנה בתערוכה, בפעם הראשונה, תכשיטים מפרי עבודתה. היא מכנה אותם: „פסלים לענוד".

רעיון תכשיטי־הזהב צץ בראשה במיקרה. אחרי שהזמינו אצלה פסל לבית־הספר לרפואה בחיפה, היא עיצבה גוף של אשה עם רוכסן בבטן. כאשר סיימה את הפסל, החליטה לעשות גם תכשיט קטן לעצמה. היא יצקה את אותו הגוף בממדים קטנים. בזהב של 18 קראט, וענדה אותו כסיכה. באחד האירועים החברתיים הרבים שבהם היא משתתפת, הופיעה גור כשהיא מקושט באותה סיכה, וזכתה להתפעלות כללית. רבים קפצו על המציאה ורצו לקנותה. היא שבה והכינה לעצמה תכשיט חדש, הפעם טבעת מזהב, שנחטף מהר באחת המסיבות. ומכאן ועד ייצור תכשיטים הדרך היתה קצרה.

בתערוכה החדשה תציג אילנה גם את מה שהיא מכנה טבעת־הגירושין. הטבעת עשויה זהב, 18 קראט, בצורת אבר־מין זכרי, שיהלום קטנטן תקוע בקצהו. מחירו של תכשיט חביב זה יעלה למעוניינים „רק" 50 אלף לירות. גופות הזהב הקטנים, עם יהלום על הפיטמה, יעלו סכום דומה. בלי יהלום אפשר יהיה לקנותם ב־45 אלף לירות בילבד. עליית מחירי הזהב בשוק העולמי לא הרתיעו את אילנה. „להיפך, אני יוצקת היום יותר זהב מאשר אי פעם בעבר," היא מסבירה.

את רעיון טבעת־הגירושין, בצורת אבר הזכרות המשובץ ביהלום בקצהו, היא קלטה בסביבה הקרובה לה. „כל כך הרבה אנשים מתגרשים בימים טרופים אלה," היא מסבירה. אלא שלגירשוין האלה אין השפעה על חייה הפרטיים. אלה יציבים ביותר. „בכל תערוכה שלי בעולם נימצא אתי בעלי, על אף היותו איש־עסקים טרוד ביותר, חשוב לשנינו להיות יחד בתערוכות, בכל מקום בעולם."

„טבעות גירושין" בצורת פסלים פאליים
חיים ריקים מתוכן

מגפי קרוקודיל

העובדה שהיא עשירה מאד וטובלת בכל לוכסוס אפשרי, אינה מחבלת בעבודתה. „היצירה היא שעושה אותי מאושרת," מסבירה אילנה. „לא הכסף ולא הנוחיות. אין ספק כי העושר שלי גורם לי הנאה, אך את האושר האמיתי מביאים לי הפסלים שאני עושה."

אחרי שסיימה את כל ההכנות לקראת פתיחתה של התערוכה החדשה, החליטה אילנה לקפוץ לארבעה ימים לניו־יורק, כדי לרכוש בגד הולם לפתיחה ומגפי עור קרוקודיל. כמובן, שבהזדמנות זו פגשה את בעלה והביאה אותו עימה לארץ.

בביתם היפואי, הגדוש ביצירות אמנות ומעוצב בטוב טעם, מארח הזוג חברים וידידים. אילנה מקפידה להכין במו ידיה את המאכלים. כימעט כמו עקרת־בית מסורה. היא מתייחסת ברצינות מירבית לעבודתה, למרות התדמית שלה, באשת חברה המדלגת ממסיבה למסיבה. „נכון שאני יוצאת הרבה ופוגשת אנשים חשובים, אך מה שאמיתי אצלי זו העבודה שלי," היא מבטיחה.

תחיה אדר ■

אילנה גור וכעלה
החבר הטוב ביותר

מיליונרים המתגוררים בלוס־אנג'לס יש כל מה שהם רוצים — כסף למכביר, בתי של מכוניות, משרתים פרטיים, ועוד תענוגות שונים ומשונים. ובכל זאת, בפסלים שיוצרת אילנה גור, שכנתם הקרובה, הם מופיעים כפושטי־יד.

למה? „ככה אני רואה אותם, עם חיים ריקים מכל תוכן," מסבירה הפסלת ילידת טבריה, שהצליחה לטפס בסולם ההצלחה ולהגשים את החלום האמריקאי — אשה אמידה החיה את חייה בדיוק כפי שכתחשק לה.

יהלום על הפיטמה

מה בדיוק מתחשק לה? לפסל, כמובן. ליצור. אך היא אינה בוחלת בחיים־המתוקים של כל מיליונר מצוי. היא טסה מארץ לארץ, קונה פריטי לבוש או ריהוט או אמנות או כל מה שליבה חפץ; שולחת את שני בניה לבתי־ספר פרטיים; מטפחת את הבתים הפרטיים שלה ביפו, לוס־אנג'לס וניו־יורק, ומצליחה, אחרי כל זאת, להישאר נשואה לבעלה האמריקאי, לני לוונגרוב, ולהודות כי „הוא החבר הטוב

במדינה

(המשך מעמוד 44)

ציבורי שהוקם כדי להנציח את זכרו של ביג'י, תרומה למימון הערב.

כמה הוציאה יד בן־גוריון למימון הכנס? לדברי יעקוב שפריר, מזכיר יד בן־גוריון, מומנו ההוצאות מכספי תרומות של נדבנים ומוסדות. חלקו של המוסד שלו היה מיזערי ביותר, לטענתו — כ־80 אלף ל"י בלבד.

מהיכן גוייסו יתר מיליון הלירות? בנקים ומוסדות ציבוריים אחרים תרמו לאירגון המופע, אחרי שפנו אליהם בשם יד בן־גוריון, מבלי שידעו כי הם תורמים בעצם לאירוע מיפלגתי.

אלחנן ישי, עוזרו לשעבר של בן־גוריון ומי שהיה מופקד על הצד האידיאולוגי של הערב, טוען כי לא היתה כוונה לרומם דווקא את פרס בערב זה. הזמנות נשלחו גם ליצחק רבין וליגאל אלון. רבין שהה בחו"ל. אלון לא הופיע, מבלי לנמק. אלא שישי שכח לציין, כי רבין ואלון לא הוזמנו לשאת דברים בערב, כמו שימעון פרס.

בקי פרישטט, מפיקת האירוע, טוענת כי לא היו לה כל יומרות להעדיף אינטרס של אישיות זו או אחרת במיפלגה. „כל מה שאני רוצה הוא," אמרה, „שמיפלגת העבודה תחזור לשילטון עד כמה שיותר מהר ויותר חלק. אני לא תומכת באישיות זו או אחרת בראשות המיפלגה. העיקר שהמיפלגה תחזור לשילטון."

מישפט

השוטר השודד

הוא היה שוטר טוב,
אך כאשר החליט לבצע שוד
התגלה כשודד עיוור.
יחזר מיד לתפקד כשוטר.

מה גורם לצעיר מוכשר, שוטר באחת היחידות המעולות במישטרה להפוך שודד? שאלה זו עמדה בחללו של בית־המישפט לפני כשבוע.

אלכסנדר („אלכס") כספי היה שוטר טוב. כאשר שירת ביחידה המרכזית שימש כראש־צוות, והיה ידוע כבחור חכם והגון. היחידה המרכזית מהווה את החוליה החזקה של המישטרה. מגוייסים אליה צעירים משכילים ומוכשרים. הם עובדים בדרך־כלל בבגדים אזרחיים ומנסים, יותר במוח מאשר בכוח, לפתור את תעלומות הפשעים במדינה. גם אלכס היה שוטר כזה. דמותו בג'ינס ובחולצות משובצות הזכירה את סרפיקו המפורסם.

בבית־המישפט השבוע לא העיד אלכס כיצד לכד פורצים. הפעם היה הוא הנאשם. יחד עם שמואל ארז ונסים נדיר נאשם בכך שבחודש אפריל השנה, קשרו קשר לחדור לדירתו של התכשיטן יהושע זיל־ברמן בתל־אביב, ולהכריח אותו באיומי נשק, לפתוח את הכספת בדירתו ולשדוד ממנו תכשיטי זהב בשווי של כחמישה מיליון לירות.

בעת המיקרה לא היה כבר אלכס שוטר. הוא עזב את המישטרה כשנה קודם לכן, ונייסה לפתוח עסק פרטי ולעשות כסף.

השודדים נמלטו. לדיברי כתב־האישום הצטרף אלכס לשניים האחרים רק בחודש מאי. במשך שבועות אחדים ערכו השלושה תצפיות על ביתו של התכשיטן, כאשר אחד מתצפת והאחרים מתקשרים לביתו של התכשיטן מטלפון ציבורי, כדי לוודא בדיוק את שעות כניסתו וצאתו מהבית. מטרתם היתה להיכנס לביתו כאשר הוא מגיע לשם והתכשיטים בידו.

שני הנאשמים האחרים קנו לצורך ביצוע התוכנית כובעי גרב, כפפות, חבלים וגם ציפיות כדי לכסות בהן בעת ביצוע השוד את פניהם של הנשדד ואשתו. הם גם קנו, לדברי כתב־האישום, מישקפי־שמש ומכשירים מיוחדים לנתק בהם את מערכת האזעקה בביתו של הנשדד.

אחד הקושרים, ניסים נדיר, עבד פעם אצל זילברמן, הכיר את דירתו וסיפק את המידע עליה. אחרי שזילברמן הבהין בו יום אחד בקירבת דירתו, הוחלט, כדי להסיר חשד, שניסים לא ישתתף בפועל בשוד, ובמקומו יבוא יצחק שוקי.

(המשך בעמוד 50)

זירת הפשע: איזור התעשייה בבני־ברק שבו נרצח עוזי חסון ליד האורווה

הרצח בחוות הסוסים

ב ערב־פורים, השנה, נמצאה גופתו שותתת־הדם של עוזי חסון ליד חוות־הסוסים שלו בבני־ברק. עוזי נרצח בין השעות שמונה לתשע בערב, כאשר ביצע את ריצת הערב שלו, והיה לבוש מיכנסי ספורט קצרים וחולצה.

מישפחתו היתה רגילה לכך שעוזי יוצא כל ערב לסיבוב של שעתיים ברמת־גן, וחוזר. בערב־פורים, בשעה עשר בלילה, משראה שבנו איננו שב, שאל האב המודאג, ציון חסון, את האם: „מה קרה לעוזי, מדוע אינו שב?" היא ענתה ואמרה שאין מקום לדאגה, מאחר שהיה ערב־פורים, הוא בוודאי הוזמן למסיבה על־ידי אחד מחבריו. כאשר האב הזכיר ש־עוזי יצא לבוש מיכנסי ספורט בלבד, אמרה האם, כי בפורים אפשר ללכת למסיבה גם בלבוש כזה. הם שכבו לישון.

גופתו של עוזי נתגלתה בבוקר בתוך שלולית מי־גשמים בתעלה בפתח חוות־הסוסים שניהל. עד היום, למרות שבני דדון עומד לדין על כך שרצח את עוזי, אין למישטרה כל רמז על המניע לרצח.

עוזי היה בחור צעיר וחרוץ ולא ידוע כי היו לו אויבים. את התעלומה רק הגידיל העד עזרא שמע. הוא עלה על דוכן־העדים, וסיפר שהיה עד־ראיה לרצח. לדבריו, הזמין אותו בני דדון אל החווה של עוזי בליל הרצח. שם ניגש הנאשם דדון לעוזי, ועזרא ראה אותו דוקר את עוזי בחפץ חד כמה דקירות. הוא גם שמע קיטעי שיחה בין השניים, שבהם אמר האחד לשני: „תעזוב את רוזה." הוא ראה את דדון רץ, ואת עוזי הפצוע רץ אחריו. אחרי כמה פסיעות התמוטט עוזי ונפל לתעלה, שם נשאר שוכב.

המישטרה חיפשה בקדחתנות פרוצה ב־שם רוזה או שושנה, אך לא נמצאה אשה כזו.

בהודאתו של בני דדון למישטרה הוא חוזר ואומר כמה התפלא לשמוע על מותו של חברו עוזי. „הוא היה חברי מילדות וכאב לי כששמעתי שהוא מת." דדון סיפר לשוטרים על חייו. לדבריו, היה יתכן שנשארו לו שונאים במיגזר זה.

דדון מסר אליבי לערב־פורים. סיפר ב־ערב זה, שבילה בחברת חברו שלום ג'אן. הם נטלו את מכוניתו של אחיו של ג'אן, ויחד נסעו לקחת את אורלי, נערה יפה־פיה שדדון התחיל לצאת איתה בתקופה זו. את תחילת הערב בילו עם חברים של דדון, אך אורלי, שלא הכירה את ה־חברה, השתעממה. הם נסעו משם לחאן הדקל ונשארו שם עד שעה מאוחרת. משם עוד פנו לדיסקוטק המקום החדש, ורק בשעה חמש בבוקר נפרדו.

את השעה הקובעת, שבה לדברי עדי התביעה נגרם המוות, בילה דדון עם חברו שלום בבית־קפה קטן ברמת־גן. בידי ה־תביעה הוגשו כמה הודאות שמסר שלום למישטרה, הסותרות את עדותו בבית־המישפט. הוא אמר בתחילה שדדון עזב אותו בערך בשעה שמונה בערב ופנה לענייניו, וחזר ונפגש איתו רק אחרי תשע בערב. עדות זו משאירה את השעה החשובה חשופה ללא אליבי. אך בבית־המישפט חזר בו שלום כליל. הוא סיפר שדדון לא עזב אותו כלל במשך כל הערב, רק בעשר בלילה בערך הגיע הבי־תה לכמה דקות. התובעת האדמונית, דבו־רה ברלינר, ניצבה חסרת־אונים נגד שלום שלא רצה לשנות את עדותו. ובית־המיש־פט הכריז על שלום כעל עד עויין.

פט הכריז על שלום כעל עד עויין.

דדון וגם את עדותו של שלום, סיפר שדדון אמר לו כי תמיד ידע לצאת מצרות, מפני שהיה מכין לו אליבי מראש.

הדבר המוזר ביותר בתיק זה הוא השיחזור של הרצח שערך בני דדון. לדבריו, היה כל־כך נרגש וסקרן כאשר שמע על מותו של ידידו עוזי, שלקח שניים מחבריו, ואחרי ההלווייה נסע עימם למקום המיקרה. הוא ניגש לכמה מהאנ־שים העובדים במיפעלים בסביבה, ושיתף אותם בשיחזור הרצח. הוא ושני חבריו ספי ודדו שאלו היכן נמצאה הגופה ועשו את כל הפעולות, אשר בדרך־כלל עושה המישטרה בעת שיחזור פשע.

בסבבית הגופה נמצאו גושי אדמה ספו־גי דם. הסניגורית, נירה לידסקי, העלתה בשאלותיה כי חלק מהדם זוהה כדמו של כלב. בנשימה עצורה חיכו הצופים לתשו־בה על השאלה למי היה שייך תליון הכלב שנמצא במקום הרצח. התדהמה היתה גדו־לה כאשר קלמיאן גילה שהתליון היה שייך לעיתונאי אבי רז, שהקדים את המיש־טרה במקום הפשע. התליון נפל במקום מצרור המפתחות שלו, ולא היה לו כל קשר לרצח.

המישפט נמצא עדיין בשלב של עדויות התביעה. יתכן מאד שבידי ההגנה יש כמה קלפים מפתיעים, שאותם תשלוף בימים הקרובים.

אירנה אלון

שותת דם נמצא עוזי חסון ליד חוות־הסוסים שלו ערב־פורים השנה, שבגופו דקירות.

אבין של הקורבן העיד בבית־המישפט כי ראה את בנו בפעם האחרונה בעת סעודת הערבית של חג־הפורים.

בבגדי ספורט היה הקורבן, שיצא כמינהגו כל ערב, לסיבוב ריצה של שעתיים. הוריו לא דאגו לו מפני שחשבו שיצא למסיבת פורים, שאליה יכול ללכת גם בבגדי ספורט. בבוקר הוא נתגלה בתוך שלולית דם.

(המשך מעמוד 48)

בשבת בבוקר, בראשית חודש יוני, הגיע אלכס ושוקי לביתו של זילברמן. ערב קודם לכן, הבטיחו את פתיחתה של דלת הכניסה לבית, והתביאו במקום תיק ג'יימס־בונד ובו החפצים שקנו לשם השוד.

כאשר פתח זילברמן את הדלת, התנפלו עליו, לפי כתב־התביעה, אלכס ושוקי, איימו עליו באקדח שלוף, ואף היכו אותו בראשו. למרבית הפלא לא איבד זילברמן את קור רוחו. הוא ואשתו החלו זועקים לעזרה ומכים את הפורצים רעולי־הפנים בכל הבא ליד. אלכס ושוקי נמלטו מבלי לבצע את זממם.

איום המוות. כאשר נתפס אלכס, רצה שוב להיות איש־מישטרה. הוא ערך חקירות פרטיות משלו והביא את כל החומר לשוטרים הממונים על החקירה. הוא מסר כל עדות שנדרשה ממנו. למרות שיכול היה להפוך עד־מדינה ובכך להיות חסין בפני עונש, לא עשה זאת. הוא הודה בכל, הביע חרטה, וניסה להסביר לידידיו־לשעבר ביחידה המרכזית מה קרה לו.

לדבריו, אשר חוזקו בתעודות רפואיות, נתגלה לו בחודש מאי כי כליותיו חולות, וכי הן על סף אי־ספיקה. הרופאים אמרו כי יתכן מאד שתוך זמן קצר יזדקק לדיאליזה, ויהפוך נכה. באותו זמן נכשלו תוכניותיו לעשות כסף. כאשר ניסה לחזור לשירות המישטרה סרבו לקבלו בגלל הפרופיל הרפואי הנמוך שנקבע לו. הוא היה מיואש, והחרב השלופה של המוות האפשרי והנכות הכמעט־בטוחה גרמו אותו למעשה שטות.

הסניגור, פרופסור דויד ליבאי, העלה כעדי־אופי את חבריו לשעבר של אלכס.

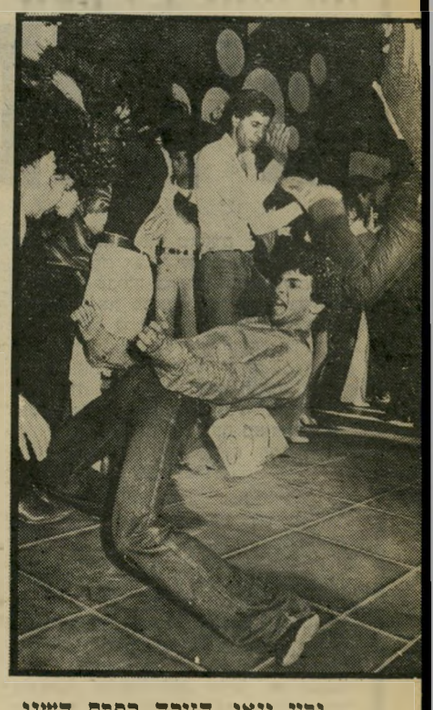

שיש עטרי מנחה
מלאי תיקווה

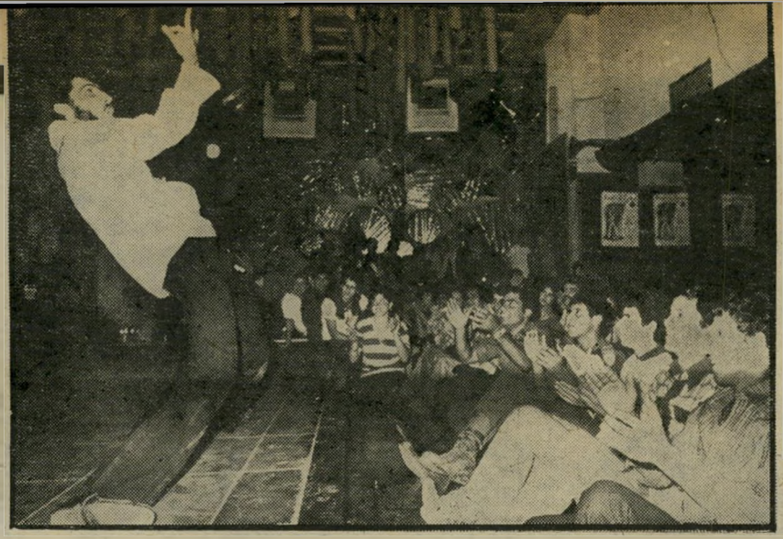
השוטרים יעקב רז ודני מירוז. השניים סיפרו איזה שוטר טוב וחכם היה אלכס. מירוז אף סיפר שאלכס היה מפקדו בהיותו טירון ביחידה המרכזית.

בית־המישפט שמע את העדויות, אך החליט כי מאיש־מישטרה, אפילו שפשט את מדיו, יש לצפות לרמה מוסרית גבוהה יותר. אך הם התחשבו בדברי החרטה שלו, ובעדויות חבריו לשעבר. אלכס נידון ל־שנתיים וחצי מאסר בפועל, ושנתיים וחצי מאסר על תנאי.

אחרי המישפט אמר דני מירוז: „כמה חבל עליו, הוא היה שוטר כל־כך טוב עד שמעד. ואיזה עבריין גרוע הפך להיות."

ירון ינאי, הזוכה בפרס השני
משולהבים

אלוף תחרות הדיסקו, שלום חזן, מול הקהל
תנועות חושניות

נוער

אין כמו רמלה בלילות

תחת סיפורי האימות והפשע עזה הדיסקו ומחזיר את רמלה לכותרות

הגיע הזמן לומר משהו טוב על רמלה העיר. השמצות רבות אודותיה נשמעו. סיפורים רבים על פשע התפרעויות נקשרו בשמה של רמלה. גם בתי־הסוהר, שנמצאים בתחומה, אינם מוסיפים לעיר הילה של זוהר. הפעם האחרונה שבה עלתה רמלה לכותרות, היתה כאשר ברחו אסירים מבית־הכלא. מאז, כבר כמה חודשים, לא נשמע אלא קול דממה דקה. אך כל זה כבר תם ונשלם.

רמלה הפכה, ללא כל אזהרה מוקדמת, מרכז הדיסקו הישראלי. אין עיר בארץ הזו שתוכל להתחרות בה בתחום זה. רקדני דיסקו מכל רחבי הארץ נוהרים לרמלה. מישפחה רמלאית הביאה את הנפלאות הטמונות במקום הזה, ובתה דיסקוטק מפואר ביותר בשם קלי־פסו. מיטב המיכשור הטכני הושקע בו. לכל אלה שאינם חובבי ריקודים יש גם מיסעדה יפה ואינטימית, וגם בר של דברי מתיקה. מרבית תושבי תל־אביב עדיין לא גילו את המקום.

אקרובטיקה וקצב. תוך חשיבה על פירסום הדיסקוטק נולד לבעלי־המקום רעיון מבריק ומקורי ביותר — לערוך בו תחרות של ריקודי דיסקו, לבחור אלוף, לשלוח אותו לאנגליה, ומי יודע, אולי גם רמלה תוציא ג'ון טראבולטה משלה.

אומנם את ג'ון טראבולטה עדיין לא גילו שם, אולם עשרות בחורים ובחורות שגילם נע בין 16 ל־24 הגיעו משולהבים ומלאי תיקווה לתחרות זו. משום מה יותר גברים מאשר נשים נתפסו לריקודי הדיסקו. יותר בני עדות־המיזרח מאשר אשכנזים הפגינו תנועות חושניות וקיצביות הנקראות בפי כל ריקוד של דיסקו. במרבית המיקרים הזכירו תנועות אלה תרגילי אקרובטיקה פשוטים. איש מבין הרוקדים לא הפגין אלגנטיות כמו זו של האליל טראבולטה, מומחיות כמו זו של רקדנים מיקצועיים או חן כמו זה של כוכבנים הוליוודיים. אך הם לקחו את התחרות ברצינות רבה מאד.

גאווה גדויה. לאלוף הישראלי הובטח פרס בסך של עשרים אלף לירות. הפרס שהובטח לאלוף־העולם, שייבחר בלונדון היה בסך עשרת אלפים לירות סטרלינג, שהם כ־640 אלף לירות ישראליות. את התחרות לקחה תחת חסותה חברת התקליטים ישראדיסק, הדואגת זו השנה השנייה לפירסומה ולעידודה.

מרבית רקדני הדיסקו הם נמוכים וצנומים, ובדרך־כלל מתייחסים לריקוד כאל ספורט חשוב ביותר. הרעש מחריש־האוזניים, הבוקע ללא הרף מן המגברים אינו מפריע להם.

הקהל שבא לחזות בתחרות זו היה ברובו מבני רמלה, המעריצים, כמובן, את עירם. הם מדברים בגאווה גלויה על המקום, על איכות־החיים בו, ומקווים בתום לב שרמלה תיקח את מקומה של תל־אביב בכל עסקי הריקודים. התחרות עדיין לא נסתיימו. רק שתיים מתוך שש נערכו כבר. ארבע תחרויות נוספות מזומנות לרמלאים ולרקדנים והתיקוות בלב הצעירים רבות.

ארבעה ממשתתפי תחרות הדיסקו ברמלה מפגינים את הידע שהם
ספורט חשוב ביותר

רחל מרחלת על כל העולם

התדמית ניצלה

מי לא מכיר את המחזאי והמשורר **יותם הראובני**? אני משוכנעת ש־מעטים מכם קראו משהו שלו, וזה כפי הנראה לא כל כך חשוב, אבל כולם שמעתם את שמו. משום שיותם הראובני קם יום אחד והודיע בטלוויזיה שהוא פשוט הומוסקסואל, לא מתבייש בעובדה ואפילו גאה בה.

יותם אוהב לשמור על מתח פירסומי,

יותם הראובני
שיכור ובמאי

ומדי פעם בפעם הוא כותב מיכתבים ל־מערכות העיתונים, שבהם הוא לא שוכח לציין את מצבו. המיכתב האחרון שאני זוכרת נישלח דווקא להעולם הזה, ובו כעס הראובני על כך שהמערכת מתנכלת, לדעתו, לחבר־הכנסת **עקיבא נוף**.

אז הפעם יש לי סיפור בשבילכם, על יותם הראובני בלי עקיבא נוף. הסיפור קשור לאחד שהוא חלומן של די הרבה ירושלמיות, **מוטי** („היפה") **לרנר**. מוטי הנ"ל כבש לו את מקומו בבתי־הקפה של ירושלים אחרי שהיה עוזר־במאי ב־הצגת שבעת הקבצנים, בחאן הירושלמי. ההצגה כל כך הצליחה, עד שהמרגלים של התיאטרון הלאומי הבימה הגיעו ל־ירושלים ושמו את עינם על מוטי. הם הציעו לו להיות הבמאי, לא עוזר־במאי, של הצגה חדשה שאותה עומדים להעלות בהבימה, על פי מחזה של יותם הראובני.

כאשר שמע הראובני את ההצעה של הבימה הוא החליט לבדוק מקרוב מי הוא הבמאי של ההצגה החדשה שלו. הוא לא התעצל, לקח מונית לירושלים והתדפק על דלת דירתו של מוטי. הבמאי הנדהם היה מאושר, כאשר הראובני הס־ביר לו את מטרת בואו, וכל כך התרגש

עד שהביא לשולחן בקבוק ברנדי 777.

אולם מסתבר כי מחזאי לחוד ושתיין לחוד. הראובני בקושי הריח את הבקבוק וכבר היה שיכור. יש אנשים שכאשר הם משתכרים יש להם אומץ־לב יותר גדול להתחיל עם בחורות. אצל הראובני זה סיפור אחר. הוא השתכר והודיע ל־מוטי כי הוא נישאר ללון אצלו בבית, אפילו עם העולם יתהפך.

מוטי לא רצה לקחת סיכונים — לא ממשיים וגם לא סיכוני־תדמית. תארו לעצמכם שמישהו היה עובר בבוקר ליד ביתו ורואה את יותם הראובני יוצא ממנו כשהוא עליז ומאושר.

אני לא יודעת מה הסיכויים של מוטי לביים את ההצגה של הראובני, אבל מה שברור לי, הוא, שהתדמית של מוטי ניצלה. כן שיכור לא שיכור, מוטי ישן לבד באותו הלילה.

האהבה האבודה של רוחמה

שלא תגידו שאני לא נשמה טובה. כאשר מבקשים ממני טובות, ואם זה בשטח שלי — אני מתכוונת ליהסים ש־בינו לבינה — אני שמחה להיענות. אז כל מי שנוהג להשמיץ אותי, ולומר שאני בחורה רעה, שיקרא בבקשה את הקטע הזה — עד הסוף!

אתם כולכם מכירים את הזמרת **רו־חמה רז**. העניין הזה, עם הרקפת שלה, נגמר מזמן ומאז מחפשת רוחמה את דרכה בחיים, ועושה את זה ברצינות.

כאשר היא מוציאה תקליט, אז זה לא כל כך תקליט מסחרי, אבל יש בו מוסיקה עם נשמה. כאשר היא מופיעה במועדוני־לילה, אז זה לא מועדוני דיס־קו, כמו ברמלה, אלא רציניים כאלה, גדושים בתיירים עם דולרים. כאשר היא כבר עושה תוכנית, היא עושה אותה טוב, עד הסוף, ולא איכפת לה כמה זה עולה לאמרגנים שלה, אבל שיהיה כמו שהיא אוהבת.

אז בעניין הזה יש לי סיפור, שהוא כל כולו בקשתה של רוחמה. הילדה ה־זאת, ממש ערב בכורה, החליטה שתוכ־נית היחיד שלה לא מספיק טובה. היא פיטרה את הבמאית **עלמה פרנקפורט**, אחותה של מי שהלבישה אותה, **דורין פרנקפורט**, וחיפשה במאי חדש. היא פנתה ל**שימעון ישראלי**, אבל הוא ביקש יותר מדי כסף, ואז היא הגיעה אל הבמאי **נדב יותן**.

רוחמה רז
הצהרת כוונות

כאשר נפגשו השניים לא ידעה רוחמה עד כמה הלויתן הזה יסבך לה את ה־חיים. לא שהיא לא במאי טוב. ההיפך. לדברי רוחמה הוא הציל לה את המופע. אבל הלב, רבותי, הלב הזה משהו שאי אפשר להחליף אותו כמו שמחליפים במאים.

אז כמו שהם עובדים, התחילה רוחמה להרגיש שהיא אבודה. הלב הקטן שלה פעם בחוזקה, ולא בגלל השירים היפים, אלא בגלל הבמאי. היא מוכנה להישבע, שהוא הכי יפה בעולם.

אבל לרוחמה לא נעים להראות לבמאי שלה מה היא מרגישה. „אני פוחדת, שאם אני אספר לו כמה אני אוהבת אותו, הוא פשוט יצחק עלי ואני אעלב נורא," אמרה לי רק השבוע.

רוחמה אינה יודעת מה מרגיש לויתן כלפיה, וכמובן שהיא שרוייה במתח רב. היא מקווה שאולי בעיקבות קריאת ה־מדור, תדע האם יש תיקווה לאהבתה או שמא זו אהבה נכזבת.

חזרה לשוק החתיכות

יש לי בשורה בשבילכם. שימו־לב, בשבילכם ולא בשבילכן. כי הבשורה ה־טובה נועדה לגברים, בעיקר לגברים ה־ירושלמים.

אז במה המדובר? יש חתיכה בירו־שלים, שאין לי בכלל ספק שהיא בין חמש הנשים היפות ביותר בארץ, ובין שלוש הנשים היפות ביותר בירושלים. אני מתכוונת ל**רותי שימעוני**, סטו־דנטית העובדת קצת כמזכירה של **טומי לפיד**. אותה רותי היא בחורה רצינית, וגם עברה כמה צרות בחיים.

כשהיתה ילדה קטנה, כבת 18, היא נסעה יום אחד לבקר באילת, שם פגשה בחור, וברצינות האופיינית לה נישאה לו. האילתים האלה, כמו שאתם יודעים, לא כל כך רציניים. כעבור זמן מה רותי התגרשה, לא לפני שילדה בן, שאומרים כי הוא יפה „לפחות כמו האמא".

מאז למדה רותי לקח. היא לא כל כך ממהרת לצאת עם כל אחד ובוודאי שלא ממהרת לחופה. קשה לחזר אחריה. כל מי שניסה, יספר לכם שאצלה לא עוזרות מילים יפות, ואפילו פרחים לא שוברים את הקרח.

אז מה פתאום אני נזכרת בה? לרותי היה חבר, גם הוא קשור איכשהו לעולם הטלוויזיה. שמו בישראל **רפי ריבנ־באך**. אני משוכנעת שגם לרפי היה קשה להגיע אל רותי, אבל כשהוא כבר היה שם, נדמה היה שזו תהיה בכל זאת חתונה. השניים בילו כל הזמן ביחד, אפילו נסעו לפסטיבל הסרטים בקאן

רונית שימעוני
חזרה לשוק

בצוותא, ממש כמו בעל ואשה.

אז יש לי הודעה משמחת בשבילכם. הסיפור עם רפי נגמר. רותי פנויה, ו־מבלה את מרבית ערביה בדירתה הירו־שלמית, בחברת ספרים וטלוויזיה.

למי שמצוייד בהרבה סבלנות, או ב־דוקרן לשבירת קרח, כדאי לו לנסות. האמינו לי — זה כדאי.

בתולה עם בתולה

בעיד **רותי שימעוני** (ראה: „חזרה לשוק החתיכות") מתפנית, הרי שאחת הצעירות המבלות ביותר בירושלים, כתבת דבר, **טובה צימוקי**, בתו של עיתוני ידיעות אחרונות, **אריה צי־מוקי**, נעלמה מהשוק החופשי.

טובה נוהגת להכריז שהיא בתולה. אני לא יודעת מה מצבה, אבל הכוונה שלה היא אסטרולוגית ולא גניקולוגית — ילי־דת מזל בתולה. מדי פעם היא היתה מחליפה מחזרים יפה ושם היו לה חברים נוצצים מהטלוויזיה. פעם אפילו יצאה עם עלם־חמודות דתי, ילד־טוב־ירושלים. אבל לא היתה מוכנה, שבגלל אלוהים הם לא יוכלו להתראות בשבתות ובחגים. כך הסתיים הרומן.

הסתובבה לה הנערה בין המערכת ל־בית, ובין בית־העיתונאים לבית הוריה, עד שיום אחד פגשה בבתולה. הפעם היה זה **רפי**, החבר החדש של טובה. היא מוכנה להישבע, כי הוא אהבת חייה,

טובה צימוקי
העיקר המזל

שגם הוא נולד במזל בתולה. חוץ מזה — כך מעידה עליו טובה — הוא גם יפה וגם מהנדס.

קולנוע

יומן החדשות

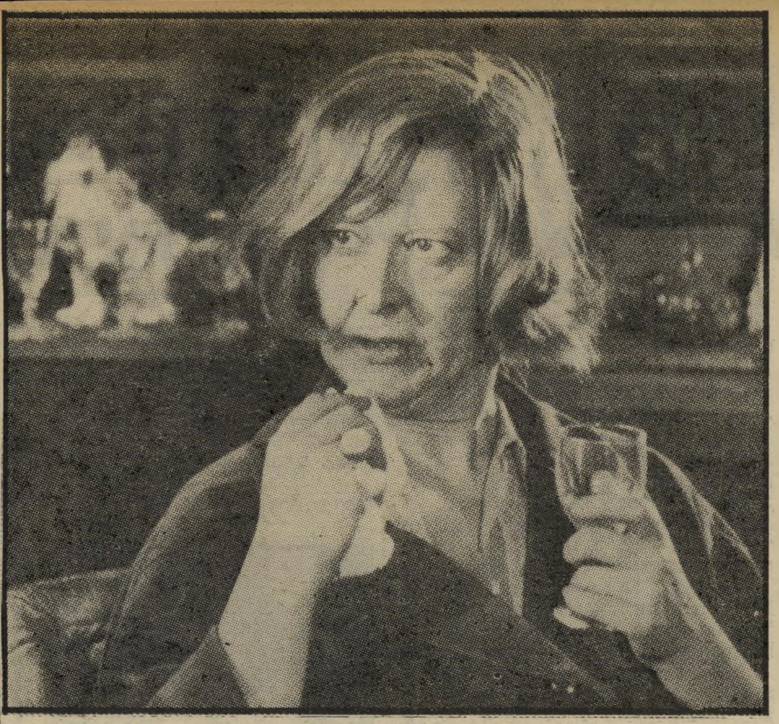
● לפני שבוע ציין מדור זה את ביקורו של במאי הקולנוע האמריקאי, אלן ג'י פאקולה, בישראל. היום הוא יכול לציין שעדיין לא ברור מדוע טרח מישרד־החוץ להביאו הנה. זאת בעיקבות הצורה התמוהה שבה אירגנו את עשרת ימי שהותו בישראל. עם אנשי קולנוע הוא נפגש במשך שעתיים בלבד, במכון הקולנוע בתל־אביב. הוא גם הספיק לראות סרט ישראלי אחד, מסע האלונקות. חוץ מזה, הוא היה בצפון ובדרום, ביקר בבית־התפוצות ובמרכז־וייצמן, מדי ערב דאגו לכך שלא ירעב ללחם, אירחו אותו במיסעדות שונות, ושמרו על מרחק בינו לבין אנשי הקולנוע הישראלי. אולי פחדו שמישהו ידבק מפאקולה ויילך לעשות סרט בשם כל אנשי בנין, ומישרד־החוץ, בלי שר, אינו מוכן לקחת על עצמו סיכונים שכאלה.

● בין החוששים מתוצאות הסערה שסחפה את דרום הארץ, היו גם האורחים, מזה כמה חודשים, השוכנים לרגלי המצדה, הלא הם אנשי צוות־הצילום של סדרת הטלוויזיה מצדה. הפקה זו, שעשויה לעלות בסופו של דבר יותר מחצי מיליארד לירות ישראליות, ידעה לא מעט סבל וצרות עד היום, עם החיכוכים בין צוותים ישראליים וזרים בתחילת הצילומים, עם הזיהומים שגרמו להפרעות עיכול חמורות כמעט לכל אנשי הצוות, עם ההוצאות שהלכו והאמירו בקצב מסחרר, בעזרתו האדיבה של שמחה ארליך והאינפלציה. מה שלא היה חסר לה הוא סערה שתהרוס את תפאורות הענק שנבנו, ביניהם סוללה ששוקלת למעלה ממאה טון, ומיגדל גבוה שמישקלו כ־14 טון, בעזרתם עומדים ל־שחזר, בשיא הסידרה, את פלישת חילות הרומאים אל המיבצר הסגור של מצדה. השותף הישראלי במיבצע, ארנון מילצ'ן, הפך ביניתיים הכותל־המערבי של כל קולנוען ישראלי צעיר. תור ארוך של תסריטים ממתין להחלטותיו, אבל ביניתיים לא החליט סופית על מאומה. לעומת זאת, מחוץ לישראל, יש לו כבר כמה התחייבויות. סרט שיביים שותפו, סידני פולאק, בשם הוניסאקל רוד. מחזמר שהשניים יפיקו לברודווי. סרט עם לינו ונטורה וג'יימס גארנר שטרם נבחר עבורו במאי. והסרט שסרג' גיינסבורג אמור היה לביים בארץ, לפי תסריט של אסי דיין, קצר חשמלי. בנושא אחרון זה חלה בינתיים דחיה. עד שישופר התסריט וייספק את דרישות ההפקה.

● סירטי קאסטל, חברת הסרטים הירושלמית של מיכה שגריר ודן ארזי, שהתחילה בשנה שעברה בהפקת שלושה סרטים בעלות כוללת של כמיליון דולר, מתכוננת לסיים את שנת הפעילות הראשונה שלה בשלושה סרטים נוספים. הראשון יהיה סרטו של אפי דיין, "מלכת האמבטיה", שיצולם בקיץ הקרוב בישראל. השני יהיה סרטו של אסי דיין, "קצר חשמלי", שיצולם בקיץ הבא. השלישי יהיה סרטו של שגריר, "הכלה הסורית", שיצולם בשנה הבאה.

● בעיתון "ידיעות אחרונות" פורסמה לאחרונה ידיעה לפיה הוחלט להקים בישראל מרכז לתיקשורת בירושלים, שיהיה מוסד אקדמי שיכשיר עיתונאים, יקיים קורסים לעיתונאים ותיקים, ויהווה מרכז לתיקשורת בין־לאומית. הידיעה הוכחשה מיד על־ידי מנכ"ל משרד־החוץ, שלמה ארגוב, שאמר כי "אין כל בסיס לידיעה". ארגוב הוסיף כי "אין כוונה להקים מוסד כזה, ואין כל תכנון בנושא".

● בשבוע שעבר הוקרן בקולנוע תל־אביב הסרט "מבצע יונתן", שהופק בהונגריה ובצרפת. הסרט מתאר את מבצע אנטבה, ומתמקד בדמותו של יוני נתניהו, שנהרג במהלכו. הסרט הוקרן בפני קהל מצומצם של מוזמנים, ולא הוצג בבתי־הקולנוע. הסיבה: הסרט נפסל על־ידי הצנזורה הישראלית, שמצאה בו שגיאות עובדתיות רבות.

דורה ואן־דר־גרין כ„דוקטור פודר"
בורגנים המנסים לפרוץ החוצה

המילחמה הבלתי־גמורה של ליילה אבו־סייף

להיות אשה גרושה, במאית תיאטרון בעלת תיאטרון עצמאי משלה, ד"ר לתיאטרון, האשה המרצה הראשונה באמנות זו במצריים, מחוסרת ילדים, במאית קולנוע, פמיניסטית ובעלת דעות שהן לא שמאל ולא ימין, אלא ליברלית פרוגרסיבית — זה קצת יותר מדי לאשה אחת החיה בחברה המצרית בת־ימינו. קצת יותר מדי אפילו עבור משכילים מסויימים. עובדה: לראשונה בתולדות המיזרח־התיכון זכתה ד"ר ליילה אבו־סייף במישפט נגד שני עיתונאים, פאיז עלווי ואניס מנצור (האחרון הינו עורך השבועון הידוע אוקטובר והראשון עיתונאי הכותב באותו עיתון) בעוון השמצה אנטי־פמיניסטית.

היה זה מישפט שנערך בקאהיר לפני כמה חודשים אחרי שליילה אבו־סייף יצאה להפגין באיראן נגד הטלת החובה ללבוש את הצ'אדור (הלבוש המוסלמי המסורתי המסתיר פניה של האשה) במיצווה חריני. אולם ניצחונה של ליילה לא היה שלם: השופט שהצדיק אותה לא עשה כן בגלל העניין לגופו, כי אם מפני שהתקבל הרושם כאילו העיתונאי עלווי רמז בכתבתו שהיא חיה ללא נישואין עם גבר מסויים, דבר שאם הוא עלילה הרי אין השמצה נוראה ממנה.

זה רק אחד מקרבותיה הבלתי־גמורים של ליילה עם כל הסובב אותה. עם הוריה, עם הסביבה הטבעית שבה נולדה ואפילו עם הסביבה המתקדמת ש„עדיין אינה מסוגלת לעכל את העובדה שאני אשה בת־חורין הזכאית לחופש מחשבה ולשוויון־זכויות מלא, אישי וחברתי."

בעיצומו של פסטיבל הסרטים בקאהיר פגשתי בה, אחרי שמועות שהגיעו אלי מידידיה במערב: „את חייבת לפגוש בה — זהי אשה יוצאת מגדר הרגיל. לוחמת. ואומנם, האשה שהגיעה בהתלהבות לא מוסתרת לפגוש עיתונאית ישראלית, היתה שקועה רובה ככולה במחזה נסיוני שהעלתה באותו השבוע בבית־סוהר לנשים. היא התנצלה על שאינה יכולה לקחת אותי לראות את עבודתה. מי אם לא ליילה יעלה בדעתו מיבצע יחיד שכזה במצריים? בשנת 75' היתה לשיחת היום הזועמת מפני שהעזה להעלות בתיאטרון שהקימה לא רחוק מאוניברסיטה אל־אזהר (המוסלמית) מחזה בגנות ניקמת הדם.

אותו בעזרת שחקניה ונושאו היה רצח אין כמעט דבר שעשתה, מאז, בתיאטרון ומחוצה לו שלא הזמין אליה ישירות את הצנזורה. לפני כמה חודשים ניסתה להעלות מחזה של משורר יהודי ידוע שחי במצריים במאה שעברה, יעקב צנוע, והצנזורה פשוט פעלה את התיאטרון. „היו אלה שלוש פארסות חמודות ולא מזיקות. מין קומדיה דל־ארטה מצרית. אבל בזירוקרטיה שלנו יושבים אנשים החושבים עדיין בסגנונו של נאצר. גם בין האמנים, לצערי, קיימים עדיין פחד והסתייגויות. זו הסיבה שאת הסרטים החדשים, התעודיים ובעלי הערך החברתי־האמיתי אין מוכנים עדיין בסיגנונו של נאצר. גם בין האמנים, נאים ישראלים כמוך. זו גם הסיבה שישנם אינטלקטואלים רבים כל־כך הפוחדים ממגע ישיר עם הישראלים ומסתייגים מן השלום של סאדאת. הם מרגישים כאילו גנבו מהם את העוגה."

ליילה אבו־סייף מדברת בלהט. אינה חוששת להיחשף. גם עם חבריה הטובים היא נקלעת לעימותים לבקרים. „יש לנו במאים טובים במצריים, אבל את איש מהם לא מעניינת בעיית האשה."

אני רוצה את החופש שלי — הוא סרט תעודי על תשע נשים יוצאות־דופן, ועל מאבקן לחירות אישית, שנעשה על־ידי ליילה בצורה עצמאית במשך ארבע שנים. „אנשים כועסים עלי מאד. אינם מבינים כי משמעות חיים מודרניים לחברה מתקדמת אינה מוגבלת לגברים בלבד. נערה מודרנית בקאהיר יכולה לשחות, לעשן, ללכת בביקיני. אבל אם היא נישאת, היא נתונה לחסדי בעלה בדיוק כמו בימי־הביניים. אחת הפמיניסטיות הגדולות שלנו היא ג'יהאן סאדאת. ב־1975 ניסתה לאסור את הפוליגמיה ואת הגירושין החד־צדדיים וההמונים קמו נגדה. למרות זאת לא נסוגה והצליחה לפני שלושה חודשים להעביר חוק מסויים שיקשה על הבעל לגרש את אשתו והוא עצמו יצטרך לעזוב, אם ירצה בגירושין ולהשאיר את הבית לאשה וליל־דים. מאחר שבקאהיר קיים מחסור חמור בדירות יהיה לו קשה לעשות כן. הנשיא הצליח להעביר את החוק בין שתי אסיפות לאומיות, אחרת היה נתקל בהתנגדות עזה! ורק השבוע הופיעה בפעם הראשונה במצריים פירסומת לגלולה למניעת הריון בעיתון אל־אהרם!"

ליילה משוכנעת כי אשת הנשיא המצרי מודעת מנסיונה האישי לסיבלה של האשה. „היה זה כנראה משהו במישפחתה, משהו שקרה לה בעצמה פעם — שעשה אותה רגישה כל־כך לסיבלן של נשים", סבורה ליילה, שגם לה עצמה היתה דרך ייסורים ארוכה עד שהעזה לפתוח פה בציבור.

כשהיתה בת 18 השיאו אותה הוריה בניגוד לרצונה. היא ברחה לארצות־הברית ובעלה — אחריה. תהליך הפרידה ארך שבע שנים. ביניתיים למדה והתחילה ללמד באוניברסיטת ויסקונסין, שעה שהוא עבד כאדריכל בקאהיר וניסה להתחמק מגירושין רק מפחד השערורייה שצעד כזה יעורר בסביבה. משחזרה ליילה למצריים חדורה בהכרה ששליחותה התרבותית חיונית יותר לארצה מאשר למערב כולו, הודיעה לבעל הנדהם: „גם אם לא תגרש אותי לא אחייה איתך. אעדיף לחיות לבד." רק אז השיגה את הגט המיוחל. „הוא חשש מסקאנדל ולכן אני הפכתי לסקאנדל."

עדנה פיינרו

ליילה אבו־סייף מביימת מחזה בתיאטרון הניסיוני שלה
הצנזורה סגרה

מחתה עד עכשיו בסירטי תעודה לטלוויזיה ולקולנוע, ובאספקת שירותים לחברות זרות שבאו להסריט בישראל, מרחיבה את פעולותיה. החברה הקימה מרכז־תיקשורת בירושלים, מתוך תיקווה כמוסה שהוא ישמש גרעין לערוץ שני בטלוויזיה, אם וכאשר יקום. ובנוסף על כך, מקווה מיכה שגריר להיכנס להפקת סירטי עלילה באורך מלא, עניין שממנו משך ידו מאז הכישלון המיסחרי של הסיירים. בין השאר הוא מקווה לעניין את קלוד ללוש בהפקת סרט לפי תסריט בשם רקוויאם למלך מרוקאי של גבריאל בן־שמחון, והוא נסע להיפגש עם ללוש, למטרה זו, בפאריס.

סרטים

ההולנדים באים

הולנד אינה מעצמת קולנוע. עושים שם כ־15 סרטים ארוכים בשנה, ועוד הרבה סרטים קצרים וסירטי אנימציה. מיגבלת השפה מעיקה על הקולנוע הזה כמו על כל קולנוע לאומי של ארץ קטנה, שאין מדברים בה את אחת השפות הבינלאומיות הנפוצות. תעשיית הסרטים נשענת במידה בלתי־מבוטלת על קרנות ועל הלוואות ממשלתיות המגיעות לעיתים עד 60 אחוז מתקציב הסרט. הלוואות ההופכות מענק ברגע שהסרט אינו מכסה את הוצאותיו.

כל זה מזכיר מאד את הקולנוע הישראלי. אבל בכל זאת יש הבדל, ומי שרוצה להיווכח בו, מוזמן לבקר החל בשבוע הבא בשלושת הסינמטקים, תל־אביב חיפה, וירושלים, שם יוקרנו במשך חודש נובמבר סרטים הולנדיים.

בין הקולנוע ההולנדי לקולנוע הישראלי יש שוני אובייקטיבי. המציאות שבה חי הקולנוע ההולנדי, שונה מזו של ישראל. הלחצים החברתיים והכלכליים שונים, והנושא המטריד ביותר את בני ארץ־השפלה, זו סכנת השיגרה וההתמסדות המוחלטת, הפיכת האדם בורג חסר־אישיות החושש

נושקה ואן בראקל
אורחת בישראל

אפילו להטיל ספק באושר המדומה שלו. בסרטים כמו מר קלומפף או דוקטור פולדר, קומדיות שחורות ופסימיות, מדובר בשני בורגנים שמנסים לפרוץ החוצה מן המיסגרת הזאת, ולהתקומם נגד אורח־חיים שבו כל דחף פנימי נדחק הצידה, כל רגש וכל תחושה עובר ביקורת של ההיגיון ושל אמות־המידה המוסריות והחברתיות, וה־אימה בפני הבלתי־נודע גורמת לכך שאין איש עושה אלא את מה שעושים האחרים וכבר נבדק קודם לכן.

עין ביקורתית. כבר מתוך שני הסרטים הללו, ניתן להבחין בהבדל שני, מהותי וחשוב עוד יותר, בין הקולנוע ההולנדי לקולנוע הישראלי. אומנם גם שם יש קומדיות אירוניות ונערים מיוחמים, כמו אצלנו, אולם יחסית, כמות הסרטים

במאי פים דה־לה־פארה
משוגע לקולנוע

שמנסים להתמודד ברצינות עם המציאות ולנתח אותה בעין ביקורתית, גדול לאין שיעור מזה שמקובל בישראל.

אולי משום כך אפשר למצוא בקולנוע ההולנדי הרבה יותר סרטים אמיתיים מאשר בקולנוע הישראלי, גם בבחירת הנושאים וגם בדרך הטיפול בהם, אם מדובר בעבר הרחוק, בעבר הקרוב או במציאות של היום.

ז'וזה רוייטר ב„אנה וידת השמש"
פירסום בינלאומי

מאקס האוזר, לדעת רבים, הוא הסרט החשוב ביותר שנעשה בהולנד, בשנים האחרונות, על־ידי הידוע בבמאי הולנד, פונס ראדמקרס, משחזר למשל את השחיתות והניצול המחפיר שהיה נהוג באינדונזיה, או, עדיין מושבה הולנדית, באמצע המאה הקודמת. מבוסס על ספר ששייך לקלאסיקה של הספרות ההולנדית, באותו שם, שנכתב כנראה על־ידי פקיד מימשל שחתם בשם „מולטאטולי", שפירושו „ראי־תי סבל רב".

הומור שחור. פאסטורלה 43 של וים ורסטאפן מבוסס גם הוא על רומן מפורסם, הפעם של סימון וסטדייק, על תקופת הכיבוש הנאצי בהולנד. זוהי פרסקה רחבת־ידיים ומרשימה, בהומור שחור ובריבוי הדמויות האנושיות שבו, פרסקה שמציגה את העם ההולנדי כתערובת של תמימות ונחישות־דעת, קונפורמיסטים שזקוקים ל־שיגרה אפילו במחתרת שלהם, וגם כאשר

במאי פונס ראדמקרס
הידוע שבהם

אין ספק בליבם מה הוא הדבר שהם צריכים לעשות. ורסטאפן, יחד עם שותפו במשך שנים רבות, פים דה לה־פארה, סיפק לקולנוע ההולנדי כמה מסרטיו המרתקים והמצליחים ביותר. השניים החלו דרכם בהפקת סרטים קצרים, הם עברו לסרטים ארוכים, כאשר הם מתחלפים לסירוגין במלאכת הבימוי וההפקה (ניסיון שניסו בזמנו לשחזר גם בארץ, ללא הצלחה) וכמה מסרטיהם בעבר, שהיו נועזים במיוחד בשימוש שהם עשו במין ובחריגים חברתיים, הבטיחו להם לא רק ביקורת אוהדות, אלא גם הכנסות שמנות.

דה לה־פארה עצמו מיוצג בתוכנית של הסינמטקים בסירטו עם אחד, שהוא, למעשה, מחווה של הבמאי לארץ מולדתו, סוריינאם (גוויינה ההולנדית). דה לה־פארה, משוגע לקולנוע הבולע סרטים בכמויות בלתי־רגילות ומחזיק בביתו עותקים פרטיים של כל סירטי היצ'קוק המאוחרים, ניסה בסרט זה להצביע על המשבר שהוא עצמו חש, משבר של מי שאינו יכול להחליט אם להעדיף את מולדתו, שהיא עדיין פרימיטיבית ובשלבי התארגנות, או את אירופה, מולדתו, המתוחכמת, והמתנוות, שבה הוא חש זר.

תגלית יפהפיה. השחקנית המופיעה בסרט זה, וילקה ואן אמלרוי, תגלית של הצמד שכונה במשך שנים בהולנד, בחיבה „פים ווים" (עד שנפרדו לפני כשנתיים), היא כיום הדבר הקרוב ביותר שיש בהולנד לכוכבת בקנה־מידה בינלאומי. יפהפיה המשתתפת בסרטים רבים בהולנד ובבלגיה, פרנץ זוואראטס, במאי סרטים נסיוניים, הקדיש לה את סירטו הראשון זו אני. זהו סרט שמתרחש כולו בדירה אחת עם דמות אחת — דמותה של וילקה המגלמת, למעשה, את עצמה. העלילה, המספרת על שחקנית שמקבלת הצעה טלפונית לתפקיד, וצריכה להחליט במשך שעה וחצי, מספקת אפשרות לזוואראטס ליישם את נסיונו בקולנוע הנסיוני, למטרות עלילתיות. ואכן, התרגיל מצא חן בעיניו עד כדי כך שהוא עבר בינתיים לבימוי סרטי עלילה מן השורה.

במיסגרת הסרטים ההולנדיים שיוקרנו

במאי וים ורסטאפן
המרתקים והמצליחים

אצלנו, יוקרן גם אנה, ילדת השמש, סרט המשחזר את החלמתה של נערה הסובלת מסכיזופרניה. זהו סרט של הבמאי רנה ון ני, שהחל דרכו בסירטי תעודה — נושא שבו הולנד זכתה בפירסום בינלאומי עוד לפני שנים, תודות לבמאי בשם ז'וריס איוונס.

אגדות מלנכוליות, הן סרטים קצרים שנעשו על־ידי ארבעה במאים צעירים, כולם בוגרי בית־הספר לקולנוע בהולנד. הידועים שבהם, הם גידו פטרס ונושקה ואן בראקל, שתבוא כנראה לישראל במיסגרת החודש כדי להציג סרט נוסף משלה, אהבה ראשונה, המתאר את החוויה הריגישית־המינית הראשונה של נערה בת 14 המקיימת יחסים עם גבר שהוא למעשה ידיד של הוריה.

בין ידידות לאהבה

רגעים (צפון, תל־אביב, ישראל) — סיפור מערכת־היחסים בין שתי נשים צעירות, אחת ישראלית, היא שנייה תיירת מצרפת. הן פוגשות זו בזו ברכבת הנוסעת לירושלים. הישראלית בדרכה לכתוב ספר, הצרפתיה במיסגרת טיול ברחבי הארץ. הן נקשרות ביניהן בקשרים שהסרט מתקשה להגדירם, משהו יותר מידידות, אבל לא ממש אהבה. בסופו של דבר, הקירבה ביניהן מגיעה לשיא בעזרת צד שלישי, ידיד של הישראלית, שבא לבקרה בירושלים ומתנה אהבים עם שתי הנשים אחרי ליל בילויים, בסצנה שעוררה את חמת זעמה של הצנזורה הצנועה והצדקנית שלנו.

החלק השני של הסרט מוקדש לפגישה מחודשת בין השתיים, חמש שנים מאוחר יותר, כשהישראלית כבר נשואה לידיד שלה ואחרי שילדה לו ילדים, והצרפתיה, שעימה ניהלה קשר מיכתבים כל הזמן, באה לבקרה שוב. אבל גם הפעם נעצרת מערכת היחסים ביניהן בגבול שלפני מעשים מוגדרים.

לטובת הסרט ולזכות מיכל בת־אדם, שזה נסיונה הראשון של כבמאית, צריך לומר שהשימוש בטכניקה הקולנועית נהיר לה, ושהיא מיטיבה ליצור אווירה, לרמוז רמזים ולהמחיש תחושות, בעזרת מבטים חטופים, מצלמה שמתבוננת אל המקום הנכון, או שתיקות, כמעט ללא עזרת דיאלוג. אם יטען מישהו כי הסרט אינו מעז לומר דברים עד הסוף, בתיאור הקשר בין השתיים שהוא נושאו הבלעדי, יתכן שזו בדיוק הכוונה: הצגת שתי נשים שנאבקות בנטיות הלסביות שלהן. אם זה אכן כך, הרי הצילום, הבימוי והמישחק, בממיוחד זה של הצרפתיה בריג'יט קאטיון, המופיעה לצד מיכל בת־אדם, משרתים היטב את המטרה.

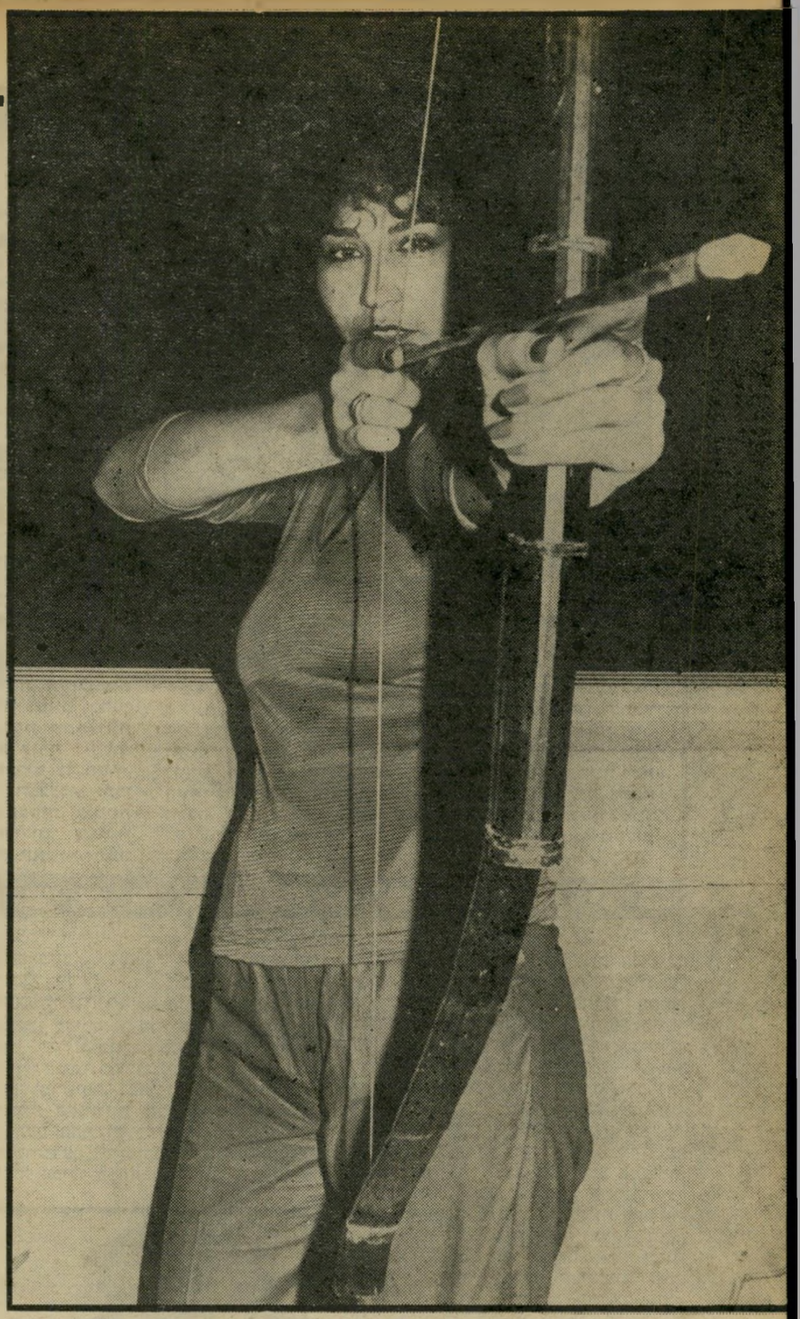
בת־אדם וקאטיון: פגישה מחודשת

לעומת זאת, מצטיין הסרט בקוצר ראיה מחריד. כל מה שאינו נוגע ישירות לשתי הדמויות הראשיות, מוזנח לחלוטין. אין כאן דמויות מישנה, לכל היותר יש צללים חיוורים ובלתי־מעניינים. אין שום ניסיון ליצור רקע אמיתי לאירועים האישיים המוצגים על המסך, ואם הפגישה בין השתיים היתה מתנהלת בחלל החיצון זה לא היה משנה הרבה. אפילו במה שנוגע להן עצמן, כל מה שאינו שייך לסיפור הקשר ביניהן, פשוט אינו קיים. וזה אינו מספיק כדי שלצופה יהיה באמת איכפת.

הילדה מבית־שאן שכבשה את ת"א יוצאת

ורד הרוקדת

מאה שבעים ושישה הסנטימטרים של ורד מיארה, הם מאה שבעים ושישה סנטימטר של דינמיט.

המיטען המסוכן הזה מתפוצץ כימעט מדי ערב, כאשר ורד מגיעה לאיזושהי רחבת־ריקודים. לא חשוב איפה. זה יכול להיות במסיבה, בדיסקוטק או סתם ב־בית. כל מגנינת דיסקו מהווה בשבילה נפץ המצית פתיל רועם. הפתיל הוא בדרך כלל קצר מאד. אפילו מבלי שתר־גיש בכך, מתחיל גופה החטוב לתפארת של ורד להתנועע.

וכשהיא עולה לרחבת־הריקודים, עם בן־זוג נועז או בגפה, יעזו רק עיוורים להמשיך ולרקוד במחיצתה. כי מה ש־היא עושה שם אינו דומה כלל לריקוד המקובל. היא מתנועעת לקצב המוסיקה כמו יצור חסר־חוליות. היא מתקפלת ו־מתמתחת, מענטזת ומעכזת, כמו סופת הוריקאן אנושית. לצופים בה — וזה קורה, בדרך כלל, לכל אותם שנמצאים או בסביבה — היא נראית כמו ים גבה־גלי, אבל במאונך.

זה לוקח כמה דקות עד שהיא נכנסת לאכסטזה, עוצמת את עיניה ומתנתקת מהסביבה. אז נדמה כאילו עור גופה קטן עליה בכמה מיספרים, וכל מה שארוז בתוכו שואף להתפשט בחלל. היא מהווה אז סכנה אקולוגית. בייחוד לנערות, ש־האמינו עד אז שהן יודעות לרקוד. הרבה פסיכיאטרים יכולים להתפרנס מרגשי ה־תיסכול והנחיתות שוורד שותלת בהן.

רק בשבוע שעבר רקדה ורד בהמועדון התל־אביבי, שבו שהו באותו הזמן נגן הגיטרה האגדי אריק קלפטון ואנשי לה־קתו. מדי הופעה שלהם הם מקפיצים את קהל־המעריצים שלהם מתוך הכי־סאות. הפעם היו הם עצמם הקופצים. הם פערו את עיניהם לרווחה, שיפשפו אותם מול ורד הרוקדת, כמי שאינם מאמינים למראה עיניהם. אחר־כך הריעו לה בהתלהבות.

בתוך גן העדן

לא לחינם מכירים אותה בכל תל־אביב בשם „ורד הרוקדת".

כי מי שראה אותה רוקדת פעם אחת יתקשה קצת לשכוח את המחזה.

חץ מזורד

להרפתקה חדשה: ורד התמירה משמשת מטרה לחיזוריהם של רבים מזאבי העיר והצליחה לשבור מיספר לא קטן של לבבות. השבוע יצאה ורד היא הזמנה לגרמניה כדי לנסות להפוך שם לזמרת דיסקו.

לכבוש את אירופה

הבעיה עם ורד היא, שגם כשאינה רוקדת קשה מאד שלא להבחין בה.
בדרך כלל היא בולטת בראש אחד מעל כולם. הראש הזה מוקף בלוריית־אפרו ענקית, שגם בגובה רגיל היתה מושכת תשומת־לב. אבל הראש, כמו שאומרים עליה החברה, הוא כלב לעומת הרגליים. יש לה רגליים שכימעט לא נגמרות. המבינים שבזאבי העיר הגיעו, על סמך תצפית ממושכת, למסקנה ש־לפחות מבחינה זו היא תופעת־טבע. אין פלא שעם רגליים כאלה היא נראית כמו רוקדת, גם כאשר היא סתם הולכת.

חוץ מזה היא תמיד מחייכת. היא עושה את זה בעזרת שני טורי שיניים צחורות ועיניים כהות נוצצות, שמדביקות מיד את כל מי שמתבונן בהן.
אבל מאחורי הדבר הרוקד־והצוחק הזה... כן, כן, כאן מצפים כולם לשמוע סיפור על נערה מוכת־גורל, שהחיים התאכזרו לה, שהצליחה בכוחות על־אנושיים להתגבר על סבלותיה וליצור לעצמה תדמית זוהרת ועליזה. טוב, אז במיקרה של ורד, זה לא הסיפור הזה.
אם יש לה איזה שהן טענות לחיים הן מסתכמות, בשלב זה, במילה אחת: קשה. מה קשה? קשה לרווקה בת 26 לחיות לבדה בעיר הגדולה, לעבוד לפרנסתה כמלצרית או כמנהלת־מיסעדה, ולהיות מוכרת כ„ורד הרוקדת". זה יוצר מיד סיווג מסויים של הדמות. נוטים לשייך אותה לסטריאוטיפים של נערות מסוג זה.

„היום אני מנהלת מיסעדה סינית," אומרת ורד. „אנשים מקבלים אותי כבר אחרת. אבל כשהייתי מלצרית, האנשים, שלא ידעו מי אני ומה אני, התייחסו אלי בזילזול, רק בגלל העובדה שאני מלצרית. הם קבעו עלי דיעה מראש. ראו אותי רוקדת וקבעו: ,זאת לא רצינית'. והם לא ידעו בכלל מה זה הריקוד בשבילי."

בשלוש השנים שהיא מקשטת את הנוף התל־אביבי, רכשה לעצמה ורד חוג רחב מאד של מכרים וידידים. אבל ספק אם רבים מהם אומנם מכירים את ורד האמיתית.

קודם כל, היא לא בדיוק ורד. היא ריימונדה. זה השם שהעניקו לה הוריה כאשר נולדה במרקש, מרוקו, כבתו של חייט אמיד ובעל חנויות של בדים. היא היתה בת ארבע כשהוריה עלו לארץ ב־1957, עם גלי העליה הגדולה ממרוקו.

שלחו את המישפחה מן הגמל הישר לבית־שאן, עירו של שר־השיכון, דויד לוי. אביה של ריימונדה היה ידידו. כמו דויד לוי, עשה גם האב את תחילת דרכו בעיירת־הפיתוח כפועל בניין. אחר כך, כשהתבסס, פתח חנות חייטות בעיר. אל ארבעה הילדים שהביא עימו ממרוקו נוספו ארבעה שנולדו בבית־שאן.

ילדותה של ורד־ריימונדה עברה עליה בבית־שאן. זה היה בשנים שבהן היתה בית־שאן שם נרדף לעיירת־מצוקה, וסיפור הילדה הרעבה מבית־שאן זיעזע את כל הארץ. אבל הזיכרונות שנושאת עימה ורד משנות ילדותה עומדים בסתירה מוחלטת לכל מה שחושבים למצוא אצל ילדה שגדלה בבית־שאן.

„זאת היתה ילדות נפלאה," היא נזכרת. „הילדות הכי יפה שיכולה להיות. אני לא חושבת שלאחים שלי, שגדלו במקום אחר, היתה ילדות כזאת. בית־שאן היתה עיירה קטנה ויפה. מסביב היו קיבוצים פורחים. מגיל צעיר הייתי חניכת תנועה, השומר־הצעיר. היינו מבלים המון בטיולים ובביקורים בקיבוצים השכנים. חוץ מזה היה לנו הסחנה. אני חושבת שגדלתי הסחנה. היינו הולכים לשם ברגל, וזה כמו לגדול בתוך גן־עדן."

על הטרקטור וברפת

כשסיימה את בית־הספר היסודי, היתה ורד ילדה קטנה וצנומה, שלא התבלטה בין בנות כיתתה. היא חלמה אז ללכת לאחד מקיבוצי הסביבה, כדי להמשיך ללמוד בו. אז הכירו אותה בני גילה בתור „ריימונדה הרוקדת". היא רקדה כבר מהגן. כאילו נולדה עם הילדק הזה. תמיד היתה רוקדת בהצגות ובמסיבות, אפילו בלי סיבה מייוחדת.

היא לא מצליחה לזכור איך זה בא ואיך זה התחיל. לא היו רקדניות במישפחה, והמוסיקה שניגנו בבית היתה בעיקר מוסיקה מיזרחית. אבל היא היתה הרקדנית בה"א הידיעה של בית־הספר. היה לה שמח.

לא נעים, לא נורא

בכל פעם שהיא רוקדת עם בן־זוג נראית הסצנה לא נעים, לא נורא, כאן היא נראית רוקדת במסיבה עם העיתונאי אורי דן. שבו רוקד יעקוב בודו עם רקדנית הגבוהה ממנו בכמה ראשים. גובהה של ורד (176 ס"מ) מבליט אותה בכל אירוע.

ורד הרוקדת

(המשך מעמוד 55)

ההורים לא התלהבו במייחד מהרעיון של הקיבוץ. הם העדיפו שתמשיך את לימודיה התיכוניים בפנימיה. כחניכת השומר־הצעיר האמינה ריימונדה שמה שיצמח ממנה זו חקלאית. היא החליטה לבחור בפנימיה חקלאית, חוות־לימוד ליד עפולה. שם החליטו בשבילה, שריי־מונדה זה לא שם עברי ושינו אותו ל־„ורד".

היא למדה שם ארבע שנים, נהגה ב־טרקטור ואהבה לעבוד ברפת. „אהבתי את החיים האלה." נזכרת ורד, „לא אהבתי בכלל את העיר." היא סיימה שם בעתיד בתור מורה. באותה עת העתיקה את המגמה הביולוגית, וראתה עצמה מישפחתה את מקום מגוריה מבית־שאן לעכו.

„זה לא רק המישפחה שלי," נזכרת ורד, „כימעט כל השכונה עזבה. בשנים שאחרי מילחמת ששת־הימים עזבו כימעט כל התושבים הוותיקים את בית־שאן, ועברו להתגורר במקומות אחרים בארץ. זה היה כנראה ביגלל מילחמת־ההתשה על הגבול, החדירות ההפגזות. העיר השתנתה לגמרי."

בכיתה השביעית חל המהפך בוורד. היא צמחה, תוך שנה אחת, לגובה. היא לא זוכרת בדיוק כמה סנטימטרים נוספו לה אז, אבל בדבר אחד היא בטוחה: „הרבה". מנערה נמוכה ורזה הפכה לפתע לזלובית — נערה גבוהה מאד ורזה. אנשים שלא ראו אותה כמה חודשים ר־פגשו בה, לא הצליחו לזהותה. „זה היה נורא מצחיק," נזכרת ורד, „תוך שנה אחת הפכתי פתאום למשהו אחר לגמרי."

הגובה הוסיף לה ביטחון. היא היתה שחקנית כדורסל מצטיינת, שהתחילה להסתכל על העולם מלמעלה. מהשירות הצבאי פטרו אותה. היא היתה בת ל־מישפחה מרובת־ילדים, שגיוסה היה מחייב את צה"ל להעניק תמיכה למיש־פחתה. באותן השנים היתה זאת סיבה לפטור מהשירות. ורד ביקשה להמשיך בלימודים, במיכללה של בית־ברל, ב־צופית, להכשיר את עצמה כמורה לביו־לוגיה.

היא עברה בהצלחה את בחינות הכני־סה, אבל אז הסתבר לה כי לא תוכל לממן את הלימודים. „לא היה חסר לנו בבית שום דבר, אף פעם," היא אומרת. „היו לנו חום ואהבה ומתנות והכל. קי־בלנו כל מה שרצינו מההורים. גדלנו במישפחה שלא היתה מבורכת באמצעים, אבל היה בה הרבה הרבה אהבה. אבל כשראיתי את שכר־הלימוד שביקשו ממני, זה היה דבר נורא. לא העזתי יותר לבקש מההורים שלי. בסך הכל היינו מישפחה־מרובת־ילדים."

ליד האגם — כמו באגדות

ורד חזרה לבית הוריה בעכו, אך לא היתה יכולה להמשיך ולחיות ב־עיר.

„זה היה הדבר הכי קשה שעברתי ב־חיים. לבוא לגור בעכו. לא היכרתי שם אף אחד. לא היו לי חברים, ולא היתה לי חברה. האנשים בסביבה גם לא מצאו חן בעיניי. חוץ מזה התרגלתי כבר לעצ־מאות, ולא הסכמתי עם זה שההורים יגידו לי מה לעשות."

ההורים רצו שוורד תישאר בעכו, תעבוד ותחסוך כסף להמשך הלימודים. „לא היה לנו כסף למותרות. אבל לימו־דים? ההורים עשו הכל, כדי שהילדים במישפחה ילמדו. זה היה הדבר הכי חשוב בבית."

היא חיפשה לעצמה מיקצוע ופרנסה. תחילה עבדה כמדריכה במוסד של מיש־רד־הסעד בקריית־ביאליק, אך לא החזיקה מעמד שם. „הילדים היו יותר מדי מופ־רעים." משם עברה לעבוד כמדריכה ב־כפר־הנוער בבן־שמן. זה היה פרוייקט ניסיוני של פנימיה לילדים מחוננים, ו־היא נשארה שם כשנה. אחר כך חזרה לעכו.

באמצעות מודעה בעיתון הגיעה אל רופא־שיניים חיפאי, שאצלו למדה ו־עבדה כאסיסטנטית. במיקצוע זה עסקה שנתיים. אחרי שנה נטשה את עכו, שכרה לעצמה דירה בחיפה והיתה לחיפאית. העיר קלטה אותה. היא מצאה שם חברה לרוחה, ומחזרים, והיה לה גם מה לעשות והיכן לבלות. חלק משכרה שלחה כ־תמיכה להוריה בעכו. לצורך זה אף חיפ־שה עבודות נוספות. במשך תקופה עבדה בשעות הלילה כמלצרית בבית־תה.

אז גם אירע המשבר הראשון בחייה של ורד. היא התאהבה בצעיר מקומי ויחד עימו תיכננה אף נישואין. החתן המיועד החליט לרדת מהארץ ולחפש את עתידו בשוודיה דווקא. הוא נסע לשם ושמר על קשר מיכתבים עם ורד. הם סיכמו ביניהם שהיא תצטרף אליו אחרי שית־בסס.

ואמנם, כעבור כמה חודשים נסעה ורד לשוודיה. זאת היתה הפעם הראשונה, מאז שהגיעה לארץ כילדה, שעזבה את גבולות המדינה. „זה היה כמו חלום עבורי. גרנו בכפר, ליד אגם, נוף חלומי. כמו בציור. היו שם ברבורים ומראות כמו באגדות." אבל הניתוק הזמני עשה את שלו. ורד הרגישה, לטענתה, שהאה־בה לחתנה המיועד התפוגגה. „באיזשהו מקום זה נגמר." למרות זאת נשארה בשוודיה שלושה חודשים, למדה בערבים את השפה. כשהרגישה שהיא שולטת בשוודית, ארזה את המזוודות וחזרה ל־ארץ.

אז החלה תקופת האהבות הנכזבות. גם רומן עם צעיר חיפאי הסתיים בשיב־רון־לב, והיא החליטה לנטוש את חיפה ולעבור לתל־אביב.

כמו בסרטים, המספרים על הנערה ה־כפרית המגיעה אל העיר הגדולה ובדת־עצות, כדי לחפש את עתידה, כך הגיעה ורד לתל־אביב, שהיתה עבורה בבחינת מטרופולין שהולכים בה לאיבוד. כימעט שלא היה לה גרוש על הנשמה. לא היה לה מכר ומודע בעיר. אבל היא היתה מוכרחה לברוח. אחר כך, כשגילתה זוג נשוי, שהיו ידידים ישנים שלה, עברה להתגורר זמנית בדירתם.

„לא אהבתי את תל־אביב," היא מודה. „כל יומיים הייתי נוסעת חזרה לחיפה. פשוט לא סבלתי את העיר. לא הסתגלתי אליה. הייתי טיפוס שונה לגמרי. הייתי אחת כזאת, שאת ימי החופש או השבתות הייתי מבלה עם חברה. היינו נוסעות לטייל, לכינרת או לגליל, לקטוף פרחים ולהסתכל על נופים. היינו נוסעות לאילת וישנות שם על חוף־הים, בשקי־שינה. איפה לא היינו? היינו מטיילות בכל הארץ. המילה בילוי לא היתה בשבילי דיסקוטקים, אלא חיק הטבע."

תככים, מרפקים ורכילות

את הצעדים הראשונים שלה בתל־אביב עשתה ורד במישרד פרטי, כחוקרת מתחילה. „בהתחלה חשבתי ש־להיות חוקרת זה להיות בלשית, כמו בסרטים. לפענח כל מיני תעלומות של פשע ומעשי־רצח. אבל אחר כך הסתבר לי, שרוב העבודה זה לעקוב אחרי בעלים בוגדים או נשים בוגדות. ללכת עם עוד בלש ולעשות את עצמנו זוג אוהבים, כדי שלא ירגישו שאנחנו עוקבים. זה לא היה בשבילי."

התחילה שוב לחפש עבודה — מה שלא יהיה, העיקר לעבוד. מישהו הציע לה לעבוד כמלצרית במיסעדת־פאר, אל סי־ד, שנפתחה ביפו. היא חטפה את ה־עבודה בשתי ידיים, למרות שלא היה לה מושג בזה. כעבור כמה חודשים, כשנפתח ביפו מועדון אל־מאצ'ו, היא כבר עבדה בו כמנהלת על המלצריות. משם הגיעה אל המועדון של רפי שאולי, שבו היתה מלצרית ומרקידה. עצם הו־פעתה על רחבת הריקודים סחפה גם את הלקוחות.

בין עבודת מלצרות אחת לשניה כימעט שהספיקה דוגמנית. בעלי מיפעל בגד עור רצו בה, שלחו אותה לקורס דוגמנות בלונדון, בבית־הספר הנודע של לוסי קלייטון. במשך חודש וחצי היא שהתה שם במחיצת בנות־מיליונרים ובנות שייי־כים מנסיכויות הנפט, שהגיעו לבירת אנ־גליה כדי ללמוד טיפוח חן. ורד למדה שם מלבד נימוסים גם מישמעת אנגלית. הצברית המחוספסת קיבלה שם ליטוש.

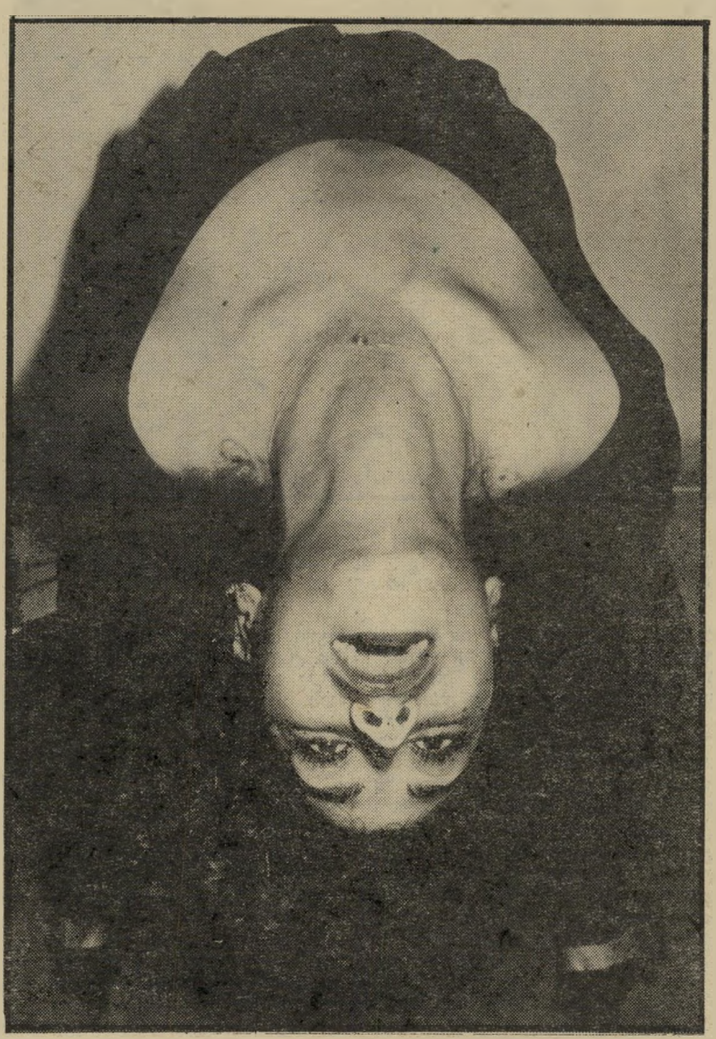
אבל כשחזרה לארץ, עם דיפלומה של לוסי קלייטון, והחלה לעסוק בדוגמנות, הסתבר לה שמשהו אחד שכחו ללמד אותה בבית־הספר בלונדון: שמאחרי ה־תדמית הזוהרת של המיקצוע מסתתר עו־לם של תככים, מרפקים ורכילות. „אי אפשר לתאר את זה במילים," נחרדת ורד, „זה עולם שבו כל אחד רוצה להרוס את השני. בעיקר לא מוכנים לתת דריסת־רגל לאחת חדשה." ורד, שטוב־הלב הוא אחת התכונות הבולטות ביותר שלה, הבינה מהר מאד שזה לא העולם בשבי־לה. היא ברחה משם באמצע שבוע־האופנה. „פשוט קמתי, ואמרתי שלום."

מהדוגמנות חזרה אל המיסעדות, הפעם בדרגה של מנהל־מיסעדה. לאחרונה ני־הלה את המיסעדה הסינית של ג'קי רונן. היא הוצפה בהצעות לניהול מקומות אי־רוח שונים, מיסעדות, מועדונים. יש לה כישרון טבעי לאירוח וליצירת קשר אישי מיידי עם הלקוחות. היא פתוחה, לבבית, משרה סביבה תמיד אווירה של עליצות.

אבל אם לא יראו אותה בשבועות ה־קרובים במיסעדה הסינית, או על רחבת־הריקודים של המועדון, זה לא מפני ש־איזה עסק אחר חטף אותה. ורד נוסעת לחו"ל, כדי לנסות ולפתח קאריירה ב־תחום אחר.

אירופה משתגעת כיום על טיפוסים מסוגה. הנראים ככושים או מולאטים. עולם הבידור האירופי מחפש בנערות נע־רות תמירות ויפות כמותה, המסוגלות לשיר ולהתנועע ולהלהיב המונים. ורד לא יודעת לשיר. אבל איש־עסקים חד עין הבחין בפוטנציאל הטמון בה. הוא לוקח אותה לגרמניה, כדי לנסות ללמד אותה שם לשיר, להזמין שירים במייוחד בשבילה, ולזרוק אותה אל ההמון הצמא לפנים חדשות.

ורד אינה בטוחה שתצליח בכך. אבל היא מוכנה לנסות. מה יכול להיות? תמיד תוכל לחזור לארץ. ואולי יאיר לה מזלה, וורד הרוקדת תהפוך לפתע לכוכבת־דיסקו, ורד המזמרת?

עולם הפוך

ורד בפוזות שצולמו (**ראה גם למעלה**) בשעת ריקוד. אחרי שהיתה מדריכת־נוער, אסיסטנטית של רופא־שיניים, חוקרת, מלצרית ומנהלת־מיסעדה, יוצאת ורד לחפש את מזלה בתור בדרנית דיסקו.

שיחור

פשרת יום הזיכרון

יושב־ראש הוועד המנהל של רשות־השידור, הפרופסור **ראובן ירון**, ומנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד**, הפילו עצמם לתוך תיסבוכת ממנה הם לא יודעים איך להיחלץ. בוקר אחד קם לפיד ושיכנע את ירון שאין צורך לקיים את הארוויזיון הבא בישראל. הנימוק היה כספי, אם כי אין ספק שהממשלה היתה מוכנה לתת לטלוויזיה תקציב מיוחד כדי שתקיים מופע זה, ששווה כל פרוטה מבחינת האפקט ההסברתי שלו.

האמת היתה שלפיד חשש שמא ארוויזיון 1980 לא יוכל להתמודד עם זה של 1979, וכי יזקפו על חשבונו את הכישלון. ישראל הודיעה לאיגוד השידור האירופי אי־בי־יו, כי היא מוותרת על עריכת הארוויזיון. העובדה שהטלוויזיה הישראלית צריכה את שירותי אי־בי־יו כמו אוויר לנשימה, וכי בהודעה זו היא קילקלה את היחסים עם איגוד זה, לא שינתה מאומה.

אחר־כך התחרט לפיד, וירון ניגרר אחריו. שוב החלו דיבורים, כאילו בכל זאת יש לערוך את הארוויזיון בישראל. ערב ההחלטה על שינוי ההחלטה הגיעה פתאום הודעה, כי הולנד הסכימה לקבל על עצמה את הארוויזיון. המצחיק בכל הפרשה שמי שיביים, ככל הנראה, את הארוויזיון הבא יהיה "הבמאי הישראלי **ראלף עינבר**, היושב דרך קבע באמשטרדם, מפני שלא היה די טוב לטלוויזיה הישראלית.

נראה כי קללת ארוויזיון 1980 ממשיכה לרבוץ על הטלוויזיה. בשבוע שעבר

מועמד אנסקי
לפיד רוצה

הגיעה הידיעה על התאריך שאותו קבעו ההולנדים לארוויזיון — בדיוק בערב יום־הזיכרון לחללי צה"ל, יום לפני יום־העצמאות.

לפיד יצא בשבוע שעבר לכנס אי־בי־יו בציריך, שם ניסה לשכנע את ההולנדים לשנות את התאריך. אך הדבר לא עלה בידו. כאשר הוא הכריז כי ישראל לא תשתתף בארוויזיון הבא, לא עשה הדבר רושם על איש.

המאבק על עלי כותרת

הידיעה שפורסמה במדור זה על החלטתו של מנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד** להמשיך בכל מחיר את התוכנית עלי כותרת, עוררה סערה בקרב השדרים הרואים עצמם כמועמדים לקבלת הירושה מידי **ירון לונדון**. ראשון המתמודדים היה איש הטלפון האדום בגלי צה"ל ואחד ממשתתפי תוכנית החדשות לילדים מה העניינים — **צבי ריימון**.

אולם נראה כי לפיד מבכר על פני ריימון איש גלי צה"ל אחר, **איכס אנסקין**, ידידו של לפיד ומי שכתב את הספר על מערכת הבחירות של הליכוד. אנסקי יעבור השבוע מיבחן־מסך, ואם יעמוד בו, יש סיכוי רב שאפשר יהיה לראותו בעתיד הקרוב, פעמיים בשבוע, מראיין ומשעשע.

אין כניסה לסמנכ"ל

מה שלא הצליחו לעשות מנכ"ל הרשות הקודם **יצחק ליבני**, מנהלי הרדיו לשעבר, מנהל הטלוויזיה לשעבר **ארנון צוקרמן**, ואפילו המנכ"ל הנוכחי **יוסף** („טומי") **לפיד**, הצליח לעשות מנהל הרדיו החדש **גידעון לב־ארי**.

המדובר בסמנכ"ל הרשות לענייני מינהל וכספים, **שלמה עבאדי**. במשך שנים שולט עבאדי ביד רמה בכל מה שקורה ברדיו ובטלוויזיה. השביתות, הסיכסוכים והאווירה העכורה היו תוצאה ישירה של מעשיו ומחדליו. האיש שלא הבין מאומה בתיקשורת ניסה והצליח לשלוט ברשות־השידור.

עד שעבאדי הגיע להתקלות עם לב־

סמנכ"ל עבאדי
בן־ארי גירש

ארי. כאשר הבין לב־ארי כי עבאדי מנסה לשלוט ברדיו כפי שעשה עד כה, בעזרת המנגנון והקופה העומדים לרשותו, הוא הודיע ללפיד על כוונתו להתפטר. לפיד נבהל ולעבאדי ניתנה הוראה שלא להתערב בענייני הרדיו.

לב־ארי הודיע כי מעתה יש לפנות אליו ישירות בכל העניינים הנוגעים למינהל ולכספים ולעקוף את עבאדי. כמו כן אסר בר, מנהל הטלוויזיה לשעבר **ארנון צוקרמן**, ואפילו המנכ"ל הנוכחי **יוסף** („טומי") **לפיד**, הצליח לעשות מנהל הרדיו החדש **גידעון לב־ארי**.

המדובר בסמנכ"ל הרשות לענייני מינהל וכספים, **שלמה עבאדי**. במשך שנים שולט עבאדי ביד רמה בכל מה שקורה ברדיו ובטלוויזיה. השביתות, הסיכסוכים והאווירה העכורה היו תוצאה ישירה של מעשיו ומחדליו. האיש שלא הבין מאומה בתיקשורת ניסה והצליח לשלוט ברשות־השידור.

עד שעבאדי הגיע להתקלות עם לב־ארי על עבאדי להיכנס לבנייני הרדיו.

הצנזור אינו

הישיבה בוטלה

מדי יום רביעי מתכנסת ברשות־השידור ישיבה הקרויה פורום־חדשות. ראשי הרשות וראשי מחלקות החדשות משתתפים בישיבה, מנתחים את מהדורות החדשות ששודרו, מאשרים נושאי חדשות לשבוע הבא ומכינים מדיניות של תוכניות חדשות.

מאז נכנס **יוסף** („טומי") **לפיד** לתפקידו כמנכ"ל הרשות, ומאוחר יותר כמנהל הטלוויזיה, הפך פורום־החדשות לדימה של ביקורת וצנזורה. לכן לא התפלא איש שבימים הרביעי שעבר קיבלו כל חברי פורום־חדשות ידיעה על ביטול הישיבה. לפיד פשוט לא היה בארץ באותו היום.

עלו מחירי החלטורות

רבים מעובדי הרדיו והטלוויזיה מצליחים להגדיל מדי חודש את הכנסותיהם באמצעות חלטורות רשמיות. המדובר בהרצאות בפני קיבוצים, ועדי־עובדים, וחוגים שונים, המאורגנות על־ידי רשות־השידור וממומנות על־ידי הגופים המזמינים.

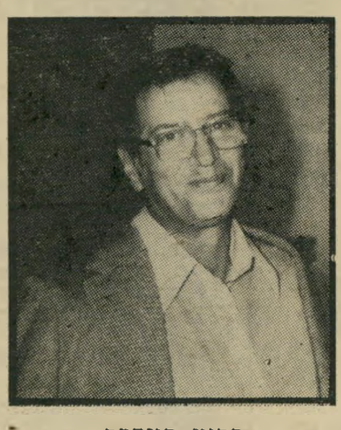
בשבוע שעבר החליטה **שושנה קוזיק**, עובדת הרשות הממונה על אירגון ההרצאות, להעלות את מחיר הופעתו של מרצה מטעם רשות־השידור.

יעקוב אחימאיר, עמוס ארכי ואחרים, המרבים להופיע, מקבלים לפי התעריף החדש 1500 לירות עבור הרצאה ודמי נסיעה בסכום דומה.

המנהל לשעבר התגעגע

התמרמרות רבה במחלקת הקריינים של הרדיו עוררה הצבתו של מי שהיה מנהל הרדיו, **חגי פינסקר**, כקריין חדשות.

פינסקר, שעזב את רשות־השידור ועבד היום בחברת תקליטים סי־בי־אס, ביקש ללכת בדרכו של **משה חובב**, שהיה מנהל הרדיו והקורא לעתים את החדשות.

קריין פינסקר
קריינים מוזזים

אולם קריאת החדשות של פינסקר מגומגמת ומזכירה את מהדורות החדשות של תחילת שנות ה־50'. הקריינים פנו למנהל הרדיו, **גידעון לב־ארי**, וביקשו להפסיק את „ההתעללות במאזינים".

גדעון רייכר נכנע

אחרי מאבק בן שנתיים הסכים לבסוף **גידעון רייכר** לתביעת סמנכ"ל הרשות לענייני מינהל וכספים, **שלמה עבאדי**, להתפטר ממישרתו ברשות־השידור.

רייכר, שהוא עובד קבוע בידיעות אחרונות, עבד גם בחצי מישרה ברשות־השידור. הוא היה מעביר ידיעות למהדורות חדשות ברדיו, משתתף בתוכניות שונות ברדיו ולעיתים אף בתוכנית כל־בו־טק בטלוויזיה.

עבאדי החליט לפטר את כל העיתונאים העובדים בחצי־מישרה בטלוויזיה, אולם רייכר היה היחידי שנאבק נגד פיטוריו.

בשבוע שעבר נכנע רייכר, קיבל את הפיצויים שלו ועזב. הוא ימשיך להופיע בכל־בו־טק, אולם יקבל סכום כסף עבור כל הופעה ולא משכורת.

קמבודיה: חשבונות אישיים

המיבצע המייוחד למען פליטי קמבודיה, שהטלוויזיה עומדת לקיים ביום הראשון הבא בהיכל התרבות בתל־אביב, הוא ללא ספק אחד המיבצעים החיוביים שערכה הטלוויזיה מעודה. והכל רוצים בהצלחתו. בעוד עובדי הרשות יוצאים מגידרם כדי להתנדב למיבצע, יושב לו האחראי על

במאי בירון
עוד להיט בקמבודיה

הבמאים, **יעקוב** („ג'קי") **גורן**, וממשיך לערוך את החשבונות האישיים שלו, אפילו על חשבון הילדים הרעבים בקמבודיה.

אין ספק כי התרומות שיגיעו בליל המיבצע תהיינה תוצאה ישירה של הצלחתו. ככל שהמופע בהיכל התרבות יהיה מוצלח יותר, כן יתפתו הצופים לתרום כסף רב יותר. כדי שהמיבצע יצליח, היה צורך לגייס להכנתו אל הכוחות המיקצועיים הטובים ביותר הקיימים בטלוויזיה.

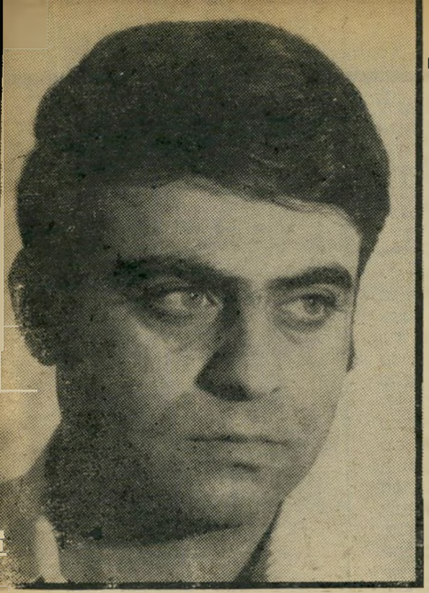
מנכ"ל הטלוויזיה **יוסף** („טומי") **לפיד**

ראש במאים גורן
חשבונות אישיים

בחר במפיק **אלכס גילעדי** להפיק את יום קמבודיה. היה טבעי לגמרי, כי הבמאי הטוב ביותר שיש לטלוויזיה, **יוסי צמח**, מי שביים את הארוויזיון וזכה לשבחים בינלאומיים רבים, יהיה במאי המופע המייוחד.

אולם גורן שונא את צמח. ההצלחות הרבות של צמח עוררו את קינאתו של גורן, אשר מילבד התואר „במאי" אינו עונה בדרך כלל על דרישות המיקצוע. כאשר פנו אל גורן, הצריך לאשר באופן

במאי צמח
„בלי כוכבים"

רשמי הצבת כל במאי לכל תוכנית, וביקשו את אישורו לצמח, הודיע גורן: „לא, אני לא רוצה כוכבים." צמח, שהביע קורדם לכן את הסכמתו, ואף החל לתכנן את הערב, נידהם. כמוהו גם יתר עובדי הטלוויזיה, שאיכפת להם שהמופע למען פליטי קמבודיה יצליח.

גורן מיהר למנות את **דן בירון** כבמאי הערב. בירון הוא אדם נחמד ויש הטוענים כי בעוד כמה שנים אף יהיה במאי ברמתו של צמח, אולם בינתיים רמתו המיקצועית מתאימה לעוד להיט.

אין ספק כי גם המופע של קמבודיה יעבור ללא תקלות, בעיקר כאשר באולפן בתל־אביב יעמוד הכן **ירון לונדון**, עם אישים שאותם הוא יראיין בכל פעם שתהיה תקלה באולם. אך הטלוויזיה, בגלל עקשנותו וצרות עינו של גורן, איבדה את הסיכוי להפוך את המופע לאירוע טלוויזיוני של ממש.

יום רביעי

31. 10

● **סודות המיקצוע ש.נ** (5.30). סרט חובה לילדים אוהבי וולט דיסני. הסרט מתאר את תהליכי הייצור ואת הדרך שבה מפיקים סירטי האנימציה.

● **מר אד** (7.00). בבית ווילבר יש כבר שתי חיות מדברות. בנוסף למר אד מגיעה הדודה של ווילבר עם התוכי המדבר שלה המעצבן את אד בדיוק כמו שהדודה מעצבנת את בני־האדם שבמישפחתה.

● **עץ אדונים ומשרתים** (8.00). ג׳יימס יוצא לשדה־הקרב ותייזל וריצ׳ארד ממתינים בדאגה לידיעה ממנו. בתחילת המאה היתה בעיה של פליטים מבלגיה, לא מקבודיה. הייזל מסכימה באי־רצון בולט לשכן מישפחת פליטים בביתה. כש־מגיעים הפליטים מסרב ריי־צ׳ארד לשכן אותם באגף המגו־רים ושולח אותם לאגף־המשר־תים. אך גם משרתים לא אוהי־בים פליטים ודורשים מבעל־הבית לגרש אותם.

● **מגעים** (10.05). דרמה אנושית בעלת עלילה שכיחה על המשושלש הניצחי. ארכיאו־לוג צעיר חודר למערכת חייהם של זוג הנשוי כבר 15 שנה. אולם המיווחד בסרט היא ה־עובדה, שהוא בויים על־ידי אינגמר ברגמן ומכוכבים בו אליוט גולד, ביבי אנדרסון ומקס פון־סידוב.

יום חמישי

1. 11

● **בין האזרח ירשות** (7.00). עוד לפני הבחירות האחרונות נחתם הסכם בין המועצה המקומית בכפר יאסיף לבין מרכז המתנ״ס לשם פתי־חת מרכז קהילתי בכפר. נבחרה מועצה חדשה וההסכם בוטל. זוהיר בהלול ערך מחקר על סיבות ביטול ההסכם.

● **חייקים** (9.35). הסרט

קאוור וג׳נסון
יום חמישי, שעה 10.30

שהקרנתו נדחתה מהשבוע ש־עבר בגלל מישחק הכדורסל.

● **ז׳וזף ג׳ורג׳ הכיר את אבי** (10.30). **ליידי שילה** בוטרוייה. **השחקנית** סיליה ג׳ונ־סון, מגיעה לכותרות כשהיא מאיימת להתאבד אם הכביש ה־

עוקף החדש יעבור דרך אחוזת אבותיה. בעלה, שאותו מגלם רולנד קאלוור, ושאר בני ה־מישפחה משועשעים מאיומה, עד שהם מגלים כי היא הזמינה לעצמה חלקת־קבר וארון־מתים.

● **בועות** (11.20). מרי־לין, אשתו של חבר הקונגרס מפתיעה את וולטר ויוניס, ומ־איימת כי אם הרומן לא יסתיים, היא תעביר לעיתונות תמונות מסויימות מאד שרכשה מה־סחטן. אינגריד, האמא המקורית של קורין מארחת את השופט פטרליו כדי להשפיע עליו נגד ג׳סיקה. ברט נעלם מבית־החולים וכאשר מגיעים בני המישפחה למוסד, הוא מופיע שוב ומגלה את סודו. האב טים מבקר את אמו ומספר לה על החלטתו לעזוב את ישו למען קורין ובבית־המישפט מתייצבת עדת הפתעה נגד ג׳סיקה.

יום שישי

2. 11

● **השועל** (5.32). בסרט הערבי של השבוע יש הכל. בילוש, אהבה, חשדות ורכילו־יות בין חתנים וכלות. מומלץ לאוהדי הסרטים הערביים.

● **מאיירלינג** (10.20). סיפור אהבתם הטראגי של יורש העצר האוסטרי, הארכי־דוכס רודולף, ואהובתו מריה פון־וטסרה יסופר בשני חלקים ובשלל כוכבים. בחלק הראשון מוצג רודולף, אותו מגלם ה־שחקן עומר שריף כאדם משוע־מם אשר חייו הפרטיים דלים כמו פעילותו הציבורית. הוא פוגש במריה, השחקנית היפה־פיה קתרין דנב, ומשוכנע, ל־מרות שהוא יורש עצר, כי בזאת גילה את אהבת חייו. בנוסף לשריף ולדנב משתתפים גם ג׳יימס מייסון ואווה גארדנר. הבמאי הוא טרנס יאנג.

שבת

3. 11

● **עץ חידושים והמצ־אות** (6.02). בשנת 1975 שיגרה ברית־המועצות חללית שצילמה את כוכב־הלכת נוגה, ובשנת 1978 שיגרה ארצות־הברית, במיסגרת מיבצע פיונייר שתי מעבדות חלל לנוגה, אשר חזרו משם עם שלל מימצאים. לפני חצי שנה שידרה הטל־וויזיה הישראלית פרק זה מ־חידושים והמצאות ועתה הוא משודר בשידור חוזר.

● **בשירות הבית־הלבן** (10.05). מגי וליליאן רוג׳רס, אוליביה קול ולסלי אגאמס מתארות הערב את השחיתות תחת שילטונו של הנשיא החלש וורן הארדינג, אותו מגלם ג׳ורג׳ קנדי. כאשר מתגלים מעשי־השחיתות מתאבדים כמה מעוזריו של הנשיא והוא עצמו מת בפתאומיות. אשתו פלורנס, אותה מגלמת סלסט הולם מסר־בת לעזוב את הבית־הלבן ואת השבועות הראשונים לשלטונו חייב הנשיא החדש קאלווין קוליג׳, הוא השחקן אד פלאנ־דרס, לנהל מבית־מלון. כאשר נכנס קוליג׳ לבית הוא מביא עמו את אשתו גרייס, לי גראנט, שני בנים, חמישה כלבים ותר־נגולות. קוליג׳ מתגלה לשתי הנשים כבעל חוש־הומור דק וכקמצן המבלה זמן רב בהור־אות־חיסכון במיטבח. על מישפחת הנשיא נוחת אסון — מות בנם. המצב המתוח מביא להת־פטרותה של מנהלת משק־הבית, ומגי מחדשת את מאמ־ציה לשכנע את ליליאן להצטרף לצוות הבית־הלבן. אחרי קוליג׳ נבחר כנשיא הרברט הובר, שאותו מגלם לארי גייטס. גייטס ואשתו לו, היא השחקנית דאן סטרלינג, שבחיים היא צאצאית של שני נשיאים אמי־תיים, ג׳ון אדמס וקווינסי אדאמס, משרים אווירה קודרת על הבית, המתאימה לאווירה הכללית בארצות־הברית של שנות המשבר.

יום ראשון

4. 11

● **כאן חיות** (5.30). כדי שהזור הצעיר לא יקים שערו־רייה הורידה הטלוויזיה מהמסך הקטן את הסידרה האיש השווה מיליונים כמעט בהסתר, והסיד־רה כאן חיות, אשר במחסני הטלוויזיה יש עוד פרקים רבים שלה, תשודר במקום סטיב אוסטין.

● **החבובות מרחוב ה־הפתעות** (8.30). עורכות הערב הפתעה של ממש כאשר הן מארחות את כוכב הסרט רוקי, סילבסטר סטלונה.

● **די** (8.55). הופעת ה־בכורה של תוכנית דוקומנטרית שבועית על מניעת תאונות דרכים. המענה של הטלוויזיה למיבצע הרדיו הגדול, לי זה לא יקרה. במשך חמש דקות מדי שבוע ירואיינו נפגעי תאונות, הורים שכולים, אנשי מישטרה ומומחי תנועה. המפיק

די: רבן
יום ראשון, שעה 8.55

והבמאי מתי רבן מביא הערב שיח עם הורים ששיכלו את בניהם בתאונת־דרכים.

● **קמבודיה** (9.30). ה־מצפון של הטלוויזיה הציק לה והיא החליטה בכל זאת להצ־טרף למיבצע העזרה לפליטי קמבודיה. קרייני הרצף מודיעים כבר שבוע תמים כי עובדי הטלוויזיה תרמו את המופע שמפיק אלכס גילעדי וגם ה־אמנים. כולם מהשורה הראשו־נה של הבידור הקל בארץ, מופיעים חינם. כרטיס כניסה למופע שייערך בהיכל התרבות יעלה 350 לירות בעוד הצופים בבית יוכלו להתקשר עם מטה מייוחד שיוקם בירושלים, ולת־רום במהלך השידור כסף למען פליטי קמבודיה. באולפן בתל־אביב ישוחח ירון לונדון עם אישים שונים, כדי לכסות קט־עים מתים בזמן המופע עצמו. המופע ישודר בשחור לבן מפני שהטלוויזיה הישראלית אינה

יום שלישי

6. 11

● **למישפחה** (7.00). מארחת את מלכת־השלום העו־מדת לנסוע למצריים אחרי

העמק האחרון: קיין ובוקו
יום שני, שעה 9.35

מסוגלת לצלם בצבע גם את המופע וגם את האולפן.

יום שני

5. 11

● **שמינה וחצי** (8.30). ניסיון נוסף לחדש תוכנית לענייני תרבות ואמנות, כש־הפעם המחדש הוא מי שכבר ביים תוכנית דומה אפריים סטן. מנחה התוכנית הוא ה־סטיריקאי האהוב ביותר על יוסף („טומי") לפיד ודומיו, מאיר עודיאל.

● **העמק האחרון (ש־9.35)**. עומר שריף הוא כוכב השבוע בטלוויזיה. הוא שיחק במאיירלינג שהוקרן ביום הששי האחרון, וגם בסרט זה, שבו הוא מגלם מורה לשעבר, שהפך קבצן ומגיע לכפר קטן. בכפר הוא פוגש קבוצת שודדים המתכוונת לשדוד את הכפר, אך הוא מצליח לשכנע את מנהיגם, השחקן מייקל קיין לוותר על הרעיון. ראש־הכפר, שאותו מגלם השחקן נייג׳ל דבנפורט, מחזיק פילגש יפה־פיה, השחקנית פלורינדה בול־קן, שבה חושק גם מנהיג הכנופיה. על הפילגש היפהפיה נערכת הטלת קוביות והשודד זוכה בה, מה שמעלה את המתח הכפר מציב להם מארב. בכפר. לפתע מגיע הצבא, אנשי הכנופיה מסתלקים, אך ראש־שזכתה בכתר בטכס ססגוני. ד״ר כמאל עדנאן, רופא־העור, ישוחח על בעיית הפטריות בין אצבעות הרגליים. תצוגת־האופ־נה תוקדש לחורף ויוצגו בה חליפות מיכנסיים, חליפות חצ־איות, ובגדי ערב שזורים כמובן בהדפסים נוצצים וקישוטי כסף וזהב.

● **חטף פתח** (9.35). מאיר שלו מארח את עודד שלו, שאינו קרוב מישפחתו, המספר על העברית בין כתלי בית־החולים.

● **כראוו רפאל קלצ׳קין** (9.45). מחווה לשחקן רפאל קלצ׳קין המראה הערב דווקא את הצדדים הפחות ידועים של כשרונו: הריקוד והשירה. את קלצ׳קין מכבדים ג׳טה לוקה, חנה לסלאו, מנשקה בהרב וי־להקת רקדנים וזמרים. קטע מייוחד בתוכנית הוא ריקוד המסכות. חברי להקת המחול מקדישים אותו לקלצ׳קין כשכל אחד מהרקדנים לובש מסכה המסמלת את אחד מתפקידיו של קלצ׳קין כבית התה של ירח אוגוסט, ילדי הצל וניטואי פיגארו.

● **כמו מעוזם רחוק** (11.25). שידור בצבע של סידרה על פולקלור העדות. איקן טיאנו, חקר, כתב את התסריט וביים את הסידרה שתביא את הטקסים והריקודים של בני העדות בישראל, במקום שהתפנה עם ירידתה של עלי כותרת מהמסך.

כראוו: קלצ׳קין ורקדנים
יום שלישי, שעה 9.35

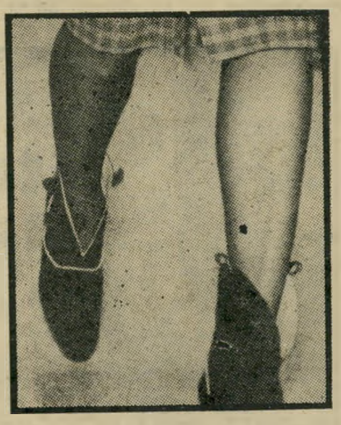
על המסלול

סטרץ'

על כל הגוף

יש לי שכנה ששרופה על הטלוויזיה. תוכניות הטלוויזיה הלימודית ותוכניות הטלוויזיה הכללית מרתקות אותה אל המכשיר הזה בכוח מאגי. לאחרונה סיפרה לי, שהיא קצת מאוכזבת מן התוכניות. האיש עם הקרחת והסוכריה בפה כבר לא מופיע, והתוכנית הכי אהובה עליה, עם השניים הנחמדים האלה, האץ' וסטרץ', גם כן לא מוקרנת. אולי אני יכולה לכתוב על זה, שיחזירו את הטובים למסך, שיהיה יותר מעניין ומותח. או על האץ' אני לא מתכוונת לכתוב, לעומת זאת, על סטרץ' יש לי מה להגיד.

בגד הסטרץ', שהיה פריט לבוש קבוע בארון הבגדים של מרבית הילדים בבית־הספר, הפך אופנתי, ולא רק עבור הילדים. החורף נוכל להתהדר בלבוש הזה. מכנס הסטרץ', העשוי מבד סטרץ', מתוח מהחגורה ועד לקרסול. את המתיחה משלימים בעזרת רצועה קטנה, הנלבשת מתחת לכף הרגל או מתחת לעקב הנעל. אם הטבע העניק לך רגל ארוכה וצרה, בגד הסטרץ' יחמיא לגופך ויבטא את מה שיש לך. אבל אם הטבע העניק לך כמה גרמים מיותרים בפולאקס, אסור לך לוותר על סוודר ארוך, או בחולצה ארוכה, שיסתירו את המיותר מעין הזר.

מגף המפתיים בקרסוי
סוף המגפיים הארוכים

נעל אלגנטית מעור זמש בסיום פס כסף
העקב נוח ודומה לגביע של גלידה

אתן זוכרות בוודאי, שבקיץ לבשנו את בגד הגוף שהדגיש לעין כל את מה ש־רצינו להדגיש. הכוונה הזאת, של הדגשת הגוף, נמשכת גם בעונת החורף. והפעם בעזרת הסטרץ'. החומר הזה, שנקרא סטרץ', עושים ממנו גם אוברולים, ויש כאלה שמעיזים ועושים ממנו גם חצאיות.

נעל הסירה הקלאסי
צורת וי בפתח הנעל

מחזיקי המיכנסיים
מתחת לכף הרגל

גביעי גלידה

בעקבים

כמה פעמים בשבוע את אומרת את המישפט: „באמת שאין לי מה לנעול היום חורף.“ ובעלך בוודאי צועק כנגדך: „מה רע בנעל מהשנה שעברה?“ אני לא רוצה להתערב בוויכוח המישפחתי, אבל תרשי לי לספר לך איזוהי הנעל האופנתית. המגפיים הגבוהות נעלמו מעל פני השטח. אם את מתעקשת לנעול מגף, הוא חייב להיות קצר, משהו כמו נעל גבוהה סגורה. מרבית המגפיים והנעליים מעוצבים בצורה סגורה, כשצורת „וי“ בפתח הנעל. הצורה הזאת, של האות „וי“ בפתח הנעל, מופיעה במרבית הנעליים האופנתיות. הנעליים האלגנטיות עשויות ברובן כווריאציה על נעל הסירה הקלאסית. הסיומת של הנעל נעשית בדרך כלל בעזרת פס דק, בצבע זהב או כסף, וצורת העקב נוחה מאד ומזכירה גביע של גלידה. העקב מופיע בכל הגדלים — מן הנמוך ביותר ועד לגבוה. אולי תופתעי לשמוע שמרבית הנעליים האופנתיות בחורף השנה עשויות מזמש.

טוניקות שונות מעל מיכנסי הסטרץ' החוזרים החורף לאופנה
פרי יצירתם של מתכנני האופנה הצרפתיים

חניתה צנטנר

(המשך מעמוד 29)

תיעבו את הגוון האדום של הקומוניסטים ו„פועלי ציון שמאל" לא פחות — ולעתים קרובות אף יותר — מאשר את הלאומנות הרוויזיוניסטית.

הברית בין בן־גוריון וחיים וייצמן היתה הברית בין מפא"י ו„הציונים הכלליים", בין המיפעלים ההתיישבותיים והכלכליים של ההסתדרות לבין התעשייה הפרטית והבנקאות הפרטית. ברית זו חוזקה על־ידי המתווכים — המוסדות השונים של ההסתדרות הציונית, ובעיקר הסוכנות היהודית, שנוסדה ב־1929.

שיתוף־הפעולה בין הצמרת הכלכלית והפוליטית של מפא"י מזה ו„הציונים הכלליים" מזה היווה את הלוז הקשה, שסביבו התגבשו המחליטנים.

בתהליך ממושך, רצוף עליות וירידות, מאבקים ומשברים, הצטרפו אל המרכז הנוקשה הזה כימעט כל האירגונים והמיפלגות שייצגו את השכבות השליטות.

הצטרפותה של מפ"ם למערך עם מיפלגת־העבודה מסמנת את סיומו של התהליך משמאל, והקמת גח"ל, כאשר הצטרפו חרות לליברלים (ממשיכי „הציונים הכלליים") מסיימת את התהליך באגף הימני.

את שיאו של גיבוש המחליטנים לעוצמה אחת, מסמנת, בששת הפוליטי, ממשלת־הליכוד־הלאומי שהוקמה אחרי מילחמת ששת־הימים. אך אלה היו רק ביטויים פוליטיים מאוחרים־קצת, ורופפים למדי, לשותפות עמוקה הרבה יותר בששת הכלי־כלי והחברתי.

הקמת הבנק לפיתוח התעשייה ב־1956, קונצרן כלל הענקי ב־1962 ו„לישכת התיאום של האירגונים הכלכליים" ב־1965 הם ביטוייו הכלכליים החשובים של גיבוש המחליטנים מהסקטורים השונים לעוצמה מרוכזת אחת.

הביטוי החברתי החשוב ביותר היתה יצירת שיכבת אנשים, המחווה פחות מעשירית האוכלוסייה, ושאין זה חשוב כלל באיזה גוף ביטחוני, כלכלי או פוליטי הם נמצאים היום: הדרך פתוחה לפניהם לכל הציונים האפשריים, וביכולתם לדגל דגלו קושי מצמרת לצמרת, כששום שקולים „אידיאולוגיים" או פוליטיים אינם עוצרים בעדם.

הצמרת הצבאית

הן בקרב המחליטנים של „תנועת העבודה" והן בקרב המחליטנים של „המחנה האזרחי" היה עירוב־תחומים מוחלט־כימעט בין מחליטנים כלכליים ופוליטיים. עירוב תחומים זה קיים גם היום. מנהלים ובעלים של חברות גדולות בכל הסקטורים הופכים חברי־כנסת וחברי־ממשלה כשם שפקידי־ממשלה בכירים נעשים למנהלי בנקים פרטיים וחברות הסתדרותיות חשובות.

אך הקודקוד אינו כפוף, אלא משולש. לצד המחליטנים הכלכליים־פוליטיים קיימים גם המחליטנים הצבאיים.

אירגון „ההגנה" נולד כאירגון מיפלגתי בועידת „אחדות העבודה" בחודש יוני, 1920. לאחר מכן הועברה האחריות על „ההגנה" לידי ההסתדרות כולה, וב־1930 תם התהליך, ו„ההגנה" כבר נמצאה תחת אחריותם של המוסדות הלאומיים — הסוכנות והוועד הלאומי. שם נמסרו פיקוד ההגנה לידי מיפקדה־ארצית „פריטטית", כלומר: אף שרוב חיילי ההגנה ומפקדי השדה של האירגון באו מבין חברי ההסתדרות בהתיישבות העובדת ובעיר — היה הפיקוד העליון מחולק שווה בשווה בין „שמאל" ו„ימין", בין „תנועת העבודה" ובין „המחנה האזרחי".

מיבנה זה של הפיקוד הוכח כי חשוב ביותר מאוחר יותר, עם הקמתו של צה"ל.

שכן בתוככי „ההגנה" צמחה זרוע־המחץ שלו — הפלמ"ח, שהפך, עם הקמת המדינה, לאיום החריף והרציני ביותר על מחנה המחליטנים ככוח מגובש ומלוכד, המונהג על־ידי בן־גוריון וחיים וייצמן.

אנשי הפלמ"ח היו בני השיכבה שסיפקה את המחליטנים של „תנועת העבודה". אך השפעת השמאל היתה חזקה בקירבם. הלוחמים והמפקדים של הפלמ"ח היו צעירים ותמימים, והתייחסו ברצינות „רבה מדי" אל המלל הסוציאליסטי של הוריהם ודודיהם. הם ראו ברוויזיוניסטים ובאצ"ל לא סתם יריב פוליטי, אלא אוייב ממש, שמותר לפצח את קודקודי אנשיו, ולמסרם לידי הבריטים. הם התייחסו בבוז עמוק ל„בעלי הבתים" מהמחנה האזרחי. הם התחנכו על שירי המהפכה הסובייטית ועל ברכי אנשי פנפילוב. הם דיברו בלשון רצינות „ילדותית" על חברת־מופת בארץ־ישראל. במנהיג הנערץ עליהם — יצחק שדה — ראה בן־גוריון מהפכן מסוכן.

המחר שאותו חיפש איש הפלמ"ח היה שונה תכלית שינוי מהמחר עליו חשבו דויד בן־גוריון וחיים וייצמן.

האיום היה ברור לבן־גוריון. אילו היה שלד הפיקוד של הפלמ"ח הופך לשלד הפיקוד של צה"ל, היה נוצר מוקד־כוח מסוכן, שאינו משולב בברית שבין מפא"י ו„הציונים הכלליים", בין חברת העובדים והתעשייה הפרטית. מוקד־כוח אשר לו משאבים משלו, כוח־אדם משלו, מערכת תיגמוכית משלו ומנהיגים משלו.

בן־גוריון לא היה מוכן להתיר את קיומו של מוקד־כוח כזה — ופירק את הפלמ"ח.*

המפקדים שלא היו נאמנים על בן־גוריון וחיים וייצמן סולקו או הסתלקו מן הצבא המוקם, ובן־גוריון, בתמיכת המחנה האזרחי, טיפח והעלה לגדולה מפקדי־מחלקות ומפקדי־פלוגות ששירתו בצבא הבריטי, אנשים שהצהירו על עצמם ש„אינם פוליטיים", כייגאל ידין וחיים לסקוב, וכמובן — חברי־מיפלגה נאמנים כמשה דיין**.

כך, רק עם הקמת המדינה, הושלם הקודקוד השלישי, החשוב, של המחליטנים. הובטחה נאמנותם של מפקדי־הצבא לברית שבין מפא"י ו„הציונים הכלליים".

המקום בצמרת — בכל מקום, בכל צמרת — היה מאויש, עם קום המדינה, באותו סוג של אנשים, שברית של אינטרסים, חיברות והשקפה דומה על דמותה של החברה הישראלית מאחדת אותם.

ברית זו היתה מוכנה לבצע את חלוקת־השלל הגדולה עם קום המדינה. שלושה סוגי שלל חילקו המחליטנים ביניהם:

- האדמות והרכוש העצום, שהותירו הפליטים הערבים אחריהם.
- סכומי־הכסף האדירים שהחלו להגיע למדינת־ישראל הצעירה כמענקים ומילוות ממדינות־חוץ.
- וחשוב מכל: כוח־האדם שסיפקו הרעולים חדשים.

על חלוקת השלל הזה, ועל המחליטנים הכלכליים — ברשימה הבאה.

מרכז הכוח ה„סוציאליסטי": הבית האדום*

הצבע דהה

• בן־גוריון הוכיח שלמד היטב את לקח הפלמ"ח. בהבינו שחינוך ותנועות־נוער עשויים לעצב השקפת־עולם, מסוכנת, מיהר בן־גוריון לבטל את זרם העובדים בחינוך, והגביל את פעולתן של תנועות־הנוער החלוציות בבתי־הספר. בן־גוריון לא נגע לרעה בחינוך הדתי או הפרטי, ותנועת „הצופים" הורשתה לפעול בבתי־הספר. בבתי־הספר הללו גידלו את בני־בריתו.

•• כדי שיוכל לפקח יפה על המתרחש בצבא, הקפיד בן־גוריון לשמור בידיו את תפקיד שר־הביטחון בכל פעם ששימש כראש־ממשלה.

1+1=1

* אל תאחר את המבצע
* קח מיניקום עם מכונת חישוב אחת חינם.

לרשותך שתי מכונות חישוב אלקטרוניות במחיר מכונה אחת.
על כל מיניקום אחת קומפקט שולחני — חינם.
תוקף המבצע עד גמר המלאי — הכמות מוגבלת.

MINICOM
1040 PD

* מצג + סרט
* 10 מקומות הדפסה
* זכרון
* אפשרי עם סוללות

* 12 מקומות בתצוגה
* זכרון מלא
* גורם קבוע
* שולחנית אפשרי עם סוללות

מחיר לקוח כולל שי 5040 ל"י, כולל מע"מ

יבואנים ומפיצים — מכונות חישוב צילום הנח"ח ומיכון משרדי
מיכל 19 תל־אביב
טל. 230104 249437

מחיר לקוח רגיל —.2240 ל"י כולל מע"מ
מחיר מבצע חינם

יעד למסחר ושיווק
I.A.D. TRADE & MARKETING

אמנות

ציור

מאירוביץ - מאבק בשיתוק

„ב־6 באפריל 1971, בשעה ארבע לפנות בוקר, קיבל התקף שיתוק בחצי גופו הימני. אחרי שבועות אחדים החל לצייר ביד שמאל, וכך צייר יום יום, לרוב עד שעות הצהריים, בכוח מדהים.“ כך מתארת הסופרת יהודית הנדל את אחד מריגעי המשבר של בעלה, הצייר המנוח צבי מאירוביץ, ואת מאבקו עם כוחות הסבל, ו־נצחונו עליהם. „מאירוביץ היה קם תמיד מוקדם בבוקר ואומר: ‚היום אני לא מצייר,‘ וברוח לבית־קפה... אחר־כך היה עולה הביתה, נכנס לאטליה ועובד שעות רבות.“

מאבק האיתנים של האמן, הנחשב כיום אחד מחשובי הציור הישראלי, החל שנים רבות קודם לכן, עוד בנעוריו של האמן, שנולד בפולין למישפחה יהודית אדוקה. הוא נשלח ללמוד בברלין, במכון הגבוה ללימודי יהדות, על־מנת להיות לרב. כדי להתקיים, צייר פלאקטים לחברת סרטים, ומימש את חלומו, כשלמד באקדמיה ל־ציור בברלין.

את ברלין עזב, כשהחלו רדיפות ה־יהודים, ב־1934, ובא לחיפה, שבה גר עד יום מותו, ב־1974. בשנים הראשונות צייר בדים בצבעים פהים, אטומים משהו, ש־הזכירו את רוח הציור הצרפתי והאירופי של תחילת המאה. אך עם חלוף השנים, אולי בגלל השיתוק החלקי, עבר לציורי טכניקה מעורבת של גירי פנדה וצבע־שמן, בליווי שירבוטים עזים וסוערים של עיפ־רון, שהפכו כל־כך אישיים ואופייניים לו.

בציורים של השנים האחרונות — ש־אותם נאלץ לצייר בישיבה, וביד שמאל — החלה לפרוץ בהירות כמעט מסנוורת, מבעד לצבעים היפהפיים של הפסטלים. וכך, מה־אסון — נולדו יצירות נפלאות. ציוריו האחרונים הביאו ליתר־עומק וחדות בביטוי האישי של האמן, כשתחת להתדרכז בבניית כתמי צבע כהים, מרוכזים וכבדים, החל האביב לפרוח ביצירותיו.

אופקים. אי־אפשר לשכוח את חלקו בייסוד קבוצת אופקים חדשים. קבוצת אמנים זו, שעל חבריה נמנו שטרייכמן, זריצקי, סטמצקי, אריה ארוך ועוד, נחשבת בתולדות הציור הישראלי כשלב המכריע בציור הישראלי, שהיווה במשך קרוב ל־מחצית המאה חיקוי חיוור לציור האירו־פאי, שממנו שאבו כל ציירי הארץ את השראתם. הציור הישראלי של „אחרי אפ־קים חדשים“ לא היה כבר מה שהיה קודם לכן. הוא הפך ישראלי ממש. דבר שבא לביטוי הן במעבר לציור מופשט אכספרס־יוניסטי או לירי, ושנחשב באותם ימים ממש טריפה, והן בלוח צבעים נקיים ובהירים, שהקרינו את אורה המופז של ארץ־ישראל. את ציורו של זריצקי, שהיה תלוי בבניין ציבורי, ציווה בשעתו בן־גוריון להסיר. והוא הטיל חרם על הצייר ימים רבים. אך קבוצת אופקים חדשים המ־התייחסות לסובב אותו: חלון חדרו, נופי שיכה ליצור בדרכה שלה, ולהביא בכך את האמנות בארץ לרמה בינלאומית מכו־בדת. עד היום, רבים מבין הציירים נמ־צאים ממשיכי דרכו של אריה ארוך ה־מנוח, בסגנון המופשט הלירי, וחלקם של מאירוביץ וחבריו בתולדות האמנות נכבד.

לפני כמה שנים, ב־1976, נערכה לו תערוכת־יחיד במוסיאון ישראל. אז הוצגו רק עבודותיו בפנדה, שהן מעולות, אך התמונה לא היתה שלמה. הפעם, בתערוכה הרטרוספקטיבית במוסיאון תל־אביב, הש־כיל אוצר התערוכה, מרק שפס, להציג את כל מכלול יצירותיו, המייצגות כמעט את כל תקופות חייו. הציורים מוצג־ים בסדר כרונולוגי, כך שכל התפתחותו כאמן ברורה לכל מבקר, ומהווה כעין סיפור חיים בציור. מאירוביץ אהב את הטבע ואת הסובב אותו. גם כשצייר בסגנון מופשט — היתה נקודת המוצא שלו ה־הארץ שכל־כך אהב, ים־המלח, זכרון־יעקב.

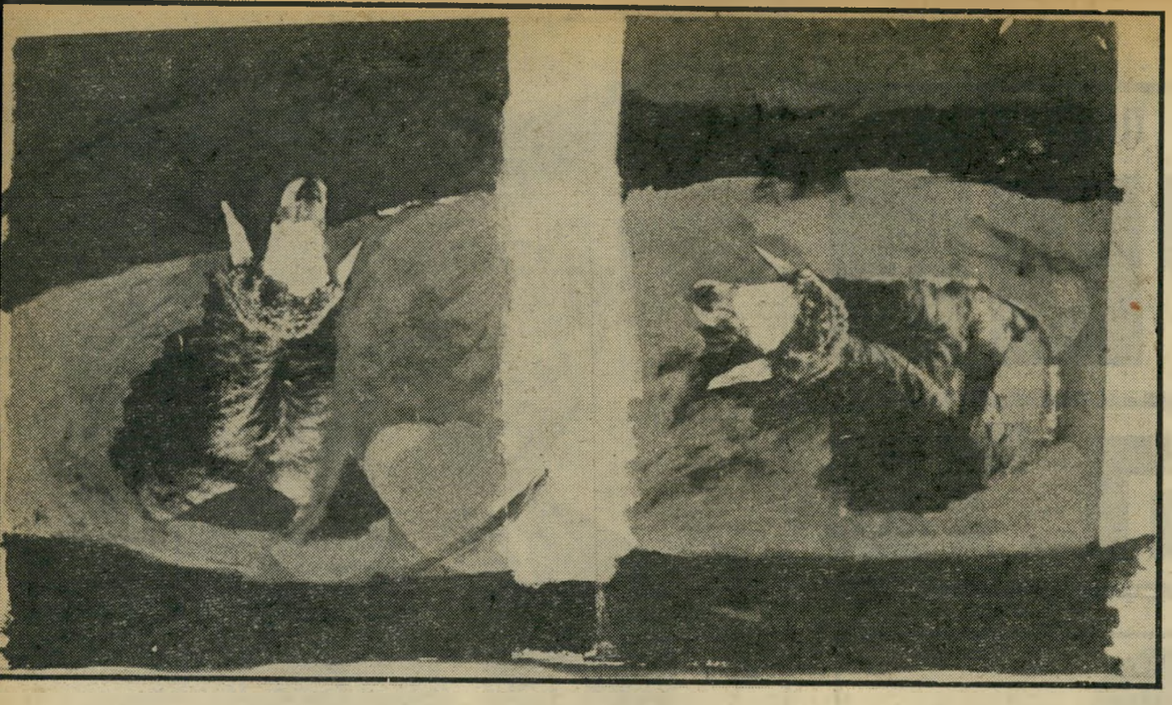
כנהוג במרכזי תרבות עולמיים, שבהם מוצגות בד בבד עם תערוכת יחיד במוסי־און תערוכות מקבילות בגלריות פרטיות, מציגה הדסה קלצ'קין, כחלק מאוסף ה־גלריה שלה, ציורים ישנים של מאירוביץ, המעוררים רטט של נוסטלגיה. כך, למשל, ציור נוף של חיפה, כשהיתה עדין עיירה כמעט, מהשנים הראשונות של הצייר ב־חיפה, או ציורים פיגורטיוויים של טבע דומם, מהתקופה שבה הוא עדיין „לא התקלקל“. גם גלריה גבעון עומדת להציג תערוכה מציורותיו בזמן הקרוב, יכל זה יחד מהווה מחווה הולמת לאמן דגול שהלך לעולמו, ושבימי חייו לא זכה ב־הוקרה שהגיעה לו.

לתת כל־כך הרבה מעצמו בציור — ליריות ועוצמה גם יחד.

שאול קנז - פוליטיקה ואמנות

שאול קנז, בחור מזוקן, כחול־עיניים ומתולתל־שיער, בעל חזות צעירה מכפי גילו (39). בחיים היום־יומיים הוא גרפיקאי ביומון על המשמר, ובסופי־שבוע הוא קיבוצניק בגן־שמואל. באכסדרת תיאטרון צוותא הוא עומד ליד תערוכת־היחיד ה־חדשה שלו.

על הקיר שמול הכניסה, כמה עשרות

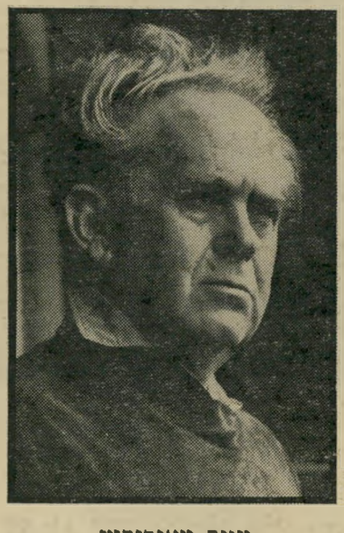
„כבשים“ של קדישמן
לירידות ועוצמה

מנשה קדישמן והכבשים

מנשקה קדישמן עשה זאת בביאנלה בוונציה. הוא הביא עדר של כבשים, שעל גבם הוסיף כתמי צבע כחולים, ויחד עם מקל הרועים שלו — היוה סנסציה בינ־לאומית בביאנלה, שהנושא המרכזי בה היה האדמה.

והוא עושה זאת שוב. הפעם אצל שרה לוי. על קירות הגלריה הקטנה מוצגים ציורים יפהפיים, המורכבים מצילום כבש, שעליו הוסיף האמן כתמי צבע עזים, ב־צהוב, כחול ואדום, המהווים חוויה אס־תטית ואמנותית. סך כל העבודות — שלוש במיספר, אחת על כל קיר. לובן ה־קירות, המצוי במרחב, בין ציור לציור, וגודל הציורים, משלימים האחד את רעהו.

קשה להאמין, שהאמן הידוע בפסלי־הגדולים וביצירותיו הענקיות, שהוצגו ־־ מוצגות במוסיאונים ברחבי העולם, יכול

ציור מאירוביץ
מחווה לאמן

צילומים של אריק שרון, ומעל כל צילום תוספת של כמה מילים בכתב ידם של המבקרים בתערוכה.

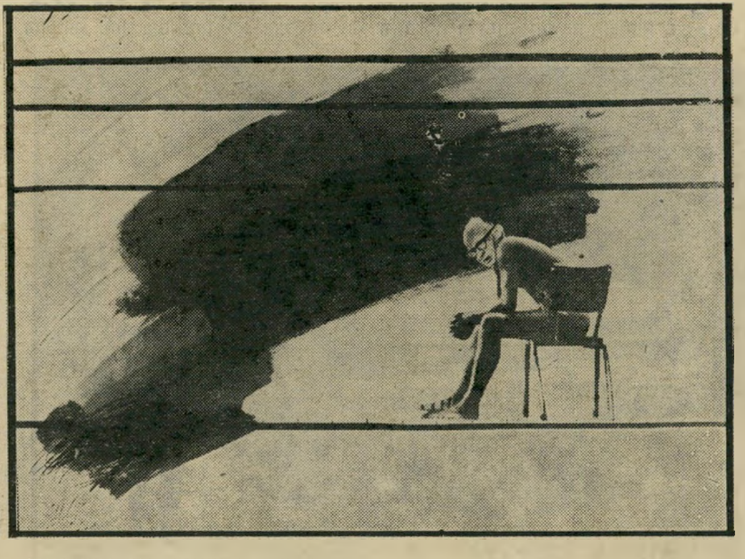
מהן האסוציאציות שגורם אריק שרון לבאי צוותא, הגורמות להם לכתוב מה שכתבו? את זאת אין לדעת. בין המילים הכתובות: „בן זונה“, „לך לשומרי־מישקל“, „אריק — עריק“, ועוד. הכתובות מהוות חלק בלתי־נפרד מהיצירה של שאול קנז. האם הוא מזדהה עם התוספות ל־יצירה? „אין זו יצירה ממש שלי, ולכן לא חתמתי אפילו עליה!“

קנז, המעיד על עצמו ששירת כטנקיסט במילחמה, מנסה להביע בדרכו הוא, את מחאתו על מה שקורה במדינה, ושכל־כך לא מוצא חן בעיניו. לדעתו, „מכרו את המילחמה“. באמנות הופיעו בתקופה ש־אחרי המילחמה „זוועות לעוזרות בית“. הוא, לעומת זאת, הציג אז בצוותא אך זה „לא עבר“.

זהו ניסיון נוסף להשתמש בפוליטיקה, כמקדם אמנותי. קדמו לו רבים. ביניהם, למשל, הכרזות של משה גרשוני, יגאל תומרקין וחבריהם. גם הם השתמשו ב־אריק שרון כאנטי־מיתוס.

זוהי האופנה, והשאלה היא, אם יש פה גם אמנות. על כך קשה להשיב, מפני שבריבוי הסגנונות שבהם השתמש קנז קשה לראות כיוון אמנותי מסויים. אך את המסר החברתי הוא מעביר היטב. אם זוהי הדרך להביע את הדעה הפוליטית — זוהי שאלה אחרת, שעליה יצטרך הצופה להביע את דעתו. מה שמביע קנז בכמה מיצירותיו הוא, ש„אנו חיים בשטיפות־מוח איומות“, ואת זה הוא מבטא בציור על נייר, תוך שימוש בעץ ובחומרים שונים כתוספת. ואם זוהי הרגשתו של בן הקיבוץ — יש סיבה לזעקתו.

עלים טל ■

„המנחיג“ של שאול קנז (משמאל)
„אריק — עריק“

1.3 מיליון לירות במכה אחת - שילם

חטיפה על הסבין

המיליונר החטוף

פיליפ דה־קלארק שילם יותר ממיליון לירות ל־חוטפיו. במשך חודש ימים הפסיד 15 אלף דולר, כאשר ויתר על שותפותו במועדון הלילה „פיקוקס". הנאשמים ביקשו את הכסף כפיצוי.

ע ולם הפשע הישראלי אומנם מת־קדם במהירות הבזק, אולם חטיפות תמורת כופר־נפש של מיליונים, עדיין נדירות ביותר. לכן מעוררת חטיפתם של פיליפ דה־קלארק וידידתו ליזה שיטריט עניין רב.

דה־קלארק הוא אזרח בלגי נוצרי. הוא היה נשוי לאשה יהודיה שעזבה אותו, ו־עלתה לישראל יחד עם ילדיהם. מאחר שאשתו מתגוררת עם ילדיו באשדוד, הגיע פיליפ לישראל בחודש פברואר השנה ו־רכש לו דירת־פאר באשדוד.

הגבר הצעיר גבה־הקומה ועתיר הנכ־סים התחיל להסתובב בתל־אביב. המועדון שהיה באופנה באותו זמן היה הפיקוקס. אחרי שביקר פעמים אחדות במועדון השתכנע פיליפ להשקיע בו חלק מכספו. הוא קנה 20 אחוזים מהמועדון תמורת 50 אלף דולר, בחודש אפריל השנה.

מעדון הפיקוקס נמצא בכיכר־אתרים, ולמרות זוהרו והריהוט המפואר שלו יצא שמו לשימצה. לא מכבר הצהיר בבית־המישפט אחד הנאשמים בשוד, בנק לאומי ברמת־אביב, כי אסירים ששוחררו מבית־הסוהר נהגו לערוך מסיבות בפיקוקס. ה־שמועה אמרה כי מועדון־הלילה קוברה, נשרף בנסיבות חשודות, מפני שהיווה מתחרה לפיקוקס.

פנחס גולדשטיין ודויד אפללו, מבעלי פיקוקס, נעצרו בתחילת השנה ונאשמו בעיסקת־סמים, כאשר נתפסו בחדר במלון רמאדה. הם הורשעו בבית־המישפט ה־מחוזי בתל־אביב ונידונו למאסר על חל־קם בעיסקות־הסמים הללו.

פיליפ, שלא הכיר את החברה הישרא־לית, הופתע, לדבריו, מהמהלך שאליו נכ־נסו ענייני המועדון. תוך חודש ימים היה מוכן להפסיד 15 אלף דולר כדי להיפטר מחלקו במועדון, על רקע מכירת חלקו לשותפיו התגלגלה פרשת החטיפה.

בתחילה הציע את חלקו ליוסף („טכ־סון") חייט, שאותו הכיר במועדון. אך שאר בעלי המועדון התנגדו לחייט. לבסוף מכר פיליפ את חלקו לעורך־הדין ציפיון רותם, שהיה כבר בעל חלק במועדון.

גם אשר דורון, צעיר מחולון, ביקש לקנות את חלקו של פיליפ ונתקל בסי־רוב. בראשית חודש יוני קשרו המאוכז־בים קשר ונסעו לנקום בפיליפ.

טכסון, אשר דורון ואחיו אבי, ועוד קטין אחד, הגיעו בליל ה־5 ביוני לאשי־דוד. הם נכנסו לקיוסק של זיים בואדנה, שהוא ידידו של פיליפ ו־גר לביתו, אכלו ושתו ויסקי וסירבו לשלם. כאשר הפחיד בקיוסק, חיים אדרי, ניסה להת־ערב, סטר לו טכסון על לחיו, ואיים לשרוף את ביתו ואת הקיוסק אם יעשו צרות.

במיסדר הזיהוי

שערכה המישטרה לקטין שבין הנאשמים. פרצה ליזה שיטרית החטופה בבכי מר. היא נבהלה מאד בליל־החטיפה, וחודשים מאז לא הצליחה להרדם בגלל חלומות הבלהה המטרידים אותה.

הכנסת־אורחים לחטופים

א רבעת הצעירים שאלו לכתובתו של פיליפ ועזבו את הקיוסק בדרכם אליו. השעה היתה אחרי חצות. פיליפ ו־חברתו ליזה כבר היו במיטה כאשר שמ־עו את צילצול הטלפון הפנימי. בטלפון שיכנעו הבחורים את פיליפ לפתוח את הדלת באומרם שהם רוצים לדבר איתו באופן דחוף ושהם בדרכם לאילת. כאשר נכנסו לדירה השתלטו עליה כליל. טכסון ואשר אחזו בידיהם סכינים, והם שוחחו עם פיליפ ודרשו ממנו כסף. ליזה, ב־בהלתה, ניסתה להסתגר בחדרה, אך פיליפ ביקש ממנה לפתוח את הדלת. אז נכנס לחדרה טכסון כשבידו סכין שלופה. היא התחילה לבכות כאשר טכסון קרב אליה את הסכין ואמר לה: „אני יכול לשכב איתך אם אני רוצה, אבל אני לא אעשה את זה. את נראית לי בחורה טובה, את מרוקאית?" כאשר ענתה ליזה בחיוב, אמר טכסון: „גם אני מרוקאי." הוא לקח מעל צווארה שרשרת־זהב עם תליון יהלו־מים, שקיבלה מפיליפ במתנה. גם את שני צמידי־חכסף ואת עגיליה נטל ממנה. כאשר ביקש לקחת עוד שרשרת־זהב הת־

הפרקליט ציפיון רותם קנה מפיליפ דה־קלארק בזול את חלקו במועדון הלילה „פיקוקס".

המיליונר בלילה אחד

חננה שישאיר לה אותה מפני שזו מזכרת מאחותה שמתה. „אם את בטוחה שזה מאחותך שמתה אז בסדר," אמר טכסון ו־השאיר את השרשרת על צווארה.

גם אשר נכנס לחדר, נתן לה כוס מים והרגיע אותה. טכסון עצמו, כששמע את בכייה, הציע לה את סכינו כדי שתרגע ותראה שאינו מתכוון להזיק לה. אך מיד אחרי כן הזהיר אותה שאם תדבר או תתלונן במישטרה הוא יהרוג אותה ואת מישפחתה.

ליזה היא צעירה תמירה ונאה, בעלת שפתיים חושניות מאד, בת 20. היא ילידת מארוקו המתגוררת באשדוד, ואשר עבדה כספרית. היא הכירה את פיליפ שבועות ספורים לפני המיקרה, והפכה חברתו ה־קבועה.

בסביבות השעה שתיים ושלושים בלי־לה נשמע צלצול נוסף בדלת. היו אלה בואדנה ואודט עוזר, אשת שותפו, שבאו להזהיר את פיליפ מפני הארבעה המחפ־שים אותו. הם נקלעו ישר לשיאה של סצנת־החטיפה. בואדנה, שתיאר את עצמו על דוכן העדים כפחדן, שתה כוס ויסקי לחיזוק וביקש ללכת. אך הצעירים הת־נגדו. הם אמרו: „אתם תשארו כאן עד הבוקר." אודט הכריזה מיד שהיא אינה נשארת, כי יש לה חמישה ילדים קטנים בבית ועליה לחזור אליהם מיד. הצעירים לא התנגדו ובואדנה ואודט עזבו את ה־בית. מדוע לא התלוננתם במישטרה? נשאלו בבית־המישפט, ובואדנה השיב ש־חשב כי מדובר בסיכסוך כספי על רקע עסקי רגיל. הוא לא ראה מכות ולא אלי־מות, לכן לא חשב שיש מקום לפנות ל־מישטרה. הוא שיער שפיליפ ישלם להם את סכום הכסף שדרשו, שבוודאי לא יע־לה על 100 אלף לירות, וייפטר מהם.

אך הצעירים לא היו מוכנים להסתפק בסכומים צנועים כאלה. לדברי כתב־

„פיקוקס"

הוא מועדון־לילה בכיכר־אתרים. הוא כבר שימש רקע למישפט הסמים של נאשמי מלון „רמדה". אסירים משתחררים חוגגים בו את חופשתם. הפעם היה המועדון רקע למישפט החטיפה, בגלל סיכסוכי שותפות.

תמורת חיים ואהובתו

מחוזי בתל־אביב אשר ואבי דורון והקטין. טכסון והכסף הספיקו להיעלם.

פיליפ חשש לבטל את הצ'ק מפני ש־דאג לחיי ילדיו הגרים באשדוד. הוא הת־ייעץ בחברו בואדנה, וזה הציע לו לפנות למישטרה. פיליפ פנה, אך התשובה ש־קיבל משוטר בשם אדמונד במישטרת אש־דוד, הפחידה אותו יותר מהחטיפה. לדב־ריו אמר לו השוטר: „אם אתה לא רוצה צרות אל תסתובב ליד תחנות מישטרה."

בששמע תשובה זו, ונזכר באיומיהם של החוטפים שאם יתלונן במישטרה ירצ־חו אותו, את ליזה ואת מישפחתה, ברח עם ליזה למלון אכדיה בהרצליה.

רק ארבעה ימים אחרי כן, כאשר הס־פיק לספר לעורך־הדין ציפורן רותם על כל הקורות אותו, פנה עימו עורך־הדין בעצמו למישטרה ורק אז נשמעה תלונתו.

פיליפ הכיר את אשר דורון ואת טכסון לפני המיקרה. הוא נהג לפגוש אותם ב־פיקוקס. לכן לא היה קשה לו להזהות. אך המישטרה ערכה מיסדר־זיהוי לקטין.

האישום. הם דרשו מפיליפ 200 אלף דולר, כפיצוי על הפסדם מכך שפיליפ לא מכר להם את חלקו בפיקוקס.

פיליפ הסביר להם שאין בידו סכומי־כסף כאלה, והם התפשרו על סך של 55 אלף דולר, כפיצוי על ביטול העיסקה עם טכסון.

הם נטלו מפיליפ גם שעון־זהב ושרשרת בשווי של כששת אלפים דולר.

השחר כמעט הפציע כאשר החוטפים ביקשו מפיליפ ומליזה להתלוות אליהם. פיליפ נהג במכוניתו כאשר טכסון לצידו, וליזה ישבה במושב האחורי כאשר לצידה דורון המחזיק בידו סכין.

הם הגיעו לביתו של טכסון ביפו, ב־רחוב דנטה. טכסון כמארח מושלם הכין ארוחה וכיבד את חוטפיו, אך הם היו

העד שפחד

חיים בואדנה, בעל קיוסק באשדוד, זיהה את הקטין שבין החוטפים בתחנת המישטרה כאשר פניו עטויים מסיכה. בואדנה העיד בבית־המישפט כי הוא פחדן. מטיבעו, ולא רצה שהנאשמים יכירו את פניו.

נפחדים מכדי לאכול. ליזה לא פסקה לבכות כל הערב, וכדי להרגיעה ציווה עליה טכ־סון ללכת לישון בחדר־השינה.

„השמאלי והימני"

כאשר זרחה השמש הביא טכסון לחמניות ושוקו לשתיה, וכיבד את אורחיו. אז נטל את פיליפ, ושניהם נסעו להוציא את הכסף מהבנק. ליזה נשארה בדירה עם אשר ועם הקטין. הם חקרו או־תה אם חייה באמת שווים לפיליפ כל־כך הרבה כסף, ואם היא סבורה שהוא ישלם להם. היא אמרה שאין לכסף כל קשר אליה והמשיכה לבכות. כל הלילה התחננה ש־יתירו לה לחזור לביתה כדי שהוריה לא ידאגו לה.

באותו זמן הוציא פיליפ דולרים מ־חשבונו בבנק באשדוד, והפך אותם כסף ישראלי, את הצ'קים הבנקאיים על סך מיליון ו־315 אלף לירות מסר לטכסון.

הם חזרו ליפו, לקחו את ליזה ואת שאר החוטפים, ונסעו לבנק דיסקונט ב־יפו, שם פתח טכסון חשבון והפקיד בו את הצ'קים. יומיים לאחר־מכן משך טכסון מיליון ו־115 אלף לירות מחשבון זה, ו־נעלם.

כאשר נפרדו החוטפים מפיליפ ומליזה, לחצו את ידיהם, ואף נשקו ללחיה של ליזה. כיום עומדים בפני בית־המישפט ה־

ליזה שהעידה בבית־המישפט כי חודשיים אחרי המיקרה לא יכלה לישון, וכי חלומו־תיה היו מלאי פחדים, פרצה בבכי עז כאשר זיהתה את הקטין במישטרה. גם בבית־המישפט, בעת מתן עדותה, לא יכלה להביט בעיניהם של הנאשמים, ואף לא לקרוא להם בשמותיהם, היא זיהתה או־תם כ„השמאלי והימני". בואדנה, שאמר כי הוא פחדן גדול, פחד אפילו לזהות את הקטין במישטרה, ורק אחרי שהבטיחו לו כי יכסו את פניו במסיכה הסכים ל־עשות זאת.

פיליפ עצמו זיהה את הסכין שבו איים עליו אשר דורון בערב החטיפה.

המישפט עדיין נמשך. הסניגוריה נירה לידסקי משתדלת להוכיח כי שלושת ה־נאשמים רק עזרו לטכסון לקבל כסף ש־הגיע לו, ואילו הם עצמם לא עברו כל עבירה. היא שלפה מכיסה יכטת־פאר, ה־שייכת לדבריה לפיליפ, ואשר עליה הת־כוון להקים קאזינו צף מחוץ למים ה־טריטוריאליים של המדינה, ולמכור בו סמים. לדבריה, גם התכוון להבריח לארץ הרואין בפחיות של בירה מיובאת. עורכת־הדין לידסקי אף טענה כי בין טכסון ו־פיליפ היתה עיסקת סמים, וכי טכסון מכר חשיש לפיליפ ורימה אותו, כל ההתחשב־נות שבאה לידי ביטוי בערב החטיפה היתה על רקע עיסקת החשיש.

על השופטים הדסה בן־עיתו, משה טלגם ויעקב קדמי יהיה להחליט, מי חטף את מי ולמה.

זיהוי סכינים

עושה במישטרה התייר הבלגי. פיליפ דה־קלארק ואהובתו ליזה שיטרית, נחטפו מביתם באשדוד באיומי סכין. כאשר בכתה ליזה מפחד נתן לה אחד החוטפים את הסכין, על־מנת שלא תחשוש.

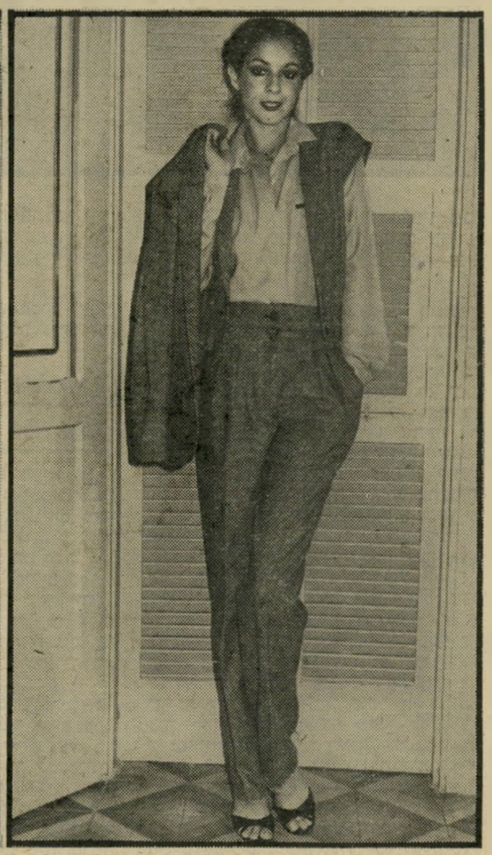
עופרה פרנק, המעצבת הראשית של מ.ב.־M.B מודדת את דיגמי 1980 על המתמודדות בתחרות מלכת המים 1979. דיגמי M.B עוררו התפעלות רבה בקרב אלפי הצופים בתחרויות מלכת המים שנערכו באילת, טבריה, אשקלון, קריית־שמונה ותל־אביב.

מיפעל לדוגמה מייצר את אופנת שנות ה־80

משלוש יוצא אחד

דגם חדש של מ.ב.־M.B לחורף 1980: מערכת המורכבת ממכנסי צמר בסיגנון „סבא" עם אפודה וג'אקט בגוונים אופנתיים השנה, מתאים לבוקר ולערב כאחד.

חליפה לא־מחייבת מבד „פוטר" בצבעים שחור, בורדו, לילה וסגול כהה. מכנס הולך וצר לקראת הקרסול, מרופד בספוג. חולצה בסיגנון גברי בצבע נוגד לחליפה.

לאשה המקפידה בלבושה מציעה מ.ב.־M.B שימלה בקו ישר עם שסע בגב, מחשוף וי עמוק עם כתפיים מורחבות, פרי תיכנונה המקורי של עופרה פרנק.

יש איזו צביטה בלב כששומעים וקוראים על מפעלים כמו מרקס אנד ספנסר, „למה אצלינו אין כזה דבר ז" שואל הישראלי המצוי, „למה רק לנו יש מפעלים שנסגרים או נכשלים או נתמכים. למה אצלינו אין קשרים טובים בין המנהל והפועלת, למה רק אצלינו הבוס הוא בוס תוקפן ולא מחייך, למה ולמה ולמה ז" ובכן, מתברר שגם לנו יש איזו חלקת אלוהים הקטנה. גם לנו יש מקום שבו הבוס מכין קפה לכולם, הבוס השני רוחץ את הספלים והמנהלת שוטפת את האסלה.

במקום מר מרקס יש אצלינו משה, כן סתם משה לא המנהל ולא כבודו. ובמקום ספנסר החביב יש לנו את רמי. הם לא כל־כך דומים האדונים האלה זה לזה. כי הרי שלנו חייבים להיות הרבה יותר.

והם באמת כך. אז למשה ורמי יש מפעל שאפשר להתקנא בו. את התוצאות של היחסים הטובים רואים על כל חתיכה, או אשה נאה. והתוצאות בהחלט מוכיחות משהו...

קוראים להם מ.ב.־M.B.

רעיונות הקסם

ההתחלה היתה סיפור בפני עצמו. מתפרתו של משה בכר עבדה כקבלן. הוא התגלח על „זקנם של אחרים" כשהוא חולם להתחיל בייצור משלו ועבור עצמו. בשלב זה הצטרף אליו כשותף רמי לפין. היום הם משגיחים על עצמם שלא יהיו יותר מדי גדולים. יש להם מפעלים קטנים בכל רחבי הארץ. תופרות בית, וקבוצות של תופרות המועסקות במיוחד עבורם. כל אחת וההתמחות שלה. כל תופרת שמתחילה לעבוד עוברת קורס מיוחד ומתמחה בשטח מסויים. כל אותן תופרות שהחלו לעבוד איתם לפני חמש שנים עדיין עובדות. המשכורת שמשה ורמי משלמים לעובדות שלהם גבוהה מהמשכורות המקובלות בשוק.

ושוב את התוצאות רואים גם רואים. הם מכינים את בגדי הייצוג של חברות יופי כגון אייר ומקס פקטור. מכינים בגדים לעובדי מלונות לרום, לעובדי אר־קיע וגם לאומנים כמו שרי, רוחמה רז, להקת סקסטה, האחים והאחיות, דליה פרידלנד ועוד רבים וטובים אחרים.

רעיונות הקסם שייכים לעופרה פרנק,

משה בכר מבעלי מ.ב.־M.B מתאים לאורנה רבינוב, מהמתמודדות בתחרות מלכת המים לשנת 1979 מכנסי סבא בגיזרה מוצרת כלפי מטה עם קפלים וכיסים בצד כל מכנס. חלק עליון למכנסיים: חולצת טוניקה ארוכה בצבע תואם למיכנס.

משה בכר בחברת שלוש דוגמניות שהציגו בשבוע האופנה האחרון בפני קניינים מכל רחבי העולם. דיגמי החברה זכו להתעניינות מירבית והחברה הוצפה בעשרות הזמנות מרשתות אופנה גדולות ברחבי אירופה, קנדה וארצות־הברית.

ההולכת עם השניים לאורך כל הדרך. עופרה ילידת גבעתיים שלמדה חמש שנים בבתי־ספר לאופנה בלונדון, עליה אומרים שהיא נמצאת לפני האופנה. כי כשנערות ונשות ישראל הנאות והיפות עוד חוש־בות על אופנת ההיום והמחר, הרי עופ־רה כבר נמצאת כמה חודשים אחר־כך. וזה לא קל. כל אחד מהשלושה מושך לכיוון משלו. הלבטים רבים. סקיצות רבות נזרקות לפח. לבסוף הם מגיעים למכנה המשותף. תופרים שניים שלושה דגמים ומלבישים בהם את דוגמניות ה־בית, כדי לקבל את הרושם הנכון מהדגם.

עתה מ.ב.־M.B בדרך להישגים חדשים.

„למה אני צריך תמיד להיות המוביל?" מתנצל רמי, „זה מפחיד אותי. אני רואה שיש לי מה שאין לאף אחד. פחד, לא? הנה לדוגמא בחודש מרץ יצאנו עם חלי־פות דיסקו מסטין, היה קשה למכור, רק נשים מיוחדות מאוד תפסו שזה הגל. במאי — זה היה הלהיט. לא נשארה אחת בלי!"

„אני לא יודעת למה זה מפחיד אותו, אני הייתי בהחלט גאה על זה. אני בעצם יודעת שגם הוא גאה אבל הצני־עות..." מגלה עופרה.

ומה מכינה הקוסמת לסינדרלה בחורף הבא עלינו לטובה?

ובכן חשבו על כולנו. על אלה שקצת שמן להן בישבן, (כן זה ברור, זה לא מהאוכל זה בגלל ההורמונים!) וגם ל־אלה מבינינו שיש להן פחות מדי פה ושם ובהחלט יותר מדי שם ופה. יש מכנסיים רחבים מלמעלה (בשביל להס־תיר.) ויש צרים מלמטה (בשביל להב־ליט) יש שמלות ישרות למהודרות ויש פתוחות בשביל החושפות. יש חליפות וחצאיות ומערכות לבוש של כמה חלקים שניתן להפריד ביניהם.

דרך־אגב אם מישהי נוסעת לג'מבה והיא קופצת לקנות בחנויות היוקרה באנוף שטראססה אז שתבחר את ה־שמלה הכי יפה כי היא ודאי תהיה מ.ב.־M.B. כמו כן בפאריס ובלונדון.

ובכלל הצעה אישית. תקנו לפני שזה ייגמר, כי הם תופרים 150 מכל דגם. לכל העולם!

אתי טבק, מהמתמודדות בתחרות מלכת המים, היתה אורחת מ.ב.־M.B בשבוע האופנה שנערך בירושלים, הציגה מדיגמי החברה. מימין: עופרה פרנק ומשה בכר מודדים דגם של שמיל תמעטפה בגוונים אדום ושחור על המתמודדת ליאורה ניצן.

משטרה

אגרופים בכל הגוף

ברואי שנחשך בהשתייכות לכנופיית גונבי מכוניות, עונה בכלא

ביום הרביעי לפני כשבועיים, בשעה אחת וחצי בלילה, הבחינו שוטרים בארבעה צעירים, שנכנסו לחצר ביתו של שר התמ"ת, גידעון פת, בשכונת היוקרה סביון. כאשר הבחינו הצעירים במארב, ניסו להימלט. שלושה מהם הצליחו והאחרון, צעיר בדואי בשם סעיד מסעוד פרחאת, מרפיח, נתפס על־ידי השוטרים. מאוחר יותר טען בא־כוח המישטרה ב־בית־המישפט, כי פרחאת ניסה לדקור את אחד השוטרים באמצעות אולר שהיה ברשותו.

פרחאת נעצר ל־11 יום. ביום החמישי שעבר נפגש עימו סניגורו, אלון גורן. כשראה עורך־הדין את מרשו, חשכו עיניו. גופו של פרחאת היה מכוסה צלקות טריות. גבו היה מלא סימנים כחולים ואדומים. על רגליו היו סימני כוויות של סיגריות, שפתו היתה שסועה וזבה דם.

סיפר פרחאת: „באותו היום שעצרו אותי, בשעה שמונה וחצי בערב, פגשו אותי כמה בחורים ברמלה והציעו לי לבוא איתם למיסעדה. הלכתי איתם. הם לקחו אותי לפרדס ושם החזיקו אותי עד אחת וחצי בלילה. אחר כך הלכתי בשביל ופתאום תפסה אותי המישטרה."

השופט לא האמין לסיפורו של החשוד. האריך השבוע את מעצרו ב־10 ימים נוספים. חרף טענתו של עורך־הדין גורן, כי לחשוד אין הרשעות קודמות וכי אינו מהווה סכנה לציבור. בא־כוח המישטרה טען, לעומת זאת, כי החקירה עדיין לא הסתיימה ואין המישטרה מוכנה לשחרר את החשוד, עד שיגלה מי היו שלושת הבחורים בחברתו ומה היה בכוונתם לעשות.

פרחאת בן ה־21 עמד בקושי על רגליו כדי לשמוע את החלטת השופט. בהארכת המעצר השנייה עיטר את עינו פגם כחול גדול. העין היתה סגורה למחצה. על פרקי ידיו נראו סימנים אדומים של אזיקים.

סיפר פרחאת: „הם לא נותנים לי לישון, מרביצים בי כל הזמן. החוקרים ב־מישטרת אור־יהודה, שם אני עצור, קשרו לי את הידיים עם אזיקים, נתנו לי אגרופים בכל הגוף, הצליפו בי בידיים ובגב עם מקלות ושוטים, וכל הזמן הם צועקים עלי שאגיד להם מי החברים שלי. אני נשבע בהורי ובנביא שאינני יודע מי היו הבחורים האלה. זאת היתה הפעם הראשונה שראיתי אותם בחיי."

„פתם ערבי". כשנלקח פרחאת לחדר המיון בבית־החולים בתל־השומר, אמר השוטר השומר עליו לאחד הרופאים: „תעזוב אותו, זה סתם ערבי מלוכלך. יש זמן, אתה יכול לבדוק אותו אחר כך."

השבוע נתן השופט דויד בר־אופיר צו שבו הורה, כי פרחאת ייבדק על־ידי רופא של בית־חולים ממשלתי. ואילו המישטרה פתחה תיק־חקירות מישמעתי נגד השוטרים שהיו אחראים למעצרו של פרחאת.

פשעים

השוטר הפורץ

השוטר מצא עצמו כבול בידו לחשוד ברצח, לפני מכונית מישטרתית נעוזה

שתי דמויות מצחיקות משכו את עיני העוברים והשבים ליד בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, בחצר, המיועדת למכוניות המישטרה, עמד איש המדור המרכזי, משה שמחי, כאשר לפרק ידו צמוד באזיקים שמיעה אנג'ל. מכונית המישטרה, שאליה ניסה השוטר להכניס את העציר, היתה נעולה. בידו לא היה המפתח.

שמחי השחרחר לא איבד את עשתונותיו. בעזרת עט, שקיבל משוטר שעבר במקום, ניסה לפרוץ את חלון המכונית. כאשר מאמציו לא נשאו פרי, פשט גיחוך רחב על פניו של אנג'ל. אך בטרם הפך החיוך לצחוק רם הופיע במקום נהגה של המכונית המישטרתית, ופתח אותה במפתחות שהיו בידו.

שמיעה המחייך הוכנס למכונית, לתשעה ימי מעצר שנגזרו עליו על־ידי השופט דויד בר־אופיר.

בלונדק, כמיטה. המישטרה הביאה ראיות חדשות המסבכות לכאורה את אנג'ל ברצח שימעון („ציצון") גילקרוב ב־1976, בתחנת טוטו בשכונת שפירא בתל־אביב. הוא נעצר כבר בעניין זה לפני שנים, יחד עם חברו הטוב גד („שץ") פלום, ושוחרר מחוסר הוכחות. באחת ההזדמנויות אף נבדק במכונת־אמת, ולדבריו הוכח אז שהיה דובר אמת.

בתחילת השנה שעברה שוחרר יחד עם שץ מן הכלא, בהיתר מייוחד של ועדת השיחרורים. השניים עזבו את הארץ ונסעו לאנגליה.

בשבוע שעבר שב אנג'ל לארץ, ונתפס בשדה־התעופה. לדבריו חזר ארצה כדי לראות את אמו, אך השמועות אומרות, כי מילחמת כנופיות אכזרית מתנהלת בהולנד ובאנגליה. אחת השמועות אף קבעה, ששץ נפצע ביריות בלונדון, והוא שוכב שם בבית־חולים. שובו של אנג'ל לארץ קשור, לדברי השמועה, במילחמה זו.

פרקליט גורן
מארב בבית השר

למרות התנגדותו של הסניגור, שימחה זיו, מצא בית־המישפט שיש דבר מה בחומר הראיות החדש שהוגש לו, וציווה לכן לעצור את אנג'ל לתשעה ימים, אך לא לשבועיים, כפי שביקשה המישטרה.

תעלומת הרימון הממולכד

מדוע הוטמן רימון ממולכד בביתו של האב? האם לא הסתיימה הנקמה עם מות הבנים?

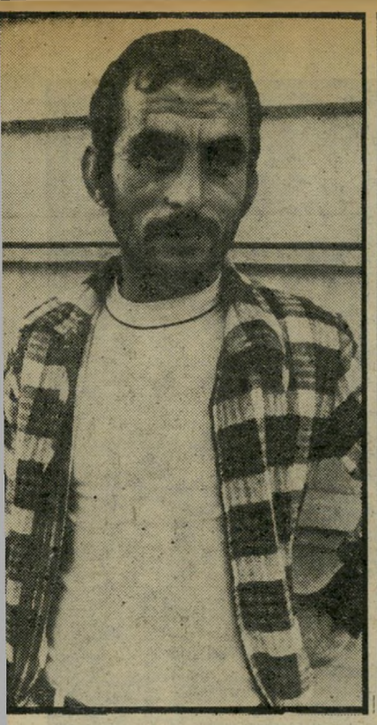
בתחילה נרצחו האחים דויד ומרקו חזן בסאריס. אחריהם נרצחו האחים אברהם („בבר") ודויד („דדה") עמר בנתניה. המישטרה חשבה שהיתה זו ניקמת־דמם של בני מישפחת חזן. מיכל, אחותם היפהפיה של בני חזן, נעצרה על־ידי המישטרה. אחרי מעצר ממושך שוחררה מחוסר הוכחות.

כל מי שחשב שהיתה זו ניקמת־דם סבר לתומו, כי עם מותו של בבר, שהיה בדירת מרקו חזן בפאריס בעת הרצח, נסתיים החשבון. השמועות גם אמרו ש־דדה, האח הצעיר, נרצח שלא בכוונה. הוא פשוט היה בג'יפ, בחברת אחיו הבכור, בעת הרצח, ונורה בטעות.

פיקה עקרה. השבוע הסתבכו העניינים. רימון ממולכד נמצא קשור לדלת ביתם של הורי בבר ודדה. כאשר פתח האב את הדלת, בבוקר, הבחין בחבילה מכוסה בחולצה. כאשר הרים אותה גילה רימון־יד. הרימון היה קשור לדלת ונדרך על־ידי פתיחתה. בדרך נס היה הרימון פגום — הפיקה היתה עקרה והוא לא התפוצץ.

חרושת השמועות החלה מנסרת שנית. האם גילה האב משהו על רוצחי בניו, והרימון נועד להשתיק גם אותו? או שמא לא הסתפקו רוצחי האחים עמר במלאכתם, והם מתכוונים להמשיך ולהרוג את כל בני המישפחה, עד האחרון? ואולי היתה גירסת המישטרה, על ניקמת־דם של מישפחת חזן, מופרכת מעיקרה, והרצח נעשה על רקע שונה?

מה שברור הוא, כי פרשת הדמים לא נסתיימה עדיין — המישטרה ערוכה להמשך.

מוניקה המוכה ובעלה
גם לידידה סימני חבלות

דרכי חיים

מרגלת במיקלט

לנשים מוכות הוא שלח את חברתו לעקוב אחרי אשתו, ואחרי ששוחרר מהכלא גילה את סוד יחסיהם

כבר מההתחלה חשדה מוניקה בצעירה שבאה למיקלט לנשים מוכות בהרצליה. הצעירה, שהיתה חבולה בראשה ובגופה, סיפרה כי היא נשואה ואם לשניים. בעלה הרבץ לה, והיא מבקשת מחסה.

מוניקה הרגיעה אותה. לפתע הבחינה, כי האשה, שהציגה עצמה כאהובה בוארון, מחיפה, לובשת את הסוודר שלה. אהובה סיפרה לה, כי היא יודעת היכן היא גרה בחיפה, פלטה בטעות את כינויו של הבעל, אבי, הסתובבה בצורה חשודה ליד ילדיה של מוניקה וביקשה לדעת מה תוכניותיה.

נשות המיקלט סיפרו למוניקה, כי אהובה שואלת גם אותן עליה ועל ילדיה. מוניקה ניגשה למישטרה והתלוננה. במישטרה הסתבר לה, כי בעלה, אברהם, נראה משוטט ביום הרביעי בשבוע שעבר ליד המיקלט. הוא נעצר ל־48 שעות.

בעיקבות תלונתה של מוניקה נעצרה גם אהובה. בחקירתה במישטרה הודתה, כי היא חברתו של אברהם, בעלה של מוניקה, ושהוא שלח אותה לעקוב אחרי אשתו. שמה האמיתי מלכה דב, והיא מתגוררת עימו בחיפה. כתוצאה מכך הוארך מעצרו של הבעל, והוא הובא לפני שופט, שקבע ערבות בסך 7000 לירות לשיחרורו.

בארבע עיניים. את המתחזה אי־אפשר היה לעצור לזמן רב, כי למעשה לא היתה למישטרה כל עילה להחזיקה במעצר. ביום החמישי בבוקר היא חזרה למיקלט, וביקשה לשוחח עם מוניקה „בארבע עיניים". היא סיפרה למוניקה, כי המישטרה עצרה אותה כשבאה לבקר את אברהם, שהיה עצור בהרצליה.

„אני ידעתי שלא אצליח לעבוד עליך," אמרה למוניקה, „אבל אברהם שלח אותי ולא יכולתי לסרב לו."

מלכה, שהתחזתה לאהובה, סירבה לספר מניין החבלות שעל גופה, ומדוע הסכימה לבצע את המעקב. היא ציינה רק, כי ביום הרביעי בבוקר הגיעו היא ובעלה של מוניקה למיקלט, כשכוונתם היא שמלכה תיכנס למיקלט ושאברהם יחכה לה בחוץ עד שתצא ותמסור לו פרטים על אשתו. כנראה חשבו לחטוף את ילדיה של מוניקה מהמיקלט, או לגרום שמוניקה תחזור אל חיק בעלה. אך היא לא הודתה בכך בפה מלא.

מוניקה ואבי היו נשואים ארבע שנים. כבר בהתחלה התחיל הבעל, ולדבריה, להתעלל בה ולהכות אותה. הוא נהג להביא את חברותיו לביתו ולשכב איתן בנוכחות אשתו והילדים. מוניקה ברחה למיקלטים בארץ, ואברהם נכלא בעוון מירמה.

סיפר אברהם אבוטבול:

אנחנו שבעה אחים במישפחה, כולם מבוססים ועובדים כקציני מישטרה וכדיילות. אבי, דויד, הוא מנהל בחברת חלמיש ביפו.

אחרי שהתחתנתי עם מוניקה וראיתי איך היא מרביצה לילדים שלה לא יכולתי לסבול את זה והייתי מתפרק ומרביץ לה, כדי שלא תרביץ לילדים. הרגשתי את עצמי באותם רגעים שוב בגיל הילדות, ונזכרתי איך הורי היו מרביצים לי.

אחרי תקופה קצרה נכנסתי לכלא באר־שבע. יום אחד נשבר למוניקה מכל בתי־הסוהר, והיא עזבה את הארץ כשהיתה בחודש השמיני. היא סיפרה לעובדת הסוציאלית שהיא רק בחודש השני, כדי שתיתן לה לצאת לחוץ־לארץ.

רק כשהילד היה בן שמונה חודשים חזרה מוניקה ארצה, ורק אז הכרתי את הילד שלי בפעם הראשונה. נשארנו בארץ חצי שנה ונסענו להורים. לפני כן מכרתי את כל החפצים שלי והשארתי עלי רק כסף ובגדים. חשבתי שאוכל להתחיל חיים חדשים בחוץ־לארץ.

הגענו לשווייץ. שם אמרו לנו שההורים של מוניקה מחכים בברזיל. נסענו לברזיל, אל דודתה. הדודה אמרה לנו שההורים מחכים בארגנטינה.

נסענו לארגנטינה. שם נכנסתי לבית־משוגעים, כי הייתי בלחץ.

אחרי שהשתחררתי חזרנו מוניקה, אני והילד לארץ, ואז התחילה לצמוח בלבי השינאה. הרצון לנקמה, על שהיא צחקה עלי כל הזמן. הכרתי בחורה אחרת, בשם אתי, והצעתי למוניקה שאתי תבוא לגור איתנו. מוניקה סירבה בהתחלה, אבל אחר כך הסכימה. הן היו כמו שתי אחיות. מוניקה ואתי אפילו היו מקיימות יחסי־מין ביניהן.

את מוניקה הכיתי רק בידיים. אף פעם לא הכיתי אותה בצינורות של ברזל וב־מקלות. זה שקר. הכל שקר. רק פעם אחת הכיתי אותה עם צינור של גומי. בגלל שהיא היתה מפונקת. אחרי שהשתחררתי מכלא באר־שבע נתתי לה גט, כי הגעתי למסקנה שהיא רוצה אותו כדי לבגוד בי. ניסיתי לשנוא אותה ולא הייתי יכול.

עכשיו אני הרוס, הכבוד שלי הלך. אני רוצה להתרחק מהארץ, לנסוע עם מוניקה ולנסות ולהוכיח לכולם, שאני מסוגל להיות בן־אדם חדש.

חנה שפי (שמאל)

עברה לכת

הסיינטולוגיה אחרי

שראתה איש

שגובהו 20 מטר

דת או מפתח גנבים?

„ה אם דגים שוחים?״ שאל ה־צעיר את בת זוגו. הוא לא חדל משאלתו זו עד שקיבל תשובה שסיפקה אותו. היה זה בקורס לתיקשורת, שמע־בירה האגודה לסיינטולוגיה בישראל.

לפני חודש ימים זכתה הגברת ג׳ולי טיצ׳בורן בסכום של כשני מיליון דולר, בבית־משפט באורגון. היו אלה פיצויים עונשיים שנגזרו על הכנסיה הסיינטולוגית באורגון. הגברת טיצ׳בורן טענה שהוב־טח לה, כי קורסים בסיינטולוגיה יגרמו לכך שיגדל כושר התיקשורת שלה, תעלה רמת הציונים שלה בקולג׳, ואף מגת־המישכל שלה תגדל. מאחר שכל הדברים הללו לא קרו תבעה ג׳ולי את הכנסיה הסיינטולוגית לדין על מירמה, כמו כל צרכן מרומה.

בהחלטה, המהווה תקדים חשוב באר־צות־הברית, קבע חבר־המושבעים, אחרי התייעצות של כמעט שלושה ימים: „הב־טחות אלה לא היו בעלות אופי דתי. וה־כנסיה הסיינטולוגית לא פירסמה אותן בתום־לב ככאלה.״

מישפטנים אחדים טענו, כי יש בכך משום איום על חופש־הדת וחרות־המחש־בה בארצות־הברית. שכן חוקת המדינה מגינה על הדתות, ואין אפשרות לתבוע כנסיות בשל דיעות והבטחות דתיות.

האם דגים שוחים?

הסחת הדעת של הסביבה. תרגיל זה שואל אחד התלמידים את רעהו. וכך עליהם להתרכז בתשובה הנכונה, למרות טוב לריכוז, ומסייע בייעול התיפקוד.

יש לשער שאחרי מיקרה־ההתאבדות ההמוני של נאמני ג׳ים ג׳ונס בגויאנה מתייחסים האמריקאים בזהירות לכתות דתיות חריגות.

לחנה שפי, מנהלת המכון בתל־אביב, לא ברור מדוע הסיינטולוגיה נקראת דת בארצות־הברית. יתכן שהדבר נובע מסיבות היסטוריות. בארצות־הברית כל האוניברסיטות, וחלק גדול ממוסדות החינוך האחרים, החלו תחת השראה של דת זו או אחרת. ובכלל: „האמריקאים קצת משוגעים.״ איש בישראל אינו מת־ייחס לסיינטולוגיה כאל דת.

חנה, אשה בשלה ונאה, מתייחסת ל־סיינטולוגיה כאל דרך להגיע לתיפקוד טוב יותר בחיים. בדף מידע, המתפרסם על־ידי האגודה בישראל, מוגדרות מט־רות הקורס כ„פיתוח יכולת־התיקשורת של התלמיד ופיתוח יכולת השימוש ב־תיקשורת בכל יחסיו עם הבריות.״

בין יערות וגנים

ב דף הסבר אחר נאמר: „ניתן לשפר את האינטליגנציה, את היכולת ואת כוח־הרצון של האדם להניות בתיקשורת ו־יחסי אנוש טובים. ניתן לשפר את הפוריות והיצירתיות האמנותית, את זמן־התגובה, הבריאות, המראה החיצוני ועוד.״ הבט־חות דומות לאלה שניתנו לגברת טיצ־בורן.

אפשר להתייחס לסיינטולוגיה כאל אופ־נה חולפת, כמו הארי קרישנה, מדיטציה טרנסצדנטלית ועוד חריגים, ואפשר גם להתייחס אליה אחרת.

את הסיינטולוגיה המציא לפני כשלושים שנה אמריקאי בשם רון האברד. הוא יליד 1911, ועסק בימי חייו בתחומים שו־נים ומשונים. היה סופר וצלם, כתב תס־ריטים ואף הוביל מישלחות למקומות מרו־חקים בעולם.

את תורתו החל מגלה בספר בשם: דיאנטיקה — המדע המודרני של בריאות־הנפש. הספר הפך רב־מכר, ואחריו נולדו הקורסים וספרים רבים נוספים.

השאלה: „האם דגים שוחים?״ היא חלק מתוכנן היטב מקורס־התיקשורת. מטרתה של שאלה זו היא לגרום לשואל להתרכז בה, ולעמוד על קבלת תשובה עליה. הדבר אמור בסופו של דבר להביא את התלמיד לכוח־ריכוז גדול יותר, לדב־קות במטרה ול„קיומיות״ גדולה יותר.

יש היום מרכזים רבים לסיינטולוגיה בארצות שונות. החשוב ביותר הוא ב־סיינט־היל באנגליה, שהוקם על־ידי הא־ברד עצמו, והמרכז במיאמי, שבו שוהה כרגע אבי התורה.

במרכזים מבודדים אלה, המוקפים יע־רות וגנים, לומדים התלמידים את הספ־רים ואת חומר־התרגילים בחברת מנחים. מרבית העבודה נעשית על־ידי התלמיד לבדו, ואחר־כך הוא עובר בחינות.

(המשך בעמוד 68)

האם צפורים עפות?

קבוצות של תלמידים יושבות בצפיפות בדירה הצרה ומתרכזות בתורת הסיינטו־לוגיה. גילם של התלמידים נע בין צעירים בני שבע־עשרה לקשישים בני שבעים שנה.

דת או מפתח גנבים?

(המשך מעמוד 67)

בישראל מתקיים האירגון רק חמש שנים בינתיים. הראשון שהביא איתו את בשורת הסיינטולוגיה לישראל, היה הפרופסור יהושפט גיבעון, מורה למתמטיקה באוניברסיטת הנגב. הוא למד זאת בארצות־הברית.

חנה שפי פגשה את גיבעון בארצות־הברית לפני שנים רבות, וכאשר נתקלה בו שנית נדהמה למראה השינויים שחלו בו. „הוא נראה לי עשרים מטר גובה." כאשר שאלה לפשר השינוי, סיפר לה על הסיינטולוגיה.

חנה היתה אז במצב נפשי קשה. היא נפרדה מבעלה, וחששה מאד לגדל ב־עצמה את שני ילדיה. היא סבלה ממחלות שונות וחיפשה מוצא מצרותיה. לכן התחילה לנסוע לבאר־שבע, לשמוע קורסים אצל גיבעון, ואחר־כך נסעה לסיינט־היל באנגליה. אחרי קורסים אחדים גילתה גם היא את שלוות־הנפש ואת הדרך הנכונה בחיים.

מאז התחילה להעביר בעצמה קורסים לסיינטולוגיה בתל־אביב. מקורס ראשון של שלושה תלמידים הגיעה היום לכמה מאות תלמידים. הדירה בת שלושת החדרים, שבה החלה את דרכה, צרה היום מהכיל את התלמידים. חדר אחד מלא זוגות המתאמנים בשאלות ובתשובות. חדר שני מכיל כמה אנשים מסביב לשולחן, ועליו ספרי האברד. במירפסת מכינים שיעורים, במיטבח עובדת נערה בפלסטלינה, ומנסה להמחיש את רעיונותיה. ואפילו באמבטיה רכון תלמיד על ספריו.

המכון ממלא קומה שלמה בבית ישן ברחוב שלום־עליכם בתל־אביב. מאחר שאחד מעיקרי הסיינטולוגיה הוא שיפור היחסים בין בני־אדם, מעניין לעמוד על טיב היחסים עם השכנים בבית. בקומה שנייה ישבה מזכירה מאחרי דלת פתוחה. לשאלות אם זרם האנשים, העולים ויורדים במדרגות כל היום, אינו מפריע לה, האם אין צועקים או מלכלכים את המדרגות, האם אין הבחורים מנסים להתחיל איתה ומה יחסיה עם מנהלי המכון, היא חייכה ואמרה שאחרי שראתה את הספרצופים המאושרים, המסיילים בנימוס במדרגות, הסתקרנה ועלתה להציץ במכון. היא הציצה ונשבעה. כיום גם היא תלמידה במכון, וכבר סיימה קורס אחד. הרגש היחידי שיש לה, בראותה את האנשים היורדים ועולים במדרגות, הוא רגש הקינאה. גם היא היתה רוצה להקדיש יותר זמן ללימודי הסיינטולוגיה.

נקניקים מאושרים

שום־מה מהווה הסיינטולוגיה אבן־שואבת לאמנים. בארץ נמנים חברי להקת הכל עובר חביבי, על התלמידים הנאמנים. באחד העלונים, שהוציא המכון, סיפר יובל דור מהלהקה, כי הציל את חיי אשתו, שלומית אהרון, בעזרת הסיינטולוגיה. מסתבר, כי בעת הופעת הלהקה בחיפה מצא פיתאום את שלומית מוטלת ללא רוח־חיים על קרשי הבמה. הוא גילה, כי היא התחשמלה מחיבורים לקויים בכבלים. בהיעזרו במה שלמד בקורסים, חיזק את רוחו, שמר על קור־רוח ושלוחה, והתחיל להנשים אותה מפה לפה. הוא דאג להובילה לבית־החולים, שם הצילו את חייה.

בין התלמידים האחרים בישראל נמנה גם עורך התוכניות בגלי־צה"ל, דני קרפל. כאשר גילה קרפל שצ'יק קוריאה מקדיש כל אחד מתקליטיו להאברד, התחיל להתכתב איתו. השניים מצאו שפה משותפת בסיינטולוגיה, וכאשר הגיע צ'יק לארץ, נתן הרצאה מיוחדת למוסיקאים. מייק שדובסקי, שהיה שנים מלוהקהות, הפך סגן מנהל המכון בתל־אביב.

אבל לא רק מוסיקאים ואמנים נמשכים לכך. בין התלמידים הרבים נמצאים תלמידי תיכון, סטודנטים, עקרות־בית ובעלי מיקצועות חופשיים, מגיל 7 ועד 75.

בין תלמידי אחד הקורסים הראשונים היו חנן זוגלובק, בעל בית־החרושת לנקניקיות נהריה, ואשתו. השניים חשו שעקב הלימודים הפכו לנקנקנים מעולים יותר, והם העבירו את כל עובדי בית־החרושת שלהם קורס דומה.

טוענת חנה, בצטטה אחד מתלמידיה: „הסיינטולוגיה היא מפתח־גנבים, אפשר להגיע עימו לכל מקום!"

אילנה אלון

בכל בקר
ב-7.50
לאתונה ומשם לכל העולם

פרטים במשרדי „אולימפיק" ובסוכנויות הנסיעות.

סטריאופון מודיע:

היצרן הגדול והאמין למערכות סטריאו ורמקולים מכריז על בזאר סטריאופוני ✶ קנה ישירות במפעל או אצל אחד הסוכנים המורשים ✶ התגבר על האינפלציה!

(1) **מערכת סטריאו משולבת, שהוכיחה את עצמה. כוללת מגבר 35W × 2, רמקולים 40W × 2, פטיפון LENCO GARRARD או BSR מקצועי:** החל מ־ 3,350.—

(2) **מגבר היי־פיי מעולה מורכב 35W × 2:** החל מ־ 1,300.—

(3) **פטיפון BSR דק מקצועי P171:** החל מ־ 2,850.—

(4) **טיונר אלקטרוני משובח, תצוגה דיגיטלית:** החל מ־ 4,600.—

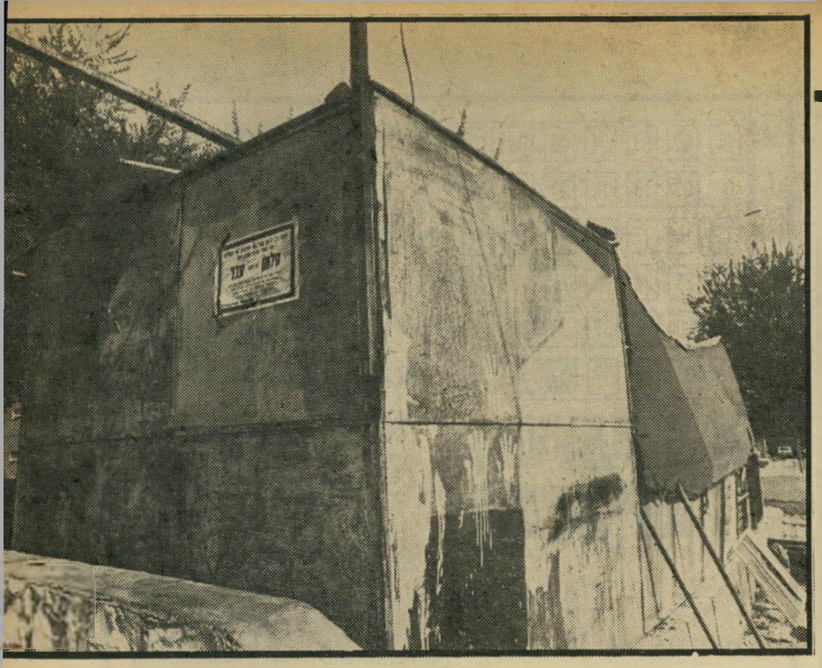
(5) **פטיפון LENCO מקצועי דק:** החל מ־ 4,300.—

(6) **רמקולים בעיצוב חדיש, איכות עילית, כיווני צליל:**

2—Way	25W	זוג:	1,400.—	
2—Way	40W	זוג:	2,600.—	
3—Way	40W	זוג:	3,200.—	
3—Way	50W	זוג:	3,600.—	
3—Way	70W	זוג:	5,850.—	
4—Way	90W	זוג:	6,400.—	
4—Way	100W	זוג:	7,500.—	

שים לב: המחיר כולל אחריות לשנתיים (גם על הרמקולים!!)

המפעל: סטריאופון, שוקן 27, (המשך העלייה), קומה 10, קרית המלאכה, ת"א.
סוכנים מורשים (רשימה חלקית): **ת"א** — כל בו שלום; **בת־ים** — גלובוס, שד' העצמאות 102; **אשקלון** — בית אמי טל. 24042; **אילת** — שמעיה בע"מ.

סלמן עובד הקשיש נאסר מפני שבנה את הסוכה (מימין) שבה מכר ירקות - אחרי שנפטר בכלא הוכו בני־משפחתו מפני שדרשו להישאר ליד הגופה ולהזעיק את הציבור

סלמן עובד הקשיש גסס. פניו חרושות הקמטים היו צהובות. בזרועו הימנית היתה תקועה מחט אינפוזיה. על השולחן שליד מיטתו ניצבו בסך חמישה בקבוקי־אינפוזיה נוספים, ושתי מנות־דם. לבני מישפחתו של סלמן, שעלה מעיראק בראשית שנות ה־50, נודע בערב ראש־השנה, כי אביהם מאושפז בבית־החולים אסף הרופא. הם באו לבקר את־תו בכלא רמלה, ושם סיפרו להם כי הוא הועבר בדחיפות אל בית־החולים. בני ה־מישפחה — ששת ילדיו ואשתו, סביחה — מיהרו אל בית־החולים. הרופא התורן סיפר להם כי מצבו של החולה קשה. הוא סובל מדימום קשה בדרכי העיכול. הרו־פא ביקש כי למחרת בבוקר יביאו לו מבית־הכלא את המיסמכים הרפואיים.

בני המישפחה הלכו. ליבם לא היה שקט. מאוחר יותר הם התקשרו לבית־החולים. הרופא אמר להם: „מצבו קשה, כדאי שתבואו." הבן מאיר, נסע עם אחי־סתו לבית־החולים. כשהגיע, מצא שאביו מת. אחרי שנרגע מעט ביקש מאיר מה־רופאים כי יזמינו אל המקום „סמכויות" — אותן סמכויות, שאליהן שלח עשרות מיכתבים בדבר מצבו של אביו לפני שנ־אסר ובעת המאסר: נשיא־המדינה, ראש־הממשלה, שר־המישפטים, שר־הרווחה, שופט־חוקר ועיתונאים. בעומדו ליד גו־פת אביו, סירב מאיר לזוז עד שיגיעו מייד למקום כל אותן „סמכויות", של־טענתו, לא ענו מעולם על מיכתביו. לדב־ריו, הן שגרמו בעקיפין למותו של האב.

הרופאים הסבירו לבחור הנרגש כי אין אפשרות להזעיק את כל אלה באותה שעה אל המחלקה. בינתיים הגיעו בני־מישפחה נוספים. מאיר ביקש כי לפחות לא יוציאו את גופת המת מן החדר, עד שלא יתאס־פו כל בני המישפחה במקום.

מותו של רובע

„במקום לנחם — מכים"

תוך זמן קצר הגיעה למקום „סמכות" אחת — המישטרה. לדברי מאיר ו־בני מישפחתו באו שתי ניידות, ו־20 שוט־רים מרמלה ומלוד. הם דרשו מהמישפחה להסתלק. בני־המישפחה עמדו על שלהם, ולבסוף עשו פשרה. רק בנו הקטן של סלמן, דויד, יישאר עם המנוח, ואילו ה־שאר יחכו בחוץ, ימתינו לאחיו של המ־נוח, שהוא הסמכות הקובעת במישפחה. והוא יחליט מה לעשות.

סיפר מאיר: אמא שלי וגיסתי, בהר־יון, הגיעו פיתאום למקום. הן היו תחת הלם, והתחילו לייבב בהיסטריה. הבכי שלהן כאילו נתן לשוטרים אות לפעול. הם התיזו עלי ועל שני אחי גז מדמיע, כבלו את אחי באזיקים, השכיבו אותנו על הריצפה ובעטו בנו.

„יותר אני לא זוכר. הייתי המום. ה־אחים שלי סיפרו לי אחר־כך שהכניסו אותם למכונית המישטרה, זרקו אותם על מסמרים של מחסומים, המשיכו להכות בהם, פתחו לאחי, יחזקאל, את הראש עם מכשיר מוטורולה. עצרו אותנו ל־48 שעות. „כשאמא שלי ביקשה מהשוטרים שירפו מאיתנו, הם משכו אותה בשערות ודחפו את גיסתי," שהיתה בהריון. יש לנו תעו־דות רפואיות. אפשר לראות עוד את הסי־מנים על הפנים שלנו.

„אנחנו דורשים עכשיו להקים ועדת־חקירה על נסיבות מותו של אבי. אבי לא היה צריך להיכנס לכלא. הוא היה אדם חולה. אנחנו דורשים לתבוע את העוב־דת הסוציאלית, שלא טיפלה באבי כמו שצריך. אנחנו דורשים התנצלות מכל ה־גורמים שאליהם פנינו בקשר לנושא זה, ושלא ענו לנו. ואנחנו רוצים שיעמידו לדין את השוטרים שהתנפלו עלינו."

לפני שנה וחצי ישב סלמן עובד החולה, עיוור בעינו האחת, על ספסל־הנאשמים בבית־המישפט העירוני בירוש־לים. האיש בן ה־60 התבונן בחוסר־הבנה בתובע, שטען כי הוא נאשם בבנייה לא־חוקית וברוכלות ללא רשיון, בצריפו שב־שכונת קטמון.

גזר־דינו של הקשיש היה 100 אלף לי־רות קנס, או שנת מאסר תמורתן, וכמו־כן — הרס הצריף, שבו מכר ירקות ופי־רות במשך שנים רבות.

סלמן עירער. עונשו הוקטן ל־60 אלף לירות קנס, או חצי שנת מאסר תמורתן. השופט החליט להחמיר עם הנאשם למ־

(המשך בעמוד 70)

מכות בחזה קיבל דויד, הצעיר שבאחים, מידי השוטרים, שמהם ביקש להישאר ליד גופת אביו. השוטרים התיזו בפניו גז־מדמיע.

בעיטה ברגל ספג מאיר עובד, מפני שלא הסכים לעזוב את בית־החולים עד שיגיעו שאר בני המישפחה, לחלוק כבוד אחרון למת.

מכשיר בראש זו היתה מנת חלקו של יחזקי־אל. לדבריו, הוא הוכה באמצעות מכשיר קשר.

מותו של רוכל

(המשך מעמוד 69)

רות שהיה זקן וחולה, אחרי שהרופא ש־בדק אותו החליט כי הוא מסוגל לשבת בכלא.

סלמן נאלץ לשבת בכלא, כי לא היה לו הכסף לשלם את הקנס. ביום שבו נכנס לכלא שלחו בני מישפחתו אישורים רפואיים להנהלת כלא מעשיהו. באישורים צויין כי סלמן אינו מסוגל לעמוד בתנאי המאסר הארוך. לדבריהם, ביקשו גם מה־עובדת הסוציאלית, שטיפלה באב, כי תמ־סור בכלא שהאסיר אינו מסוגל לשלוט על שלפוחית־השתן שלו. תשובתה היתה, לדבריהם, כי ישלחו לו הרבה זוגות מכ־נסיים לכלא.

בערב החג נסע מאיר להביא את אביו מהכלא. שעה ארוכה עמד מחוץ לשערי הכלא והמתין לאביו. האב בושש לבוא. בצר לו שאל מאיר את אחד הסו־הרים היכן אביו. הסוהר הרגיעו ואמר שעוד מעט ייצא. מאיר ניגש אל אחד האסירים שיצאו לחופשה ושאל על אביו. האסיר לקח את מאיר לצד, ומשמע שהוא בנו של סלמן, סיפר לו כי אביו הובהל לבית־החולים בכלא רמלה, מכיוון שהתעלף.

מאיר וסביחה, אשתו של סלמן, באו לבקר אותו ברמלה. הותר להם להיכנס לבית־החולים. הם מצאו את האב על כיסא־גלגלים, כשהוא מתאונן על כי אי־נו מסוגל לנשום. בחדר שבו נמצא לא היה, לדבריו, איוורור. באותה הזדמנות לשבת בבית־החולים, ששם יש סורגים עבים ואין אוויר.

אחרי יומיים הובהל סלמן לבית־החו־לים אסף הרופא ומת. ארגזי ירקות מר־קיבים, צריף־פח הרוס, בגדים ישנים, ו־כמה תמונות אחרונות של סלמן החולה, הנשען על דוכן־הירקות שלו, נותרו ב־ירושה לבני מישפחתו.

נציבות בתי־הסוהר מסרה, כי כא־שר נכנס סלמן לכלא מעשיהו הוא נב־דק, ככל אסיר אחר, על־ידי רופא, ש־קבע כי הוא חולה. הרופא המליץ על טיפול. כאשר הורע מצבו, הוא הועבר לבית־החולים בכלא רמלה, ושם ניתן לו טיפול טוב. הוא הוחזר למעשיהו, ולפני שעמד לקבל את חופשתו הורע מצבו שוב. הרופא קבע כי הוא לא יוכל לעמוד בלחץ הנסיעה וקבע כי עליו להיכנס שוב לבית־החולים ברמלה. את החופשה עמדו לתת לו בשלב מאוחר יותר. יום אחרי ראש־השנה הוא נבדק, ואז הוחלט לשלוח או־תו לבית־החולים אסף הרופא.

לדברי סגן־ניצב שימעון סביר, דובר מישטרת מרחב המרכז, היה מקום לשי־מוש בכוח מצד אנשי המישטרה נגד בני מישפחת עובד. לטענתו, התפרעו בני־המישפחה בבית־החולים, הפכו מיטות ו־שברו חלונות. במשך שעות רבות נמנעו אנשי המישטרה מלענות על התגרות בני־המישפחה, ורק אחרי שלא היתה ברירה, השתמשו בכוח.

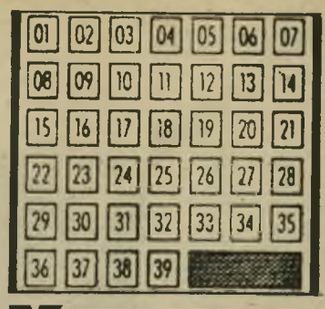
דובר מחוז המרכז מכחיש, כי היה שי־שאל סלמן את בנו על מחירי הירקות שבעיר. הבן סיפר על האינפלציה, ואז אמר סלמן כי אין נותנים לו לאכול. „לא עגבניה, לא מלפפון, לא פילפל ירוק.״

לדבריו של מאיר הוא ביקש מרופא־הכלא לשלוח את אביו לטיפול בבית־חו־לים מחוץ לכלא. הרופא סירב. ביום ה־ראשון של ראש־השנה הלכו שוב מאיר ואמו לבקר את האב. הפעם ניתן להם לראות אותו מבעד מחיצת־זכוכית עבה. סלמן כימעט ולא דיבר. היה חיוור ונת־מך על־ידי סוהר. הוא טען כי הוא מע־דיף לחזור לתאו המאוורר בכלא, ולא מוש אלים במכשיר קשר מסוג מוטורולה נגד אחד מבני המישפחה. „אם יש להם תלונות, שיגישו אותן בכתב, ואנחנו נב־דוק את תלונתם,״ אמר הדובר. „עם זאת, לא נראה לי כי שוטרים יתקפו, ללא כל סיבה, אנשים הנמצאים ליד מיטתו של מת. בכל מיקרה, אנחנו רואים את תקי־פתם של השוטרים על־ידי בני המישפחה כמעשה חמור, ואנו נדאג להעמיד את תוקפי־השוטרים לדין. שכן לפי מה ש־נמסר לי, בני־המישפחה הם שתקפו תחי־לה את השוטרים, והפריעו את מנוחת שאר החולים שבמחלקה.״

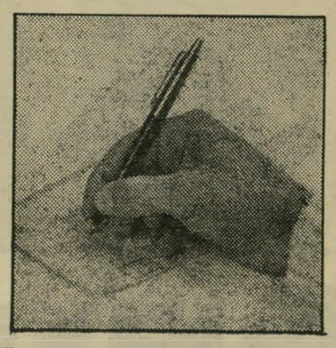

משיכה בשערות סביחה (מימין), אשתו של המנוח, מדגימה כיצד משכו השוטרים בשערות גיסתה, הנמצאת בחודש השני להריונה. המישטרה מכחישה שימוש בלתי סביר בכח נגד בני מישפחת עובד.

טופס לוטו

ששה X נכונים

והכסף שלך

בלוטו המזל בא לקראתך

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (נזקים), תוגעי עץ, חרקי ספרים וכנרים. כשמירה על בריאותך ורכושך.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272

טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75

ירושלים-664015 , אילת-059-3012

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

טלפון 227117, 227118

פירסום אידיאל

אבן גבירול 110 תל־אביב

(פינת אנטוקולסקי)

מרכז „אדם"

אספרולוגיה!

רפואה טבעית!

קמע ומזל!

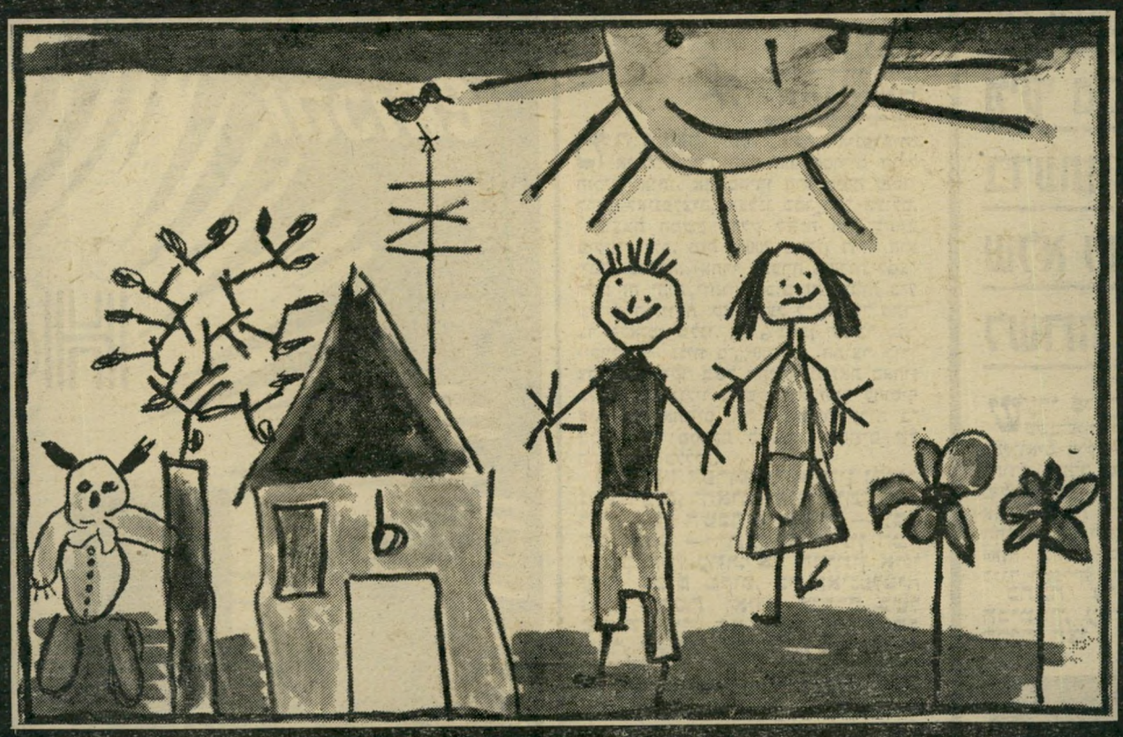
ב', ג', ד', ה', מ־9.00—19.00

טל. 03-337082

רח' הנגב 4, ת"א

(התחנה המרכזית)

חן טרמפ לחייל

ציור זה נעשה ע"י ילדנו.
זכרונו לברכה.

שנן לילדך מודעה זו:

לפני חציית הכביש,
עצור

רק אם אין תנועה-עבור.

"שמאלה, ימינה, שמאלה." הרגל המציל חיי ילדים.

מוגש בשדות לציבור ע"י החברה המאוחדת למזרח הקרוב, נציגי M.A.N בישראל. בשיתוף המועצה הלאומית למניעת תאונות.

טל אדוויו

בושם אוריינטל האשי להשגה בחנויות מובחרות. כל הבושם רשת המשביר. כצרכן חנות שקים

המיתון של ר' מילטון

(המשך מעמוד 27)

אני מסכימה עם הפרופסור ברונו, שה־ממשלה אינה גורמת אינפלציה שכזאת בשל גרעונה — על זה כתבתי בפעם ה־קודמת.

הנפט אינו אשם

מה נקשר לנפט, כסיבה לאינפלציה? אינני זוכרת האם הפרופסורים הנ"ל הזכירו אותו, אך מחירו הוא סיבה פופו־לרית לאינפלציה, אצלנו כמו בכל העולם.

הוצאת המשק לדלק לשנה היא כ־270 מיליון דולר. מזה כ־200 מיליון דולר הוא ייבוא עד כה. (אחרי העברת השדות למצ־ריים זה יהיה יותר). סכום זה מהווה כ־7 מיליארד לירות, קצת מעל ל־2% של התו־צר הלאומי שלנו. אם 2% מן התוצר מת־ייקרים — גניח ב־100% — התוצר כולו צריך להתייקר בשל התייקרות זאת באחוז בלבד. בגילגוליו במשק הוא יכול להוסיף עוד כמה אחוזים, אך אין ההתייקרות ב־דלק סיבה מספקת לעשרות אחוזים של התייקרות כללית.

אילו היו הפרופסורים רזין וברו־נו צודקים, והאינפלציה היתה נג־רמת בשל השכר והציפיות — וב־של הנפט — יתכן שהמיתון המ־תוכנן היה עוזר. אך המיתון אינו עוזר בשום מקום, כי האינפלציה אינה נגרמת ואינה דוהרת בשל סיבות אלה. לא בשל עליית ה־שכר, לא בשל הציפיות האינפלצ־יוניות, לא בשל גודל הממשלה, לא בשל מחירי־חדלק וגם לא בשל קיצבות־סעד.

האינפלציה נגרמת ומתגברת בשל חלו־קת־ההכנסות המעוותת, שהיא עצמה גו־רמת לה — עם או בלי עזרת הממשלה.

בזמני אינפלציה מתרכזים יותר ויותר אמצעים בידיים מעטות, והן דוחפות את המחירים למעלה. את המצב הזה לא יש־נה המיתון. להיפך, הוא עלול להחריף אותו ולגרום אינפלציה דוהרת עוד יותר, שהפעם גם אצלנו זה יילך ביחד עם חו־סר־עבודה.

כדי להוריד את האינפלציה צריכים לת־קוף את ריווחי האינפלציה, ולא לעשות מיתון. אפשר ואפשר לתקוף אותם ולמנוע בכלל את היווצרותם.

הנה כמה הצעות מעשיות למדיניות כל־כלית, שמטרתה היא להוריד ולמנוע את ריווחי האינפלציה:

● להצמיד את השכר ב־100% למדד, ונוסף על כך לתת לו את חלקו בעלייה בתוצר הלאומי.

● לפקח על מחירי תקציב־המדינה. לקבוע מחיר מכסימלי — או התייקרות שנתית מכסימלית — שבו הממשלה מו־כנה עדיין לקנות את הסחורות ואת השי־רותים מספקיה. היא קונה גדולה, והיא יכולה לעשות זאת לפחות באותה המי־דה כפי שהיא משתמשת בכוחה, כמעביד גדול, לפיקוח על שכר עובדיה.

● לחייב את קוני איגרות־החוב הצמו־דות להחזיק בהן במשך חצי שנה לפחות. כך יהפכו הצמודים צורה של חיסכון, תחת שיהיו סתם כסף צמוד, שהיקפו ומחזורו גדל עם האינפלציה — כפי שזה היום. רצוי גם לוותר את הפרעון למוכ"ז.

אם לא נעשה כן, הסכנה של מיתון עם אינפלציה דוהרת היא ממשית ביותר. ו־מיתון זה יהיה חמור כפל־כפליים אם ני־פול בידי קרן־המטבע הבינלאומית בגלל חובותינו הגבוהים לחו"ל — חובות בסך 20 מיליארד דולר, השווים פחות או יותר להכנסה הלאומית שלנו.

הקרן דורשת מיתון בכל מדינה שאותה היא באה „להושיע". וכאן חוזרים אנחנו אל מילטון פרידמן. הוא הנביא של המי־תונים הללו.

אחרי מיתון שכזה, בנוסח קרן־המטבע הבינלאומי, לא נשארת אבן על אבן באותה מדינה מים־כנה.

בתי־חרושת נסגרים, עובדים בהמוני־הם נזרקים לרחוב, התוצר יורד, ענפי כל־כלה „לא כדאיים" שלמים נסגרים. ראינו זאת בארגנטינה, וכעת בתורכיה.

יתכן מאד שקברניטי מדיניותנו ערים לעובדה שסיכויי המיתון להוריד את ה־אינפלציה הם קלושים ביותר, והמיתון מוצע כהכנה לבקשת „עזרה" מקרן־המט־בע. במיקרה הזה אני מציעה במישנה תו־קף לסובב מהר־מהר את הגה האינפלציה בכיוון הנכון, כדי שלא נתקרב למימי קרן־המטבע — לפני שזה יהיה מאוחר מדי.

צפויים לה 30 ימי מחבוש, אך מיקי סכור נחושה בדעתה שלא להתייצב לשרות מילואים

שערי בית־הסוהר עומדים להינעל, בשבועות הקרובים, מאחורי הסמלת במילואים מיקי סכור. צו־קריאה, שקיבלה בחודש שעבר, מורה לה להתייצב לשירות מילואים של 15 יום, החל ב־25 בנובמבר. אך מיקי, בת ה־22, סירבה מראש לשרת. תחת זאת העדיפה להצטרף לתנועת שרות שווה ולהביע בדרך הקשה את מחאתה כנגד האפליה בגיוס בנות לצה"ל.

כתבה מיקי במיכתב לשר־הביטחון, עזר וייצמן, מייד אחרי קבלת הצו:

מיקי מתכוננת לכלא*
כושר התמדה

כידוע לך, כבוד השר, קיימות בארץ שתי אמות מידה בכל הנוגע לגיוס בנות לשרות הביטחון. אני רואה עצמי נפגעת ומופלית לרעה מפני ששרתתי שנתיים ב־צה"ל ועלי לשרת שרות נוסף במילו־אים, בשעה שיש בנות שאינן נדרשות כלל וכלל לכל שרות שהוא — אם זה שרות בצה"ל או שרות לאומי חליף.

ברצוני להפנות את תשומת לבך למש־פט שאמר האלוף נתיב רשפורסם בעיתון ידיעות אחרונות של ערב החג: „כל מה שהיה קדוש עד מלחמת יום־הכיפורים לא קדוש אחרי המלחמה, לא רק בצבא אלא גם ערכים כמו ביטחון, עליה וציונות."

המנהיגות השלטת במדינתנו מכרה ער־כים מוסריים ממדרגה ראשונה במחיר קואליציוני שפל ביותר.

עליך לראות את שרות הבנות בצה"ל כשווה ערך לביטחון המדינה ולא לזלזל בכך, מפני שללא בנות בצבא לא יוכל צה"ל לתפקד כהלכה.

כיום השרות לבנות בצה"ל הוא בושה והדעה הרווחת היא שרק המופקרות הול־כות לצבא, וברור שהקדושה אינה אופפת יותר את צה"ל.

אני החתומה מטה, אין בכוונתי למלא את צוו המילואים הנמצא בידי מטעמי מצפון, ומפני שחוק גיוס בנות — כפי שהוא כיום — נוגד את עקרונות מגילת העצמאות, שאינם מתירים אפליה בכל הנוגע למין, גזע ודת.

* מכינה שקית של ספרים לקריאה בעת מאסרה.

בעיות ולבטים בחיי המין

מ א ת

חד"ר מרדכי זידמן

חוצאת רשפים

ערבי צעירים במועדון 5 לחרבות חדשה

רח' הס 5, תל־אביב, טל' 297263

יום שלישי — 6.11.79

ישראל — אש"פ

כנסי רומא, וושינגטון, פריז

רב־שיח בהשתתפות:

עו"ד פליציה לנגר

המזרחן אמנון קפליוק

המזרחן צבי אל־פלג

המועדון פתוח בימי ג'

התוכניות מתחילות ב־9 בערב

המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

מיספרי הטלפון החדשים של

השלום הזה

232262

232263

232264

תן טרמפ לחייל

שרות חילופי בכלא

לידיעתך, מר וייצמן, אמר הפילוסוף העתיק הרקלייטוס: „חייבים האזרחים ל־הילחם על החוק כמו על החומה."

המישפט הנ"ל מדבר בעד עצמו בכל הנוגע לרציניותו של מאבקנו — שלי ושל חברותי למאבק.

בכבוד רב, מיכל טכור.

עד כאן נוסח המיכתב.

למצות את הדין

ר־הביטחון מצא לנכון לענות על מיכתבה של מיקי במיכתב קצר, שבו נאמר: „אני מאשר קבלת מיכתבך מיום ה־21 בספטמבר 79'.

„אם ציטטת את דברי הפילוסוף העתיק הרקלייטוס: ‚חייבים האזרחים להילחם על החוק כמו על החומה' — הרי קבעת בעצמך, שעליך גם לכבד את החוק והחוק מחייבך להתייצב למילואים כאשר ‚נקבע בצו.

„מי שאינו מקיים את הצו, עובר על החוק וימוצה כלפיו הדין כנאמר בחוק.

„בברכת כל טוב, עזר וייצמן, שר־הביטחון."

מיקי הסיקה ממיכתב זה ומעונש שב־עה ימי מחבוש בפועל, שהוטל לאחרונה על סגן (מיל.) נעמי עוזיאל, חברתה ל־תנועת שרות שווה, כי בקרב שלטונות־הצבא ‚גורמים במישרד־הביטחון גובשה ההחלטה להחמיר את העונשים כנגד בנות התנועה.

חוגים המקורבים למישרד־הביטחון לחשו למיקי ולבנות תנועתה, כי הוחלט להעניש את מיקי באופן חמור אם לא תתייצב לשרות המילואים. דובר על 30 ימי מחבוש ואפילו יותר. אולם מיקי לא חזרה בה לנוכח האזהרות. היא נשארה נחושה בהחלטתה להילחם באופן אקטי־בי כנגד החוק המפלה, והכינה עצמה נפ־שית לקראת בילוי תקופה ארוכה יותר בבית־הסוהר.

אומרים שרק המופקרות הולכות

דעתי כי אחד חייב לתרום משהו למדינה. אם לא צבא אז שרות לאומי. בתי־החולים הרי זועקים לכוח אדם. מדוע שהבנות הדתיות לא תתרומנה גם משהו? בית־חולים זה לא מסגרת סגורה כמו ה־צבא, ושם אין סכנה שהמוסר או הצניעות שלהן תיפגע.

בגלל בחורות כאלה, שלא משרתות פקודת מעצר. היא באה אלי בוכה ואחרי שהרגעתי אותה ושוחחנו הבנתי שהיא כלל לא צריכה לעמוד למישפט. הודעתי ל־רס"ר, שבא לעצור אותה, כי אתפטר אם יקח אותה למישפט המשפיל מבלי לשמוע את טענותיה. יכולתי אז להתפטר כי הייי־תי רק על תקן ומלאתי את תפקיד ה־מש"קית בהתנדבות. הרס"ר ניסה תחילה להתווכח וטען שהחיילת תגיד את דבריה במישפט, אך אחרי דין ודברים השתכנע, ובסופו של דבר החיילת לא הועמדה כלל למישפט.

כך קרה גם אחרי שהממשלה ניכנעה בהסכם הקואליציוני לדתיים. לא הייתי מוכנה להשלים עם האפליה שנוצרה בגיוס הבנות לצבא. דברתי אז עם הורי והודע־תי להם, כי לא אתייצב למילואים, עד שלא יבוטל החוק המפלה.

הורי דווקא הסכימו עם דעותי אך טע־נו שלא אוכל לשנות לבדי את העולם. אני המתנתי לצו. הוא הגיע אחרי ל־מעלה משנה. שוחחתי עם הורי שנית, אבל אז זה היה כבר שונה. הם חששו שאכנס לבית־הסוהר. ניסו לשכנע אותי לוותר. אבל אני אף פעם לא ויתרתי כש־הייתי משוכנעת שהצדק עמי. הם ידעו זאת, ואני חושבת שבסתר ליבם הם גם ידעו שאעמוד על דעתי, ואולי הם אפילו גאים בי.

עד שלא יבוטל החוק

את החיילות סירבה פעם להיכנס למישפט. הרס"ר רצה להוציא נגדה

בתעודת השיחרור מהשרות הסדיר של מיקי כתוב: „התנהגות — שבה מאוד. הערכה — חיילת בעלת כושר התמדה ו־מהירות תפיסה, מסורה, ישרה ואחראית, בעלת פוטנציאל גבוה, בעלת כושר ל־עבוד עם קהל, כושר מנהיגות, חברותית מאוד, חיילת מצטיינת."

למרות כישוריה אלה, ואולי בגלל, החליטה מיקי להרים ראש ולמרוד ב־מוסכמות החדשות שהכתיבה ממשלת הלי־כוד. את הסיבות לכך היא תולה באיכפת־יות יוצאת הדופן, שבה היא מצטיינת, ו־שהפכה מיצרך כה נדיר בימינו אלה.

סיפרה מיקי טכור:

כבר מגיל קטן התקוממתי כנגד דברים שראיתי בהם עוול או פסול. לא יכולתי לקבל כל דבר כמובן מאליו. פעם, בבית־הספר היסודי, חברה שלי הרגישה שלא בטוב. ליקחתי אותה הביתה. כשחזרתי הת־חיל כבר השעור. המורה שאלה אותי: ‚למה ברחת?' הסברתי לה את מה שקרה, אבל היא התעקשה וטענה שהייתי צריכה לתת לחברה שלי להמתין ולבקש קודם רשות להביאה הביתה. כיוון שגם אני עמדתי על צדקתי, וטענתי שמצבה של ה־חברה לא איפשר לה להמתין, ביקשה המור־

הערכה בתעודת־השיחרור
כושר תפיסה

מיכל טכור בימי שרותה
כושר מנהיגות

רה להחתים אותי על טופס, שבו אודה, כי לא נהגתי כשורה. סרבתי. בגלל זה הורחקתי למשך יומיים מבית־הספר, אבל על הטופס לא חתמתי.

לצבא התגייסתי כפקידה. מאוחר יותר עובה מש"קית החן אצלנו ואני נמצאתי מתאימה להחליף אותה, למרות שלא עבר־תי קורס מתאים. בתפקיד הזה היו לי קצת עימותים עם רס"ר הבסיס. הוא היה קפדן ודיבר עם החיילים בתלונות וב־מישפטים. אני העדפתי שיחה בארבע עי־ניים.

ולא תורמות שום דבר חליפי. התחלתי לחשוב שכל השירות הצבאי שלי היה ביזבוז. אני לומדת עכשיו בסמינר למו־רים על־שם לוינסקי לקראת הסמכה ל־הוראת ספרות בחטיבת הביניים. אם לא הייתי מתגייסת לצבא הייתי כבר מסיימת עכשיו את הלימודים. בשביל מה ללכת ל־צבא? הרי אומרים שרק המופקרות הול־כות לשם?

אבל אלה רק הירהורים של חולשה. גם כשאני חושבת על הכלא שמחכה לי, מת־חשק לי פתאום לוותר על הכל. אבל אני מאמינה במה שאני עושה ולכן לא אוכל לוותר. חברותי לשרות שווה עודדו אותי, אך גם הבהירו לי מה שמצפה לי. בסופו של דבר זאת החלטה שלי בלבד. החלטתי לעשות משהו שאני מאמינה בו ואעשה אותו. הכנתי לי כבר אפילו את הספרים שאקח איתי, אם יתנו לי, לבית־הסוהר.

„ציונות בשבילי זה שאין ביוב בכפר שלי", אומר עורך־הדין מוחמד קיואן

מנהיגם של בני הכפר

ה יו זקוקים לזיק אחד של דמיון כדי להיקרא בשם המשלב את כל ה־מאבקים. „אבנה אל־בלד", בעברית — בני־הכפר. אלה הם בני־המולדת, בני־הארץ, הילידים, בסלנג הערבי בני־הכפר הם ה־נדכאים, בניגוד לתושבי כפר העשירים, בעלי הקרקעות וראשי החמולות.

ואמנם, מילחמתם של בני־הכפר מתנ־הלת בשתי חזיתות. האחת: שינוי ה־מיסגרת החברתית בקרב העם הערבי. השנייה: פעילות פוליטית נגד הציונות, ולמען מדינה פלסטינית.

מולם עומדים שני כוחות גדולים. מחד — שילטונות ישראל ומרבית אזרחיה, שרואים בהתגברותם של בני־הכפר סכנה לעצם קיומה של המדינה. ומאידך — תושבי הכפרים הערביים הנמצאים בתחו־מי מדינת ישראל, החוששים שמא תביא ההתדמית הקיצונית שהודבקה לבני־הכפר להחמרת היחסים בין מוסדות השילטון הישראלי לבין האזרחים הערביים.

בחודשים האחרונים, עם התגברות ה־תנועות הדתיות במרחב הערבי ובתחומי ישראל, קמו לבני־הכפר מתנגדים חריפים ביותר, בדמותם של אנשי המימסד הדתי ואנשי־הדת הערביים.

„אומרים עלינו," טוען אחד מבני־הכפר, „שאנחנו הרפתקנים קיצוניים. בלתי־אח־ראים ולא־רציונליים. אומרים עלינו ש־אנחנו אנשי קניג, שאנחנו אנשי הש"ב, אומרים שאנחנו אנשי אמגן לין. זה לא העסק שלנו."

אחד ממארגני הקבוצה הוא מוחמד קיואן, בן ה־35, יליד אום־אל־פחם. קי־ואן גבה־הקומה דובר עברית רהוטה. הוא עורך־דין בעל מישרד בחדרה, ויש לו גם חלקת אדמה שאותה הוא מעבד במו ידיו.

אחרי שסיים את בית־הספר התיכון למד בסמינר למורים ושימש מורה בכפר. ב־1965 סולק מעבודתו. „בתקופה שבה היונה אבא אבן היה שר־החינוך," הוא מציין בחיוך, אז החליט ללמוד מיקצוע עצמאי. שנתיים לאחר מכן, ב־1967, ישב במעצר־בית במשך שלושה חודשים. בשנת 1969, בתקופה שאחרי בחירת ראשי־המועצות, כשהחלה פעילותם הפוליטית של בני־הכפר, הוא נתבע שוב לשבת ב־מעצר־בית למשך שנה וחצי. באותה עת היה קיואן סטודנט באוניברסיטה, ועמד לפני בחינות סוף השנה השכייה. לבחינות לא יכול היה להופיע, והוא הפסיד שנת־לימוד בשיבתו בבית.

אתה בחרתנו

„א חרי 48" שיטח קיואן את ה־היסטוריה של בני־הכפר, „נשאר בישראל מיעוט ערבי שהשילטון ניסה לנתק אותו משורשיו. מעל לפני השטח נשארו גורמים שילטוניים, עם אינטרס־טים מקומיים, שהוכנסו למיפלגות הציו־ניות ולמימסד הפוליטי הישראלי. היו גם אנשי רק"ח. לרוב הדומם לא היה כלי לביטוי עצמי. הם סחבו את החיים."

אחרי הבחירות המקומיות ב־1969 הו־פיעה באום־אל־פחם קבוצת צעירים אינ־טלקטואלים שהציבה לעצמה מטרה, לנגח את מועצת העיירה. „התחלנו להתעניין בבעיות הכפר שלנו. בעצם אלה הן הבע־יות של כל הערבים ושל כל הפלסטינים. אך התחלנו מהמישור הפנימי."

בשנת 1973 קיבלו בני־הכפר מעמד של רשימה מקומית בבחירות למועצה. התק־ציב היה 500 לירות. נבחר נציג אחד — מוחמד קיואן. בבחירות 1977 הוכפל כו־חם. ההשפעה בתוך גבולות הכפר גדלה והלכה. רבים מהצעירים היו מעוניינים לבחור ברשימת בני־הכפר, אך החשש פן יגנו בני המישפחה והחמולה, את הסטייה מהקו המסורתי, היה חזק.

„השילטון מנסה להפעיל כוחות ריאק־ציונריים. מסביר קיואן, הכל בשם החמו־לה. מנסים להלביש לחמולה נציג. אותו נציג אף פעם לא היה נציג. מלבישים אותו על התפקיד, כדי שאפשר יהיה לש־מור ולשמר את המצב הקיים. שאף אחד לא ירצה שינויים."

בשלב זה החלו העימותים עם המימסד הקיים. האשימו את בני־הכפר שהם פוג־עים במסורת ובתרבות, שהם מנסים להי־רוס את מורשת עמי ערב ולהמיר אותה במשהו לא־ברור. אומר קיואן: „אני אלחם ואחזק את מורשת התרבות של עמי. אבל מסורת זה דבר שמעכב קידמה. ה־התנגשות בין הדורות היא טבעית. ברור היה לכולנו שיהיו בעיות בבית — עם האבות, ובכפר — עם ראשי המימסד.

התדמית הציבורית ניתנה של קבוצה מצומצמת של משכילים בוגדי אוניברי־סיטות, בני עשירים שיש מי שיממן את לימודיהם ואת הרפתקותיהם הפוליטיות, ושאין עליהם עול של פרנסה. „נלחמנו," אומר קיואן, „שלא להיות קומץ של נב־חרים, המתדיינים בשיחות של ערב־שבת. הרי אנחנו לא ציונים, אז למה שנרגיש את ההרגשה של אתה־בחרתנו?"

האפוטרופסות נגמרה

ה יום שותפים לפעילות בני־הכפר גם פועלים ונוער צעיר. בכפר קיים מועדון, שהוקם בתרומות החברים. המ־קום הומה מפעילות. מרצים, מרצות, מא־זינים ומאזינות. ליד מועדון בני־הכפר ניצב בניין מפואר, מועדון עירוני שהו־קם מתרומות נדבן ערבי. „המועדון של־הם תמיד חשוך," אומר קיואן בסיפוק. „המועדון שלנו, למרות הכיסאות השבו־רים והשולחנות החורקים, תמיד מלא. אין איפה לשבת."

ב־30 במרס, יום האדמה האחרון, פרצו חיכוכים בין תומכי בני־הכפר, בכמה מכפרי המשולש והגליל, לבין תומכי רק"ח. הדברים הגיעו עד לידי התכת־שויות אלימות, שיצאו מהן כמה פצועים.

„אנחנו לא רוצים להתנגש בהם," מס־ביר קיואן. „הם המכים ואנחנו המתגונ־נים. רק"ח התרגלה לראות את עצמה כ־אפוטרופוס של הערבים בישראל. הם כאילו לקחו טרמפ עלינו, כדי לעלות למעלה ולהתחזק. הם רואים את עצמם כאבא שאנחנו בניו, והנה הבנים רוצים לקחת את המושכות לידיהם. אנחנו מס־בירים להם: האפוטרופסות נגמרה, אנח־נו די גדולים. אנחנו מודים לכם. היום, העצמאות שלנו חשובה יותר. אנחנו לא מקבלים הוראות. ברור לנו היום, שמאבי־קנו העיקרי הוא נגד הציונות. אין מה להסתיר — זה מאבק גלוי. רק"ח לא עו־שים מספיק בכיוון זה."

סוד הציונות

מ יבד התכתשויות מתנהלים גם וי־כוחים. אנשי רק"ח מקבלים את החל־טה 242, בני־הכפר שוללים אותה. אומר קיואן: „הבעיה הפלסטינית היתה לפני 67', ואילו החלטה 242 היא תוצר של מאזן־כוחות בין המעצמות באותה התקו־פה. 242 לא מדברת על הבעיה הפלסטי־נית בתור עם, אלא בתור פליטים. אנחנו בעד הצהרה על עם, עם הגדרה עצמית."

גם בין בני־הכפר לבין עצמם ישנם חילוקי־דעות. הם אינם מפגינים אותם בפני זרים, אך אפשר להרגיש במתחים ה־קיימים ביניהם, אם על ההנהגה, אם על הקשר עם רק"ח, ואם על הקשר לתנו־עות פוליטיות בגדה, או על צורת הפעי־לות בקרב ערביי ישראל; על קיצוניות הדיעות, על החרפת או אי־החרפת היח־סים עם המימשל הישראלי, ועל הקצנה או מיתון בעמדות כלפי המימסד הערבי.

על נושא אחד אין עוררין — השינאה לציונות. אך הם מדגישים: „אנחנו לא נגד היהודים. היהודים הם בני־אדם, כמו ערבים, אנחנו נגד הציונות!"

ומהי ציונות? אומר קיואן: „ציונות בשבילי זה שאין ביוב בכפר שלי. ציו־נות בשבילי זה שני שכנים, סוציאליס־טיים שלי, גיבעת־עוז ומגידו, שהוקמו על האדמות שהופקעו ממני. ציונות זה דיכוי. אין לי ביטחון בעתיד. ציונות בש־בילי זו העובדה שלשכנים שלנו במי־עמי יש מים כל הקיץ, ולנו אין. ציונות זה הפגזות בלבנון, השמדת העם שלי.

„לממשלת־ישראל הציונית יש יעדים לאומיים, עדיפים בעיניה על זכויות־האז־רח שלי. אם יש להם יעד להקים מושב או שדה־תעופה, אז אין מקום לזכויות שלי, אין לי כבר זכויות על האדמה שלי.

„הבעיה של הציונות היא שהיא החלי־טה: אתה בחרתנו. אנחנו משובחים. ולכן, בעצם, ההגדרה של הציונות היא בניין ישראל על קרקע פלסטין."

אחד הדברים החורים כיום לקיואן ול־חבריו, הוא בעייתו של עלי אל־קייסי, תושב ערב אל־מפג'ר, באיזור חדרה. אל־קייסי נצטווה לפנות את מקום מושבו, כדי לאפשר הקמת תחנת־כוח. הוא סירב, וביקש את קיואן לייצג אותו בבית־המישפט. מספר קיואן: „אמרנו להם: אם אתם רוצים תחנת־כוח למען הציבור, אז תנו לאיש הזה בית. הם הציעו לו 90 אלף לירות. מה אפשר לעשות עם זה? הוא ישב 11 חודשים במעצר בגלל בזיון בית־המישפט. הוא לא היה מוכן לפנות את ביתו. לפני כחודש הרסו לו את הבית. הוא ליקט קרשים מבין ההריסות ובנה סוכה. למחרת שרפו לו אותה. עכשיו הוא ומשפחתו מתגוררים תחת כיפת השמים."

חוששים לדבר

„ה פלסטינים נאבקו בכל החזיתות. הסורים היכו אותם, הירדנים ניסו לחסל אותם. חלקן של מדינות ערב ב־שוד העם הפלסטיני אינו קטן מחלקה של ישראל," מסבירים בני־הכפר. „היום אש"ף מנצל את הסתירות בעולם הערבי. הוא חי מזה, וזה לגמרי לגיטימי. יש סתירות בין כל ממשלה לבין העם שלה. אם אפ־שר לנצל משהו לטובתנו, למה לא? הר־וויחו מאיתנו מספיק כל השנים."

פעילי בני־הכפר מנסים, בשיחות עם יהודים ישראלים, להוכיח להם שדרכה של ישראל, כל עוד היא הולכת בדרכי הציו־נות, מוליכה לאבדון. „שאלת הקיום הי־הודי לא תיפתר בכוח. אם ישראל תתבסס על כוחה, היא תיכחד. כוח זה דבר שבא והולך. לא עומד לנצח. גם בן־גוריון אמר פעם, שמספיק שהערבים ינצחו פעם אחת."

אומר קיואן: „הפתרון של יהודי רו־סיה הוא ברוסיה. אותם יהודים שכבר נמצאים כאן הם עובדה קיימת. הם עם שיש לו זכות הגדרה עצמית. אני לא יודע איזה קשר יש בין יהודי תימני לבין יהודי רוסי. אחד היה ערבי, שקיבל את היהדות, והשני רוסי שקיבל את היהדות."

ואם כך, מהי זכותו של הפלסטיני המת־גורר בכווית לשוב לביתו בחיפה?

קיואן: „הפליט שחי בכווית הוא לא היסטוריה. הוא אדם חי."

איך ישתלב עם ישראל בין עמי המר־חב אין בני־הכפר מסבירים. איך תיראה המדינה הפלסטינית והיכן יהיו גבולותיה — על זה איש מבני־הכפר אינו מדבר בגלוי.

„אנחנו חוששים לדבר," אומר אחד ה־פעילים, „מפני שלא מצטטים אותנו נכון. שמים בפינו דברים אותם לא אמרנו, כדי להציג אותנו כהרפתקנים קיצוניים."

■ פטלה קורן

חדש בארץ

OMSA

OMSA אומסה

12 Den extra extra fine

גרבי מכנס המעוצבות
בשיא העדינות

OMSA

גמישה וחיננית עם

גרבוני "אומסה" תוצרת איטליה בכל החנויות בארץ

היבואן: ז'ק קובה, טל. 823341, 836727 — המכירה בסיטונות

אם שאיפתך לרזות, אך אינך
מאמינה ב "ניסים".

אם חשוב לך ללמוד כיצד לשמור
על גזרתך בעתיד.

אם את נרתעת (ובצדק) מזריקות
חסרות תכלית,
ומ"עינויים" אחרים.

אם כוונתך לרזות בצורה מכובדת.
מקצועית. בפיקוח רפואי רציני.
יש לך, כיום, רק כתובת אחת
בישראל.

סלימלייף.

המכון הותיק המיישם את השיטה האמריקאית של BEHAVIOUR MODIFICATION.
לימוד דפוסי התנהגות והרגלי אכילה נכונים, בעזרת פעילות גופנית והסברה יעילה,
מבוססת על ידע בינלאומי ונסיון רב, גם כאן בישראל.
הרשי לנו להזמינך לביקור אצלינו, ללא כל התחיבות מוקדמת מצידך.
את מוזמנת להתרשם ולהווכח בעצמך. ההחלטה הסופית תהיה שלך. רק שלך.

מכבדים כרטיסי אשראי "ישראכרד".

SLIMLIFE

השיטה האמריקאית להרזיה נכונה.

המרכז: תל־אביב, אורי 8 טל' 223545 סניפים: חיפה טל' 86649 (לקביעת פגישות – ימי ראשון בין השעות 15.00-19.00)
הרצליה: טל' 937674 (בשעות הערב, או טלפונית למרכז בתל־אביב).

נמר של עיר

שוד מכונת־הכתיבה נוסח אהרון אמיר ✶ גיבורי סמואל בקט המתנחקים מן המין־האנושי ✶ „שמואל צ׳אצ׳קס עגנון מנגן באקורדיון" ✶ ההתיוונות של פרס נובל

תולעי תרבות

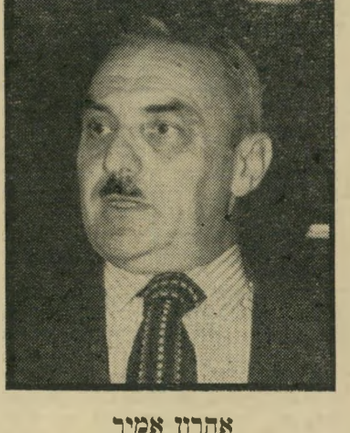
ליפץ

כל ימי חייו שאף להיות הצבר בהתגלמותו. הוא נולד בשם **אהרון ליפץ**, ואת מקומו בחברות הצברית שאף להנציח, תחת השם **אהרון אמיר**.-מבקרים רבים נוהגים לכנותו כסנשו פנשו של **יונתן רטוש**.

כאשר הנוער העברי, התארגן ונלחם בשנות ה־40׳ למען שיחרורה של ארץ־ישראל מעול השילטון הבריטי, העדיף אמיר, יחד עם אדונו ורבו רטוש, לעסוק בהקמת הווער לגיבוש הנוער העברי, כתחליף להתגייסות למאבק, במיסגרת הלח״י, האצ״ל, או הפלמ״ח וההגנה. את אנשי כת זו, תיאר בשעתו, הסופר **עמוס קינן**, במילים: „**רטוש הפגיש אותנו עם שרידי הכת־הכנענית שלו. הפגישה לא היתה מרוממת ומעודדת. אני זוכר שגם אשמן וגם אני לא התרשמנו מאנשי הפת־הכנענית. הם אומנם דיברו כולם בחי״ת ועי״ן. אבל כולם היו מוזהצים מאד. ומעונבים מאד...**"

במילים אחרות רטוש ואמיר היו אנשים שהיתה להם אידיולוגיה, וחיפשו את הבריגדות שיאיישו את האידיאולוגיה של־הם. בין האידיאולוגיה להמונים שיאיישו אותה, יש צורך באמצעי תיקשורת. בסיפרו פרוזה, מספר אהרון אמיר, בפרק דנץ (קיצור שמו המאד לא־כנעני של אחד מאבות התנועה הכנענית — **יצחק דנציגר**), על האופן שבו פעלו להשיג אמצעי תיקשורת.

„**באותו פרק־זמן שבו אני מדבר היינו מבקשים דרכים להפיץ את הרעיון הי׳עברי׳ ולעשות לו נפשות. פועלים היינו בתנאי מחתרת למעשה, נזהרים להפתיר פנים**

אהרון אמיר
שלמות הארץ ושלמות הלשון

הן משלוחי השילטון המנדטורי והן משלושת הארגונים המזויינים העבריים, שבדין היו עשויים לראות בנו חתרנים ומתחרים־כבוד. אחד הדברים שהעסיקונו, משבע הדברים היה גיוס אמצעים לפעולה, וכראש־וראשונה למימון הוצאתה של חוברת־העמולה שאוריאל שלח (הוא יתנתן רטוש) אמור היה או להתחיל בכתיבתה. צריך היה לאפשר לו להיפגש מעבודתו לשם כתיבה זו, ואחר־כך לממן את סידורה (בפידור־ין!): זאת הדפסתה בבית־דפוס קטן כלשהו שהיה מוכן להסתכן בפירסום מחתרתי. אנשי החבורה עצמה קצרי־יד היו ומעומי־יכולת והברח היה לחשוב על דרכי מימון „בלתי־שגרתיות". היקף הסכומים הנדרשים לא הצדיק מחשבה על שוד מזויין, דרך שהיתה מנועה מאתנו גם מעוד כמה טעמים שאין טעם להיכנס כאן לבירורם. נדמה היה שעליתו לפתח בעיקר אי־אלו יוזמות ממחריות פרטיות שתבאנה הכנסות לאותו צורך מוגדר, כך, למשל, היה בנו אחד שהשכיל לצקת יציקות מפסלה המפורסם של נפרתיתי, מלכת מצריים הקדמונה, ולמכור אותן במחיר לירה אחת היציקה לבעל איזו חנות לרכרי־אמנות, אלא שהביקוש לתפיק־חמדה זה נתמצה, ככל הנראה, לאחר שהעשיר את קופתנו בשבע או שמונה לירות, אם איני טועה. לאחר זמן גם נמצא בנו אחד שהשכיל ׳למלק׳ בהיעלם אחד מכונת־כתיבה ממשרד־העתקות כל־שהו ולהביא לקופתנו את מחיר מכירתה: לא פחות מעשרים לירות..."

קטע אפולוגטי ויומרני זה, שבו כותב אמיר דברים כמו ׳נזהרים להסתיר פנים הן משלוחי השילטון המנדטורי והן משלושת הארגונים המזויינים...׳ או אותו ׳בית־דפוס קטן כלשהו שהיה מוכן להסתכן בפירסום מחתרתי...׳ והטיעון כי ׳היקף הסכומים הנדרשים לא הצדיק מחשבה על שוד מזויין...׳ ומה עוד שזו ׳דרך שהיתה מנועה מאתנו גם מעוד כמה טעמים שאין טעם להיכנס כאן לבירורם...׳ **טעמים שמן הראוי לחפשם בפחד הפשוט של אמיר וחבריו. להיות אנשי מחתרת של ממש, פחד שהנדיר ברוך נאדל באוזני כותב שורות אלה, במילים: „הוא נמלט מירושלים כמהלך מילחמת השיחרור — אבל כתב עליה רומן מלחמתי ׳אמיץ׳ ...**׳

השיא בקטע זה, מסיפרו של אמיר, הוא רעיון המטרה המקדשת את האמצעים בנוסח ׳לאחר זמן גם נמצא בנו אחד שהשכיל „לסלק" בהיעלם אחד מכונת־כתיבה משרד־העתקות כלשהו ולהביא ל־קופתנו את מחיר מכירתה...׳ **באמת, מדובר כאן במהפכנים לשמם, הגונבים מכונת־כתיבה, ממי שמתפרנס עליה, והכל על־מנת ׳להפיץ את הרעיון ה„עברי" ולעשות לו נפשות...׳**

כותב שורות אלה, לא היה מביא סיפור זה, אלמלא מיתקפת הפירסום שערוך אהרון אמיר לעצמו בעת האחרונה, בשתי מיסגרות — שחד הן. המאבק למען סיפוח דרום־הלבנון למדינת ישראל, והקמת אירגון לשוני קיקיוני, תחת הכותרת **קל״ע** (קרן הלשון העברית) **ביחד עם התעשיין בלשון משה אטר** שהוא בעל מניות ב־עלית ובני מישפחתו הם „בעלי הרוב המכריע בקל״ע...". בבחינה שערך כותב שורות אלה, בין בלשנים, ובין חברי האקדמיה ללשון העברית, מסתבר, כי אירגון **קל״ע**, שחבריו זכו ונתקבלו בידי נשיא־המדינה בביתו, למרות שאין הלשון העברית זקוקה להגנת אמיר ורעיו, אירגון זה, הוא עוד שלוחה חסרת רסן של הימין הישראלי, משהו מעין, אין שלמות־הארץ בלא שלמות־הלשון, ולא מפליא למצוא בין חברי הנהלת **קל״ע** את הפיזמונאית **נעמי שמר**, את **עוזי אורנן, משה אטר**, וכמובן את מגינם ונושא צלבם של נוצריי דרום־הלבנון, **אהרון אמיר**.

מי ששדד מכונת־כתיבה ממשרד־העת־

---

* הכוונה לסיפורו של אהרון אמיר ולא תהי למוות ממשלה (הוצאת צוהר, 1955) שכותרתו נטולה משיר של דילן תומאס, שצריך היה להיות בעברית „לא מוות לא תהא חזקה". הרומאן, הוא בעל יומרות הירואיות שנבצר ממחברו של הרומאן להעלותן על הנייר.

תרגום

אפוס בקטי

„**רק שתי שאלות קטנטנות, אמר קאמי־יה. אחר־כך תמשיך את האפוס שלך. תקשיב, אמר מרסיה. אני לא מכיר יותר שום תשובות, מוטב שאומר לך את זה מיד. הכרתי אחדות, בזמנו, ומן המוב־חרות, הן היו החברה היחידה שלי. נהנתי**

סמיואל בקט
האשכים תופסים אוויר

אפילו להמציא מישפטי שאלה שיתאימו להן. אבל מזמן קראתי דרור לכל החבורה הזאת..." כותב **סמיואל בקט**, באחד מרצפי הדיאלוגים בסיפרו מרסיה וקאמיה שראה אור באחרונה בעברית *.

מרסיה וקאמיה ניכתב בשנת 1946, אך נאלץ להמתין 24 שנים עד שפורסם. הספר הוא בן־כלאיים של רומאן ומחזה, וחומר רב מתוכו מצא את דרכו למחזה מחכים לגודו **. שנכתב שנתיים מאוחר יותר. מרסיה וקאמיה הוא רומן פרידה בעל גוון אוטוביוגרפי של מחברו, בקט, ממכורתו, אירלנד. כבר בפיסקת הפתיחה, כותב בקט „**המבע של מרסיה וקאמיה, אני יכול בהחלט לספר עליו, אם ארצה, הרי הייתי איתם כל הזמן...**"

ספר צנום זה, מקיף בתוכו את כל יסודות סיפורת האבסורד:

„**הכלבים לא מפריעים לך? אמר מרסיה. למה הוא לא נשלף החוצה? אמר קאמיה.**

הוא לא יכול, אמר מרסיה.

אישהו מנגנון, אמר מרסיה, כנראה בשביל להפטיר את ההזועה..."

---

* סמיואל בקט — מרסיה וקאמיה; עברית מולי מלצר; אדם — מוציאים לאור; 134 עמודים, (כריכה רכה).

** מחזה זה תורגם לראשונה לעברית, לתיאטרון זירה, בשנות ה־50׳, תחת הכותרת „מחכים למראל". תירגום אחד לעברית נעשה בידי סופר ארץ־ישראל השלישי, משה שמיר מחכים לגודו.

שער „מרסיה וקאמיה"
אסור להתייאש

מרסיה וקאמיה עורכים אודיסיאה בשולי עיר אפורה, בשולי כרך, בשולי החברה: „**כל אחד כשביל עצמו, אמר מרסיה, ואלוהים כשביל כולם.**" הם **מחפשים** אחר מיסבאות, מדברים, מבארים ומנתחים את שעובר עליהם. מארסיה, בדומה למרבית הגיבורים של בקט, שואף כאפוס הבקטי הזה „**לנתק את עצמו מן המין האנושי**". למרות שהם „**מוכרחים לאכול, אמר קאמיה. אם לא, הפגן מצטמקת ונעשית שטוחה, כמו פכפדו־ציפסה**". הספר הוא צינסקה בקטיאנית, בעלת אותה חוכמה, מיוחדת לבקט, בנוסח: „**שאפור אף פעם להתייאש, אמר קאמיה. צריך לבטוח בחיים**". או לעומת זאת, וידויים כמו: „**על כל חריגה בהתנהגותי היה אבי מכה אותי, עם חגורת ההשחזה שלו, עד זוב דם. אך מעולם לא שכח להודיע על כך לאמא, כדי שתחכרש אותי עם תמיסת יוד...**".

שני הנוודים, הוריהם הכמעט־חוקיים של ולאדימין ואסטרגון בגודו עמוסים שיגאה עצמית, שינאת מוצאם. והדבר מובא בשורות, בנוסח: „**אמי? אמר מרסיה. היא מתה בזמן שביצעה אותי, הפרשנית. לא היה לה אומץ להפתכל לי בעיניים. מה יש לך, אתה? אמר אל קאמיה. אתה לא יכול לעזוב פעם את המישפחה שלי משקט?**" במסע המתמיד שלהם, מגיעים מרסיה וקאמיה לנפקניות שלהם, שדעתן על הגברים נחרצת: „**אה, הגברים, הגברים אמרה תרז, אין להם שום אידיאל...**"

מבחינת מיבנה העלילה, מדובר, למרות המיסגרת האבסורדית למחצה, בסדר סטא־טי, שאותו מדגיש בקט בפרקי תקציר־ים, שבהם הוא מתמצת את העלילה בכותרות קצרות. בקט כמו נסחף בליצנות של גיבורי, ומונע עצמו משחרור מלא לנוסח האבסורדי, שלו הורגל במשך השנים. מרסיה וקאמיה מנתחים דברים ברומו של עולם, כמו: „**המיכנסיים־לגברים שקעו ביוון השגרה, במיוחד החנות, שאותה יש להעביר אל בין הרגליים, ולהתקין בצורת צינור־כד מיטלטל שדרכו, ללא קשר לשאלות השתנה אומללות, יוכלו האשכים לצאת ולתפוס קצת אוויר, בהפתר מעיני פקרנים. עיצוב התחתונים יצטרך, כמובן, לעבור שינויים בהתאם...**"

נמר של נייר

(המשך מעמוד 77)

פרקי התקצירים, תורמים רבות למיסגרת היותר ספרותית של מדרסיה ואקאמיה. שני הגיבורים הנתונים באודיסיאה שלהם, או כמאמר בקט: „דרך שעיניין כשרה לנסי־עות עוכרת במרומי הערכה. זוהי דרך הצבאות העתיקה. היא חוצה שטחי כבול נרחבים בגובה של חמש מאות מטר, או אלף, אם אתם מעדיפים. היא אינה משׂרתת יותר שום דבר. כמה מיצערים חר־כים, כמה בתים חרבים...“ שני הנוודים ממשיכים בשיחותיהם: „אני הולך ופו־חת, אמר מרסיה, כדי לא להיות לך יותר מדי לטורח. וכשאני מפגר אתה מקים צעקות עד לב השמים...“ או: „חבל שאין איזה כן־כליעל שלישי כשביכה, וקצת יותר רחוק גם שמץ ניחוח של איזה משׂי, המשקשק למראה הגביע, באופן אנושי מדי־מאד...“

מתרגם הספר, מולי מלצר, מצליח להע־ביר לעבריית את לשונו של בקט, לאורך כל חתכי הלשון העברית, במישפטים כמו: „המותק שלך המזוקן, הגרום, הגמור, ה־זרוק, במרחק זריקת אבן, אך אל תזרוק אותה, תזכור את הימים היפים, כשהתל־גלגלתם יחד בחארה...“ ואז פוגשים מר־סיה ואקאמיה באודיסיאה שלהם ב„או“, שהוא אחד מגיבורי סמיואל בקט ה„דו־עים־יותר, ובתשובה לשאלה: „אני לא מכיר אותך, אדוני, אמר קאמיה“ משיב זה: „אני ואט, אמר ואט. אני לא ניתן להכרה, למען האמת...“ אבל ואט זוכר את אמו של קאמיה: „אשה קדושה, אמר ואט. היתה מחליפה אותך כל שעתיים, עד גיל חמש. הוא פנה אל מרסיה. כעוד שאת אמך, אמר, לא הכרתי, אלא כלי רוח חיים“. כאן ממשיך מרסיה, ומזכיר גיבור אחר של בקט: „הכרתי אחד בשם מרפי, אמר מרסיה, שהיה קצת דומה לך, רק הרבה יותר צעיר. אבל הוא מת, לפני עשר שנים, בנסיבות מפתוריות למדי. מעולם לא מצאו את גופתו, שער ל־עצמך...“ בקט, נוהג כאן, בגיבורי ספריו האחרים, בציניות, העשוייה לרגש כל סופר.

לסיכום, מרסיה וקאמיה מלגלג על כל תרבות המערב, סמליה ואורחותיה, כשאר יצירותיו של בקט, תוך שהוא מוליך את הציניות שלו לקרן רחובות, אל ביבי החיים, מיסבאות ושאר המקומות, שבהם מזדככת בעיני סמיואל בקט האנושות. או, כמאמר עצמו בספר זה: „מה עשינו לאלוהים? אמר. כפרנו בו, אמר מרסיה. אתה לא רוצה להגיד לי שהוא נוטר טינה עד כדי כך, אמר קאמיה...“

תקציר הסקירה:
אודיסיאה בשולי עיר אפורה.
שני נוודים עמוסים שיגאה עצמית.
עלילה אבסורדית למחצה.
תרגום מעולה.
ליגלוג על תרבות המערב.
אלוהים נוטר טינה.
מומלץ לכל שוחר תרבות.

ציטוטן

מחלוקת והתנצלות

בסיפרו פנים אל פנים מביא ישראל כהן, בין שאר סיפורים מהווי הסופרים בארץ־ישראל ובישראל, סיפור על מחלוקת, שנבעה מהשמצה שהשמיץ הסופר אשר ברש את ברל כצנלסון. חליפת מיכתבים הרצ"ב, מעידה לא במעט על תפקידם של הסופ־רים בחיי המדינה שבדרך, ובעיקר, חשיבותם בה:

ב־6 ביולי 1939 הריץ לופמבן לברש מיכתב בזו הלשון: לכבוד מר אשר ברש א.נ.

ביום השישי שעבר (י"ג בתמוז) השמעת בנוכחותי ובנוכחות יעקב שטיינברג, דויד שמעונוביץ וג' חנוך דברי שימצה על ב. כצנלסון. אתה אמרת שב. כצנלסון „מכסה על תועבות גדולות“, וכשאני ודויד שמעונוביץ דרשנו ממך לבאר את דבריך או להסתלק מהם — לא ביארת ולא הסתלקת, אלא הוספת שימצה על שימצה ואמרת שהוא מכסה על „גנבות והשחתות במפלגת פועלי ארץ־ישראל ובהסתדרות“ והדגשת, שאתה „אחראי לכל מילה שאמרת“. בזה פגעת לא רק בכבודו של ב. כצנלסון אלא בכבוד התנועה כולה, שהוא אחד ממנהיגיה ושאני חבר לה ולמוסדותיה המנהלים.

אני רואה חובה לעצמי לדרוש ממך שוב פעם ביאורים בכתב לדבריך שאמרת, או התנצלות בכתב לכל הנוכחים באותה שיחה על שנכשלת באמרי פיך. אם לא תעשה זאת במשך שלושה ימים, אמסור את הדברים האלה למוסדות התנועה ולב. כנצל־סון ואתה תיתבע לדין כמוציא דיבה.

בכבוד רב, י. לופבן

לכבוד מר י. לופמבן, כאן
א.נ.

בתשובה על מיכתבך מאתמול:

א. אמרתי מה שאמרתי בחבורת סופרים עברים חופשיים, וכך ראיתי גם אותך. אילו ידעתי שיש בינינו בן־מפלגה־משועבד, המסוגל לדילטוריה פשוטה, הייתי זהיר יותר בלשוני.

ב. כאשר חם לבי בקרבי בגלל כרוז־המוסר, 'לא תרצח', שאני רואה אותו כאקט של צביעות אנושית ולאומית, הבעתי את דעתי בהתמרמרות, כי אדם כב. כצנלסון, בתור פוליטישון ומנהיג מפלגה, המכסה בעצמו על חטאים מוסריים, אין לו רשות לחתום על תביעת־מוסר אחראית כזו מאחרים.

ג. מתוך כעס, שלא שלטתי בו באותו רגע, השתמשתי בביטוי קשה ביותר „תועבות גדולות“ (את המילים „גנבות והשחתות“, איני זוכר, אבל יתכן שהשתמשתי גם באלה ואני מצרפן לביטוי הנ"ל), ואני נכון לבטלו ולהסתפק בביטוי אחר, שהשתמש בו

ג. חנוך, אחרי לכתך כתיקון לדברי: „עיוותי דין“.

ד. לאחר שהלכת הסברתי לחברי הסופרים, שלא נתכוונתי להטיל דופי באישיותו של ב. כצנלסון וגם אמרתי להם, שאני מכבדו בגלל אורח חייו וכמה סגולות אחרות, והם קיבלו את הסברתי כדבר המובן מאליו.

א. איני מאמין, שחברי שהיו באותו מעמד והיודעים אתי־קה ספרותית מהי, יסכימו להיות עדי דילטוריה בעניין של ויכוח פנימי — ויהי גם החריף ביותר.

ו. אני מבקש ממך להראות את מיכתבך וכן את תשובתי זו ליעקב שטיינברג, דויד שמעונוביץ וג. חנוך.

בכל הכבוד, אשר ברש

לכבוד מר אשר ברש, באן

הנני מוכן לראות במיכתבך מיום 7.7 צורה של התנצלות והסתלקות מהדברים שהשמעת בשיחה ביום י"ג תמוז. אין לך, כמובן, אומץ־לב להגיד את הדברים בפשטות גלויה הנותנת כבוד לאדם המודה ועוזב, ואתה עושה זאת בדרך של התפתלות והסתתרות מאחורי נוסחאות ומאחרי עקיצות מעליבות נגדי. יהא כך. אך אני רואה צורך לומר לך את דעתי על כמה מישׂ־פטים שבמיכתבך זה.

אם „סופרים חופשיים“ פירושו חופשיים מאחריות, חופ־שיים להוציא דיבה ולנבל אישים ותנועות ציבוריות, אשר מאחוריהם עשרות שנים של עבודת יצירה בארץ הזאת — הנני מודה לפניך שאין חלקי בין הסופרים החופשיים האלה ובסופם לא תבוא נפשי. ואם „משועבד למיפלגה“ ו„דילטורה“ פירושם לעמוד על כבודו של חבר ועל כבודו של הציבור שאדם שייך לו ולמחות במקום שאנשים המצווים על אחריות מדברים כאחד מפושעי השפתיים שבשוק — הריני רואה את התארים האלה כתארי כבוד בשבילי.

אינני מוכן להתווכח אתך על „הצביעות המוסרית וחלאו־מית“ שבכרוז „לא תרצח“, שעליו חתמו אנשים, אשר גם מבחינת מקומם בספרות וגם מבחינת ישרם האישי והציבורי ונאמנותם הציונית, קוטנם עבה 'ממותניך' וכמובן גם ממותני אני. אבל אני רוצה לומר לך בגלוי שב„חום לבך“ איני מאמין. לא ראינו אותך מתמרמר ומתפלץ בחום לב על תועבות אמי־תיות גדולות וקטנות שנעשו ונעשות לעינינו.

...לחמומי־לב אמיתיים סולחים הרבה דברים, אך אלה המקשים את אגרופם לדעת ומכים על ליבם: הנה אש עצורה בעצמותי! בודדים יהיו.

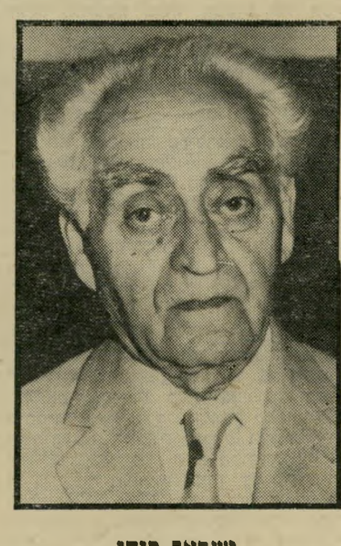
בכל הכבוד, י. לופבן

עיון

דיווח

ישראל כהן, מראשי אגודת־הסופרים ועסקן ספרות בכיר מזה שנות דור, מפתיע לטובה בסיפרו פנים אל פנים שראה אור באמריקה *. זה אינו ספר של מעורבות, אלא דיווח מכלי ראשון, של אדם שהיה עד לחיים הספרותיים בארץ־ישראל, ובמ־דינת ישראל במשך ארבעים שנה בקירוב, עדות שקיבץ והביא בדפים אלה.

זה ספר המביא בעדינות ובדקות, תיאו־רים, ציטוטים וקטעי היכרות מדמויותיהם של **חיים נחמן ביאליק; יעקב שטיינברג; ש"י עגנון; שלמה צמח; גרשום שופמן; ר' בנימין; אשר ברש; אברהם שלונסקי; יעקב הורוביץ; אליעזר שטיינמן; אברהם קרייב; מאכס ברוד** ואחרים. זה ספר אישי, שבו מצליח כהן לארוג

ישראל כוהן
סעמים כמוסים

מסכת, שיש בכוחה לצייר תמונה מקיפה על אופי החיים הספרותיים בארץ, במשך התקופה האמורה.

פנים אל פנים מעלה את דיוקניהם של מחלוקות ספרותיות, ושל מאבקים אישיים בין יוצרי ספרות, אימרות כמו זו של **שטיינברג**, שאמר ל**יעקב פיכמן**: „נו, נניח שאתה עורך טוב יותר — מה בכך? אתה צריך להיות משורר טוב יותר“. זה ספר של מתיקויות ומרירויות, כמו המיכתב שבו כותב עגנון לכהן: „...מטעמים כמוסים עמדי, איני יכול לחתום על הכרוז. ואחר הטעמים שקיבלתי עלי, שכל מקום שיש בו משום בקשת ממון, אל תהי חתימתי עליו...“ או הערה על מחלוקת מוזרה בין עגנון ל**א"ד גור־דון**, שכהן מצטט **משלמה שבא**, הכו־תב: „שמעתי כי גורדון פגע בעגנון, וזה שמר לו טינה. לפי המספור, בא עגנון פעם לעין־גנים וגורדון פגש בו, צבט את לחיו ושא לאותו בנוסח הרגיל: 'פריצ'ל מדוע אינך עובד?' מאז היתה טינה כלפ עגנון על גורדון...“ או, הערה בעניין תמה, אותו כתב עגנון במיכתב לישראל כהן: „היום נוסף לי צער על צער, ראיתי כרשימת הדדיו ב„הארץ“ שאדם אחד שמואל ציצ'קס עגנוך מנגן באקורדיון, כלום לא יימצא בין כל הסופ־רים (או אגודת הסופרים) מי שיתבע את עלבוני. כבר יש שלושה כריות בני אדם שנושאים את שמי לשווא...“

פרק מעניין, ורב עוצמה, הוא זה המוק־דש ל**ר' בנימין**, פרק המציג דמות תמ־הונית של אינטלקטואל יוצא־דופן בנוף התחייה הלאומית, כאשר מתוכו מתבהר חלקו של כהן, בהבאת ר' בנימין לכתיבת סיפרו האוטוביוגרפי הנהדר מזבורוב ועד כנרת. במתכוון או שלא במתכוון, מצליח ישראל כהן להעיר לעיתים בספר זה הע־רות, שיש בהן לשפוך אור רב על דמויות מעולם הספרות שלנו. כאשר הוא כותב על **אשר ברש**: „כי ברש היה אפסתני־קן וגזהר שלא יהיה רכב על בגדו או על נפשו. וכן היו תרגומיו. מאמרי הביקורת שלו היו מעוררים בתוכנם, מצוחצחים בלשונם ונקיים בנימוסיהם...“ הרי שאור שלם נישפך על דמותו של ברש.

פרק מעניין, ודו־מגמתי הוא העיסוק של כהן בדמותו של **י. לופבן**, מי שהביא את כהן בסוד עריכת הפועל הצעיר. גם מקומן של קרבות־שלונסקי לא נפקד בספר זה, ולטענת כהן, היה זה **זלמן שניאור** שהעניק ל**שלונסקי** את הכינוי: לשונסקי, וכהן גם אינו חוסך שיבטו מהמשורר המנוח: „היתה לשלונסקי נטייה ברורה ל„לרביות“. כל בית־קפה, שקבע בו מושבו נהפך ל'חצר', שחסידים התגוררו בה וחס־פו שיריהם מעל שולחנו. סופרים צעירים שכבר 'עיכו הנוצר', וסופרים שחתימת זקנם אך החלה לצמוח, סבבוהו וקיבלו ממנו 'סמיכה'. הוא הקדיש להם מזמנו ומכוחו וגם מרוחו, והיה קורא את שיריי הם קודם שנידפסו ולאחר שנידפסו, מחווה דעתו עליהם, ונותן להם 'הסמכה'. הוא היה שר־המסכים לחסידיו...“

התיוונות

בחטף

●● עורך מדור הספרות של מעריב **חיים נגיד** (לוונברג) הפתיע את קוראיו בשבוע שעבר, כאשר פירסם ראיון עם הסופר הפולני־יהודי **יוליאן סטריקובסקי**, תחת הכותרת: „גדול סופרי פולין — מבקר בישראל“, כותרת יומרנית, המתעלמת מחצי תריסר סופרים, ביניהם: **קז'ימיר ברנדיס; יז'י אנדז'יבסקי; מגדה לז'א** ואחרים, שהותירו רישום ניכר יותר מזה של סטריקובסקי בספרות הפולנית ●● נושא־כלי השירי של ח"כ **משה שמיר**, בעל הסיגנון הפסבדו־ארמי, בעל קפה הפוך **בנימין גלאי**, כתב על ממשלת ישראל הנוכחית, את הפיסקה הבאה: „תמהני אם הממשלה המבורווזת שלנו, משיגה סוף־סוף מדעתה כי ראשה אינו מונה כבר על כתפיה ואף כי אין לבה מגיד לפיה...“ הגיב על דברים אלה **משורר** נודע, שציין: „אם משה שמיר הוא סופר התחיה, גלאי הוא משורר התחיה...“ ●● זו הפעם השנייה בעשור שנים, שהאקדמיה השוודית המופקדת על הענקת פרס־נובל לספרות, מעניקה את הפרס הניכסף למשורר יווני, שאינו בן־אלמוות, וגם שירתו אינה בת־אלמוות, בעטיו של הסופר הברירי **גראהם גרין**. מסתבר, שאחד מחברי האקדמיה המהוללה, הינו יריב ושונא אישי של הסופר הברירי הנכבד, ובפעמיים שזה היה מועמד לקבלת הפרס, לו הוא ראוי, ייצר יריבו מצב שכתוצאה ממנו ניבחר לקבל את הפרס, משורר יווני. אחרי **ג'ורג' פאפריס**, הוענק הפרס הנכבד השנה למשורר הים האיגאי, **אודיסיאס אליטיס** ●● העיתונאי הארגנטיני **יעקב טימרמן**, שהיה במעצר־בית בבואנוס־איירס, והפך החודש חבר מערכת מעריב, ניסה בראשית שנות ה־70' לייסד בישראל יומון. בפגישה עם סופר ישראלי, סיפר טימרמן על האופן בו הוא היה משיג עיתונאים מוכשרים לעיתונו. הוא היה פונה אל מישטרת־הביטחון הפוליטית, ומבקש את רשימת העיתונאים השמאליים בבואנוס־איירס שלא מומלץ לשכור את שירותיהם, ואז היה שוכר בהתאם לרשימה את העיתונאים הנ"ל, בשכר פחות ממחירי איגוד העיתונאים. כך הוא זכה לשירותיהם של עיתונאים מוכשרים בחצי המחיר ●● מעט מקרנה של התנועה לשיחרור האשה הועם, כאשר אחת ממנהיגות תנועה זו, הפמיניסטית הבריטית **ג'רמן גרייר**, מחברת האשה הסרס, שללה את רעיון הבאת ולדות לעולם, בטענה כי: „ילדים הינם אויבי הריכוז. אינך יכולה להשוב בחברתו של ילד. גם כשהם ישנים, האם קשובה לרחשיהם, שמא יתעוררו. כיצד יכולה אשר יוצרת להתמודד בזה?“ ●●

מאת דן טומר

אקאי רושמת כל תו ותו.

אתה היודע להבחין בעומק וטוהר הצליל; אינך אוהב צלילים מעורפלים; חשוב לך שהיצירה תגיע לאוזנך בצבעה המקורי;
עיוות קל שבקלים מקפיצך ממקומך; אסור שהתווים הדקים ביותר ימלטו מאוזנך; שאיפתך, לגלות ביצירה גוני צליל חדשים; הנך מעריץ מושבע
של הטכנולוגיה היפנית. לך ורק לך, אנו מעניקים את מערכות הסטריאו המתוחכמות של אקאי – מערכות הרושמות כל תו ותו.
גם באך ומוצארט לא היו יכולים לאחל לעצמם רישום מדויק יותר.

אקאי אלקטרוניקה בע"מ, ת"א, רחוב המסגר 70, טל. 30594 ובחנויות המובחרות.

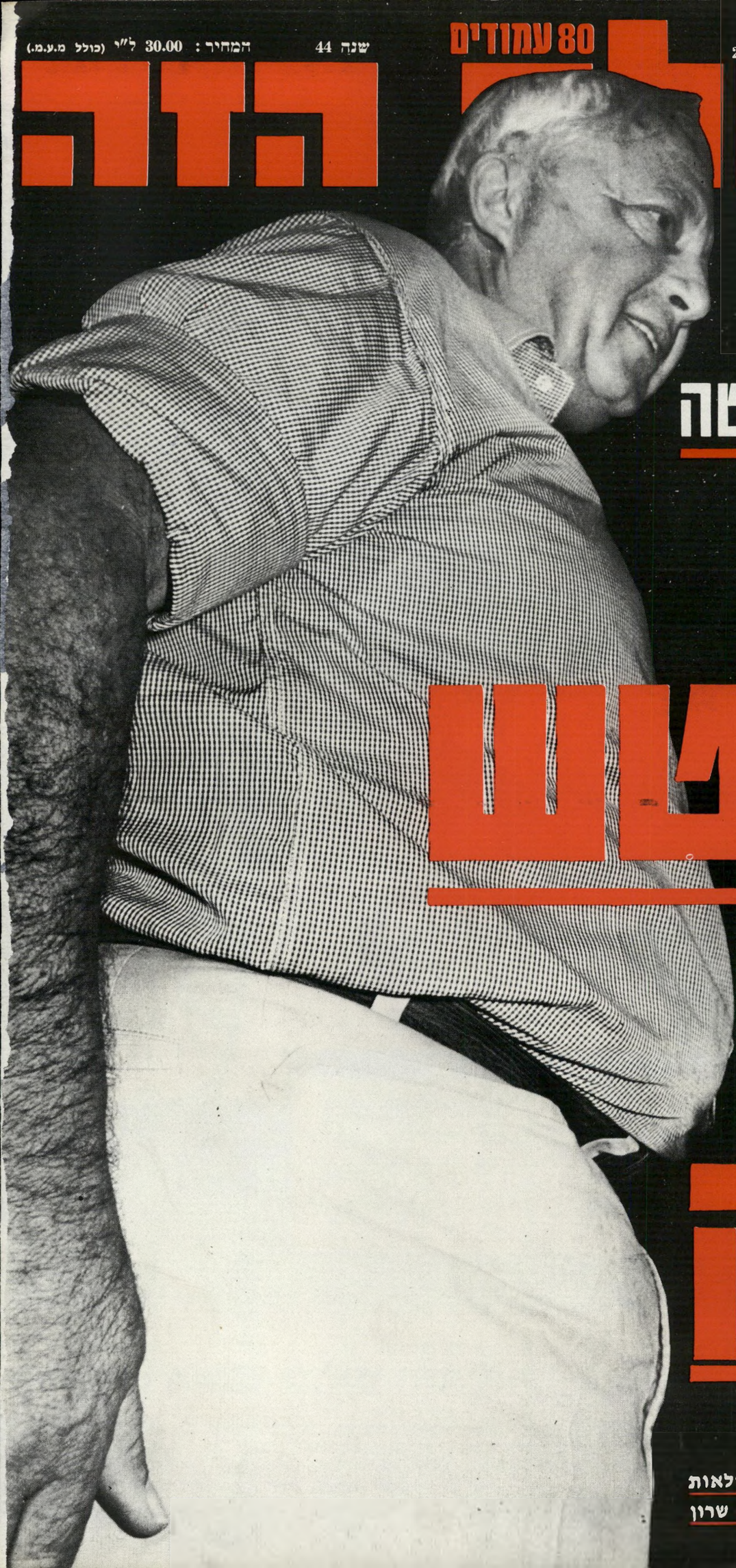
שמע בקול האוזן שלך.

ו' חשון תש"ם, 31.10.1979 מספר 2200
80 עמודים
שנה 44 המחיר: 30.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

הממשלה נכנעה לסחיטה בפרשת אלון מורה

הפופש של אריק

שר־החקלאות
אריק שרון